

การศึกษาความเป็นไปได้ทางเทคนิคและทางกฎหมายในการนำ "BLOCKCHAIN" มาใช้ป้องกันการ
ออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

TECHNICAL AND LEGAL FEASIBILITY STUDY OF USING "BLOCKCHAIN" FOR PREVENTING
THE ILLEGAL ISSUING LAND RIGHT DOCUMENTS

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy in Criminology and Criminal Justice

Department of Sociology and Anthropology

Faculty of Political Science

Chulalongkorn University

Academic Year 2018

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาความเป็นไปได้ทางเทคนิคและทางกฎหมายในการนำ "BLOCKCHAIN" มาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ
โดย	นายกรกช ชีระปัญญา
สาขาวิชา	อาชีวศึกษาและงานยุติธรรม
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	รองศาสตราจารย์ ดร.จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต

.....	คณบดีคณะรัฐศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.เอก ตั้งทรัพย์วัฒนา)	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ประธานกรรมการ
.....	
(ผศ.ดร.วินัยกานต์ รุจิภักดิ์)	
.....	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย)	
.....	กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกริก ภิรมย์โสภา)	
.....	กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุมนทิพย์ จิตสว่าง)	
.....	กรรมการ
(รองศาสตราจารย์วันชัย มีชาติ)	
.....	กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(พ.ต.อ.ดร.สัญญา เนียมประดิษฐ์)	

กรกช ชีระปัญญา : การศึกษาความเป็นไปได้ทางเทคนิคและทางกฎหมายในการนำ "BLOCKCHAIN" มาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ. (TECHNICAL AND LEGAL FEASIBILITY STUDY OF USING "BLOCKCHAIN" FOR PREVENTING THE ILLEGAL ISSUING LAND RIGHT DOCUMENTS) อ.ที่ปรึกษาหลัก : รศ. ดร.จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ทางเทคนิคและทางกฎหมายในการนำ "Blockchain" มาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบเพื่อศึกษาสภาพปัญหาและรูปแบบการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบในปัจจุบัน ว่ามีลักษณะและรูปแบบเป็นอย่างไร ศึกษาความเป็นไปได้ทางเทคนิคและทางกฎหมายในการนำ "Blockchain" มาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบเพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ และป้องกันปัญหาการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ รวมทั้งข้อเสนอเชิงนโยบายในการตัดสินใจนำ "Blockchain" มาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ การศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม

ผลการวิจัยพบว่า Blockchain มีข้อดีในด้านความโปร่งใสในการทำธุรกรรม เนื่องจากระบบดังกล่าวเมื่อได้รับฉันทามติจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว เจ้าหน้าที่ไม่สามารถเข้าไปแก้ไขธุรกรรมดังกล่าวได้อีก รวมทั้งสามารถนำมาใช้ตรวจสอบขั้นตอนและกระบวนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินว่าเจ้าหน้าที่ได้ปฏิบัติตามขั้นตอนของกฎหมายหรือไม่ อีกทั้งป้องกันการปลอมแปลงหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่ได้มีการออกไปแล้วได้ ซึ่งสามารถป้องกันการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ได้เป็นอย่างดีจากการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการนำ Blockchain มาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเพื่อป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ พบว่ามีความเป็นไปได้ทางด้านเทคนิคในการตรวจสอบถ่วงดุลการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดินกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังช่วยลดระยะเวลาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินจากเดิมที่ใช้ระยะเวลา 153 วัน ลดลงเหลือ เพียง 3 วัน รวมทั้งความเป็นไปได้ทางด้านกฎหมายยังสามารถแก้ไขกฎกระทรวงหรือออกระเบียบที่สามารถแก้ไขเพิ่มเติมในการนำ Blockchain มาใช้ในการป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบแทนวิธีการเดิมในปัจจุบันได้

สาขาวิชา อาชีววิทยาและงานยุติธรรม

ลายมือชื่อนิสิต

ปีการศึกษา 2561

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

5881351724 : MAJOR CRIMINOLOGY AND CRIMINAL JUSTICE

KEYWORD: FEASIBILITY BLOCKCHAIN ILLEGAL ISSUING LAND RIGHT DOCUMENTS

Korrakot Chirapunya : TECHNICAL AND LEGAL FEASIBILITY STUDY OF USING "BLOCKCHAIN" FOR PREVENTING THE ILLEGAL ISSUING LAND RIGHT DOCUMENTS.

Advisor: Assoc. Prof. Jutharat Ua-amnoey, Ph.D.

The objectives of this research were to study of technical and legal feasibility study of using "Blockchain" for preventing the illegal issuing land right documents for studying problems and patterns in issuing illegal land right documents in present, to study of technical and legal feasibility study of using "Blockchain" for preventing the illegal issuing land right documents for approaching to solve problems and preventing officer corruption among proposal making decision policies in using "Blockchain" in issuing land right documents by using results of qualitative research ,documentary research,in-depth interview and focus group.

The results found that Blockchain technology had benefit in transparency of transactions because this system when they have been concensused from other revelant agencies.Official could not able to correct transactions, moreover They could verify process and procedure of issuing land right documents that official was dealt with law or not and prevented counterfeit issued land right lands.It could prevent corruption of official was effectiveness.In analysis results, it had possibility in technicaling spectoring and balancing checks in issuing of land right documents betaween Department of Lands and others agencies, moreover It could reduce duration of issuing land right documents from 153 days to 3 days. Including legal feasibility could correct ministerial regulations or orders which could correct addition in using blockchain for preventing the illegal issuing land right documents in present.

Field of Study:	Criminology and Criminal Justice	Student's Signature
Academic Year:	2018	Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างดี ด้วยความเมตตากรุณาอย่างสูงยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร. จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้โอกาสผู้วิจัยได้รับความรู้และข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์อย่างเต็มที่ รวมทั้งเสียสละร่างกาย แรงใจ และเวลาในการให้คำแนะนำปรึกษา พร้อมทั้งให้กำลังใจคอยติดตามความก้าวหน้าช่วยแก้ไขข้อบกพร่องทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอ กราบขอบพระคุณท่านอาจารย์อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. วินันท์กานต์ รุจิภักดิ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกริก ภิรมย์โสภาก กรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุมนทิพย์ จิตสว่าง กรรมการ

รองศาสตราจารย์วันชัย มีชาติ กรรมการ และพันตำรวจเอก ดร.สัญญา เนียมประดิษฐ์ กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย ที่ให้ความกรุณาเสียสละเวลา และให้คำแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้อันเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารกรมที่ดิน ตัวแทนภาครัฐ นักวิชาการ และตัวแทนภาคเอกชน ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคุณแม่ละออ ชีระปัญญา ผู้ซึ่งคอยเป็นกำลังใจ ผลักดัน สนับสนุนให้ความรักและความหวังใ ให้ผู้วิจัยมีความพยายาม มุ่งมั่น และอดทนต่ออุปสรรคโดยไม่ย่อท้อด้วยดีเสมอมา

อนึ่ง วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากสถาบันพระปกเกล้า ที่ได้ให้ทุนสนับสนุนการทำวิจัยวิทยานิพนธ์เล่มนี้

กรกช ชีระปัญญา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญภาพ	1
สารบัญตาราง.....	2
บทที่ 1 บทนำ	3
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	3
1.2 คำถามวิจัย.....	7
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	8
1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	8
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
1.7 วิธีการวิจัย	9
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับอาชญากรรมคอปกขาว (White Collar Crime).....	14
2.1.1. ทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่างกัน (Differential Association Theory).....	15
2.1.2 ทฤษฎีการเลือกที่มีเหตุผล (Rational Choice Theory)	18
2.1.3 ทฤษฎีการเลียนแบบ (Theory of Imitation).....	20
2.2 แนวคิดการศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility study)	22
2.2.1 ความเป็นไปได้ทางด้านเทคนิค (Technical Feasibility).....	22

2.2.2	ความเป็นไปได้ทางด้านการปฏิบัติงาน (Operational Feasibility)	22
2.2.3	ความเป็นไปได้ทางด้านเศรษฐศาสตร์ (Economical Feasibility)	22
2.2.4	ความเป็นไปได้ทางด้านกฎหมาย (Legal Feasibility).....	23
2.3	แนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายสาธารณะ	25
2.3.1	ความหมายของนโยบาย	25
2.3.2	กระบวนการนโยบาย (Policy process)	26
2.3.3	การก่อตัวของนโยบาย (policy formation)	28
2.7	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	39
2.7.1	งานวิจัยเกี่ยวกับอาชญากรรมคอปกขาว	39
2.7.2	งานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาความเป็นไปได้.....	40
2.7.3	งานวิจัยเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ.....	41
2.8	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	44
บทที่ 3	การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน: หลักการ แนวนโยบาย และขั้นตอนกระบวนการ.....	45
3.1	หลักการ.....	45
3.2	แนวนโยบาย	48
3.3	ขั้นตอนและกระบวนการ.....	49
3.3.1	ความหมายของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน	49
3.3.2	หลักเกณฑ์ในการพิจารณาออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน.....	52
3.3.3	ขั้นตอนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน (โฉนดที่ดิน) เฉพาะราย	55
3.3.4	สภาพปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบในปัจจุบัน	61
	ผลทางกฎหมายจากการพิพาทที่เกี่ยวข้อ.....	74
บทที่ 4	“Blockchain” กับการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน: หลักการ นโยบาย เทคนิควิธีและ กฎหมาย	76
4.1	หลักการ.....	76

4.1.1. ที่มาของเทคโนโลยีบล็อกเชน (Blockchain)	76
4.1.2 รูปแบบของเครือข่ายบล็อกเชน (Blockchain)	82
4.1.3 ประเภทของบล็อกเชน (Blockchain) ที่ใช้ในองค์กร	84
4.1.4 หลักการทำงานของบล็อกเชน	85
4.2 นโยบายในการนำ “Blockchain” มาใช้ในป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ	86
4.3 ความเป็นไปได้ทางด้านเทคนิคของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินด้วย “Blockchain” ..	89
4.3.1 รูปแบบที่ 1 เทคนิคขั้นตอนและกระบวนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดินโดย Blockchain	92
4.3.2 รูปแบบที่ 2 เทคนิคขั้นตอนการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารสิทธิในที่ดินจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดย Blockchain	97
4.4 ความเป็นไปได้ทางด้านกฎหมายของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยBlockchain....	100
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	106
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	110
5.1 การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางเทคนิคในการนำ “Blockchain” มาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ	110
5.1.1 บล็อกเชนสามารถแก้ไขปัญหาการขาดการตรวจสอบถ่วงดุลระหว่างกรมที่ดินกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสร้างความชอบธรรมในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามรูปแบบที่ 1 ของแผนผังข้างต้น สามารถอธิบายเชิงเทคนิคได้ว่า	115
5.1.2 บล็อกเชนสามารถนำมาใช้ป้องกันการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบได้ ตามรูปแบบที่ 1 ของแผนผัง อธิบายเชิงเทคนิคได้ว่า.....	115
5.1.3 บล็อกเชนสามารถแก้ไขปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่ยังจัดเก็บข้อมูลเป็นรูปแบบเอกสารที่เป็นกระดาษมาเป็นดิจิทัลไฟล์ได้	116
5.2 รูปแบบที่ 2 เทคนิคขั้นตอนการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารสิทธิในที่ดินจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยBlockchain	116

5.2.1	บล็อกเชนสามารถลดระยะเวลาในการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารสิทธิในที่ดินจากหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีความล่าช้า ตามรูปแบบที่ 2 ของแผนผัง อธิบายเชิงเทคนิคได้ว่า	116
5.2.2	บล็อกเชนสามารถแชร์ข้อมูลเอกสารสิทธิในที่ดินระหว่างกรมที่ดินกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามรูปแบบที่ 2 ของแผนผัง อธิบายเชิงเทคนิคได้ว่า	117
5.2	ข้อจำกัดของการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน.....	117
5.2.1	ความซับซ้อนของระบบ (Complexity).....	117
5.2.2	ขนาดของระบบ (Network size).....	118
5.2.3	ความผิดพลาดของมนุษย์ (Human error).....	118
5.2.4	ช่องโหว่ของระบบ (Security flaw).....	118
5.4	ความเป็นไปได้ทางกฎหมายของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยBlockchain.....	121
5.4.1	กฎหมายเกี่ยวกับขั้นตอนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน	121
5.5	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	127
5.6	ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ	127
	ภาคผนวก.....	129
	ผนวก ก.....	131
	แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็น	131
	เรื่อง การศึกษาความเป็นไปได้ทางเทคนิคและทางกฎหมายในการนำ “Blockchain” มาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ	131
	บทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ.....	131
	ผนวก ข.....	137
	แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus groups)	137
	ผนวก ค.....	141
	ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1	141
	ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2	146

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3	150
ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4	153
ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5	158
ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6	162
ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 7	167
ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 8	170
ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 9	174
ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 10	178
ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 11	182
ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 12	185
ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 13	189
ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 14	192
บรรณานุกรม.....	214
ประวัติผู้เขียน.....	216

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1 จำนวนการเพิกถอนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบของกรมที่ดิน ปี 2558-2560.....	5
ภาพที่ 2 การสนทนากลุ่มจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ.....	12
ภาพที่ 3 แผนภาพแสดงขั้นตอนกระบวนการนโยบาย.....	26
ภาพที่ 4 แผนภาพตัวแบบระบบ	38
ภาพที่ 5 แผนภาพขั้นตอนการดำเนินการรับคำขออนุญาตที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำ ประโยชน์จากหลักฐาน ส.ค.1 ภายหลังจากวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2553.....	60
ภาพที่ 6 แผนภาพแสดงระบบการทำงานของเทคโนโลยีบล็อกเชน	78
ภาพที่ 7 แผนภาพส่วนประกอบของ Blockchain.....	80
ภาพที่ 8 รูปภาพขั้นตอนการดำเนินการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการประโยชน์จากหลักฐาน ส.ค.1 ด้วยระบบ Blockchain.....	90
ภาพที่ 9 ขั้นตอนการดำเนินการขออนุญาตที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์จาก หลักฐาน ส.ค.1.....	112
ภาพที่ 10 ขั้นตอนการดำเนินการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์จาก หลักฐาน ส.ค.1 ด้วยระบบ Blockchain.....	114

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1 ตารางวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อดีและข้อด้อยของการนำบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือ
แสดงสิทธิในที่ดินกับวิธีการออกโฉนดที่ดินแบบดั้งเดิม 119

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

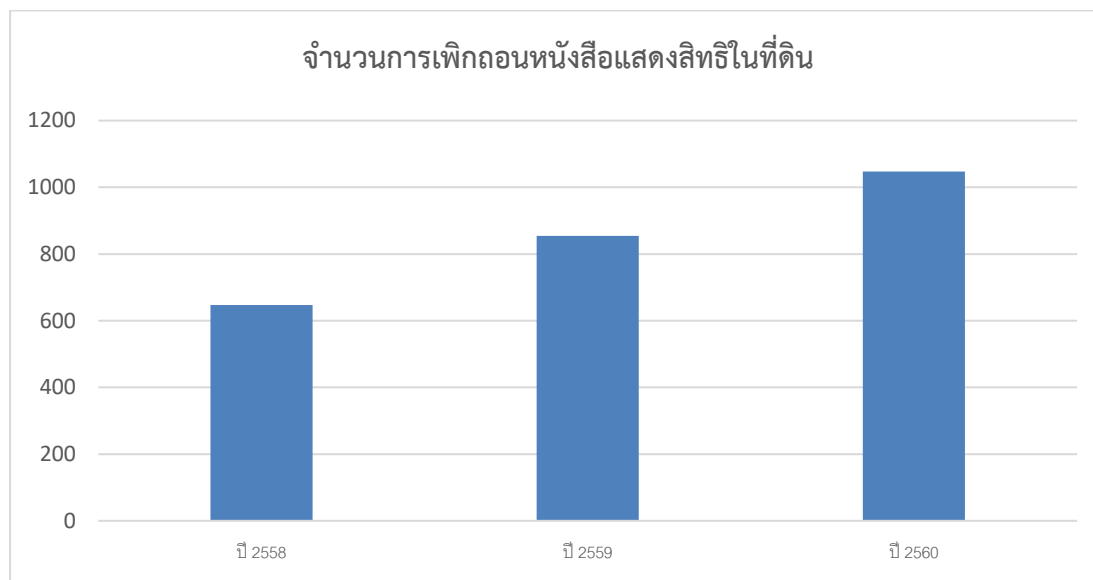
ปัจจุบัน สังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตในบริบทต่างๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม รวมถึงเทคโนโลยี โดยมีเหตุปัจจัยมาจากการเปลี่ยนแปลงตามกระแสโลกาภิวัตน์ของสังคมโลก ทำให้รูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนไทยเปลี่ยนแปลงไปตามกระแส ดังกล่าว แต่เดิมสังคมไทยมีการดำเนินชีวิตในรูปแบบสังคมเกษตรกรรมได้เปลี่ยนมาเป็นสังคมอุตสาหกรรมแบบครอบครัวขยายมาเป็นครอบครัวเดี่ยว ประชาชนที่อยู่ในชนบทเข้ามาในเมืองเพิ่มมากขึ้น โดยมีปัจจัยด้านเศรษฐกิจ เป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนไทยเปลี่ยนแปลงไปโดยการเพิ่มขึ้นของประชากรส่งผลต่อความต้องการที่ดินเพิ่มมากขึ้น เป็นเหตุทำให้ความต้องการทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้นตามไปด้วย เช่น ทรัพยากรป่าไม้ โดยเป็นปัจจัยการผลิตด้านที่อยู่อาศัย เช่น การทำอุตสาหกรรมโรงเลื่อย โรงกระดาษ เพื่อนำมาใช้ในการสร้างที่อยู่อาศัยหรือร้านค้า เป็นต้น

กรมที่ดิน เป็นหน่วยงานราชการในสังกัดกระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการคุ้มครองสิทธิในที่ดินของบุคคลและจัดการที่ดินของรัฐ โดยการออกหนังสือแสดงสิทธิ ให้บริการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ บริหารจัดการที่ดินของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดซึ่งการดำเนินงานของกรมที่ดินเกี่ยวกับสิทธิการถือครองที่ดินของเอกชนและการจัดการที่ดินของรัฐเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจ ปัจจุบัน การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมของกรมที่ดิน ได้นำระบบการจดทะเบียนสิทธิฯ ดังกล่าว มาจากรัฐนิวเซาท์เวลส์ ประเทศออสเตรเลีย ของ เซอ ทอเรน (Sir Torren) จึงใช้ชื่อดังกล่าวมาเรียกวิธีการจดทะเบียน ดังกล่าวว่าเป็นระบบทอเรน (Torren registration system) ซึ่งด้านหน้าแสดงข้อมูลทั่วไปของเจ้าของหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน เลขที่โฉนดที่ดิน เลขที่ดินซึ่งแสดงตำแหน่งที่ตั้งของแปลงที่ดิน และรูปแปลงที่ดินส่วนด้านหลังเป็นสารบัญหทางทะเบียนที่ดิน แสดงถึงการทำธุรกรรมต่างๆของที่ดิน เช่น ให้ โอน จำนอง ขายฝาก เป็นต้น โดยรายชื่อสุดท้ายเป็นชื่อเจ้าของสิทธิในที่ดิน (ครอบครัว หรือกรรมสิทธิ์) นอกจากการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม แล้วกรมที่ดิน ยังมีหน้าที่ในการรังวัดเพื่อออกหนังสือสิทธิในที่ดิน ทั้งของประชาชนที่ได้

ครอบครองที่ดินมาถูกต้องตามกฎหมาย และหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (นสล.) เพื่อแสดงอาณาเขตของที่ดินของรัฐออกมาให้ชัดเจนเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าไปบริหารจัดการตามที่กฎหมายกำหนด อีกทางหนึ่งด้วย ตั้งแต่มีการบังคับใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 ขึ้นมาเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2497 จนถึงปัจจุบัน กรมที่ดินได้ออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเพื่อให้เอกชนมีกรรมสิทธิ์ในการถือครองที่ดินตามนโยบายของรัฐซึ่งการออกหนังสือสิทธิในที่ดินมี 2 รูปแบบ ได้แก่ การเดินสำรวจออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามมาตรา 58 มาตรา 58 ทวิ และมาตรา 58 ตริ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเฉพาะรายตามมาตรา 59 และมาตรา 59 ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน จากจำนวนสถิติการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินทั่วประเทศจนถึงเดือนกันยายน 2560 มีจำนวนเอกสารสิทธิในที่ดินทั่วประเทศ ทั้งสิ้น 36,958,914 แปลง โดยเป็นโฉนดที่ดิน จำนวน 32,766,411 แปลง หนังสือรับรองการทำประโยชน์ในที่ดิน (น.ส.3 ก) จำนวน 3,021,592 แปลง หนังสือรับรองการทำประโยชน์ในที่ดิน (น.ส.3) จำนวน 1,019,719 แปลง และใบจอง จำนวน 151,192 แปลง (สำนักมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญ, 2560)

อย่างไรก็ตาม ปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินบางแปลงพบว่ามี การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินดังกล่าวที่ออกไปแล้วนั้นมีความคลาดเคลื่อนหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายที่ต้องดำเนินการเพิกถอนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามมาตรา 61 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมที่ดินมอบหมายมีอำนาจในการเพิกถอนหรือแก้ไขตามมาตรา 61 โดยก่อนที่จะดำเนินการเพิกถอนจะต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนขึ้นมาหนึ่งคณะเพื่อดำเนินการสอบสวน ตามนัยกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการสอบสวนและการพิจารณาแก้ไขการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมหรือการจดทะเบียนเอกสารรายการจดทะเบียนโดยคลาดเคลื่อนหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย พ.ศ. 2553 จากข้อมูลดังกล่าวพบว่าตั้งแต่ปี 2558 – 2560 ได้มีคำสั่งเพิกถอนหนังสือสำคัญแสดงสิทธิในที่ดินจำนวนทั้งสิ้น 2,548 ฉบับ (กรมที่ดิน, 2560) ตามตารางแผนภาพที่ 1

ภาพที่ 1 จำนวนการเพิกถอนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบของกรมที่ดิน ปี 2558-2560

ที่มา : ประยุทธ์จาก สำนักมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญ กรมที่ดิน (2560) โดยผู้วิจัย

จากรายภาพจะเห็นได้ว่าจำนวนการเพิกถอนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่ออกโดยมิชอบมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปีสร้างความเสียหายต่อกรมที่ดินจากการถูกฟ้องร้องคดีใช้ค่าเสียหายทางแพ่งเป็นจำนวนทั้งสิ้น 12,874 ล้านบาท ซึ่งเป็นจำนวนเงินมหาศาล นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินหรือจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมโดยมิชอบที่ถูกดำเนินคดีทางวินัยของข้าราชการ ตั้งแต่ปี 2558 จนถึงเดือนกันยายน 2560 มีจำนวนทั้งสิ้น 208 ราย ซึ่งเป็นกรณีร้ายแรงจำนวน 65 ราย (กรมที่ดิน, 2560) จากจำนวนสถิติดังกล่าวจะเห็นได้ว่าปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบได้สร้างความเสียหายต่อประชาชนหรือผู้มีส่วนได้เสียจากการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินดังกล่าว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ โดยการที่ประชาชนนำเอาหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินไปใช้ในการขอสินเชื่อโดยเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันกับสถาบันทางการเงินซึ่งต่อมาได้มีการเพิกถอนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินดังกล่าวสร้างความเสียหายต่อเจ้าของที่ดินและสถาบันทางการเงิน อีกทั้งขั้นตอนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินมีความล่าช้าอันเนื่องมาจากตัวเจ้าหน้าที่กรมที่ดินและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องก่อให้เกิดปัญหาการคอร์รัปชันขึ้น รวมทั้งระบบการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ ขาดการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการตรวจสอบเพื่อดำเนินการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่ออกโดย

กรมที่ดิน รวมทั้งสถาบันทางการเงิน ซึ่งกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินมีอยู่หลายขั้นตอนมีเจ้าหน้าที่กรมที่ดินเป็นผู้ดำเนินการ โดยมีได้ตรวจสอบกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในที่ดินดังกล่าวทำให้ขาดความโปร่งใสของขั้นตอนในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ทำให้มีการเพิกถอนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน รวมทั้งเจ้าหน้าที่กรมที่ดินที่ได้ถูกดำเนินการทางวินัย และดำเนินคดีทางกฎหมายเป็นจำนวนมากตามสถิติที่กล่าวมาข้างต้น

จากปัญหาดังกล่าว ระบบการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมและการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ในปัจจุบันยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบได้จากจำนวนสถิติการเพิกถอนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินและจำนวนคดีที่กรมที่ดินถูกฟ้องร้องในชั้นศาลมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นส่งผลต่อผู้มีส่วนได้เสียในที่ดินได้รับผลกระทบจากการเพิกถอนหรือแก้ไขหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน รวมทั้งประชาชนขาดความเชื่อมั่นในการถือหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่รัฐเป็นผู้ออกให้ เนื่องจากอาจจะถูกเพิกถอนหรือแก้ไขได้ อีกทั้งกฎหมายยังไม่ให้ความคุ้มครองหรือรับรองสิทธิในที่ดินอันเกิดจากการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบด้วยกฎหมาย หากได้มีการโอนไปยังบุคคลภายนอกทำให้สร้างความเสียหายต่อเจ้าของที่ดินเป็นจำนวนมาก

นอกจากนี้แล้ว คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้มีการประกาศที่จะทำให้ประเทศไทยเป็น Thailand 4.0 ที่เน้นส่งเสริมทางด้านนวัตกรรมมาใช้ในการขับเคลื่อนบริหารประเทศ ทำให้กรมที่ดิน จะต้องพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆเกี่ยวกับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมและการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้สอดคล้องกับนโยบายของ คสช. เพื่อให้เป็น กรมที่ดิน 4.0 (Dols 4.0) ในด้านการนำนวัตกรรมใหม่ๆมาใช้ในการบริหารจัดการการด้านที่ดินรวมทั้งการให้บริการต่อประชาชน ให้มีความสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส และปราศจากการคอร์รัปชันตามนโยบายของ คสช.

โดยนวัตกรรมหนึ่งที่ผู้ศึกษาเห็นว่า สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมและออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินได้เพื่อมาใช้แก้ไขปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ ซึ่งระบบดังกล่าวเรียกว่า “Blockchain” ซึ่งเป็นนวัตกรรมใหม่ที่จะใช้กลไกการทำงานแบบไม่รวมศูนย์กลางทำให้มีความโปร่งใสตรวจสอบได้ และสามารถกลับไปแก้ไขธุรกรรมที่เข้ามาแล้วได้ยาก โดย Bitcoin เป็นตัวอย่างหนึ่งของการนำบล็อกเชนมาใช้ ซึ่งประเทศสวีเดนได้นำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาประยุกต์ใช้ในการทำธุรกรรมที่ดิน โดยเฉพาะด้านการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม โดยข้อดีของ “Blockchain” คือมีระบบกลไกการทำงานแบบไม่รวมศูนย์กลาง (Decentralization)

โดยผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถได้รับข้อมูลเกี่ยวกับธุรกรรมต่างผ่านการบันทึกธุรกรรม ที่เรียกว่า บัญชีสาธารณะ (Ledger) โดยมีบล็อก(Block) ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการส่งต่อบันทึกการทำธุรกรรมที่เกิดขึ้นให้กับผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้เสียได้ตรวจสอบและยืนยันการทำธุรกรรมนั้น โดยอาศัยการพิสูจน์รับรองของแต่ละคนทำให้มีความปลอดภัยสูง และยากที่คนอื่นจะเข้าไปแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงได้ เพราะข้อมูลที่ได้รับรองหรือยืนยันการทำธุรกรรมว่ามีความถูกต้อง และจะถูกนำไปเก็บในระบบฐานข้อมูลกลางโดยการรวบรวม ledger ที่ได้มีการรับรองแล้ว เก็บในรูปแบบบล็อก (Block) โดยมีผู้ดูแลระบบการจัดเก็บเป็นผู้บริหารจัดการส่งต่อเอกสารที่ได้มีการรับรองแล้วส่งไปยังผู้ขอรับบริการทำธุรกรรมต่อไปเป็นลูกโซ่ (Chain) ซึ่งแต่ละบล็อกที่ได้มีการรับรองจะถูกแยกเก็บไว้เป็นแต่ละประเภทชัดเจน แม้แต่ผู้ดูแลระบบจัดเก็บจะเข้าไปเปลี่ยนแปลงการทำธุรกรรมก็ไม่สามารถทำได้ หรือทำได้ยากมาก ต้องใช้การพลังในการประมวลผลที่สูงมากที่จะเข้าไปเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขธุรกรรมนั้นได้ จากข้อดีของระบบ “Blockchain” ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความเป็นไปได้ในการนำ “Blockchain” มาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน โดยเปรียบเทียบกับการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบันว่าสามารถแก้ไขปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบและสามารถป้องกันการคอร์ปชั่นของเจ้าหน้าที่อะไรบ้าง

ดังนั้น การศึกษาความเป็นไปได้ทางเทคนิคและทางกฎหมายในการนำ “Blockchain” มาใช้ในการป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ รวมถึงเป็นแนวทางป้องกันการคอร์ปชั่นของเจ้าหน้าที่กรมที่ดินพร้อมทั้งนำเสนอข้อดี ข้อด้อยของ “Blockchain” เพื่อเป็นแนวทางเพื่อการตัดสินใจในการกำหนดนโยบาย ต่อไป

1.2 คำถามวิจัย

ปัจจุบัน มีปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ ซึ่งแนวคิดระบบ “Blockchain” จะสามารถนำมาใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวในทางเทคนิคและทางกฎหมายได้อย่างไร และแนวทางการกำหนดนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวควรเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและรูปแบบ การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบในปัจจุบัน ว่ามีลักษณะและรูปแบบเป็นอย่างไร

3.2 เพื่อศึกษาการศึกษาความเป็นไปได้ทางเทคนิคและทางกฎหมายในการนำ “Blockchain” มาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ เพื่อเป็นแนวทางแก้ไข ปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ และป้องกันปัญหาการคอร์ปชั่นของเจ้าหน้าที่ ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินดังกล่าว

3.3 เพื่อเสนอแนะนโยบายในการตัดสินใจที่จะนำ “Blockchain” มาใช้ป้องกันการออก หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ และป้องกันการคอร์ปชั่นของเจ้าหน้าที่ในการออกหนังสือ แสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบในปัจจุบัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตการศึกษาเรื่อง การศึกษาความเป็นไปได้ทางเทคนิคและทางกฎหมายในการนำ “Blockchain” มาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ ประกอบด้วย การศึกษาองค์ประกอบ และรูปแบบของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบในปัจจุบัน ศึกษา เฉพาะโฉนดที่ดิน ในกรณีที่ดินว่ามีรูปแบบและวิธีดำเนินการดังกล่าวว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร และ ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับระบบ “Blockchain” และความเป็นไปได้ทางด้านเทคนิคและ ด้านกฎหมายของ “Blockchain” มาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเพื่อป้องกันการออก หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

1. หนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน หมายถึง หนังสือหรือเอกสารทางราชการที่แสดงถึง การครอบครองหรือถือกรรมสิทธิในที่ดิน

2. “บล็อกเชน (Blockchain)” หมายถึง ระบบการเก็บข้อมูลแบบหนึ่งที่ไม่มี ศูนย์กลาง โดยให้ทุกคนถือเอกสารชุดเดียวกัน เมื่อมีการอัปเดตก็จะอัปเดตพร้อมกัน โดยสร้างความเชื่อมั่นได้ว่าเอกสารเหล่านั้นเชื่อถือได้และมีความถูกต้องใช้หลักการกระจายฐานข้อมูลของ การจดบันทึก หรือรายการเดินบัญชีสาธารณะ (Public Ledger) ของทุกธุรกรรมต่างๆ หรือเหตุการณ์ ในระบบดิจิทัล ที่ได้มีการดำเนินการและแบ่งปันไปยังผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกลุ่มต่างๆ ซึ่งได้รับรองความ ถูกต้องหรือฉันทามติจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกลุ่มต่างๆ ในระบบ และการเข้าถึงข้อมูลได้ครั้งเดียว และ ข้อมูลไม่สามารถถูกลบได้ สมมติฐานหลักของแนวคิดบล็อกเชนคือการรับรองความถูกต้องของ การบันทึกธุรกรรมที่เคยเกิดขึ้น บิทคอยน์ ซึ่งเป็นสกุลเงินดิจิทัลที่ได้มีการกระจายไปยังผู้ซื้อและผู้ขาย

ได้โดยตรง (Peer to Peer) ซึ่งเป็นตัวอย่างที่โด่งดังที่สุดในการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ โดยสกุลเงินดิจิทัล

3. การศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility study) หมายถึง การศึกษาวิเคราะห์ และจัดทำเอกสารประกอบด้วย ข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อเป็นการแสดงถึงเหตุผลที่จะสนับสนุนถึงความเหมาะสมของโครงการ สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริงให้ผลประโยชน์ตอบแทนคุ้มค่าต่อการลงทุน

4. นโยบายสาธารณะ (Public policy) หมายถึง แนวทางกิจกรรม การกระทำ หรือการเลือกตัดสินใจของรัฐบาล ซึ่งรัฐบาลได้ทำการตัดสินใจและกำหนดไว้ล่วงหน้า เพื่อชี้้นำให้มีกิจกรรมหรือการกระทำต่างๆเกิดขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงสภาพปัญหาและรูปแบบการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบในปัจจุบัน รวมทั้งปัญหาการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

2. ทำให้ทราบถึงการศึกษาความเป็นไปได้ทางเทคนิคและทางกฎหมายในการนำ “Blockchain” มาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ รวมทั้งแนวทางการป้องกันปัญหาการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ เปรียบเทียบกับวิธีการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

3. ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่เพื่อเสนอแนวนโยบายการพัฒนาระบบ “เทคโนโลยีบล็อกเชน (Blockchain)” มาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ และการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในกรรมที่ดิน

1.7 วิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มุ่งศึกษาถึงสภาพปัญหาและรูปแบบ การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน โดยมิชอบ และศึกษาแนวคิดการศึกษาความเป็นไปได้ทางเทคนิคและทางกฎหมายในการนำ “Blockchain” มาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ ในครั้งนี้ใช้วิธีการศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research) และวิธีการวิจัย

เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและนำข้อมูลที่ได้มาทำวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณาดังนี้

- 1) การศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Study) โดยการศึกษาเนื้อหาหนังสือ รายงานวิจัย เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง
- 2) การศึกษาเชิงคุณภาพ โดยศึกษาด้วยการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการศึกษาจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informants) โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง (purposive sampling) ซึ่งเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ทั้งหมด 14 คน โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 กลุ่มระบบราชการ ส่วนของกรมที่ดิน จำนวน 5 ราย ดังนี้

- 1) นายจอม (นามสมมติ) รองอธิบดี
- 2) นาย สันต์ (นามสมมติ) ที่ปรึกษาด้านวิศวกรรมสำรวจ
- 3) นายกันต์ (นามสมมติ) ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกหนังสือสำคัญ
- 4) นาย เสก (นามสมมติ) ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 5) นางพร (นามสมมติ) ผู้อำนวยการส่วนสารสนเทศ

กลุ่มที่ 2 หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง จำนวน 5 ราย

- 1) อาจารย์เอก (นามสมมติ) อาจารย์ประจำสถาบันศูนย์วิจัยนานาชาติ สิรินคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- 2) อาจารย์ป๊อป (นามสมมติ) อาจารย์ประจำภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- 3) อาจารย์ นิด (นามสมมติ) อาจารย์ประจำภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 4) นาง อร (นามสมมติ) ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- 5) นาย อ้น (นามสมมติ) นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

กลุ่มที่ 3 หน่วยงานภาคเอกชน จำนวน 4 ราย

- 1) นายบอย (นามสมมติ) เจ้าหน้าที่ Advance Visionary Architect
ธนาคารกสิกรไทย
- 2) นายชัย (นามสมมติ) เจ้าหน้าที่ Visionary Architect
ธนาคารกสิกรไทย
- 3) นายนัท (นามสมมติ) เจ้าหน้าที่ Principle Visionary Architect
ธนาคารกสิกรไทย
- 4) นายโก้ (นามสมมติ) กรรมการผู้จัดการบริษัท บริษัท Smart Contract จำกัด

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยใช้เครื่องมือดังกล่าวควบคู่กับเทคนิคการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview) ซึ่งผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 กลุ่ม โดยเนื้อหาของคำถามนั้นครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและสร้างขึ้นโดยมีแนวคิดทฤษฎีงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องเป็นพื้นฐานของการคิดรอบคำถามการวิจัย

การสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ภาพที่ 2 การสนทนากลุ่มจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การเก็บข้อมูลจากการสนทนากลุ่มจากกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม จำนวนทั้งสิ้น 11 ราย มีชาวต่างชาติเข้าร่วมสังเกตการณ์การสนทนากลุ่ม จำนวน 1 ราย โดยดำเนินการจัดประชุมกลุ่ม เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2562 ณ ห้องประชุมสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ ชั้น 5 อาคารรังวัดและทำแผนที่ กรมที่ดิน รายละเอียดรายชื่อผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม (ผนวก ข)

3) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research) โดยศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสารทางวิชาการ บทความ วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะความเป็นอาชญากรรมของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ ความหมายและประเภทของหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ลักษณะของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ องค์ประกอบ โครงสร้าง และขอบเขตของปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง นโยบายและมาตรการของกรมที่ดินในการแก้ไขปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบที่ผ่านมา รวมทั้งแนวคิดของเทคโนโลยีบล็อกเชน (Blockchain) ที่นำมาใช้ในประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อนำมาประกอบ อ้างอิง และเป็นแนวทางในการศึกษา

ข้อมูลดังกล่าวที่ได้จากการค้นคว้าและรวบรวมจากเอกสาร และจะเป็นข้อมูลทุติยภูมิที่ผู้วิจัยนำมาประกอบวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

2. การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการศึกษาในขั้นการก่อตัวของนโยบายเพื่อศึกษาถึงความเป็นไปได้ทางเทคนิคและทางกฎหมายในการนำ “Blockchain” มาใช้เป็นแนวทางการป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบในกรรมที่ดิน และสามารถนำมาพัฒนาเป็นกำหนดเป็นนโยบายในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยผู้วิจัยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) จากกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบาย จำนวน 14 คน รวมทั้งการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กลุ่มตัวอย่างข้างต้น จำนวน 8 คน จำนวน 1 ครั้ง และจะเป็นข้อมูลปฐมภูมิที่ผู้วิจัยนำมาประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

4) การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก และการประชุมกลุ่มมาทำการวิเคราะห์โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลจากเนื้อหา (content analysis) เพื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นโดยนำข้อมูลที่ได้จากหลายๆแหล่งมาตีความและสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (induction) เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่มีความชัดเจนและสอดคล้องกัน โดยวิธีการดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร (documentary study) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมเอกสารสำคัญมาเป็นฐานในการคิด วิเคราะห์ และแยกประเด็นตามที่ผู้วิจัยตั้งไว้ในขั้นตอนแรก

2. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกมาวิเคราะห์ในลักษณะเชิงพรรณนา (descriptive analysis) และหาคำตอบของวัตถุประสงค์การวิจัยและคำถามการวิจัยในข้างต้น

3. การสนทนากลุ่ม (focus group) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสนทนา มาวิเคราะห์ในลักษณะเชิงพรรณนา (descriptive analysis) และหาคำตอบของวัตถุประสงค์การวิจัย และคำถามวิจัยข้างต้น

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความเป็นไปได้ทางเทคนิคและทางกฎหมายในการนำ “Blockchain” มาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การศึกษาความเป็นไปได้ทางด้านเทคนิคและด้านกฎหมายในการนำ “Blockchain” มาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบเพื่อเป็นกรอบความคิดหลักในการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

- 2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับอาชญากรรมคอปขาว (White Collar Crime)
- 2.2 แนวคิดการศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility study)
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายสาธารณะ
- 2.4 งานศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับอาชญากรรมคอปขาว (White Collar Crime)

วีระพงษ์ บุญโญภาส (2549) กล่าวว่า อาชญากรรมคอปขาวเป็นอาชญากรรมที่แท้จริง และมีความแตกต่างจากอาชญากรรมธรรมดาอย่างสิ้นเชิง ในขณะที่อาชญากรรมธรรมดาต้องมองลงไปที่ประวัติภูมิหลัง ปัญหาครอบครัว สภาพแวดล้อมของอาชญากร แต่สำหรับอาชญากรคอปขาว ซึ่งส่วนมากเป็นบุคคลในชนชั้นสูง การกระทำความผิดมิได้เกี่ยวกับความยากจนแต่ความต้องการเงินที่มีมูลค่ามหาศาลหรือผลประโยชน์อื่น กลับเป็นมูลเหตุจูงใจให้ก่ออาชญากรรมคอปขาวขึ้น การก่ออาชญากรรมคอปขาวมีปัจจัยมาจากการเรียนรู้ อาชญากรประเภทนี้มิได้เริ่มต้นด้วยความคิดที่จะก่ออาชญากรรม หากแต่เริ่มต้นชีวิตเช่นปัญญาชนทั่วไปที่ต้องการงานที่มั่นคงที่มีรายได้สูงและมีโอกาสก้าวหน้ากับมีครอบครัวที่อบอุ่นอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี แต่เมื่อต้องการเข้าสู่วงการธุรกิจที่ต้องมีการแข่งขันสูง และทุกคนล้วนแต่มุ่งแสวงหาผลประโยชน์จากการประกอบอาชีพให้ได้รับผลตอบแทนมากที่สุดมีการติดต่อคบหาสมาคมทั้งทางตรงและทางอ้อมกับบรรดาผู้ที่มีพฤติกรรมเป็นอาชญากรบ้างแล้ว เริ่มจากการเรียนรู้พฤติกรรมและรับเอาวิธีการในการประกอบอาชญากรรม และถูกดูดกลืนเข้าไปสู่ระบบแห่งพฤติกรรมนั้น ในที่สุด สำหรับตัวทฤษฎีที่นำมาอธิบายการเกิด White Collar Crime นั้น แยกพิจารณา ได้คือ

2.1.1. ทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่างกัน (Differential Association Theory) (สุดสงวน สุธีสร, 2558)

เอ็ดวิน เอช ซัทเธอร์แลนด์ (Edwin H. Sutherland) ได้พยายามอธิบายพฤติกรรมของกลุ่มอาชญากรอาชีพ (Career Criminal) เช่น อาชญากรคอเชื้ตขาว และหัวขโมยอาชีพ การกระทำผิดเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม การเรียนรู้ทักษะ และแรงจูงใจ ซึ่งเป็นผลจากการติดต่อสัมพันธ์กับคนที่เป็นอาชญากร จึงได้เรียนรู้ค่านิยม ทศนคติ ค่านิยม และรูปแบบของการประกอบอาชญากรรม (pattern of criminal behavior) หลักของทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่างมีดังนี้

1. พฤติกรรมอาชญากรรมเกิดจากการเรียนรู้ เช่นเดียวกับการเรียนรู้พฤติกรรมปกติ เช่น การเรียน การอ่านหนังสือ ต้องเริ่มตั้งแต่อ่านคำง่ายจนมาอ่านคำที่ยาก เป็นลำดับ
2. พฤติกรรมอาชญากรรม เกิดจากการเรียนรู้ในการปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และเกิดขึ้นในกลุ่มที่มีความสนิทสนมกัน เช่น ครอบครัว เพื่อน
3. การเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรม รวมถึงการเรียนรู้เทคนิคการประกอบอาชญากรรมด้วย บางครั้งยาก บางครั้งง่าย นอกจากนี้ยังเรียนรู้ถึงแรงจูงใจ แรงผลักดัน การให้เหตุผลและทศนคติด้วย
4. แนวทางเฉพาะแรงจูงใจและแรงผลักดันจะเรียนรู้จากการรับรู้หลายด้านเกี่ยวกับข้อกฎหมายที่เลือกปฏิบัติตาม และข้อกฎหมายที่จะละเมิด เพราะปฏิภริยาของคนในสังคมที่มีต่อกฎหมายทางสังคมและกฎหมายไม่ได้เป็นรูปแบบเดียวกันทั่วไป จึงเกิดความขัดแย้งระหว่างทศนคติของสังคมและบรรทัดฐานทางวัฒนธรรมของสังคม และกลายเป็นหลักพื้นฐานของการคบหาสมาคมที่แตกต่างกัน ดังนี้

1) การที่คนกลายเป็นอาชญากร เพราะเห็นผลจากการกระทำผิดทำให้เขาพอใจ

2) การคบหาสมาคมที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับความถี่ (frequency) ระยะเวลา (duration) การมาก่อน (priority) และความเข้มข้น (intensive) การคบหาสมาคมเป็นระยะเวลานานจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมอย่างยิ่ง ในขณะที่ “การมาก่อน” ในความหมายคือ

การเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมตั้งแต่อายุน้อยเท่าไร ยังมีผลต่อพฤติกรรมอย่างมากและ “ความเข้มข้น” หมายถึงการให้ความสำคัญบารมี เช่น ผู้มีอำนาจจะมีอิทธิพลในการชักจูง เช่น พ่อหรือเพื่อนสนิทจะมีผลต่อการเรียนรู้อย่างมาก

3) แม้ว่าพฤติกรรมอาชญากรรมแสดงให้เห็นถึงความต้องการและค่านิยมทั่วไป แต่ไม่ได้แปลว่าค่านิยมและความต้องการของอาชญากรต้องแตกต่างจากคนทั่วไป เพราะทั้งอาชญากรและคนทั่วไปต่างมีความต้องการและค่านิยมทั่วไปที่เหมือนกัน

พรชัย ชันดี (2558) กล่าวว่า ทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่างกันของ เอ็ดวิน ซัทเธอร์แลนด์ ได้นำเสนอ “ทฤษฎีการเรียนรู้” ซึ่งประกอบด้วยหลักการสำคัญ 9 หลักการ เนื้อหาสาระเกี่ยวกับกระบวนการระหว่างบุคคลซึ่งทำให้บุคคลได้เรียนรู้ในการเข้าร่วมพฤติกรรมอาชญากรรม และหลักการสำคัญของทฤษฎีของซัทเธอร์แลนด์ ก็ไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปจากหลักการที่ปรากฏในหนังสือต้นฉบับแต่อย่างใด โดยหลักการที่สำคัญ 9 หัวข้อ มีรายละเอียดดังนี้ (Sutherland,1947)

กระบวนการที่บุคคลจะเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมอาชญากรรม มีดังต่อไปนี้คือ

1. พฤติกรรมอาชญากรรมเกิดจากการเรียนรู้...
2. พฤติกรรมอาชญากรรมเกิดจากการเรียนรู้ในการคบหาสมาคมกับบุคคลอื่นตามกระบวนการติดต่อสื่อสาร...
3. หลักการสำคัญในส่วนของการเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมนั้นเกิดขึ้นในกลุ่มบุคคลที่สนิทสนมใกล้ชิดกัน
4. เมื่อพฤติกรรมอาชญากรรมได้รับการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้นี้จะรวมถึง
 - (1) เทคนิคในการกระทำความผิด ซึ่งบางครั้งก็สลับซับซ้อนแต่บางครั้งก็ง่าย
 - (2) ทิศทางเฉพาะของแรงดลใจ แรงผลักดัน การใช้เหตุผล ตลอดจนทัศนคติเกี่ยวกับการกระทำความผิด

5. ทิศทางเฉพาะของแรงตลใจและแรงผลักดัน จะถูกเรียนรู้จากการทำให้เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับกฎหมาย ในบางสังคมบุคคลอยู่ในกลุ่มบุคคลที่เห็นด้วยกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ในขณะที่บุคคลอื่นอยู่ในกลุ่มบุคคลที่เห็นด้วยกับการละเมิดกฎหมาย...

6. หลักการสำคัญของการคบหาสมาคมกับบุคคลที่แตกต่างกันคือ บุคคลจะกลายเป็นผู้กระทำผิดเพราะว่า ความเห็นด้วยกับการละเมิดกฎหมายมีมากกว่าความเห็นด้วยการไม่ละเมิดกฎหมาย...

7. การคบหาสมาคมกับบุคคลที่แตกต่างกันอาจจะแตกต่างในด้านความถี่ ระยะเวลา การให้ความสำคัญ และความเข้มข้น ซึ่งหมายความถึงลักษณะของความแตกต่างกันของการคบหาสมาคม ระหว่างพฤติกรรมอาชญากรรมและพฤติกรรมต่อต้านอาชญากรรม...

8. กระบวนการของการเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรม โดยการคบหาสมาคมกับรูปแบบของอาชญากรรมและต่อต้านอาชญากรรมจะมีความเกี่ยวข้องกับกลไกการทำงานที่เหมือนกับการเรียนรู้ทั่วไป...

9. ในขณะที่พฤติกรรมอาชญากรรมเป็นการแสดงออกถึงความต้องการและค่านิยมทั่วไป แต่ก็ไม่จำเป็นต้องอธิบายด้วยความต้องการและค่านิยมนั้น เนื่องจากพฤติกรรมต่อต้านอาชญากรรมก็มีความต้องการและค่านิยมเดียวกัน บุคคลลัทธิพิสัยก็เพื่อต้องการความมั่นคงในการเงินเช่นเดียวกับกรรมกรที่ทำงานหนักเพื่อความมั่นคงในการเงิน ความพยายามที่จะอธิบายพฤติกรรมอาชญากรรมแรงผลักดันและค่านิยมทั่วไป เช่นความสุข การดิ้นรนเพื่อสถานภาพทางสังคม แรงกระตุ้นจากเงิน หรือความผิตหวัง ฯลฯ คงต้องพบกับความไม่ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้เนื่องจากการจะเป็นการอธิบายได้ทั้งพฤติกรรมอาชญากรรมและพฤติกรรมถูกกฎหมาย เฉกเช่นเดียวกับกระบวนการหายใจที่จำเป็นสำหรับพฤติกรรมทุกประเภท แต่ไม่ได้แบ่งแยกระหว่างพฤติกรรมอาชญากรรมและพฤติกรรมถูกกฎหมาย

หลักการสำคัญ 9 ข้อ ตามทฤษฎีของซัทเธอร์แลนด์นำเสนอว่าพฤติกรรมอาชญากรรมไม่ได้มีสาเหตุโดยตรงมาจากพันธุกรรมหรือสภาพแวดล้อมทางสังคม หากเกิดจากกระบวนการเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมของบุคคลใกล้ชิดโดยผ่านกระบวนการในการเรียนรู้พฤติกรรมผิดกฎหมายนั้น ซึ่งในที่นี้หมายถึงแรงจูงใจ แรงกระตุ้น การให้เหตุผล และทัศนคติของ

การประกอบอาชญากรรมนั้นๆ นอกจากนี้รายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะของการคบหาสมาคมที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับความถี่ (Frequency) ระยะเวลา (Duration) การให้ความสำคัญ (Priority) และความเข้มข้น (Intensity) สำหรับ “ความถี่” หมายถึง การที่บุคคลมีประสบการณ์กับรูปแบบของพฤติกรรมอาชญากรรมบ่อยครั้ง “ระยะเวลา” ก็หมายความว่าถึง ช่วงเวลาที่มีประสบการณ์กับพฤติกรรมผิดกฎหมาย “การให้ความสำคัญ” หมายถึง การเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมในวัยเด็กจะมีอิทธิพลอย่างมากต่อบุคคลนั้น สำหรับ “ความเข้มข้น” หมายถึงความรักและความเคารพที่บุคคลมีต่อผู้ที่ถ่ายทอด หรือเป็นตัวอย่างของพฤติกรรมอาชญากรรม

2.1.2 ทฤษฎีการเลือกที่มีเหตุผล (Rational Choice Theory)

ทฤษฎีการเลือกที่มีเหตุผล (สุดสงวน สุธีสร, 2547) มองว่าการละเมิดกฎหมายของคน เช่น การขโมยของ การขายยาเสพติด หรือการยกพวกตีกัน เกิดจากเหตุผลส่วนตัวหลายเหตุผล เช่น ความอยากได้ การแก้แค้น ความต้องการ ความโกรธ ความคับแค้น หรือความมีทิฐิ เป็นต้น แต่เมื่อเหตุผลส่วนตัวดังกล่าวได้มีการชั่งน้ำหนักระหว่างการได้มาซึ่งผลประโยชน์ และผลที่ตามมาจากการประกอบอาชญากรรม คือ บทลงโทษต่างๆ แนวคิดทฤษฎีการเลือกที่มีเหตุผล (Rational Choice Theory) ได้แตกแขนงมาจากแนวคิดสำนักดั้งเดิม คือทฤษฎีเจตจำนงอิสระนั่นเอง ทฤษฎีการเลือกมองว่า อาชญากรเป็นคนมีเหตุผลในการตัดสินใจได้ใช้เหตุผลชั่งน้ำหนักของการกระทำแล้ว พฤติกรรมสามารถควบคุมหรือยับยั้งได้ถ้าอาชญากรกลัวการถูกลงโทษ

แนวความคิดของ ซีซาร์ เบกกาเรีย (Cesare Beccaria) ให้นิยามของคนว่าเป็นผู้ที่ยึดหลักสิทธิผลประโยชน์ เป็นคนที่เห็นแก่ตัว และมองตัวเองเป็นหลัก ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องมีการลงโทษมาเป็นตัวสกัดให้เกิดความกลัวต่อความผิดที่คิดจะทำ ในขณะที่ทฤษฎีการเลือกมองว่า คนจะละเมิดกฎหมายเมื่อได้ตัดสินใจเสี่ยง เมื่อทบทวนแล้วทั้งปัจจัยส่วนบุคคล (ความต้องการเงิน การแก้แค้น ความตื่นเต้น และความสนุกสนาน) และปัจจัยด้านสถานการณ์ (เป้าหมายที่ต้องการได้รับการป้องกันเพียงพอจากเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือไม่) ดังนั้น ก่อนที่จะเลือกกระทำความผิด อาชญากรผู้ใช้เหตุผล (reasoning criminal) ได้ประเมินความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นด้วยการพิจารณาไตร่ตรองแล้ว และคาดคะเนถึงโทษสถานหนักที่จะได้รับ โดยใช้ค่านิยมของอาชญากรเรื่อง “กล้าได้กล้าเสีย” เมื่อได้ทบทวนด้วยเหตุผลต่างๆแล้ว เขาจะตัดสินใจที่จะประกอบอาชญากรรมตามประเภทที่เขาต้องการได้มีการชั่งน้ำหนักการกระทำและผลที่จะเกิดขึ้น การชั่งน้ำหนักดังกล่าว

อาชญากรอาจเลิกลัษที่คิดจะกระทำผิดก็ได้ ถ้าผล(หากถูกจับได้) การลงโทษจะรุนแรง พิจารณาแล้วได้ไม่คุ้มเสียนั่นเอง เช่นอาชญากรอาจเลิกความคิดที่จะบุกเข้าไปโจรกรรมทรัพย์สินของคนในหมู่บ้าน เพราะไปสังเกตแล้วเห็นว่ามืรถสายตรวจของตำรวจตรวจตราอยู่ตลอดเวลา อาชญากรจึงย้ายที่ไปก่ออาชญากรรมที่อื่นแทน

การเรียนรู้ (learning) และประสบการณ์ (experience) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของโครงสร้าง ทฤษฎีการเลือก (Aker, 1990) อาชญากรอาชีพ รู้จักข้อจำกัดของตนเอง รู้ว่าเมื่อไรควรหยุดเมื่อไรควรเสี่ยง และอาชญากรที่มีประสบการณ์อาจจะเลิกอาชีพอาชญากรเมื่อเขาเกิดความเชื่อว่า การเสี่ยงในการประกอบอาชญากรรมมีมากกว่าประโยชน์ที่ได้รับ บุคลิกภาพและวิถีชีวิต ของอาชญากรมีผลต่อการควบคุมตัวเองอย่างยิ่ง เช่น อาชญากรเล็อกจะประกอบอาชญากรรมมากกว่าปฏิบัติตัวตามแนวทางของสังคม เพราะเป็นวิถีชีวิตของเขา

โครงสร้างของอาชญากรรมตามแนวคิดทฤษฎีการเลือกในการตัดสินใจประกอบอาชญากรรมนั้นจะมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. จะประกอบอาชญากรรมที่ไหน
2. ลักษณะของเป้าหมายเป็นอย่างไร
3. หนทางที่จะทำให้การประกอบอาชญากรรมสำเร็จ

จากโครงสร้างดังกล่าว ทฤษฎีการเลือกได้ขยายความโครงสร้างแต่ละข้อในความหมายดังต่อไปนี้

1) การเลือกสถานที่ก่ออาชญากรรม (choosing the place of crime) อาชญากรจะเลือกสถานที่ เพราะเขาต้องรู้ว่าสถานที่นั้นเมื่อเขาประกอบอาชญากรรมแล้ว เขาจะหนีพ้นการจับกุมของตำรวจได้ ยกตัวอย่างเช่นเด็กขายยาบ้าจะขายในละแวกบ้านของตน เพราะ ถ้ามีสายตรวจเข้ามา เพื่อนๆของเด็กจะเตือนเด็กได้ว่าอันตรายกำลังจะมาถึง

2) การเลือกเป้าหมาย (choosing targets) เลือกเป้าหมาย เพราะอาชญากรต้องการทำงานของตัวเองให้สำเร็จ คือทางเลือกในสิ่งที่ต้องการนั่นเอง เช่น อาชญากรต้องการขโมยของในบ้าน อาจแกล้งไปกดกริ่งประตูเพื่อให้แน่ใจว่าไม่มีใครอยู่บ้านจึงจะบุกเข้าไปขโมยของแต่ถ้ามีคนมาเปิดประตูอาจจะแกล้งถามหาคนแล้วบอกว่าได้ที่อยู่มา เป็นต้น

3) เรียนรู้เทคนิควิธีของการเป็นอาชญากร (learning criminal techniques) การเรียนรู้เทคนิคช่วยให้หลุดรอดจากการถูกจับกุมได้ เช่น คนใช้ยาเสพติดรู้ว่าตำรวจมักตรวจรอย เข็มฉีดยา จึงหาวิธีการอื่นซึ่งเรียนรู้จากผู้ติดยาด้วยกันว่าถ้าใช้วิธีนี้แล้ว เช่น เผลอแล้วสุดคม จะหลุดรอดจากการถูกจับกุมได้

ทฤษฎีการเลือกที่มีเหตุผล (Rational Choice Theory) กับการเกิดอาชญากรรม คอปกขาว จะเห็นได้ว่า ลักษณะของอาชญากรรมคอปกขาวจะเป็นความผิดที่ให้ผลตอบแทนสูง และในขณะเดียวกันก็ยากต่อการบังคับใช้กฎหมาย หรืออาจจะกล่าวได้ว่าเมื่อช่วงระหว่างผลประโยชน์ที่ได้รับ ความเสี่ยงต่อการถูกลงโทษแล้ว อาชญากรมักจะตัดสินใจที่จะกระทำความผิดโดยไม่ลังเล

2.1.3 ทฤษฎีการเลียนแบบ (Theory of Imitation)

ทฤษฎีการเลียนแบบ ของ ฌองค์ กาบรีแยล ทาร์ด (Jean Garbrial Tarde, 1843-1904) นักอาชญาวิทยาได้เสนอแนวคิดด้านจิตวิทยาเกี่ยวกับการเลียนแบบอยู่ 3 ทฤษฎีด้วยกัน ที่ทำให้คนกลายเป็นอาชญากร

1) คนที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันจะเลียนแบบพฤติกรรมกัน
2) การเลียนแบบ ผู้เลียนแบบมักจะเอาคนที่มีสถานะเหนือกว่าตน เช่น เด็กจะเลียนแบบผู้ใหญ่ คนชั้นต่ำจะเลียนแบบคนชั้นกลาง ส่วนคนชั้นกลางจะเลียนแบบคนชั้นสูง เป็นต้น

3) ทาร์ด เสนอ “กฎของการแทรกแทน” (Law of insertion) ซึ่งว่าการมีพฤติกรรมใหม่จะทดแทนพฤติกรรมเก่า เช่น การใช้ยาเสพติดในกลุ่มวัยรุ่น เดิม นาย ก ต้มเหล้าเพียงอย่างเดียวต่อมาเข้ากลุ่มเพื่อนที่เสพยาบ้า นาย ก จึงต้มเหล้าและเสพยาบ้า เป็นพฤติกรรมกระทำความผิดที่แทรกเข้ามา และเพิ่มความเข้มข้นของพฤติกรรมหลักเล็กน้อย ต่อมาถูกจับได้และติดคุก เมื่อพ้นโทษออกมากลับไปปล้นจี้แทนซึ่งเป็นพฤติกรรมที่หนักกว่าเดิม เป็นต้น

ทาร์ด เชื่อว่าความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการเฝ้าสังเกตพฤติกรรมนั้นจะมีผลทำให้บุคคลสามารถเลียนแบบพฤติกรรมกันได้ ตัวอย่างในภาพยนตร์โทรทัศน์หรือสื่อหนังสือพิมพ์ต่างก็มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมอาชญากรได้ทั้งสิ้น

วิเคราะห์ทฤษฎีการเลียนแบบ (Theory of imitation) กับการเกิดอาชญากรรม คอปกขาว จะเห็นได้ว่าทฤษฎีการเลียนแบบเน้นการเอาอย่างพฤติกรรมของผู้มีสถานภาพสูงกว่า

เช่น เด็กเลียนแบบพฤติกรรมผู้ใหญ่ คนชั้นล่างเลียนแบบคนชั้นกลางและคนชั้นสูง เมื่อกล่าวถึงลักษณะของอาชญากรคอปขาวแล้วจะเห็นได้ว่าเป็นผู้มีฐานะร่ำรวย หน้าที่การงานดี มีสถานภาพทางสังคม เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นเหตุจูงใจให้คนเลียนแบบหรือเอาอย่างโดยไม่คำนึงถึงวิธีการ แต่มุ่งเป้าหมายเป็นหลัก

จากทฤษฎีที่กล่าวมาข้างต้นจะพบว่า ปัญหาการที่เจ้าพนักงานที่ดินผู้มีอำนาจในการออกโฉนดที่ดินว่าได้ปฏิบัติตามกระบวนการและขั้นตอนตามที่กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งอาศัยเป็นช่องทางการคอร์ปชั่นของเจ้าหน้าที่ในการเรียกรับผลประโยชน์ของตนเองหรือจากกลุ่มนายทุนหรือผู้มีอิทธิพลเพื่อให้ออกโฉนดที่ดินในที่ดินหวงห้ามของรัฐได้ทำให้เกิดปัญหาข้อพิพาทระหว่างกรมที่ดินกับประชาชนโดยมีจำนวนคดีเกี่ยวกับการเพิกถอนหนังสือแสดงสิทธิในชั้นศาลและจำนวนเจ้าหน้าที่ที่ถูกดำเนินคดีทางอาญาและวินัยชั้นร้ายแรงเป็นจำนวนมากซึ่งสามารถนำเอาทฤษฎีอาชญากรรมคอปขาวมาอธิบายพฤติกรรมการคอร์ปชั่นของเจ้าหน้าที่ที่มีปัจจัยมาจากการเรียนรู้เจ้าหน้าที่ที่ได้เริ่มต้นด้วยความคิดที่จะก่ออาชญากรรม หากแต่เริ่มต้นที่ต้องการรายได้สูงและทุกคนล้วนแต่มุ่งแสวงหาผลประโยชน์จากการประกอบอาชีพให้ได้รับผลตอบแทนมากที่สุดมีการติดต่อคบหาสมาคมทั้งทางตรงและทางอ้อมกับบรรดากลุ่มนายทุนหรือผู้มีอิทธิพล โดยเฉพาะแนวทางแรงจูงใจและแรงผลักดันจะเรียนรู้จากการรับรู้หลายด้านเกี่ยวกับข้อกำหนดที่เลือกปฏิบัติตาม และข้อกำหนดที่จะละเมิดโดยเจ้าหน้าที่พอใจที่กระทำการคอร์ปชั่นเพราะผลประโยชน์ที่จะได้รับมีมากกว่าโทษที่เขาจะได้รับจากการกระทำความผิดทำให้เลือกที่จะลงมือในการคอร์ปชั่น ซึ่งสามารถนำเอาทฤษฎีการเลือกที่มีเหตุผล (Rational Choice Theory) มาอธิบายการคอร์ปชั่นของเจ้าหน้าที่ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบได้ โดยเจ้าหน้าที่มีเจตจำนงอิสระ (Free will) ในการเลือกที่จะทำความผิดโดยอาศัยอำนาจหน้าที่ของตนเองหรือช่องว่างของขั้นตอนและกระบวนการในการกระทำความผิดโดยคำนวณถึงประโยชน์ที่ได้มีมากกว่าโทษที่จะต้องได้รับเมื่อถูกจับได้ อีกทั้งยังสามารถนำเอาทฤษฎีการเลียนแบบ (Imitation Theory) มาอธิบายถึงการกระทำความผิดของเจ้าหน้าที่ที่เกิดจากการเลียนแบบพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดแล้วไม่สามารถถูกจับได้ และได้รับผลประโยชน์จากการกระทำความผิดเป็นจำนวนมากจึงเกิดพฤติกรรมเลียนแบบขึ้นดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาการคอร์ปชั่นของเจ้าหน้าที่ควรกำหนดบทลงโทษที่มีความรุนแรงและแน่นอนเพื่อป้องปรามเจ้าหน้าที่ให้เกิด ความเกรงกลัวที่จะไม่ลงมือกระทำความผิดรวมถึงการยึดทรัพย์ที่ได้จากการกระทำความผิดของเจ้าหน้าที่ด้วย

2.2 แนวคิดการศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility study)

เจริญวิชัย สมพงษ์ธรรม (2550) กล่าวว่า การศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility Study) หมายถึง การวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อหาข้อสรุปว่าควรพัฒนาระบบงานหรือไม่ และควรพัฒนาด้านใด (บางงานในระบบเดิมอาจจะดีอยู่แล้ว) การศึกษาความเป็นไปได้นี้มีอยู่ 4 ด้าน ดังนี้

1. ความเป็นไปได้ทางด้านเทคนิค (Technical Feasibility)
2. ความเป็นไปได้ทางการปฏิบัติงาน (Operational Feasibility)
3. ความเป็นไปได้ทางด้านเศรษฐศาสตร์ (Economical Feasibility)
4. ความเป็นไปได้ทางด้านกฎหมาย (Legal Feasibility)

2.2.1 ความเป็นไปได้ทางด้านเทคนิค (Technical Feasibility) ความเป็นไปได้ทางด้านเทคนิค (Technical Feasibility) คือ ความเป็นไปได้ของการสร้างระบบใหม่โดยนำเทคโนโลยีที่มีในระบบปัจจุบันมาใช้งาน หรือการอัปเดตเทคโนโลยีที่มีอยู่เดิมให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น หรือควรใช้เทคโนโลยีใหม่ทั้งหมด เทคโนโลยี ได้แก่ ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ ฐานข้อมูล การสื่อสารข้อมูลต้องมั่นใจว่าเทคโนโลยีนั้นมีประสิทธิภาพ มีความปลอดภัยและเชื่อถือได้ ง่ายต่อการใช้ สามารถหาได้จากที่ไหน (มีจำหน่ายแล้วหรือยังวิจัยอยู่) ระบบเดิมที่มีอยู่สามารถปรับใช้เทคโนโลยีนี้ได้หรือไม่ ฯลฯ

2.2.2 ความเป็นไปได้ทางการปฏิบัติงาน (Operational Feasibility) ความเป็นไปได้ทางการปฏิบัติงาน (Operational Feasibility) คือ ความเป็นไปได้ของระบบใหม่ที่ให้ข้อมูลที่ถูกต้องตรงความต้องการของผู้ใช้ การคำนึงถึงทัศนคติและทักษะของผู้ใช้งานกับระบบใหม่ที่มีการปรับโครงสร้างการทำงานว่าเป็นที่พอใจและยอมรับหรือไม่ อาจศึกษาว่าระบบใหม่สามารถเตรียมข้อมูลต่างๆ ให้กับบุคลากรในหน่วยงานได้ถูกต้องหรือไม่ ต้องตรวจสอบว่าระบบใหม่สามารถติดตั้งรวมกับการทำงานของระบบปัจจุบันได้หรือไม่ และจะใช้งานร่วมกันอย่างไรในการติดตั้งระบบใหม่ งานใดบ้างที่ต้องปรับโครงสร้างการทำงานใหม่ หรืองานใดบ้างที่ต้องฝึกอบรมการทำงานใหม่

2.2.3 ความเป็นไปได้ทางด้านเศรษฐศาสตร์ (Economical Feasibility) ความเป็นไปได้ทางด้านเศรษฐศาสตร์ (Economical Feasibility) คือ ความเป็นไปได้ในทางการเงินและเศรษฐกิจ โดยคำนึงถึงต้นทุนค่าใช้จ่ายในการพัฒนาระบบ ความคุ้มค่าของระบบประมาณการจำนวน

เงินที่ต้องใช้สำหรับการทำโครงการ อาจแยกเป็น ค่าใช้จ่ายในการศึกษาระบบ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ รวมถึงการบำรุงรักษาระบบ ผลประโยชน์ที่จะได้รับในรูปแบบของการลด ค่าใช้จ่ายค่าใช้จ่ายของระบบเดิมที่ยังไม่พัฒนา เทียบกับระบบที่กำลังจะพัฒนาค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร คือค่าจ้างแรงงานที่จ่ายหลังจากพัฒนาระบบเสร็จแล้วค่าใช้จ่ายด้านติดตั้งระบบ เช่น ค่าสถานที่ เพอร์นิเจอร์ จัดทำข้อมูล จัดทำเอกสารแบบฟอร์มต่างๆ, ค่าอบรม เป็นต้น ค่าใช้จ่าย ด้านการปฏิบัติงาน เช่น ค่าไฟฟ้า อาคารสถานที่ เป็นต้น

2.2.4 ความเป็นไปได้ทางด้านกฎหมาย (Legal Feasibility) ความเป็นไปได้ทางด้านกฎหมาย (Legal Feasibility) คือ ความเป็นไปได้ในด้านระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมาย ว่าระบบที่จะพัฒนานั้นต้องไม่ขัดต่อระเบียบข้อบังคับของกฎหมาย และขององค์กรที่มีอยู่

ซูซีพ พิพัฒน์ศิริ (2540) ให้ความหมายว่าเป็นการวิเคราะห์โครงการ (Project Analysis) โดยการจัดทำโครงการเมื่อถึงขั้นตอน การออกแบบและกะประมาณต้นทุนใน รายละเอียดเมื่อนำไปปฏิบัติโดยแสดงออกมาในรูปของการวิเคราะห์ทางด้านเทคนิค วิชาการ การเงิน เศรษฐกิจ สังคม สถาบัน และสิ่งแวดล้อม เหตุผลที่จำเป็นในการตัดสินใจว่าจะรับหรือปฏิเสธ โครงการเพื่อการลงทุน

การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ คือการศึกษาวิเคราะห์และจัดทำเอกสาร ประกอบด้วย ข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อเป็นการแสดงถึงเหตุผลที่จะสนับสนุนถึงความเหมาะสมของ โครงการ สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริงให้ผลประโยชน์ตอบแทนคุ้มค่าต่อการลงทุนขอขบข่ายของ การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ จะมีความแตกต่างกันออกไปตามประเภทและลักษณะของ โครงการดังนี้ (ปกรณ ปรียากร, 2551)

1. โครงการเดิมหรือเป็นโครงการประเภทเดียวกันที่ไม่เคยทำมาก่อนไม่มีความจำเป็นต้องศึกษาในรายละเอียดทุกด้าน
2. โครงการใหม่หรือโครงการบุกเบิกนำร่อง (pilot project)
3. โครงการภาครัฐจุดสนใจของการวิเคราะห์ จะอยู่ที่ความอยู่ดีมีสุขของประชาชน

4. โครงการภาคเอกชน จุดสนใจจะอยู่ที่ผลกำไรจากการลงทุนจึงอาจเน้นความสำคัญไปที่การวิเคราะห์ด้านการตลาด

การศึกษาด้านเทคนิค เป็นการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนต่าง ๆ เป็นในเชิงเทคนิคหรือวิชาความรู้ อันจำเป็นต่อการทำงานในแต่ละกิจกรรมให้สมบูรณ์

การศึกษาด้านการจัดการ เป็นการศึกษาความเหมาะสม และความพร้อมด้านองค์การและการจัดการในประเด็นสำคัญของโครงการ การพิจารณากฎเกณฑ์ เงื่อนไข การวิเคราะห์ศักยภาพการวางแผนทางในการจัดองค์การ และการจัดวางระบบบริหารงานบุคคล

การศึกษาด้านการตลาด เป็นการศึกษาความเหมาะสมในอันที่จะตอบสนองความต้องการของลูกค้า และผู้รับบริการโดยอาศัยหลักการวิเคราะห์ด้านการตลาดมาประยุกต์

การศึกษาและวิเคราะห์การเงิน ถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเพราะโครงการโดยแท้ที่จริง คือการลงทุน โดยโครงการต้องใช้งบประมาณหรือต้นทุน ต้องมีแหล่งที่มาของงบประมาณ มีการจัดวิเคราะห์โครงการกำหนดแบบแผนที่ เหมาะสม และการวิเคราะห์รายได้และผลประโยชน์

การศึกษาและวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจ เป็นการศึกษาวิเคราะห์ที่กระทำพร้อมกับการวิเคราะห์ทางการเงิน คือ เป็นการศึกษาวิเคราะห์ตามความเหมาะสม ของการลงทุนและผลทางเศรษฐกิจที่จะมีต่อการในการวิเคราะห์ที่ดีจะครอบคลุมทุกประเด็น การศึกษาและวิเคราะห์ทางสังคมและการเมือง เป็นความพยายามที่จะตอบคำถามด้านต่าง ๆ คือ

1. ผลลัพธ์และผลกระทบของโครงการที่มีต่อปัจจัยทางสังคม
2. ผลลัพธ์และผลกระทบที่โครงการจะมีต่อภาวะทางการเมือง
3. การคาดหมายล่วงหน้าว่าโอกาสที่สังคมจะยอมรับหรือสนับสนุนโครงการรวมทั้งภาพของการคัดค้าน
4. การวิเคราะห์กฎหมาย กฎหมาย ระเบียบ และนโยบาย

การวิเคราะห์โครงการที่มีความเสี่ยงหรือความไม่แน่นอน (เยาเวเรต ทับพันธ์, 2541) การวิเคราะห์โครงการในอนาคตมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การวิเคราะห์โครงการจะ

เกี่ยวข้องกับ การวิเคราะห์ความเสี่ยงและความไม่แน่นอน ความหมายของความเสี่ยงคือ ความไม่แน่นอน

จากแนวคิดเกี่ยวกับความเป็นไปได้จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์และสังเคราะห์การใช้ “Blockchain” มาใช้ในการป้องกันออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบโดยจะศึกษา 2 ด้าน คือ ทางด้านเทคนิคและด้านกฎหมาย ว่าเทคโนโลยีดังกล่าวจะสามารถนำมาใช้ในการป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบได้หรือไม่ ซึ่งวิธีกระบวนการและขั้นตอนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบันยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาการคอร์ปชั่นของเจ้าหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่ง ทางด้านเทคนิคจะเป็นการเปลี่ยนแปลงระบบการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินใหม่ทั้งระบบโดย การใช้ “Blockchain” มาใช้แทนซึ่งจะช่วยในด้านความโปร่งใสในการออกหนังสือที่ดินและลดขั้นตอน ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน เพราะเทคโนโลยีดังกล่าวใช้ระบบการกระจายศูนย์ของธุรกรรม ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ยืนยันความถูกต้องของธุรกรรมนั้น และถูกจัดเก็บไว้ในบล็อก ซึ่งเมื่อ ยืนยันความถูกต้องแล้ว จะไม่มีใครสามารถที่จะเข้าไปแก้ไขธุรกรรมนั้นได้ซึ่งจะช่วยในการป้องกันการ คอร์ปชั่นของเจ้าหน้าที่ได้ รวมทั้งกฎหมายที่อยู่ในปัจจุบันต้องมีการแก้ไขข้อกำหนดเพิ่มเติมใน ระเบียบหรือข้อกำหนดที่เกี่ยวกับการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบันให้สามารถนำ “Blockchain” มาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบันได้ เพื่อให้การออกหนังสือแสดง สิทธิในที่ดินมีความถูกต้องและชอบธรรมต่อประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียผู้ที่มาขอออกโฉนดที่ดินอีก ทางหนึ่งด้วย

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายสาธารณะ

2.3.1 ความหมายของนโยบาย

Friedrich J. Carl., (1963) กล่าวว่า นโยบาย หมายถึง ข้อเสนอสำหรับแนวทางการดำเนินงานของบุคคล กลุ่มบุคคล หรือรัฐบาล ภายในสภาพแวดล้อมช่วงใดช่วงหนึ่ง ซึ่งมีทั้ง อุปสรรคและโอกาสที่แตกต่างกันไป ซึ่งทั้งอุปสรรคและโอกาสเหล่านั้นจะเป็นแรงผลักดันให้เกิด การเสนอนโยบายเพื่อนำไปสู่เป้าหมายและใช้ประโยชน์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

มยุรี อนุมานราชชน (2556) กล่าวว่า นโยบาย หมายถึง แนวทางในการกระทำของ รัฐบาลที่รัฐบาลได้ตัดสินใจเลือกและกำหนดไว้ล่วงหน้า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ใน เรื่องใดเรื่องหนึ่งด้วยวิธีการปฏิบัติงานที่ถูกต้องเหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและ ความต้องการของประชาชนในแต่ละเรื่อง

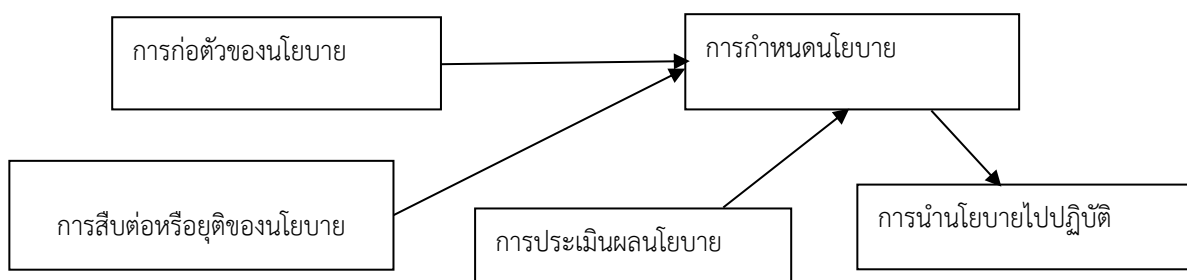
จากนิยามข้างต้นกล่าวโดยรวมแล้ว นโยบายหมายถึง แนวทางการดำเนินกิจกรรม ที่มาจากการตัดสินใจของอุปสรรคและโอกาสต่างๆในช่วงเวลานั้นเป็นตัวผลักดันแนวทางดังกล่าวไปสู่ การเสนอเป็นนโยบาย เพื่อนำไปสู่เป้าหมาย โดยการจัดสรรผลประโยชน์เพื่อให้สามารถตอบสนอง ความต้องการของประชาชนในเรื่องนั้น ๆ

2.3.2 กระบวนการนโยบาย (Policy process)

นโยบายมีจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดเหมือนกันกิจกรรมอื่น ๆ ที่หมุนเวียนและ แปรเปลี่ยนสภาพไปตามวงจรของนโยบาย นโยบายเป็นเครื่องมือที่ถูกนำมาใช้ในการกำหนดทิศทาง และแนวทางในการดำเนินการบริหารงานของรัฐบาล ซึ่งถือว่าเป็นฝ่ายที่มีอำนาจสูงสุดที่สอดคล้อง กฎหมาย การกำหนดนโยบายในแต่ละครั้งต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกรัฐ โดยมีบุคคลและองค์กรที่มีอำนาจในการตัดสินใจที่ถือว่าเป็นผู้กำหนด นโยบายอย่างเป็นทางการ และมีกลุ่มผลประโยชน์และประชาชนทั่วไปเป็นผู้ร่วมกำหนดนโยบาย อย่างไม่เป็นทางการ

มยุรี อนุมานราชธน (2551) กล่าวว่ากระบวนการนโยบาย แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอนใหญ่ๆ ดังต่อไปนี้ การก่อตัวของนโยบาย (Policy formation) การกำหนดนโยบาย (policy decision-making) การนำนโยบายไปปฏิบัติ (policy implementation) การประเมินผลนโยบาย (policy implementation) การประเมินผลนโยบาย (Policy evaluation) และการสืบทอดหรือ ยุตินโยบาย (policy continuation and termination)

ภาพที่ 3 แผนภาพแสดงขั้นตอนกระบวนการนโยบาย

ที่มา : ประยุกต์ มยุรี อนุমানราชชน (2551) โดยผู้วิจัย

1) การก่อตัวของนโยบาย (Policy formation)

การก่อตัวของนโยบายเป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการก่อตัวของนโยบาย โดยมีลักษณะเป็นการระดมความคิดเห็นหรือประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเข้าสู่ขั้นตอนของ การกำหนดนโยบายซึ่งมีอยู่ 2 ลักษณะ คือ ปัญหาเชิงระบบเป็นปัญหาที่สังคมต้องการให้รัฐกำหนดปัญหานั้น เป็นนโยบายสำหรับใช้ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว และปัญหาเชิงสถาบันเป็นอำนาจของผู้ตัดสินใจพิจารณาว่าปัญหาเรื่องใดควรกำหนดเป็นนโยบาย

2) การกำหนดนโยบาย (policy decision-making)

การกำหนดนโยบายเป็นการนำประเด็นปัญหาที่เป็นปรากฏการณ์หนึ่งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและอื่น ๆ ที่อยู่ในความสนใจและประชาชน กลุ่มผลประโยชน์หรือผู้มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย โดยยังไม่มีกรหีบยกขึ้นมากำหนดเป็นนโยบายหรือเป็นการพิจารณาถึงปัญหาของนโยบายที่ดำเนินการมาแล้วแต่ผลการปฏิบัติตามนโยบายนั้นไม่เกิดผลในการบรรเทา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ การที่ประเด็นปัญหาใดจะถูกหยิบยกขึ้นมาพิจารณาในแต่ละครั้งขึ้นอยู่กับนักวิเคราะห์นโยบายหรือผู้กำหนดนโยบายที่มีความรู้ ความชำนาญ ประสบการณ์ และความคิดริเริ่ม โดยอาศัยหลักเหตุผลในการพิจารณาถึงปัญหาที่กำหนดเป็นนโยบายอย่างรอบด้าน และต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ และจุดมุ่งหมาย รวมถึงประโยชน์ที่จะได้รับโดยพิจารณาถึงทางเลือกต่าง ๆ ประกอบการตัดสินใจเพื่อคัดสรรทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดเพื่อตอบสนองความต้องการสำหรับทุกฝ่าย

3) การนำนโยบายไปปฏิบัติ (policy implementation)

การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องและสัมพันธ์กันตลอดเวลา โดยรัฐจะมอบหมายนโยบายต่าง ๆ ให้แก่ส่วนราชการ หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อนำนโยบายนั้นไปบังคับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพปัญหา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

4) การประเมินผลนโยบาย (policy evaluation)

การประเมินผลนโยบายเป็นการกระทำหรือกิจกรรมที่รัฐบาลใช้เป็นเครื่องมือในการทบทวนถึงผลลัพธ์ที่ตามมาจากการปฏิบัติตามนโยบายที่ออกไปว่าส่งผลดีหรือผลเสียอย่างไร สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้หรือไม่ โดยทำการเปรียบเทียบผลการดำเนินการกับเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยการประเมินผลนโยบายเป็นหน้าที่ที่รัฐบาลต้องปฏิบัติเพื่อถึงความก้าวหน้าในการทำงานของตน

5) การสืบต่อหรือยุติของนโยบาย (policy continuation and termination)

การยุตินโยบายเป็นการล้มเลิกนโยบายที่กำหนดขึ้นมาเนื่องจากผลลัพธ์ที่ได้จากการนำนโยบายไปปฏิบัติไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ จึงต้องยกเลิกนโยบายนั้นแล้วกำหนดนโยบายอื่นมาใช้ทดแทน ส่วนการสืบต่อนโยบายเป็นการทำให้นโยบายมีความเหมาะสมกับสภาพปัญหานั้นมากยิ่งขึ้น โดยทำการปรับปรุงนโยบายให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนที่สามารถดำเนินงานภายใต้สภาพแวดล้อมใหม่ได้ โดยส่วนใหญ่แล้วนโยบายจะเกิดมาจากการสืบต่อของนโยบาย ฉะนั้น ในการกำหนดนโยบายจึงควรออกแบบนโยบายให้สามารถปรับเปลี่ยนได้เพื่อรองรับปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำการสืบต่อหรือยุตินโยบายสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติหรือประชาชนอันจะนำไปสู่การสืบต่อและยุตินโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3.3 การก่อตัวของนโยบาย (policy formation)

การก่อตัวของนโยบายเป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการนโยบายซึ่งต้องทำความเข้าใจในลักษณะของปัญหา นโยบายก่อน เพื่อสร้างความรู้และความเข้าใจให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นผู้รับผิดชอบในการเสนอทางเลือกที่เหมาะสมในการนำไปใช้แก้ไขปัญหาให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ อาจปรากฏในรูปของกฎหมายโดยฝ่ายนิติบัญญัติเป็นผู้ให้ความเห็นชอบซึ่งจะมีผลต่อการนำไปปฏิบัติต่อไป

ในการพิจารณาการก่อตัวของนโยบายต้องตระหนักถึงความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ เนื่องด้วยการก่อตัวของนโยบายมีความสัมพันธ์อย่างมากกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ

เพราะว่าปัญหาต่าง ๆ จะได้รับการแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัตินั่นเอง

ด้วยความสำคัญในการก่อตัวของนโยบายตามที่กล่าวมา ผู้วิจัยจะนำเสนอลักษณะสำคัญของปัญหา นโยบาย ผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะและ ตัวแบบนโยบายตามลำดับดังนี้

1. ลักษณะสำคัญของปัญหา นโยบาย

มยุรี อนุমানราชชน (2556) กล่าวว่า เจตนาในการกำหนดนโยบายใด ๆ ส่วนใหญ่จะมีลักษณะคล้ายกันทั้งสิ้นคือ ต้องการที่จะได้แนวทางในการแก้ไขปัญหา ดังนั้นจึงต้องทำความเข้าใจถึงปัญหาของนโยบายให้ชัดเจนก่อน โดยคำว่า ประเด็นปัญหา (issue) หมายถึง ปัญหาและโอกาสในการดำเนินกิจกรรม ที่จะส่งผลในทางบวกต่อองค์กร สังคมและประเทศ ส่วนโอกาส (opportunity) หมายถึง ลักษณะเฉพาะของปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อความสำเร็จขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด ฉะนั้นการนิยามประเด็นปัญหาของนโยบายจึงเป็นกระบวนการให้ได้มาซึ่งปัญหาและโอกาสเพื่อนำมาใส่ไว้ในนโยบาย

Hogwood B. & Gunn L., (1984) กล่าวไว้ว่า “ การนิยามประเด็นปัญหา ” เป็นเรื่องที่ควรให้ความสนใจ ดังนี้

1) การนิยามประเด็นปัญหาจะเกี่ยวข้องกับกิจกรรมบางอย่าง เช่น การกระตุ้นให้เกิดความคิดและกิจกรรม การแปลความหมายของสิ่งที่มากระตุ้นความคิด การเชื่อมโยงสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วให้สอดคล้องกับประเด็นนโยบาย เป็นต้น

2) การรับรู้และเข้าใจในประเด็นปัญหา นโยบายเป็นกระบวนการที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลถูกกระตุ้นให้ต้องรับรู้ถึงปัญหาที่แสดงให้เห็นว่าแม้จะอยู่ภายใต้สภาพแวดล้อมเดียวกันแต่การรับรู้ถึงประเด็นปัญหาอาจมีมุมมองที่แตกต่างกัน

3) การไม่ยอมรับประเด็นปัญหา เนื่องจากประเด็นปัญหาถูกนิยามโดยบุคคลหรือหน่วยงานบางอย่างที่มีอำนาจในการนิยามประเด็นปัญหา

4) การนิยามประเด็นปัญหาขึ้นอยู่กับปัญหาหรือโอกาสในการดำเนินกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งที่สามารถวัดและอธิบายถึงปัจจัย สาเหตุและผลของปัญหานั้น

5) กลุ่มหรือหน่วยงานที่สามารถนำประเด็นปัญหามาบรรจุเข้าวาระนโยบายและนิยามปัญหาได้นั้นต้องเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลและความเข้มแข็ง

ดังนั้น การนิยามประเด็นปัญหา จึงหมายถึง การระบุประเด็นปัญหาออกมาเป็นกิจกรรมต่าง ๆ โดยใช้ความเข้าใจและการรับรู้ที่ตรงกันของกลุ่มที่มีอำนาจสูงสุดใน การแปลความหมายของประเด็นปัญหานั้น เพื่อหาปัจจัยต่าง ๆ ที่สามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผลเพื่อนำประเด็นปัญหาดังกล่าวเข้าสู่กระบวนการกำหนดนโยบายต่อไป ในการพิจารณาคุณลักษณะและความสำคัญของประเด็นปัญหานโยบาย อาจจำแนกได้ดังนี้ (ศุภชัย ยาวะประภาส, 2552)

1) จำแนกตามลักษณะทั่วไปของปัญหา เป็นการมองปัญหาโดยภาพรวม หรือมองธรรมชาติทั่วไปของนโยบาย ซึ่งสามารถมองได้หลายแง่มุม ดังนั้นจึงเป็นการยากที่จะกำหนดให้แน่นอน เพราะปัจจัยต่าง ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องนั้นซับซ้อนและสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา คือ

1.1) ปัญหาทั้งหลายมักมีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน (integration) อยู่เสมอ เนื่องจากนโยบายเป็นเรื่องกว้างขวาง ดังนั้น ปัญหาของนโยบายมักจะต้องครอบคลุมเกี่ยวเนื่องกับปัญหาหลายเรื่องอยู่เสมอ ฉะนั้นในการพิจารณาปัญหาของนโยบายจึงพิจารณาแต่เพียงด้านใดด้านหนึ่งเป็นเอกเทศไม่ได้

1.2) ปัญหาทั้งหลายมีความเป็นพลวัตสูง (dynamic) กล่าวคือปัญหานั้นสามารถแปรเปลี่ยนไปตามแรงกระตุ้นของสิ่งแวดล้อม ซึ่งอาจนำไปสู่การแปรเปลี่ยนไปตามแรงกระตุ้นของสิ่งแวดล้อม ซึ่งอาจนำไปสู่การแปรเปลี่ยนให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาอีกได้ ดังนั้น การกำหนดปัญหาของนโยบายจึงไม่มีข้อสรุปที่ถาวร คือ ผู้กำหนดนโยบายจะต้องคอยหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องตามไปอยู่เสมอ

1.3) ปัญหาหลายปัญหามีลักษณะเป็นอัตนัยสูง (Subjective) กล่าวคือ ปัญหาจะมีความหมายในตัวเองของมันเอง ซึ่งผู้ที่จะสามารถรับรู้ถึงความเป็นปัญหาได้นั้นก็ขึ้นอยู่กับความสามารถในการ “ตระหนักได้” ของแต่ละคน ซึ่งจะไม่เท่าเทียมกัน ดังนั้น

การตระหนักปัญหาได้เร็วจึงเป็นคุณสมบัติที่ดีของผู้กำหนดนโยบาย เพราะการตระหนักได้เร็วหรือรับรู้ปัญหาได้ก่อนจะช่วยให้สามารถกำหนดนโยบายได้อย่างทันการณ์

1.4) ปัญหาหลายปัญหามีลักษณะไม่มีตัวตนที่แท้จริง (artificiality) กล่าวคือ ปัญหาเป็นสิ่งที่ไม่มีรูปร่างลักษณะที่แน่นอนตายตัว ส่วนการตระหนักถึงปัญหาได้นั้น อาจเป็นการยอมรับหรือนิยามได้ของคนบางกลุ่ม บางหมู่ ขณะที่บางกลุ่มอาจไม่ยอมรับก็ได้ ดังนั้น การกำหนดนโยบายจึงเป็นจริงได้เฉพาะกลุ่มผู้มองเห็นผลของปัญหาได้เท่านั้น นอกจากนี้แล้วผลของปัญหาที่ตระหนักได้ยังสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา การกำหนดนโยบายจึงต้องได้รับการปรับปรุงให้สอดคล้องอยู่เสมอ

2) จำแนกตามลักษณะของโครงสร้างปัญหา เป็นการพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ของปัญหา เช่น จำนวนผู้ที่เกี่ยวข้องหรือปัจจัยที่เกี่ยวข้องทางออกในการแก้ไขปัญหาและผลลัพธ์ที่เกิดจากทางเลือก เป็นต้น ซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

2.1) ปัญหาที่มีโครงสร้างชัดเจนแน่นอน (well - structured problem) หมายถึง ปัญหาที่มีโครงสร้างตายตัว สามารถแก้ไขได้ง่าย เพราะมีปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้องค่อนข้างจะแน่นอนมีระบบ และมีทางเลือกในการจัดการกับปัจจัยเหล่านั้นได้ค่อนข้างแน่นอน

2.2) ปัญหาที่มีโครงสร้างไม่ชัดเจน (ill-structured problem) เป็นปัญหาที่มีผู้จำเป็นต้องเข้ามาเกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก (มีทั้งผู้ได้ประโยชน์และผู้เสียประโยชน์) ทางออกในการแก้ไขปัญหาก็มีมากมายหลายหนทาง ผลประโยชน์ของนโยบายก็มักเป็นเรื่องที่สามารถมองเห็นได้หลากหลายแง่มุม เป็นที่ถกเถียงได้ หรือเป็นปัญหาที่มีลักษณะเป็นอัตนัย และ/หรือมีความไม่มีตัวตนของปัญหาสูง

2.3) ปัญหาที่มีโครงสร้างปานกลาง (moderately - structured problem) เป็นปัญหาที่มีลักษณะคล้ายกับปัญหาที่มีโครงสร้างชัดเจนแน่นอน คือจะมีผู้ที่เกี่ยวข้องหรือมีปัจจัยที่ต้องพิจารณาน้อย ทางออกในการแก้ไขปัญหาก็มีอยู่น้อยและค่อนข้างเลือกได้ชัดเจน ประโยชน์ของนโยบายก็เป็นที่ยอมรับได้ชัดเจน แต่ก็มีสิ่งที่แตกต่างคือ ผลลัพธ์ของปัญหาจะไม่แน่นอนหรืออาจจะไม่เกิดขึ้นก็ได้ และอีกประการหนึ่งก็คือผลลัพธ์ที่ได้นั้นอาจไม่เป็นที่ยอมรับได้ง่าย เป็นต้น

เนื่องด้วยปัญหานโยบายมีลักษณะที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับปัญหาอื่น ๆ อีกทั้งมีความเป็นพลวัตที่ไม่หยุดนิ่ง อีกทั้งเป็นสิ่งที่ไม่มีรูปร่างตายตัว มีความหมายในตัวของมันเอง ดังนั้น การรับรู้ถึงสภาพของปัญหาจึงต้องอาศัยการรับรู้ของผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับปัญหานโยบายนั้นเพื่อนำไปสู่การวางแผนที่ถูกทิศทางและสามารถนำมาใช้ได้ อย่างเป็นรูปธรรมและตอบสนองความต้องการประชาชน

2. ผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย

การกำหนดนโยบายสาธารณะถือเป็นขั้นตอนสำคัญขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการนโยบาย เนื่องจากเป็นขั้นตอนที่ทำให้เกิดการตัดสินใจเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาที่ไม่พึงประสงค์ขึ้นในสังคม

สมบัติ อารังธัญวงศ์ (2553) กล่าวว่า การก่อตัวของนโยบายเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางเลือกแนวทางการแก้ไขปัญหาที่สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง โดยอาจพบว่าในแต่ละปัญหาสามารถมีทางเลือกสำหรับแก้ไขปัญหาได้หลายแนวทางซึ่งมีข้อดีและข้อเสียแตกต่างกันไป ทั้งนี้ผู้ที่มิบทบาทในการตัดสินใจเลือกแนวทางการแก้ไขปัญหาต้องพิจารณาถึงทางเลือกที่เหมาะสมและสามารถนำไปใช้เพื่อบรรลุเป้าหมายได้จริง โดยบางครั้งปัญหานโยบายบางอย่างมิได้นำมาสู่การกำหนดแนวทางแก้ไขในรูปของกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี หรือกฎกระทรวง แต่ผู้ตัดสินใจปล่อยให้ ปัญหาดังกล่าวแก้ไขด้วยตัวของมันเอง

นโยบายสาธารณะเป็นสิ่งที่ผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมจึงมีหลายฝ่ายพยายามที่จะเข้ามามีส่วนร่วมหรือมีอิทธิพลเหนือนโยบายดังกล่าว ดังนั้นในวิถีทางการเมืองรัฐบาลจึงมีช่องทางเดียวที่มีอำนาจในการกำหนดนโยบายสาธารณะ แต่อาจได้รับอิทธิพลหรือแรงกดดันจากองค์กรและกลุ่มอื่น ๆ และได้แบ่งผู้มีส่วนร่วม ในการกำหนดนโยบายออกเป็น 2 กลุ่มคือ ผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายอย่างเป็นทางการและ ผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายอย่างไม่เป็นทางการ ดังต่อไปนี้

1) ผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายอย่างเป็นทางการ หมายถึง ผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย หรือกฎหมายบัญญัติให้บุคคลหรือองค์กรดังกล่าวเป็นผู้กำหนดนโยบาย ประกอบไปด้วย

1.1 ฝ่ายนิติบัญญัติ (the legislatures) มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาตัดสินใจในกฎหมายหรือนโยบายต่าง ๆ ซึ่งเป็นกลุ่มผู้แทนที่มาจากการเลือกตั้งจากประชาชนโดยทำหน้าที่หาข้อมูลมาอภิปราย ถกเถียง และลงคะแนนเสียงในนโยบาย หรือกฎหมายที่ให้นำเสนอมาให้พิจารณา โดยนโยบายและแนวทางปฏิบัติที่สำคัญๆ มักได้รับการพิจารณาและลงมติรับรองโดยรัฐสภาก่อนที่จะนำออกไปบังคับใช้เป็นกฎหมาย

นอกจากนี้รัฐสภายังมีบทบาทสำคัญในการให้ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองแก่ประชาชน ซึ่งผลจากการกระทำดังกล่าวจะนำไปสู่การก่อตัวของมติมหาชนและค่านิยมทางการเมืองต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานของรัฐบาล

1.2 ฝ่ายบริหาร (the executive) องค์กรสำหรับบริหารจัดการกิจการของรัฐ เรียกว่า “รัฐบาล” ซึ่งหมายถึง บุคคลและคณะบุคคลซึ่งได้รับมอบหมายให้อำนาจเพื่อดำเนินการบริหารประเทศ โดยทั่วไปแล้วฝ่ายบริหารจะมีผู้นำซึ่งสามารถแบ่งได้ 2 รูปแบบอย่างชัดเจน คือ “ผู้นำที่มีอำนาจแท้จริงในการกำหนดนโยบายและนำนโยบายไปปฏิบัติ” (effective political executives) สำหรับประเทศที่ใช้ระบบรัฐสภาจะมีผู้นำฝ่ายบริหารหรือคณะรัฐมนตรีที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร ตามธรรมเนียมปฏิบัตินายกรัฐมนตรีจะเป็นหัวหน้าพรรคการเมืองที่มีเสียงข้างมากในรัฐสภาจึงมีอำนาจเชิงอุปถัมภ์ คือ สามารถกำหนดบุคคลที่จะมาเข้าร่วมในคณะรัฐมนตรีได้ อีกทั้งนายกรัฐมนตรียังเป็นประธานในที่ประชุมคณะรัฐมนตรี จึงทำให้อำนาจทางการเมืองรวมศูนย์อยู่ที่นายกรัฐมนตรี นอกจากนี้ยังมี “ผู้นำที่มีหน้าที่ทางสัญลักษณ์หรือเป็นเพียงผู้นำอย่างเป็นทางการ” (ceremonial political executives) เป็นผู้นำที่ไม่มีอำนาจต่าง ๆ ในการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นเพียงผู้นำทางจิตใจและพิธีการซึ่งบางครั้งอาจใช้อำนาจทางการเมืองในการยับยั้งร่างกฎหมาย ระงับวิกฤตการณ์ทางการเมือง เป็นต้น โดยเฉพาะผู้นำทางสัญลักษณ์ที่มีฐานะอยู่เหนือการเมืองหรือเป็นศูนย์รวมของความเป็นอันหนึ่งอันเดียวของคนในชาติจะมีส่วนช่วยทำให้เกิดความต่อเนื่องทางการเมืองและแก้ปัญหาในยามที่ประเทศประสบวิกฤต

ฝ่ายบริหารในระบบรัฐสภาจะมีความสัมพันธ์กับสมาชิกรัฐสภา โดยนายกรัฐมนตรีที่มาจากพรรคการเมืองที่ได้รับเสียงข้างมากในรัฐสภาจะมีอำนาจเสนอร่างกฎหมายเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา ตลอดจนแสวงหาการสนับสนุนร่างกฎหมายนั้นได้จากสมาชิกพรรคการเมืองเดียวกันหรือพรรคการเมืองพันธมิตร

1.3 ฝ่ายตุลาการ (the courts) ระบบศาลเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการกำหนดนโยบาย โดยศาลจะเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในประเด็นใหญ่ๆน้อยๆที่จะมีผลกระทบต่อระบบการเมือง สังคม และเศรษฐกิจ โดยศาลจะเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในประเด็นใหญ่ๆน้อยๆที่จะมีผลกระทบต่อระบบการเมือง สังคม และเศรษฐกิจ โดยจะอาศัยการพิจารณาและตีความกฎหมายเพื่อใช้บังคับข้อคดีที่เกิดขึ้น อีกทั้งศาลยังมีอำนาจในการตีความรัฐธรรมนูญ รวมถึงอำนาจที่จะทบทวนและกลับคำพิพากษาของศาลในระดับรองลงมาด้วย แต่ไม่ใช่ว่าการตัดสินใจของศาลทุกๆ เรื่องจะถือเป็นนโยบายสาธารณะ เพราะการตัดสินใจของศาลในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จะมีเพียงผู้ที่เกี่ยวข้องในคดีนั้นที่ได้รับการลงโทษ

1.4 ระบบราชการ หรือกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ของรัฐบาลมีภารกิจในการจัดบริการสาธารณะให้กับประชาชน ที่นับวันกิจกรรมต่าง ๆ มีความวุ่นวายและสลับซับซ้อนมากขึ้นจึงทำให้หน่วยงานราชการต้องขยายตัวเพิ่มมากขึ้นและมีอำนาจเพิ่มขึ้น

บทบาทของระบบราชการตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน คือ การรับนโยบายจากรัฐบาลไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จ นอกจากนี้ระบบราชการยังมีอิทธิพลอย่างมากในการกำหนดนโยบาย การออกกฎหมาย หรือคำแถลงนโยบายของรัฐบาลอีกด้วย

2) ผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายอย่างไม่เป็นทางการ หมายถึง ผู้ที่ไม่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการกำหนดนโยบายหรือกฎหมายไม่ได้มีบทบาทบัญญัติให้กลุ่มเหล่านั้นมีอำนาจในการตัดสินใจกำหนดนโยบาย

ในกระบวนการกำหนดนโยบาย ย่อมมีกลุ่มต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมอย่างมากมาย หากนโยบายใดมีผลกระทบต่อกลุ่มสมาชิกใดมาก สมาชิกของกลุ่มนั้นย่อมจะต้องเข้ามาปกป้องผลประโยชน์ของตน นอกจากนี้ยังมีบุคคลประเภทที่ได้รับเชิญให้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายในฐานะที่ปรึกษาสำหรับผู้มีอำนาจในการกำหนดนโยบายอย่างเป็นทางการ ได้แก่

2.1 กลุ่มผลประโยชน์ (interest groups) คือ กลุ่มทางการเมือง โดยสมาชิกของกลุ่มจะมารวมตัว โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งในทางการเมือง และกิจกรรมนั้นจะเกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันบ่อยครั้งด้วย นอกจากนี้สิ่งที่สมาชิกของกลุ่มจะคำนึงถึงคือ “ผลประโยชน์” ร่วมของสมาชิกเป็นสำคัญ ในการแสวงหา ช่างชิงและครอบครองผลประโยชน์

นั้น ๆ อาจมีกิจกรรมในการเรียกร้องผลประโยชน์หลายๆ อย่างไปพร้อมกันซึ่งอาจใช้วิธีการเรียกร้องที่แตกต่างกันออกไป

กลุ่มผลประโยชน์จะแตกต่างจากพรรคการเมืองตรงที่พรรคการเมืองมีเจตนาหรือการตกลงร่วมกันที่จะแสวงหาอำนาจทางการเมือง โดยพยายามเข้าไปครอบครองอำนาจรัฐเพื่อบริหารประเทศ แล้วนำนโยบายหรือแนวทางการปกครองบางอย่างมาใช้ อีกทั้งกลุ่มผลประโยชน์ต้องการเพียงมีอิทธิพลเหนือนโยบาย เหตุการณ์ตัดสินใจของพรรคการเมืองในการแต่งตั้งบุคคลในรัฐบาล กลุ่มผลประโยชน์จะกลายเป็นกลุ่มทางการเมืองได้ต่อเมื่อกลุ่มนั้นพยายามเข้าไปใช้อิทธิพลเหนือนโยบาย และการกระทำของรัฐ โดยผ่านกระบวนการทางการเมืองกลุ่มผลประโยชน์จะเข้าไปดำเนินการทางการเมือง เมื่อกลุ่มเห็นว่านโยบายหรือการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งของรัฐมีผลกระทบต่อประโยชน์หรืออุดมการณ์ของกลุ่ม นอกจากนี้กลุ่มผลประโยชน์จะเป็นเครื่องมือช่วยให้ประชาชนแสดงความต้องการของตนได้ดียิ่งขึ้น

กลุ่มผลประโยชน์สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะได้ทุกขั้นตอนเพื่อรักษาผลประโยชน์แห่งกลุ่ม โดยกลุ่มผลประโยชน์จะมีหน้าที่นำเข้าปัญหาที่สำคัญสู่ฝ่ายนิติบัญญัติ รัฐบาลหรือข้าราชการ โดยข้อมูลที่ถูกป้อนมาจากกลุ่มผลประโยชน์นั้นจะมีค่าต่อการตัดสินใจ เนื่องจากข้อมูลเหล่านั้นเป็นสิ่งที่ช่วยให้ประชาชนได้รับความเคลื่อนไหวการบริหารประเทศและพยายามใช้ข้อมูลและสถิติในการชักจูงให้นักการเมืองผู้บริหาร และประชาชนเห็นคล้อยตามเหตุผลที่เป็นจุดยืนของกลุ่มเมื่อถึงขั้นกำหนดนโยบายกลุ่มผลประโยชน์จะพยายามระดมทรัพยากรทั้งหลายเพื่อชักจูงสมาชิกสภานิติบัญญัติระดับมหาดินทางสื่อมวลชนที่ให้การสนับสนุนเพื่อชักจูงให้กลุ่มผู้มีอำนาจในการกำหนดนโยบายเห็นคล้อยตามทัศนคติของกลุ่มตนเมื่อเกิดนโยบายตามที่กลุ่มตนต้องการแล้ว กลุ่มผลประโยชน์จะเปลี่ยนกลุ่มเป้าหมายมาที่ข้าราชการประจำหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติตามนโยบายเพื่อลดอุปสรรคที่อาจเกิดปัญหาต่อกลุ่มของตนเอง และหากผลจากการปฏิบัติตามนโยบายมีผลกระทบโดยตรงต่อกลุ่มของตน กลุ่มดังกล่าวอาจจะทำการประเมินผลและเสนอ แนวทางแก้ไขปรับปรุงให้รัฐหรือเจ้าหน้าที่ดำเนินการ

2.2 พรรคการเมือง (political parties) คือ สมาคมซึ่งดำเนินกิจกรรมและรวบรวมประชาชนเข้ามาผนึกกำลังร่วมกัน โดยการประสานผลประโยชน์ทางการเมืองร่วมกันเพื่อนำไปสู่การจัดตั้งรัฐบาล โดยพรรคการเมืองจะเป็นส่วนหนึ่งของระบบการเมืองเสมอ

พรรคการเมืองจะทำหน้าที่ในการเรียกร้อยผลประโยชน์ (interest articulation) และรวบรวมกลิ่นกรองผลประโยชน์ (interest aggregation) เพื่อเสนอต่อรัฐบาลในการกำหนดทางเลือกนโยบายเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาของสังคม หรือตอบสนองความต้องการของประชาชน อีกทั้งประสานผลประโยชน์ของกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมเข้าด้วยกันโดยวิธีการประนีประนอมและต่อรอง เพื่อคุมตำแหน่งในวงการรัฐบาลและหน้าที่สรรหาผู้นำทางการเมืองระดับรอง นอกจากนี้พรรคการเมืองเบี่ยงสูงกับประชาชนในระดับล่าง โดยเป็นตัวแทนทางการเมืองของประชาชนเป็นเครื่องมือการสื่อสารระหว่างรัฐบาลกับพลเมือง เป็นเวทีอภิปรายปัญหาของประเทศเป็นสถาบันที่จะให้การศึกษาทางการเมืองแก่ประชาชน และเป็นกลไกสำคัญในการเข้าร่วมทางการเมือง ดังนั้นจะเห็นว่าพรรคการเมืองเป็นตัวจักรกลที่เอื้ออำนวยให้ระบบการเมืองแก้ไขปัญหาของประชาชน ผู้เสียเปรียบทำให้ชนกลุ่มน้อยมีโอกาสที่จะระบายความคับข้องใจทางการเมืองไม่ให้เห็นแสดงออกในด้านอื่น เช่น การจลาจล หรือเดินขบวนประท้วง

2.3 สื่อมวลชน (mass media) จะทำหน้าที่เกี่ยวพันระหว่างรัฐและสังคม โดยสื่อมวลชนจะมีอิทธิพลอย่างเข้มแข็งในการทำให้รัฐบาลและสังคมมีความเห็นชอบกับปัญหาสาธารณะและการแก้ไขปัญหาบทบาทของสื่อมวลชนในกระบวนการนโยบายจะเป็นผู้รายงานปัญหา รายงานข่าวตามสถานการณ์ และวิเคราะห์ปัญหาไปด้วย ดังนั้น บทบาทของสื่อมวลชนในการกำหนดประเด็นปัญหาเพื่อนำไปสู่ การพิจารณากำหนดเป็นนโยบายสาธารณะจึงสำคัญอย่างยิ่ง บางครั้งสื่อมวลชนจะเป็นผู้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหา หรือหยุดยั้งทางเลือกบางทางเลือกที่ได้ถูกเสนอขึ้นมาและเสนอทางเลือกอื่นแทน และกระทู้ถามที่ตั้งในสภาบ่อยครั้งที่มาจากหน้าหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วารสาร วิทยุ เป็นต้น และสื่อมวลชนยังมีอิทธิพลในการกล่อมเกลาคความเชื่อ และความเห็นของสมาชิกใหม่ในสังคม

2.4 ที่ปรึกษาด้านการเมือง (political consultants) นักการเมืองจะทำการว่าจ้างที่ปรึกษาด้านการเมืองที่มีความเชี่ยวชาญ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ทางการเมืองเพื่อช่วยให้คำปรึกษาในการกำหนดนโยบาย โดยทำการวิเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ เพื่อแสวงหาข้อมูลและมาตรการในการแก้ไขปัญหาอย่างสมเหตุสมผลตามหลักวิชาการ เสนอทางเลือกนโยบายต่าง ๆ เพื่อให้ผู้บริหารระดับสูงสามารถตัดสินใจเลือกนโยบายที่เหมาะสมที่สุดต่อ

ทุกฝ่ายและที่สำคัญที่ปรึกษาทางด้านการเมืองจะทราบถึงกลวิธีในการสร้างมติมหาชนเพื่อสนับสนุน
นักการเมืองที่วางใจตน หรือสร้างภาพลักษณ์ของนักการเมือง

2.5 สถาบันวิจัย (research organization) หมายถึง องค์กรอิสระ
ที่รับจ้างทำวิจัยโดยพหุวิทยาการ (multi-disciplinary) มีความมุ่งหมายเพื่อมีอิทธิพลต่อนโยบาย
สาธารณะโดยส่วนใหญ่แล้ว สถาบันวิจัยจะจ้างผู้เชี่ยวชาญที่เป็นนักวิจัย นักคิด หรือที่เรียกว่า think
tanks จากหลากหลายสาขาเพื่อการพัฒนาองค์ความรู้ที่สมบูรณ์และผลการวิจัยที่ค้นพบจะ
ถูกนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาของสาธารณะ โดยสถาบันวิจัยจะมีเป้าหมายเพื่อให้คำแนะนำแก่นัก
การเมืองซึ่งถูกคาดหวังให้เห็นด้วยกับแนวคิดที่แปลกใหม่

2.6 ปัจเจกชน (individual) หรือประชาชนทั่วไปมักจะได้รับบริการ
ละเลย เมื่อมีการกำหนดนโยบายสาธารณะจะมุ่งไปรัฐสภา นักการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ และ
ผู้มีส่วนร่วมอื่น ๆ ทั้งที่ปัจเจกชนเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจากนโยบายโดยตรง

2.7 องค์กรพัฒนาเอกชน (non government organization)
องค์กรพัฒนาเอกชน หรือเอ็นจีโอ (NGOS) คือ คนที่มีความใส่ใจในเรื่องเดียวกัน ตระหนักถึงหน้าที่
ของตัวเองว่าเป็นคนหนึ่งในสังคมที่จะช่วยให้คนที่มีโอกาสมากขึ้น มารวมตัวกันจัดตั้งเป็นองค์กรอิสระ
ที่มีกิจกรรมต่อเนื่องและไม่แสวงหาผลประโยชน์หรือค่ากำไร โดยจะจดทะเบียน ไม่จดทะเบียน หรือ
เป็นนิติบุคคลก็ได้

CHULALONGKORN UNIVERSITY
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
องค์กรพัฒนาเอกชนจะช่วยส่งเสริมบทบาทของภาครัฐให้สมบูรณ์
เนื่องจากองค์กรพัฒนาเอกชนสามารถเข้าถึงสภาพปัญหาระดับรากหญ้าได้ดีกว่าราชการ อีกทั้ง
ยังเป็นที่รวมตัวของคนหลากหลายสาขาอาชีพที่สามารถชี้ให้เห็นถึงจุดบกพร่องของระบบราชการได้
อย่างชัดเจนและที่สำคัญช่วยเหลือและแบ่งเบาภาระของรัฐบาลโดยการปลุกให้ประชาชนในสังคมลุก
ขึ้นมาช่วยเหลือกันเอง

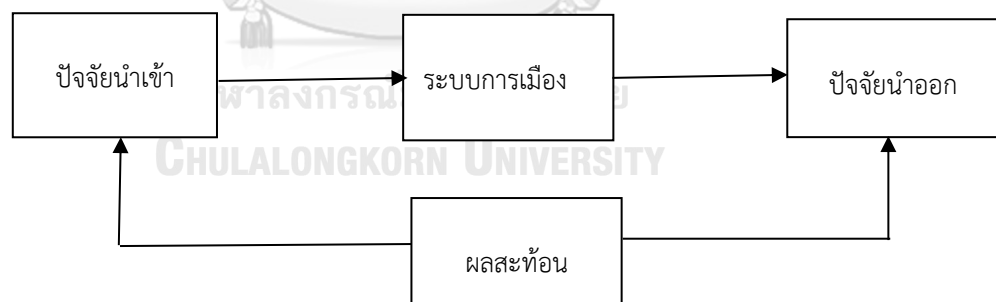
3) ตัวแบบนโยบาย

ตัวแบบนโยบายเป็นกรอบแนวคิดพื้นฐานที่นำมาใช้ในการอธิบายถึง
ตัวนโยบายว่าก่อตัวขึ้นมาได้อย่างไร ควรจะก่อตัวนโยบายอย่างไร และผลที่จะได้รับจากการนำ
นโยบายไปปฏิบัติจะเป็นอย่างไร โดยตัวแบบ มักแสดงความสัมพันธ์ที่ปรากฏให้เป็นเป็นรูปร่าง

โดยการศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงการก่อตัวของนโยบายซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการกำหนดนโยบาย ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ตัวแบบระบบของ David Easton ที่เป็นหนึ่งในหลายๆ ตัวแบบที่เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายเพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายโดยมุ่งนำองค์ความรู้หรือแนวคิด/ทฤษฎีจากศาสตร์สาขาอื่น ๆ มาใช้เป็นแนวทางการศึกษาแนวนโยบาย

ตัวแบบระบบได้รับอิทธิพลมาจากทฤษฎีระบบที่สะท้อนความคิดเห็นในเรื่องระบบการเมืองที่ เชื่อว่านโยบายเป็นผลผลิตของระบบการเมืองที่ถูกแรงกดดันต่าง ๆ จากสิ่งแวดล้อมภายนอกผลักดันเข้าสู่ระบบ แรงกดดันต่าง ๆ นั้น เรียกว่า **ปัจจัยนำเข้า (input)** โดยมีกลุ่มโครงสร้างที่ได้รับมอบหมายอำนาจในการจัดสรรผลประโยชน์ต่อสังคม เรียกกลุ่มนั้นว่า **ระบบการเมือง (political system)** เงื่อนไขต่าง ๆ ที่อยู่นอกเหนือระบบการเมืองจัดว่าเป็น **สิ่งแวดล้อม (environmental)** เมื่อปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ ถูกผลักดันเข้าสู่ระบบการเมืองแล้ว ระบบการเมืองจะทำการแจกแจงปัจจัยนำเข้าเหล่านั้นออกมาเป็น **ปัจจัยนำออก (output)** หรือนโยบาย (มยุรี อนุมานราชธน, 2551)

ภาพที่ 4 แผนภาพตัวแบบระบบ

ที่มา : ประยุกต์ มยุรี อนุมานราชธน (2551) โดยผู้วิจัย

ปัจจัยนำเข้า (input) หมายถึง ข้อเรียกร้อง ข้อเสนอสนับสนุน และความต้องการจากระบบการเมือง ระบบราชการ ประชาชน กลุ่มบุคคล กลุ่มผลประโยชน์ สื่อมวลชน หรือจาก

สิ่งแวดล้อมภายนอกนอกระบบการเมืองที่มีแรงกดดันต่อระบบการเมืองในการนำไปสู่การกำหนดนโยบายต่อไป

ระบบการเมือง (political system) หมายถึง กลุ่มผู้มีอำนาจในการพิจารณาปัจจัยนำเข้าเพื่อกำหนดเป็นนโยบายในการจัดสรรผลประโยชน์สำหรับสังคม

ปัจจัยนำออก (output) หมายถึง นโยบายที่ผ่านการพิจารณาตัดสินใจจากระบบการเมืองที่อาจมาจากฝ่ายบริหาร นิติบัญญัติ หรือตุลาการ

ผลสะท้อนกลับ (feedback) หมายถึง ผลลัพธ์จากการนำนโยบายที่ออกมานั้นไปปฏิบัติว่าส่งผลอย่างไรบ้างต่อประชาชน และผลสะท้อนกลับนี้จะย้อนกลับไปเป็นข้อเรียกร้องข้อสนับสนุน หรือปัจจัยนำเข้าในการกำหนดนโยบายครั้งต่อไป

สิ่งแวดล้อม (environmental) หมายถึง สิ่งที่มีอิทธิพลและอยู่ภายนอกนอกระบบการเมืองที่ส่งผลให้ระบบของนโยบายมีการเคลื่อนไหวและเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

จากแนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ จะสามารถนำมาอธิบายเกี่ยวกับการที่กรมที่ดินมีแนวคิดที่จะกำหนดนโยบายทางด้าน “Blockchain” มาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแทนวิธีการเดิมในปัจจุบัน โดยพิจารณาจากนโยบายของรัฐบาลที่จะทำให้ประเทศไทยเป็น Thailand 4.0 หรือ E-Government ในการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่มาใช้ในระบบราชการจึงทำให้กรมที่ดินต้องศึกษาถึงนวัตกรรมที่จะนำมาใช้แทนวิธีการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในการสร้างความโปร่งใสและลดขั้นตอนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบัน รวมทั้งกรมที่ดินได้มีโครงการพัฒนาระบบสารสนเทศ ระยะที่ 2 ในการนำเข้าสู่ข้อมูลที่ดินและรูแปลงที่ดินให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลไฟล์ ซึ่งเมื่อโครงการนี้แล้วเสร็จจึงมีความเป็นไปได้ที่กรมที่ดินจะนำเอา “Blockchain” มาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินได้

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.7.1 งานวิจัยเกี่ยวกับอาชญากรรมคอปกขาว

วรรณภา วามานนท์ (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารการปราบปรามการทุจริตระดับชาติของประเทศไทย: การศึกษาบทบาท ระบบและการบริหาร ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พบว่าต้องใช้เทคโนโลยีเพิ่มเติม เช่น การเชื่อมโยงข้อมูล

จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการปรับปรุงระบบราชการภาครัฐให้มีช่องว่างในการเกิดทุจริตน้อยที่สุด และมีมติทางกฎหมาย เช่นมาตรการทางสังคมลงโทษผู้ทุจริตควบคู่ไปกับมาตรการทางกฎหมาย มีการปฏิรูปวัฒนธรรม ค่านิยมของสังคมใหม่ สร้างจิตสำนึกให้เยาวชนรังเกียจการทุจริต มีคุณธรรม จริยธรรมและมีหน่วยงานภาครัฐเป็นองค์กรที่ยึดถือแนวทางธรรมาภิบาลให้เข้มข้นขึ้น

ญาดา กาศยปนนท์ (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่องการกำหนดมาตรการทางกฎหมาย ในการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินของบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตของไทย พบว่า ประเทศไทยจะประสบความสำเร็จในการกำหนดมาตรการทางกฎหมายเพื่อตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินของบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองไทยจะทำให้เห็นผลลัพธ์ที่สำคัญอันเป็นประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน จะสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพในการตรวจสอบเส้นทางการทำธุรกรรมอันเป็นการยกย้าย โอนถ่ายเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดจนทราบถึงเครือข่ายทั้งหมดของกลุ่มผู้ทุจริต และทราบถึงจุดหมายปลายทางของเงินและทรัพย์สินดังกล่าว ซึ่งจะทำให้รัฐสามารถติดตาม ทรัพย์สินดังกล่าวและนำกลับคืนสู่แผ่นดินได้

2.7.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาความเป็นไปได้

ขวัญ เพชรสว่าง (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการตามยุทธศาสตร์ส่งเสริมบริการดิจิทัลภายใต้นโยบายดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย พบว่า ปัจจุบันภาครัฐมีบริการหลักจำนวน 63 บริการ โดยเมื่อพิจารณาระดับการให้บริการ อิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐของประเทศ พบว่า ไทยมีอันดับต่ำที่ลดลงระหว่างปี 2555-2557 โดยส่วนใหญ่ ภาครัฐจะมีเว็บไซต์ที่ให้บริการข้อมูลพื้นฐานค่อนข้างน้อย รวมถึง ยังไม่มีความพร้อมด้านการให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์แบบบริการเบ็ดเสร็จ และการให้บริการผ่านบัตรสมาชิกการ์ด ผลการศึกษาจากการวิเคราะห์โดยใช้โมเดล Business Canvas พบว่า แต่ละโครงการมีความสัมพันธ์ สอดคล้องของแนวทางการดำเนินงานเพื่อก่อให้เกิดผลลัพธ์ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายระดับชาติที่เกี่ยวข้อง และมีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายหลักของผู้บริการชัดเจน

เกษสุตา นครศิลป์ (2556) ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนทำธุรกิจร้านขายยาในชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบท พบว่า รูปแบบการลงทุนที่เหมาะสมในการประกอบธุรกิจร้านขายยาในชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบท ซึ่งเป็นร้านขายยาแผนปัจจุบันที่มีรูปแบบ

การดำเนินกิจการที่ทันสมัย และมีการให้บริการทางด้านเภสัชกรรมบริหารที่ดี และมีเภสัชกรอยู่ประจำร้านตลอดทั้งวัน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามข้อมูลตัวอย่างผู้บริโภคในพื้นที่เป้าหมายจำนวน 200 ราย เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะประชากร พฤติกรรมการใช้บริการร้านขายยาและปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการร้านขายยาเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนที่ใช้ดำเนินการและการบริหารจัดการภายในร้านขายยา ซึ่งจะใช้เป็นข้อมูลสำหรับประกอบการตัดสินใจในการลงทุนต่อไป ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการลงทุนที่เหมาะสมในการประกอบธุรกิจร้านขายยาในชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบท คือ มีทำเลที่ตั้งอยู่ในแหล่งชุมชนที่มีประชากรอาศัยอยู่จำนวนมากและมีกำลังซื้อค่อนข้างสูง มีผู้คนสัญจรผ่านไปมาตลอดทั้งวัน ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงได้ง่าย ขนาดของร้านขายยาที่เหมาะสมเป็นอาคารพาณิชย์ขนาด 1 คูหา และมีการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารให้มีความเหมาะสมเพียงพอในการจัดวางสินค้าและการจัดแบ่งพื้นที่สำหรับการให้บริการต่างๆภายในร้านให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคให้ได้มากที่สุด ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ไม่มากเกินไปช่วยลดค่าใช้จ่ายในการลงทุนและการบริหารจัดการได้ และควรจัดให้มีเภสัชกรประจำร้านตลอดเวลาเปิดทำการเพื่อให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดและพัฒนาให้ร้านขายยามีคุณภาพและมาตรฐานที่ดีทั้งในด้านการบริหารทางเภสัชกรรม และการมีรูปแบบที่ทันสมัย

2.7.3 งานวิจัยเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ

ฉัตรรัตน์ แจ่มใส (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์นโยบายสาธารณะและการนำนโยบายรับจํานำข้าวของรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ไปปฏิบัติในจังหวัดสุรินทร์ พบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้น แต่ในขณะเดียวกันรายจ่ายครัวเรือนก็เพิ่มขึ้นเช่นกัน ด้านการกำหนดภารกิจและการมอบหมายงาน พบว่า ครอบคลุมผู้มีส่วนได้เสียของนโยบาย คือ ข้าราชการ โรงสี และตัวแทนเกษตรกร และมีการปรับเปลี่ยนมาตรการในแต่ละปีการผลิต ทรัพยากรในการบริหาร ที่ได้รับจัดสรรจากส่วนกลางไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการ การสำรวจ ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ พบว่ามีระดับความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.56

ด้านกระบวนการและระเบียบปฏิบัติในการนำนโยบายไปปฏิบัติในจังหวัดสุรินทร์ พบว่า การแปลงนโยบาย/ถ่ายทอดสู่การปฏิบัติ มีกระบวนการอยู่ 2 ขั้นตอน หลักๆ คือ (1) การแปลงนโยบายเป็นแนวปฏิบัติ และ (2) การถ่ายทอดนโยบายสู่หน่วยงานการปฏิบัติในระดับส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีการแบ่งขั้นตอนการดำเนินงานออกเป็นก่อนเริ่มโครงการ ขณะดำเนินโครงการและ

หลังดำเนินโครงการ โดยมีตัวแทนเกษตรกรเป็นอาสาสมัครช่วยเหลือ การประสานระหว่างหน่วยงานปฏิบัติ พบว่า มีการประสานใน 3 ระดับ ได้แก่ การประสานระหว่างการบริหารราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค การประสานระหว่างหน่วยงานปฏิบัติกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และการประสานงานระหว่างหน่วยงานปฏิบัติกับผู้ที่ได้รับประโยชน์จากนโยบาย พบว่า มีระดับความพึงพอใจอยู่ระดับมากที่ค่าเฉลี่ย 3.81

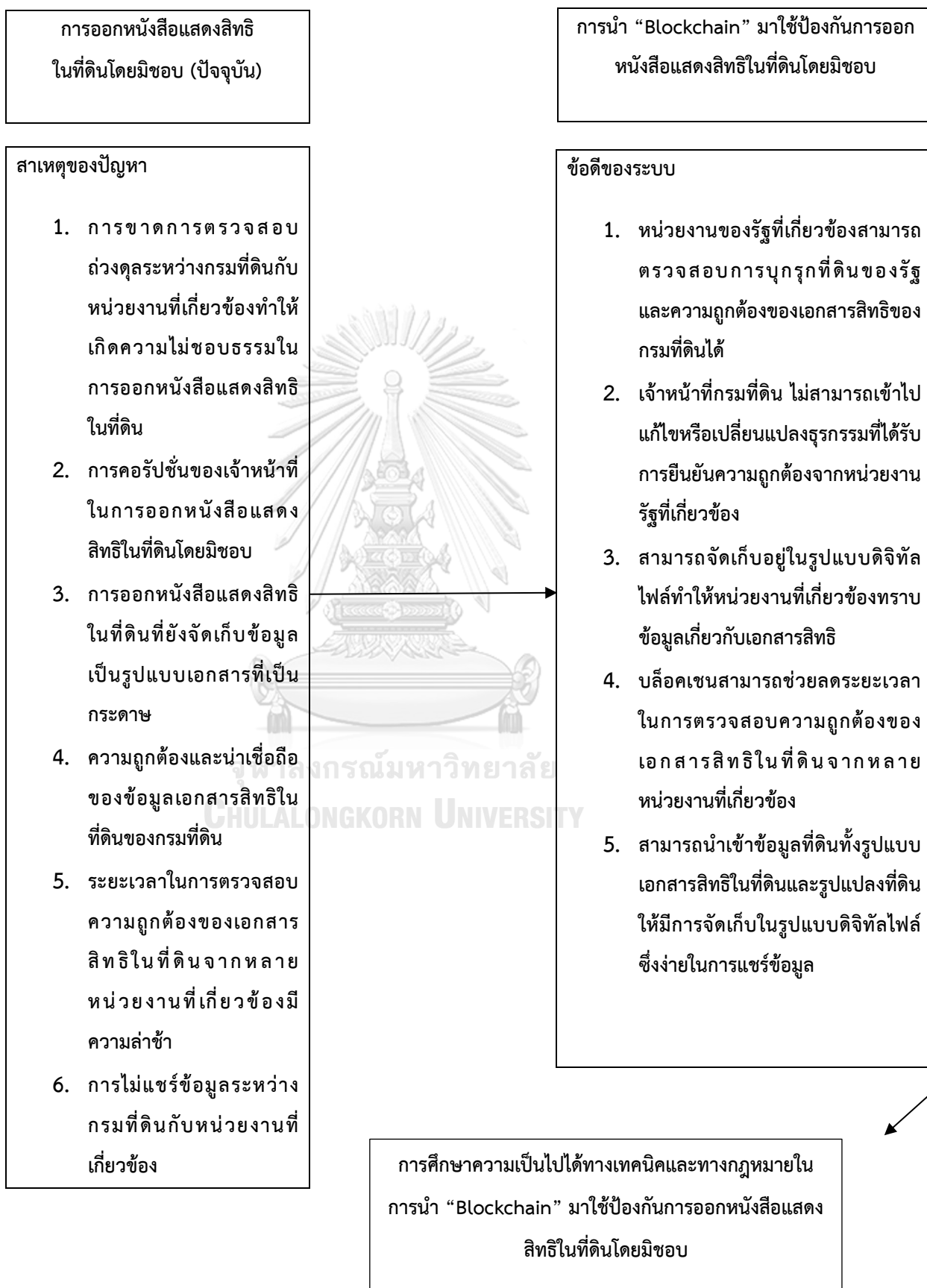
ด้านผลของการนำนโยบายรับจํานำข้าวไปสู่การปฏิบัติในจังหวัดสุรินทร์ พบว่าด้านผลผลิต เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรับจํานำไม่มีการไถถอนผลผลิตที่จํานำกับรัฐบาลตามมาตรการที่กำหนด ด้านผลลัพธ์ การกำหนดราคารับจํานำสูงทำให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีเงินใช้จ่ายครัวเรือน ในขณะที่เดียวกันค่าครองชีพก็สูงขึ้น ด้านผลกระทบไม่สามารถบอกได้ว่าเศรษฐกิจดีขึ้นหรือไม่ และในอัตราเท่าไร เพราะรัฐบาลไม่มีมาตรการในการติดตาม สํารวจ และรวบรวมข้อมูล นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อการค้าโรงสี ซึ่งเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับซื้อเป็นผู้รับจ้างจากรัฐบาลและเกษตรกรเข้าร่วมโครงการข้าวเกษตรกรอินทรีย์มีจํานวนลดลง แต่จากการสํารวจความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ พบว่า มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.58

ภักดี โพธิ์สิงห์ (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไปปฏิบัติ ผลการศึกษาพบว่า การนำนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไปปฏิบัติทั้ง 5 ปัจจัย ประกอบด้วย ปัจจัยด้านความสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบาย ปัจจัยด้านการกำหนดภารกิจและการมอบหมายงาน ปัจจัยด้านสมรรถนะของหน่วยปฏิบัติ ปัจจัยด้านมาตรการควบคุม ประเมินผล และการสนับสนุนส่งเสริมและปัจจัยด้านลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ พบว่าเจ้าหน้าที่ทั่วประเทศไทยมีความเห็นอยู่ในระดับไม่แน่ใจทุกปัจจัย อย่างไรก็ตาม แต่ก็เห็นด้วยกับนโยบายที่ต้องการลดการบริโภคแอลกอฮอล์ และพอใจกับการปฏิบัติงานด้านนโยบายนี้ การสัมภาษณ์เจาะลึกจากเจ้าหน้าที่ระดับผู้บริหารทั้ง 4 หน่วยงานมีความเห็นในด้านต่างๆดังนี้ ความชัดเจนของเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะสนใจเฉพาะพื้นที่ความรับผิดชอบ ขาดนโยบายและมาตรการในระดับพื้นที่ การกำหนดภารกิจและมอบหมายงาน กฎหมายบางฉบับมีหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้ขาดประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย สมรรถนะของหน่วยปฏิบัติ หน่วยงานมีภารกิจมากส่งผลให้มีการขยายองค์การทั้งแนวตั้งและแนวนอนอย่างต่อเนื่อง ทำให้อึดอัด สมรรถนะต่ำ ภารกิจหลักไม่ได้รับการพัฒนาและถูกมองว่า

ล้ำสมัยไม่สนองต่อความต้องการของประชาชน ในส่วนภูมิภาคมีกำลังพลระดับต่ำ ขาดแคลนเครื่องมือที่ทันสมัย ทรัพยากรส่วนใหญ่กระจุกอยู่ในส่วนกลาง ขาดฐานข้อมูล ขาดระบบงาน เครือข่ายการบังคับใช้กฎหมาย ขาดทักษะและสมรรถนะในการดำเนินงาน มาตรการควบคุม ประเมินผลและกระตุ้น มีมาตรการควบคุมประเมินผลอย่างชัดเจน แต่บางองค์การ มีการเลือกปฏิบัติ และลำเอียงในการพิจารณาความดีความชอบ ลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติมี 4 หน่วยงาน ที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับสุรา ทั้งการผลิต การจำหน่าย และละเมิดสิทธิของผู้อื่น เมื่อดื่มสุรา มีความขัดแย้งน้อย มีการประสานงานเมื่อมีการร้องเรียนเกี่ยวกับความผิดทางสุรา การบรรลุมรดกประสงฆ์ของนโยบาย แนวทางปฏิบัติที่กำหนดจากส่วนกลาง ไม่ชัดเจน ขาดความยืดหยุ่น ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน มีระบบประเมินผลการปฏิบัติงานผลสัมฤทธิ์ของงาน ใช้ประกอบการพิจารณาแต่งตั้ง เลื่อนขั้นเงินเดือนและให้รางวัล ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานมีความพอใจ

2.8 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน: หลักการ แนวนโยบาย และขั้นตอนกระบวนการ

3.1 หลักการ

นับตั้งแต่เริ่มมีการออกโฉนดที่ดินแบบใหม่หรือโฉนดแผนที่ในสมัยรัชกาลที่ 5 ตามประกาศออกโฉนดที่ดิน ร.ศ. 120 และพระราชบัญญัติการออกโฉนดที่ดิน ร.ศ. 127 เป็นต้นมาจนถึงในปัจจุบันที่มีการประกาศใช้ประมวลกฎหมายที่ดินเมื่อปี 2497 ปรากฏว่าตลอดระยะเวลาดังกล่าวรัฐไม่สามารถออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้ทันต่อความต้องการของประชาชนได้เนื่องจากมีข้อจำกัดทั้งในด้านงบประมาณด้านกำลังคน ตลอดจนด้านเทคนิควิชาการรังวัดแผนที่ที่ต้องใช้ในการออกโฉนดที่ดิน อย่างไรก็ตามรัฐได้พยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้ออกหนังสือแสดงสิทธิเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้นโดยการแก้ไขประมวลกฎหมายที่ดินให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถเดินสำรวจออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (แบบ น.ส. 3 ก.) โดยใช้ระวางรูปถ่ายทางอากาศทำนองเดียวกับการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดิน แต่เนื่องจากปัญหาการตีความกฎหมายและข้อจำกัดของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ได้ส่งผลให้เกิดปัญหาการตีความกฎหมายและข้อจำกัดของหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องได้ส่งผลให้เกิดปัญหาต่อเนื่องเกี่ยวกับการเดินสำรวจในเขตที่ได้จำแนกให้เป็นป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี กล่าวคือทำให้ต้องระงับการแจกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ที่ได้ดำเนินการตามขั้นตอนของประมวลกฎหมายที่ดินแล้วหรือเมื่อแจกให้ประชาชนไปแล้วหนังสือรับรองการทำประโยชน์ดังกล่าวก็ตกอยู่ในกรณีสงสัยว่าจะเป็นการออกไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันทำให้การดำเนินการของรัฐไม่อาจบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ รวมทั้งเกิดความไม่มั่นคงในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินด้วย

นอกจากนี้เนื่องจากหลักเกณฑ์ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินได้กำหนดห้ามมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกโฉนดที่ดินและหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในที่ดิน ซึ่งเป็นที่ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกัน ที่เขา ภูเขา พื้นที่ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหวงห้ามตามมาตรา 9 (2) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ที่เกาะ ที่สงวนหวงห้าม และที่ดินที่คณะรัฐมนตรีสงวนไว้เพื่อรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น แม้ว่าที่ดินนั้นจะมีผู้ครอบครองและทำประโยชน์แล้วก็ตาม ซึ่งถือได้ว่าเป็นหลักเกณฑ์ที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง และเป็นสาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินไม่อาจกระทำได้ในทุกพื้นที่ อันส่งผลให้เกิดปัญหา

เรียกร้องต้องการหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินจากประชาชนโดยทั่วไป ซึ่งมีทั้งกลุ่มที่แจ้งความประสงค์ผ่านทางสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพื้นที่ และกลุ่มที่เดินทางมาชุมนุมที่หน้าทำเนียบรัฐบาล โดยเฉพาะกลุ่มสมัชชาคนจนหรือกลุ่มเกษตรกรรวมย่อยภาคอีสานที่ถือว่าเป็นปัญหาเรื้อรังของรัฐบาลที่ผ่านมามากยุคทุกสมัยจนถึงปัจจุบัน

สำหรับประเด็นปัญหาในเรื่องดังกล่าวส่วนใหญ่เกิดขึ้นเนื่องจากประชาชนได้เข้าครอบครองทำประโยชน์มาเป็นเวลานานนับสิบๆปี แต่โดยสภาพทางกฎหมายที่ดินที่ประชาชนได้ครอบครองทำประโยชน์นั้น มิได้เป็นที่รกร้างว่างเปล่าอันบุคคลอาจได้มาตามกฎหมายที่ดิน หากแต่จะมีสภาพเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกันหรือเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทเพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะตามมาตรา 1304 (2) หรือ (3) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งอาจเป็นผลจากการที่รัฐได้ทำการสงวนหวงห้ามไว้ เช่น เป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตอุทยานแห่งชาติ เขตที่ทางราชการสงวนไว้เพื่อใช้ในราชการ เป็นต้น และในการสงวนหวงห้ามที่ดินของรัฐดังกล่าวอาจเป็นกรณีสงวนหวงห้ามตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ. 2578 หรือการสงวนเพื่อกำหนดเป็นป่าสงวนและป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 หรือเป็นการสงวนหวงห้ามดังกล่าวบางพื้นที่รัฐได้สงวนหวงห้ามมาเป็นเวลานานแล้วก่อนที่จะมีประกาศใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน และทางราชการก็อาจยังไม่ได้เข้าไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ในการสงวนหวงห้ามเต็มพื้นที่ ซึ่งประเด็นนี้ก็มีปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับสถานะ ทางกฎหมายว่าที่ดินดังกล่าวจะตกเป็นที่ราชพัสดุแล้วหรือไม่

จึงเป็นกรณีที่ต้องพิจารณาค่าต่อไปว่าตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายที่ดิน กฎกระทรวง และระเบียบของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ตลอดจนบทบัญญัติของกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518 เป็นต้น พนักงานเจ้าหน้าที่จะสามารถออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้แก่ผู้ครอบครองทำประโยชน์ในบริเวณที่ดินซึ่งห้ามมิให้ออกหนังสือแสดงสิทธิให้ได้หรือไม่ เพียงใด หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งข้อห้ามมิให้ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในที่ดินบางประเภทนั้น เป็นข้อห้ามเด็ดขาดที่ไม่สามารถออก

หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้ในทุกรณีโดยไม่มีข้อยกเว้น หรือเป็นข้อห้ามไม่เด็ดขาด ที่อาจออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินได้ในบางกรณี หรือจำเป็นต้องมีกระบวนการทางกฎหมายเพื่อเปลี่ยนสภาพสถานะทางกฎหมายของที่ดินนั้นก่อนหรือไม่ ซึ่งบางเรื่องพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องวินิจฉัยให้ได้ข้อยุติ ก่อนทั้งปัญหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเข้าครอบครองทำประโยชน์และปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการสงวนหวงห้าม โดยเฉพาะในกรณีที่ที่ดินนั้นมีสถานะทางกฎหมายหลายสถานะ เช่น ที่ดินในท้องที่จังหวัดกาญจนบุรีที่มีพระราชกฤษฎีกาสงวนหวงห้ามที่ดินไว้ใช้ในราชการทหาร มีสถานะทางกฎหมายเป็นทั้งที่สงวนหวงห้าม เขตอุทยานแห่งชาติ ที่ราชพัสดุ ที่ดินในเขตการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกัน เป็นต้น อย่างไรก็ตามบางกรณีที่ฝ่ายบริหารได้ใช้อำนาจกำหนดห้ามมิให้ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ร่วมกัน เป็นต้น อย่างไรก็ตามบางกรณีที่ฝ่ายบริหารได้ใช้อำนาจกำหนดห้ามมิให้ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์บางประเภท เช่น ที่ดินที่มีความลาดชันโดยเฉลี่ยเกินกว่า 35 เปอร์เซ็นต์ ตามนโยบายป่าไม้แห่งชาติที่ป่าชายเลนตามมติคณะรัฐมนตรี เป็นต้น ซึ่งเป็นปัญหาว่าจะมีสภาพบังคับตามกฎหมายหรือไม่

นอกจากปัญหานั้นเนื่องจากข้อห้ามในการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ที่ดินบางประเภทดังกล่าวแล้ว ยังมีปัญหาในกรณีกฎหมายมิได้ห้ามมิให้ออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินประเภทนี้ไว้ กล่าวคือพนักงานเจ้าหน้าที่สามารถออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้แก่ผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินนั้นได้ แต่จะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น และในบางกรณีเงื่อนไขในการออกหนังสือแสดงสิทธิดังกล่าวก็เป็นการกำหนดโดยระเบียบภายในของทางราชการ ซึ่งต้องพิจารณาผลตามกฎหมายว่ามีสภาพบังคับหรือไม่ หรือได้กำหนดไปโดยขัดกับบทบัญญัติกฎหมายหรือไม่ ประการใด

ซึ่งจากประเด็นปัญหาในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินดังกล่าวข้างต้น เป็นเรื่องที่มีความยุ่งยากสลับซับซ้อนในเงื่อนไขของกฎหมายแต่ละฉบับที่เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดปัญหาทั้งในทางปฏิบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการวินิจฉัยสั่งการ ตลอดจนจนยากต่อการชี้แจงทำความเข้าใจแก่ผู้ออกโฉนดที่ดินและหนังสือรับรองการทำประโยชน์ หรือผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดิน ดังนั้น หากได้มีการศึกษาในเรื่องนี้แล้ว ก็น่าจะเป็นประโยชน์แก่ทุกฝ่ายทั้งในด้านวิชาการความชัดเจนในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ และที่สำคัญคือประชาชนที่ควรจะได้รับหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามกฎหมายนั่นเอง

3.2 แนวนโยบาย

โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศที่ดิน (ระยะที่ 2) ปีงบประมาณ พ.ศ.2560-2562 (กรมที่ดิน,2560)

กรมที่ดินมีภารกิจเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิในที่ดินของประชาชน โดยออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน และให้บริการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ เพื่อให้ประชาชนมีความมั่นคงในการถือครองที่ดิน และได้รับการบริการที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนบริหารจัดการที่ดินภาครัฐให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจุบันกรมที่ดินรับผิดชอบเอกสารหลักฐานที่ดินที่มีมูลค่ามหาศาล โดยให้บริการประชาชนผ่านทางสำนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา/ส่วนแยก จำนวน 459 สำนักงาน และสำนักงานที่ดินอำเภออีกประมาณ 370 สำนักงาน รวมทั้งสิ้นจำนวน 829 สำนักงาน ซึ่งในแต่ละปีมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านทะเบียนที่ดินไม่ต่ำกว่า 5 ล้านรายการ จัดเก็บรายได้เข้ารัฐในรูปค่าธรรมเนียม อากรแสตมป์ ภาษีเงินได้ เฉลี่ยปีละ 77,000 ล้านบาท และมีแนวโน้มจะมากขึ้นทุกปี

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552-2554 กรมที่ดินได้รับงบประมาณเพื่อดำเนินการโครงการพัฒนาระบบสารสนเทศที่ดิน ระยะที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้กรมที่ดินมีฐานข้อมูลการถือครองที่ดินในภาพรวมที่เป็นศูนย์กลางสนับสนุนการทำงานของกรมที่ดินและรัฐบาล โดยให้มีข้อมูลดำเนินการครบถ้วนทั้งในส่วนของข้อมูลทะเบียนที่ดิน ข้อมูลรูปแปลงที่ดิน และข้อมูลเอกสารภาพลักษณ์ของเอกสารสิทธิและสารบบพร้อมทั้งมีระบบงานคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพสามารถให้บริการประชาชนในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมและดำเนินการทางด้านรังวัดและทำแผนที่ได้แบบอัตโนมัติในสำนักงานที่ดินในโครงการ จำนวน 73 สำนักงาน

โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศที่ดิน ระยะที่ 2 เป็นโครงการต่อเนื่องจากโครงการพัฒนาระบบสารสนเทศที่ดิน ระยะที่ 1 โดยมีวัตถุประสงค์ให้มีฐานข้อมูลการถือครองที่ดินในภาพรวมที่เป็นศูนย์กลาง โดยมีการขยายศูนย์สารสนเทศที่ดิน และขยายการติดตั้งระบบสารสนเทศที่ดินเพื่อใช้ในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมและการดำเนินการทางด้านรังวัดและทำแผนที่ได้แบบอัตโนมัติให้ครอบคลุมในสำนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา/ส่วนแยก ทั่วประเทศ อีกจำนวน 386 สำนักงาน มีการเชื่อมโยงข้อมูลรูปแปลงที่ดินที่ได้จากโครงการศูนย์ข้อมูลที่ดินและแผนที่แห่งชาติ กรมที่ดิน (ระยะที่ 1 และระยะที่ 2) และถ่ายโอนข้อมูลตามโครงการพัฒนาระบบสารสนเทศที่ดิน ระยะที่ 1

จำนวน 73 สำนักงาน เพื่อให้สามารถใช้งานข้อมูลและระบบสารสนเทศที่ดินได้อย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาระบบงานของสำนักงานที่ดินทั่วประเทศให้มีศักยภาพในการจัดทำฐานข้อมูลกลาง ที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างสำนักงานที่ดินได้ทั่วประเทศ ปรับปรุงแก้ไขข้อมูลให้เป็นปัจจุบันมีความถูกต้องต่อการนำข้อมูลไปใช้ประกอบการตัดสินใจ และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อื่น ๆ สนับสนุนการบริการประชาชนได้จากทุกสำนักงานที่ดินไม่ว่าที่ดินตั้งอยู่ ณ ที่ใด (Online) รวมทั้งหมด 459 สำนักงาน โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นในการถือครองกรรมสิทธิ์ในที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ อื่นๆรวมทั้งได้รับบริการด้านการจดทะเบียนที่ดินและการรังวัดทำแผนที่ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามหลักการบริหารกิจการภาครัฐที่ดีตามมาตรา 3/1 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545

2. เพื่อจัดให้มีฐานข้อมูลที่ดินแห่งชาติที่ถูกต้อง ครบถ้วน ทันสมัย เป็นศูนย์กลางการให้บริการด้านภูมิสารสนเทศ (Land Parcel – Based Geoinformation) ที่ช่วยให้รัฐสามารถสนองความต้องการด้านข้อมูลที่ดินของรัฐและเอกชนได้ทันความต้องการ

3. จัดให้มีฐานข้อมูลการถือครองที่ดินในภาพรวมที่เป็นศูนย์กลางสำหรับสนับสนุนการกำหนดนโยบายด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคงและสังคม การปกครองส่วนท้องถิ่น การเกษตร การใช้ประโยชน์ที่ดิน การกระจายการถือครองที่ดิน การจัดทำสาธารณูปโภคพื้นฐาน การกำหนดผังเมือง และสิ่งแวดล้อม และงานด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน

4. ลดความเสี่ยงในการดำเนินงานของสำนักงานที่ดินทำให้สามารถให้บริการประชาชนได้

5. สนับสนุนการทำแผนที่และพัฒนาระบบฐานข้อมูลแผนที่ที่ดินให้สามารถใช้งานเชิงบริหารได้แบบอเนกประสงค์ (Multipurpose Cadastral Mapping) รองรับการทำงานตามนโยบายรัฐบาลการบริการข้อมูลที่ดินและแผนที่ให้กับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน

3.3 ขั้นตอนและกระบวนการ

3.3.1 ความหมายของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

ถวัลย์ ทิมามสาร (2558) กล่าวว่า สามารถแบ่งสิทธิในที่ดินและหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน ได้ 2 ประเภท ได้แก่

1. หนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดิน ได้แก่ โฉนดที่ดิน ซึ่งรวมถึงโฉนดแผนที่ โฉนดตราจอง และตราจองที่ตราว่า “ได้ทำประโยชน์แล้ว” ซึ่งเป็นหนังสือแสดงความเป็นเจ้าของที่ดินที่มีสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1336 กล่าวคือ มีสิทธิใช้สอยและจำหน่ายทรัพย์สินของตนและได้ซึ่งดอกผลแห่งทรัพย์สินนั้น กับทั้งมีสิทธิติดตามและเอาคืนซึ่งทรัพย์สินของตนจากบุคคลผู้ไม่มีสิทธิจะยึดถือ และมีสิทธิขัดขวางมิให้ผู้อื่นสอดเข้ามาเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินนั้นโดยมิชอบ

2. หนังสือแสดงสิทธิการครอบครองที่ดิน ได้แก่ หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3., น.ส.3 ก., น.ส.3 ข.) และแบบหมายเลข 3 ที่ออกให้ภายหลังวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินประเภทนี้จะต้องพิจารณาถึงการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินประกอบด้วย เพราะเป็นสิทธิที่เกิดจากการที่บุคคลได้ยึดถือทรัพย์สินไว้โดยเจตนายึดถือเพื่อตนเองหรือผู้อื่นยึดถือไว้ให้ (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1367-1369) การฟ้องคดีเพื่อเอาคืนซึ่งการครอบครองจะต้องฟ้องภายในหนึ่งปีนับแต่เวลาถูกแย่งการครอบครอง (ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1375)

รวมถึงการครอบครองปรปักษ์ในที่ดิน ที่ดินซึ่งมีหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดินต้องครอบครองติดต่อกันเป็นเวลาสิบปีโดยความสงบและโดยเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของ (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1382)

การได้กรรมสิทธิ์ที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน ตามมาตรา 3 แห่งประมวลกฎหมายที่ดินบัญญัติว่า (กรมที่ดิน, 2543)

“บุคคลย่อมมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ในกรณีต่อไปนี้

1) ได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ตามบทกฎหมายก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินนี้ใช้บังคับ หรือได้มาซึ่งโฉนดที่ดินตามบทแห่งประมวลกฎหมายนี้

2) ได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพหรือกฎหมายอื่น

เมื่อพิจารณาตาม มาตรา 3 บุคคลมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินได้ 2 กรณี ได้แก่

1. การได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ตามบทกฎหมายก่อนวันที่ประมวลกฎหมายนี้ใช้บังคับ ได้แก่ ผู้ได้รับโฉนดแผนที่ โฉนดตราจอง และตราจองที่ตราว่า “ได้ทำประโยชน์แล้ว” หรือได้มาซึ่งโฉนดที่ดินตามบทแห่งประมวลกฎหมายที่ดินนี้ ได้แก่ การเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินตามมาตรา 58, 58 ทวิ

แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และการออกโฉนดที่ดินเฉพาะรายตามมาตรา 59, 59 ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

2. การได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ หมายถึง พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 (เดิมใช้พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2485 ต่อมาได้ยกเลิกและแก้ไขใหม่โดยออกเป็นพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 ซึ่งตามพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นอำนาจหน้าที่ของกรมประชาสัมพันธ์และกรมส่งเสริมสหกรณ์ ซึ่งเดิมเรียกว่ากรมสหกรณ์ที่ดิน (ปัจจุบันหมายถึงกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ และกรมส่งเสริมสหกรณ์ดำเนินจัดที่ดินของรัฐให้กับบุคคลบางประเภทในรูปนิคมสร้างตนเอง โดยจัดสรรที่ดินให้แก่บุคคลผู้เป็นสมาชิก เมื่อสมาชิกได้ทำประโยชน์ในที่ดินได้ครบตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดไว้ เจ้าหน้าที่จะออกหนังสือสำคัญให้เป็นหลักฐานเพื่อให้สมาชิกนำไปยื่นขอออกโฉนดที่ดินต่อไป และให้ถือว่ากรรมสิทธิ์ดังกล่าวเป็นการได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ตามกฎหมายอื่น เช่น การออกพระราชบัญญัติโอนที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินให้กับเอกชนในกรณีมีการแลกเปลี่ยนที่ดิน การได้มาโดยการครอบครองปรปักษ์ตามมาตรา 1382 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กล่าวคือครอบครองที่ดินผู้อื่นมีกรรมสิทธิ์อยู่โดยสงบและโดยเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของติดต่อกันเป็นเวลาสิบปีผู้ครอบครองก็ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้น การได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินดังกล่าวตามมาตรา 1308 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กล่าวคือที่ดินงอกออกไปจากที่ดินที่เจ้าของมีกรรมสิทธิ์อยู่แล้วส่วนที่เป็นที่งอกนั้นตกเป็นกรรมสิทธิ์ของเจ้าของที่ดินแปลงนั้น การได้มาโดยทางมรดกตามมาตรา 1599 – 1600 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทั้งในฐานะทายาทโดยธรรมและทายาทโดยพินัยกรรม การได้มาโดยทางนิติกรรม ซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน ที่ดิน การบังคับจำนองโดยวิธีเอาทรัพย์สินหลุดจำนอง เป็นต้น

การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน กำหนดวิธีการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินได้ 3 ประเภท (สมมานน สินธุระเวชชัย, 2558) ได้แก่

1. การเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ตามมาตรา 58 และ 58 ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน แยกเป็น

(1) การเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินภาคพื้นดิน ดำเนินการในพื้นที่หมู่บ้าน หรือพื้นที่ที่มีสิ่งปกคลุมไม่เห็นรายละเอียดในระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ หรือในพื้นที่ที่ไม่สามารถสร้างระวางรูปถ่ายทางอากาศได้

(2) การเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินโดยใช้ระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ ดำเนินการในพื้นที่โล่ง สามารถเห็นลวดลายในระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ ซึ่งเป็นลักษณะงานเก็บตก เสริมหรือเพิ่มเติมในพื้นที่ระวางแผนที่เดียวกับการเปลี่ยน น.ส.3 ก. เป็นโฉนดที่ดินในกรณีที่ดินไม่มี น.ส.3 ก. หรือมีแต่ไม่สามารถย้ายรูปแปลงที่ดินในระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศเพื่อเปลี่ยนเป็นโฉนดที่ดินได้

2. การออกโฉนดที่ดินโดยวิธีการเปลี่ยนหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) เป็นโฉนดที่ดิน ตามมาตรา 58 ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

3. การออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์เป็นการเฉพาะราย ตามมาตรา 59 และ 59 ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งรวมการออกโฉนดที่ดินตามโครงการต่างๆดังต่อไปนี้ด้วย

(1) การออกโฉนดที่ดินแบบท้องถิ่น

(2) การออกโฉนดที่ดินตามโครงการจัดรูปที่ดิน

(3) การออกโฉนดที่ดินตามโครงการปฏิรูปที่ดิน

3.3.2 หลักเกณฑ์ในการพิจารณาออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

1. มีการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดิน รวมถึงการครอบครองที่ดินต่อเนื่องจากเจ้าของที่ดินเดิม การที่จะครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินได้ต้องมีสภาพเป็นบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินต้องเป็นไปตามสมควรแก่สภาพที่ดินในท้องถิ่น ตลอดจนสภาพของกิจการที่ได้ทำประโยชน์ คือต้องเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลก็ได้ หากพิจารณาจากกฎกระทรวงฉบับที่ 43 (พ.ศ.2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.2497 แล้ว บุคคลที่มีสิทธิจะได้รับหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินได้นั้น จะต้องเป็นบุคคลธรรมดาที่อยู่ในลักษณะ “เป็นผู้มีสิทธิในที่ดิน” ซึ่งบุคคลผู้มีสิทธิในที่ดินจะต้องอยู่ในฐานะเจ้าของที่ดิน มิใช่อยู่ในฐานะผู้เช่าหรือผู้ทรงสิทธิเก็บกิน ทั้งนี้ตามกฎกระทรวงฉบับที่ 43 (พ.ศ.2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 ข้อ 14 แม้ว่าการขออออกโฉนดที่ดินไม่เป็นนิติกรรมก็ตาม แต่ยังคงพิจารณาถึงสิทธิของบุคคล และความสามารถของบุคคลที่จะขออออกโฉนดที่ดินด้วย ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 15 บัญญัติว่า “มาตรา 15 สภาพบุคคลย่อมเริ่มแต่เมื่อคลอดแล้วอยู่รอดเป็นทารกและสิ้นสุดลงเมื่อตาย ทารกในครรภ์มารดาก็สามารถมีสิทธิต่างๆ ได้ หากว่าภายหลังคลอดแล้วอยู่รอดเป็นทารก”

ดังนั้น บุคคลที่จะขออออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน จึงหมายถึง

-เจ้าของที่ดิน ผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินนั้น ซึ่งรวมทั้งผู้ครอบครอง
ต่อเนื่องด้วย

-ผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้อุปการะผู้เยาว์

-ผู้อนุบาล

-ผู้จัดการมรดก

-นิติบุคคลต่างๆ ที่มีหลักฐานการก่อตั้งนิติบุคคล

-ตัวแทน คือผู้มาทำทำการรังวัดแทนเจ้าของที่ดินหรือผู้ครอบครองที่ดินนั้น

-เจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินต่างๆ ตามกฎหมาย เช่น กรมธนารักษ์ เทศบาล
หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ไม่เป็นที่ดินต้องห้ามมิให้ออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

ลักษณะที่ดินที่จะออกโฉนดที่ดินได้ต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ดังนี้

ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 43 (พ.ศ. 2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
ให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 ข้อ 14 ที่ดินที่จะออกโฉนดที่ดิน ต้องเป็นที่ดินที่มีสิทธิใน
ที่ดินได้ครอบครองทำประโยชน์แล้ว และเป็นที่ดินที่สามารถออกโฉนดที่ดินได้ตามกฎหมาย แต่ห้าม
มิให้ออกโฉนดที่ดินสำหรับที่ดิน ดังต่อไปนี้

(1) ที่ดินที่ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกัน เช่นทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ
ที่ชายตลิ่ง

(2) ที่เขา ที่ภูเขา และพื้นที่ที่รัฐมนตรีประกาศหวงห้ามตามมาตรา 9 (2)
แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน แต่ไม่รวมถึงที่ดินซึ่งผู้ครอบครองมีสิทธิครอบครองโดยชอบด้วย
กฎหมายตามประมวลกฎหมายที่ดิน

(3) ที่เกาะ แต่ไม่รวมถึงที่ดินของผู้ซึ่งมีหลักฐานแจ้งการครอบครองที่ดินมี
ใบจอง ใบเหยียบย่ำ หนังสือรับรองการทำประโยชน์ โฉนดตราจอง ตราจองที่ตราว่า “ได้ทำประโยชน์
แล้ว” หรือเป็นผู้มีสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ หรือที่ดินที่คณะกรรมการ

จัดที่ดินแห่งชาติได้อนุมัติให้จัดแก่ประชาชน หรือที่ดินซึ่งได้มีการจัดหาผลประโยชน์ ตามมาตรา 10 และ มาตรา 11 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน โดยคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติได้อนุมัติแล้ว

(4) ที่สงวนหวงห้ามตามมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 มาตรา 20 (3) และ (4) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2526 หรือกฎหมายอื่น

(5) ที่ดินที่คณะรัฐมนตรีสงวนไว้เพื่อรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอื่น

ตามระเบียบของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2532) ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2532 ข้อ 4 “การออกโฉนดที่ดินให้กระทำได้ในบริเวณที่ดินที่ได้สร้างระวางแผนที่เพื่อการออกแนดที่ดินไว้แล้ว ในบริเวณที่ดินนอกจากนี้ให้ออกเป็นหนังสือรับรองการทำประโยชน์ไว้ แต่อธิบดีกรมที่ดินจะเห็นเป็นการสมควรให้ออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้สร้างระวางแผนที่ไว้แล้วไปพลางก่อนได้”

ดังนั้น ที่ดินที่จะทำการออกโฉนดที่ดินได้นั้น จึงต้องมีองค์ประกอบตามหลักเกณฑ์ข้างต้น กล่าวคือ

- (1) จะต้องเป็นที่ดินที่ผู้มีสิทธิในที่ดินได้ครอบครองและทำประโยชน์แล้ว
- (2) และเป็นที่ดินที่สามารถออกโฉนดที่ดินได้ตามกฎหมาย
- (3) และไม่ต้องห้ามมิให้ออกโฉนดที่ดิน ตามข้อ 14 (1) – (5)
- (4) ไม่เป็นที่ดินที่ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกัน เช่น ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ ที่ชายตลิ่ง ที่เลี้ยงสัตว์สาธารณะประโยชน์
- (5) ไม่เป็นที่ดินซึ่งได้หวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่า อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พุทธศักราช 2478
- (6) ไม่เป็นที่ดินที่คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติสงวนและพัฒนาที่ดินเพื่อจัดให้แก่ประชาชน
- (7) ไม่เป็นที่ดินที่คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติสงวนหรือหวงห้ามเพื่อให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน

(8) ไม่เป็นที่ดินที่คณะกรรมการสงวนไว้เพื่อรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น

และที่ดินที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ จะออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินได้จะต้องอยู่ในเงื่อนไข ดังนี้

(1) ที่เขา ที่ภูเขา และพื้นที่ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศหวงห้ามตามมาตรา 9 (2) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ผู้ครอบครองที่ดินจะต้องมีสิทธิครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายที่ดิน

(2) ที่เกาะ จะต้องมีหลักฐานการแจ้งการครอบครอง (ส.ค.1) ใบจอง, ใบเหยียบย่ำ, น.ค. 3 ,ก.ส.น. 5 หรือเป็นที่ดินที่คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติได้อนุมัติให้จัดแก่ประชาชน หรือเป็นที่ดินซึ่งได้มีการจัดหาผลประโยชน์ตามมาตรา 10 และ 11 แห่งประมวลกฎหมายที่ดินโดยคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติได้อนุมัติแล้ว

(3) เขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตอุทยานแห่งชาติ พื้นที่รักษาพันธุ์สัตว์ป่า พื้นที่ห้ามล่าสัตว์ป่าหรือพื้นที่ที่ได้จำแนกให้เป็นเขตป่าไม้ถาวร จะต้องมีหลักฐานการแจ้งการครอบครอง (ส.ค.1) หรือได้ออกใบจอง, ใบเหยียบย่ำ, ตราจอง ไว้ก่อนการสงวน หรือหวงห้ามที่ดิน

(4) ที่ดินที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ผู้ครอบครองที่ดินจะต้องมีหลักฐานการแจ้งการครอบครอง (ส.ค.1), ใบแจ้งความประสงค์จะได้สิทธิในที่ดิน ตามมาตรา 27 ตริ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน หรือมีใบจอง, ใบเหยียบย่ำ หรือมีหลักฐาน น.ค.3, ก.ส.น. 5 ก่อนประกาศเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

(5) พื้นที่ที่มีความลาดชันโดยเฉลี่ยร้อยละ 35 ขึ้นไป ตามที่กำหนดไว้ในนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ผู้ครอบครองที่ดินจะต้องมีสิทธิครอบครองมาก่อนการบังคับใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน (ก่อน 1 ธันวาคม 2497) หรือมีหลักฐานแสดงว่าเป็นผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมาย เช่น มีหลักฐานการแจ้งการครอบครอง (ส.ค. 1)

3.3.3 ขั้นตอนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน (โฉนดที่ดิน) เฉพาะราย

เมื่อเจ้าของที่ดินมีความประสงค์ ที่จะขอรังวัดออกโฉนดที่ดินโดยยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานที่ดิน ณ สำนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา/ส่วนแยก ที่ที่นั้นตั้งอยู่ พร้อมด้วยหลักฐานที่ดิน เช่นหลักฐานการแจ้งการครอบครอง (ส.ค.1) รวมตลอดถึงผู้ครอบครองต่อเนื่อง ใบจอง (น.ส.2)

ใบเหี้ยบบ่่า แบบหมายเลข 3 หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. 3, น.ส.3 ก., น.ส. 3 ข.) ครอบง
 ครอบงที่ตราว่า “ได้ทำประโยชน์แล้ว” หนังสือแสดงการทำประโยชน์นั้คคสร้างตนเอง (น.ค. 3)
 หนังสือแสดงการทำประโยชน์สหกรณ์นั้คค เป็นต้น

สำหรับขั้นตอนการออกโฉนดที่ดินเฉพาะรายนั้น การออกโฉนดที่ดินเฉพาะรายตาม
 ประมวลกฎหมายที่ดิน ไม่ได้บัญญัติขั้นตอนไว้โดยตรง แต่อาจแบ่งขั้นตอนในการออกโฉนดที่ดินได้ 4
 ขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้

1. การรับคำขอรังวัดออกโฉนดที่ดิน
2. การรังวัดสอบสวนสิทธิการครอบครองและทำประโยชน์
3. การประกาศแจกโฉนดที่ดิน
4. การพิจารณาลงนามในโฉนดที่ดิน

กระบวนการทั้ง 4 ขั้นตอนล้วนเกี่ยวกับข้อเท็จจริงเจ้าหน้าที่จะต้องสอบสวนถึงสิทธิความเป็น
 เจ้าของที่ดิน และสอบสวนสิทธิการครอบครองและทำประโยชน์

1) การรับคำขอรังวัดออกโฉนดที่ดิน

เป็นขั้นตอนการสอบสวนสิทธิเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเมื่อรับคำขอ ว่าผู้ขอมีหลักฐาน
 เอกสารสำหรับเปลี่ยนแปลงที่ดินนั้น หรือไม่อย่างไร เช่นหลักฐานการแจ้งการครอบครอง (ส.ค.1)
 น.ส. 3, น.ส.3 ก., น.ส. 3 ข. แบบหมายเลข 3 ใบจอง ใบเหี้ยบบ่่า ครอบง ครอบงที่ตราว่า
 “ได้ทำประโยชน์แล้ว” โดยที่ดินดังกล่าวมาอย่างไร รั้บมรดก ครอบง ครอบงต่อเนื่องมา หรือ
 ผู้มีสิทธิตามกฎหมายว่า ด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ โดยตรวจสอบจากหลักฐานเอกสารต่างๆ
 ที่ผู้ขอนำมาแสดงและจากการสอบสวนถ้อยคำผู้ขอและพยาน ผู้ปกครองท้องที่หากเป็นกรณี
 ครอบงต่อเนื่องก็ต้องสอบสวนพยานบุคคลด้วย และนอกจากนี้ยังต้องสอบสวนถึงความสามารถ
 การเป็นบุคคล ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ด้วย

2) การรังวัดสอบสวนสิทธิการครอบครองและทำประโยชน์

ตามข้อ 10. แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 43 (พ.ศ. 2537) ออกตามความใน
 พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 คือ เมื่อได้พิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์

แล้ว ปรากฏว่าได้มีการครอบครองและทำประโยชน์ตามสมควรแก่สภาพที่ดินในท้องถื่น ตลอดจนสภาพของกิจการที่ได้ทำประโยชน์ฯ

ในการสอบสวนสภาพการทำประโยชน์ นั้น เจ้าหน้าที่ผู้สอบสวนต้องตรวจสอบสภาพการทำประโยชน์ในที่ดิน ด้วยตนเองทุกแปลง ก่อนทำการสอบสวน ลงลายมือชื่อ เพื่อให้ทราบ ว่าที่เจ้าของที่ดินให้อ้อยค้ำนั้นถูกต้องหรือไม่อย่างไร เพราะการสอบสวนสภาพการทำประโยชน์นั้น เป็นหน้าที่ที่สำคัญของเจ้าหน้าที่ที่สำคัญของเจ้าหน้าที่ผู้สอบสวน หากมีการออกเอกสารสิทธิในที่ดิน โดยมีขอบซึ่งจะต้องถูกเพิกถอนเอกสารสิทธิในที่ดิน และจะเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหรือบกพร่อง ในหน้าที่รับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ผู้สอบสวน

การสอบสวน เรื่องการทำประโยชน์ จึงต้องสอบสวนการทำประโยชน์ในที่ดินแต่ละแปลงให้ได้รายละเอียดของการใช้ประโยชน์ ระยะเวลาการครอบครองและทำประโยชน์ เป็นการต่อเนื่อง หรือทิ้งร้างหรือไม่ เจ้าหน้าที่จะต้องสอบสวนให้ได้ความว่า ที่ดินแปลงนี้เป็นที่ สาธารณะประโยชน์ ที่หลวงหวงห้ามที่ทางราชการสงวนหวงห้ามหรือไม่ ทำประโยชน์อะไรในที่ดิน เช่น ทำนา ทำสวน ทำไร่ ปลูกพืชชนิดใดบ้าง เนื้อที่เท่าใด ทำติดต่อกันมาหรือละทิ้งไปบ้างหรือไม่ สภาพการทำประโยชน์ตรงตามที่แจ้งไว้ในหลักฐานเดิมหรือไม่ ประการใด

ในการนี้ การสอบสวนว่าที่ดินเป็นที่ดินที่ผู้ครอบครองอยู่หรือเป็นของใครมาก่อน เป็นที่ต้องห้ามหรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือเป็นที่หลวงหวงห้าม หรือเป็นที่สาธารณะ ประโยชน์ หรือเป็นที่วัดร้าง โบราณสถาน หรือไม่ประการใด

และวิธีดำเนินการนั้นให้ดำเนินการตามข้อ 15 (1) และ (2) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 43 (พ.ศ.2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.2497 กล่าวคือ ให้มีการรังวัดทำแผนที่ตามวิธีการรังวัดเพื่อออกโฉนดที่ดิน โดยให้เจ้าของที่ดินปักหลักหมาย เขตที่ดินไว้ทุกมุมที่ดินของตน และให้อ้อยค้ำตามแบบ น.ส. 5 ท้ายกฎกระทรวง

การรังวัดนั้น เพื่อให้ทราบที่ตั้ง ระยะเวลาแนวเขตที่ดิน กว้างยาว และเนื้อที่แปลงที่ดิน

3. การประกาศแจกโฉนดที่ดิน

ตามข้อ 15 (3) ประกอบข้อ 16 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 43 (พ.ศ. 2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 กำหนดไว้ว่า ก่อนแจกโฉนดที่ดินให้เจ้าพนักงานที่ดินประกาศแจกโฉนดที่ดินให้ทราบมีกำหนดสามสิบวัน ประกาศนั้นให้ปิดไว้ในที่

เปิดเผย ณ สำนักงานที่ดินท้องที่ สำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอหรือที่ว่าการกิ่งอำเภอท้องที่ ที่ทำการแขวงหรือที่ทำการกำนันท้องที่ และในบริเวณที่ดินนั้น แห่งละหนึ่งฉบับในเขตเทศบาลให้ ปิดไว้ ณ สำนักงานเทศบาล อีกหนึ่งฉบับ

ในกรณีเรื่องการขออนุญาตที่ดินอยู่ในระหว่างดำเนินการ ซึ่งอาจจะเป็นเรื่องที่จะต้องแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ไม่ว่าจะเป็นการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในเขตที่ดินของรัฐ หรือกรณีอื่นๆ เช่นกรณีต้องตั้งกรรมการตรวจพิสูจน์ตามข้อ 10 (3) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 43 (พ.ศ.2537) ออกตามพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 หรือจะต้องมีการนำเสนอคณะกรรมการการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐจังหวัด (กบร.จังหวัด) เป็นต้น กล่าวโดยสรุปก็คือ เมื่อฝ่ายรังวัดได้เสนอเรื่องการรังวัดต่อเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา และเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา สั่งถอนจ่ายเงินมัดจำรังวัดและให้ส่งเรื่องให้ฝ่ายทะเบียนดำเนินการ เมื่อฝ่ายทะเบียนดำเนินการรับเรื่องรังวัด หากไม่มีข้อขัดข้องประการอื่นก็สามารถพิมพ์ประกาศแจกโฉนดที่ดินและเสนอให้เจ้าพนักงานที่ดินลงนามในประกาศแจกโฉนดที่ดินได้

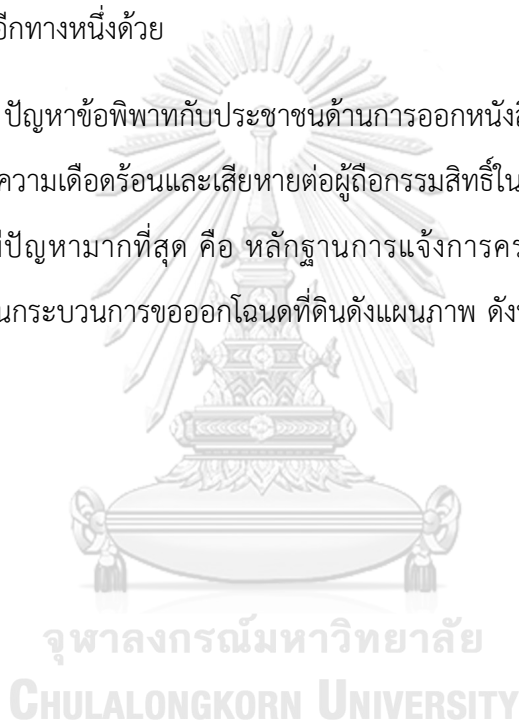
4. การพิจารณาลงนามในโฉนดที่ดิน

กระบวนการออกโฉนดที่ดินในขั้นตอนนี้ เป็นขั้นตอนสำคัญที่สุด เป็นการตรวจสอบพิจารณาข้อเท็จจริงก่อนที่เจ้าพนักงานที่ดินจะลงนามในโฉนดที่ดิน ผู้มีหน้าที่พิจารณาหรือกลั่นกรองต้องมีข้อมูลพร้อมและเพียงพอจากข้อมูลที่ได้ในขั้นตอนที่ 1,2 และ 3 ว่าเป็นที่ดินที่ผู้ขอมีสิทธิครอบครองได้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินตามสมควรแก่สภาพที่ดินในท้องถิ่นและสภาพของกิจการที่ทำประโยชน์ มิได้เป็นที่สงวนหวงห้าม หรือต้องห้ามตามหลักเกณฑ์ในการออกโฉนดที่ดินและหากมีหลักฐานเป็นไปตามเดิมตรงกับแปลงที่ดินที่นำการรังวัดใหม่หรือไม่ ระยะข้างเคียง เนื้อที่ และการรับรองแนวเขต ถูกต้องตามระเบียบ กฎหมาย ที่กรมที่ดินได้วางไว้หรือไม่ เพื่อที่จะมีความเห็นว่าการควรหรือไม่ควรออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ขอ

จากที่กล่าวมาข้างต้น พบว่ากระบวนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเฉพาะราย โดยเฉพาะ โฉนดที่ดิน ขั้นตอนการรังวัดสอบสวนสิทธิและครอบครองการทำประโยชน์ มีความซับซ้อนมากที่สุด ในการพิสูจน์สิทธิในการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินของผู้มาขออนุญาตโฉนดที่ดิน เนื่องจาก เจ้าหน้าที่จะต้องสอบสวนให้ได้ว่า ที่ดินแปลงนี้เป็นที่สาธารณะประโยชน์ที่หลงหวงห้ามที่ทางราชการสงวนหวงห้ามหรือไม่ ทำประโยชน์อะไรในที่ดิน เช่น ทำนา ทำสวน ทำไร่ ปลูกพืชชนิดใดบ้าง เนื้อที่เท่าใด ทำติดต่อกันมาหรือละทิ้งไปบ้างหรือไม่ สภาพการทำ

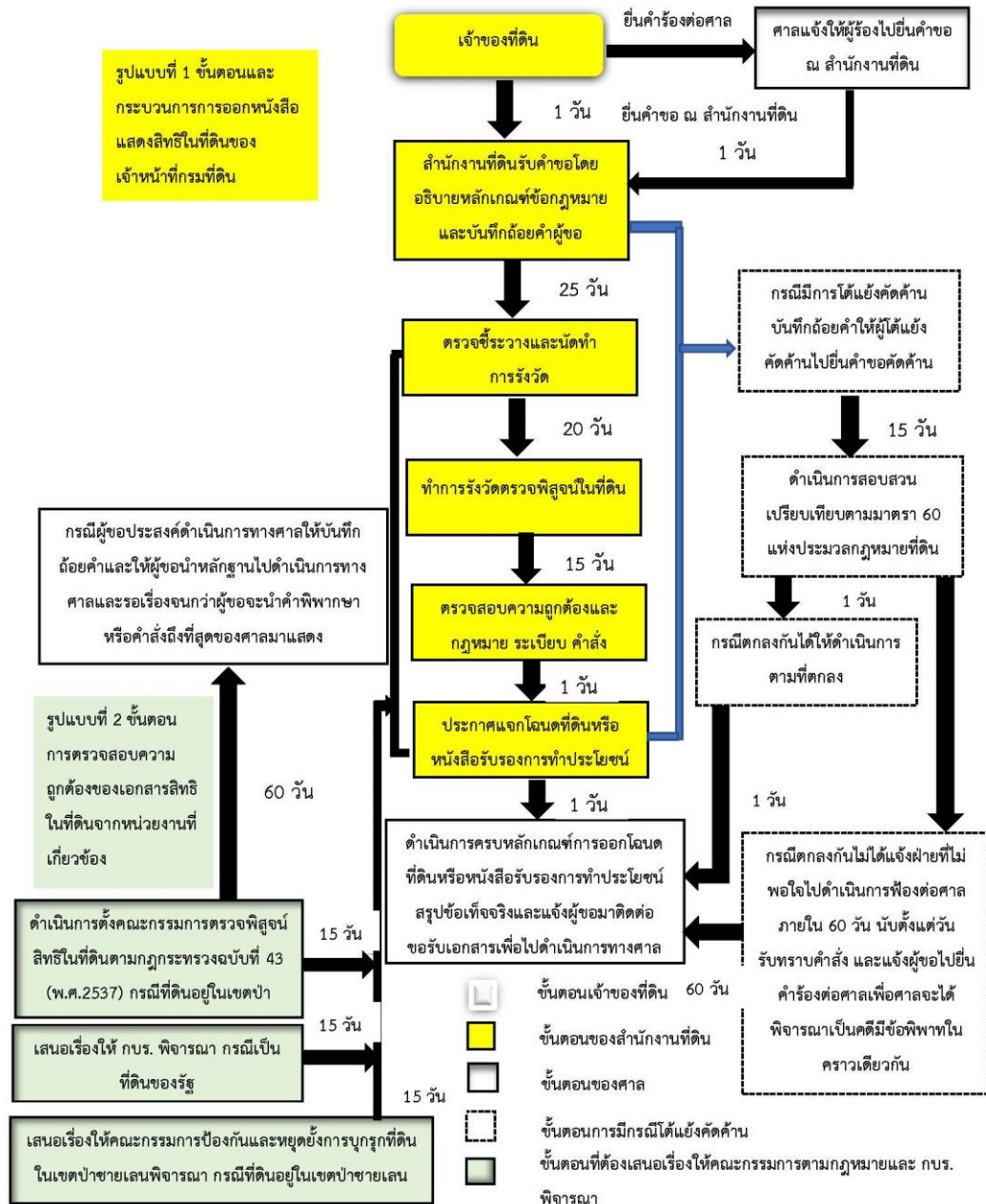
ประโยชน์ตรงตามที่แจ้งไว้ในหลักฐานเดิมหรือไม่ และสอบสวนว่า ที่ดินเป็นที่ดินที่ผู้ขอครอบครองอยู่ หรือเป็นของใครมาก่อนเป็นที่ต้องห้ามหรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือเป็นที่หวงหวงห้าม หรือเป็นที่สาธารณะประโยชน์ หรือเป็นที่วัดร้าง โบราณสถาน หรือไม่ เนื่องจากเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบในที่ดินดังกล่าว ทำให้เจ้าหน้าที่กรมที่ดิน ดำเนินการออกโฉนดที่ดินโดยไม่ได้ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงออกโฉนดที่ดินไปโดยมิชอบ ทำให้มีการเพิกถอนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินดังกล่าวตามมา สร้างความเสียหายต่อเจ้าของที่ดินที่ขอออกโฉนดที่ดิน รวมทั้งผู้มีส่วนได้เสียในที่ดินแปลงนั้น อีกทั้งยังเป็นช่องทางในการนำไปสู่การคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่กรมที่ดิน ในการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบ อีกทางหนึ่งด้วย

ปัจจุบัน ปัญหาข้อพิพาทกับประชาชนด้านการออกหนังสือสิทธิในที่ดินโดยมิชอบเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก สร้างความเดือดร้อนและเสียหายต่อผู้ถือกรรมสิทธิในโฉนดที่ดิน โดยการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่มีปัญหามากที่สุด คือ หลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดิน (สค. 1) มาเป็นโฉนดที่ดิน ซึ่งมีขั้นตอนกระบวนการขอออกโฉนดที่ดินดังแผนภาพ ดังนี้

ภาพที่ 5 แผนภาพขั้นตอนการดำเนินการรับคำขออนุญาตที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำ ประโยชน์จากหลักฐาน ส.ค.1 ภายหลังวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2553

ขั้นตอนการดำเนินการขออนุญาตที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์จาก
หลักฐาน ส.ค. 1 ภายหลังวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2553 ของกรมที่ดิน

ที่มา : ประยุกต์จาก สมมาน สันธุระเวชญ์ (2558) โดยผู้วิจัย

3.3.4 สภาพปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบในปัจจุบัน

การศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม พบว่า ปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบในปัจจุบัน โดยมีลักษณะรูปแบบการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบในปัจจุบัน มีดังนี้

รูปแบบที่ 1 ขั้นตอนและกระบวนการออกโฉนดที่ดินของเจ้าหน้าที่กรมที่ดิน

1) ปัญหาการขาดการตรวจสอบถ่วงดุลระหว่างกรมที่ดินกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำให้เกิดความไม่ชอบธรรมในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

จากรูปแบบที่ 1 พบว่าการที่กรมที่ดินเป็นหน่วยงานเดียวที่รับผิดชอบในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเพียงหน่วยงานเดียว ทำให้หน่วยงานอื่นที่รับผิดชอบในพื้นที่ของรัฐไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารสิทธิในที่ดินหรือรูปแบบที่ดินทำให้กรมที่ดินออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินรุกล้ำที่ดินหวงห้ามของรัฐเช่น เขตป่าไม้ เขตวนอุทยานแห่งชาติ ที่ชายตลิ่ง เป็นต้น เมื่อกรมที่ดินได้จัดทำรูปแบบที่เสนอไปยังศาลเพื่อพิจารณาออกโฉนดที่ดินโดยลำพัง ทำให้ศาลได้ใช้อำนาจพิจารณาตามที่กรมที่ดินเสนอความเห็นมาในการตัดสินให้ออกโฉนดที่ดินได้ ต่อมาเมื่อหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องได้เข้าไปตรวจสอบที่ดินดังกล่าว พบว่าได้มีการบุกรุกที่ดินของรัฐจึงทำให้เกิดเพิกถอนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินดังกล่าว เพราะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ได้ตรวจสอบข้อมูลเอกสารสิทธิที่มาจากกรมที่ดินขาดการตรวจสอบถ่วงดุลระหว่างกรมที่ดินกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้ประชาชนได้รับความเสียหายจากการถูกเพิกถอนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินดังกล่าว และได้มีการฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายจากกรมที่ดิน รวมทั้งเจ้าหน้าที่เป็นจำนวนมาก ทำให้มีจำนวนคดีอยู่ในชั้นศาลเป็นจำนวนมาก สร้างความไม่เชื่อมั่นแก่ประชาชนและความไม่ชอบธรรมในขั้นตอนและกระบวนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดิน ตามที่ผู้ให้สัมภาษณ์ดังนี้

“การที่กรมที่ดินเป็นเพียงหน่วยงานเดียวที่มีข้อมูลและเอกสารสิทธิในที่ดินรวมทั้งมีอำนาจในการออกโฉนดที่ดินเพียงหน่วยงานเดียวจึงขาด การตรวจสอบความถูกต้องของรูปแบบที่ดินที่นำมาออกโฉนดที่ดินจึงทำให้โฉนดที่ดินออกโดยมิชอบ”

(อาจารย์ป้อป อาจารย์ประจำภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์)

“กรมที่ดินเป็นเพียงหน่วยงานเดียวที่รับผิดชอบในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน โดยที่หน่วยงานอื่นไม่ได้เข้ามาตรวจสอบร่วมกับกรมที่ดินว่าที่ดินแปลงที่นำมาขอออกโฉนดที่ดินได้รูก้ำเขตป่าหรือไม่ เพราะไม่ทราบข้อมูลของเอกสารสิทธิที่นำมาขอตรวจสอบว่ามีความถูกต้องหรือไม่ออกมาจากหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ”

(อาจารย์นิค อาจารย์ประจำภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์)

2) ปัญหาการคอร์ปชั่นของเจ้าหน้าที่ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

โดยมิชอบ

จากรูปแบบที่ 1 ของแผนผัง พบว่า ปัญหาการคอร์ปชั่นของเจ้าหน้าที่กรมที่ดิน เป็นสาเหตุหนึ่งในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบเนื่องจากเจ้าหน้าที่รัฐชั้นตอนและกระบวนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเพียงหน่วยงานเดียวจึงเป็นช่องทางการปลอมแปลงเอกสารเพื่อออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ หรือจากตัวเจ้าหน้าที่เองที่ปลอมแปลงหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน เนื่องจากมีอำนาจในการสืบค้นข้อมูลของเจ้าของที่ดินได้แล้วนำมาปลอมแปลงโฉนดที่ดินเพื่อผลประโยชน์ต่อตนเอง และการที่เจ้าของที่ดินสมคบกับกลุ่มนายทุนเพื่อเรียกรับผลประโยชน์เพื่อออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบได้ ซึ่งตามทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่าง (Differential Association Theory) ของเอ็ดวิน เอช ซัทเทอร์แลนด์ (Edwin H. Sutherland) ได้อธิบายพฤติกรรมของกลุ่มอาชญากรอาชีพ (Career Criminal) เช่น อาชญากรคอปกขาว และ หัวขโมยอาชีพ การกระทำผิดเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม การเรียนรู้ทักษะ และ แรงจูงใจ ซึ่งเป็นผลจากการติดต่อสัมพันธ์กับคนที่เป็นอาชญากร จึงได้เรียนรู้ค่านิยม ทศนคติ ค่านิยม และ รูปแบบของการประกอบอาชญากรรม (pattern of criminal behavior) จากผลการวิจัยสามารถอธิบายตามหัวข้อได้ดังนี้

1) ปัญหาการคอร์ปชั่นเกิดจากกระบวนการขั้นตอนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

กรมที่ดิน เป็นเพียงหน่วยงานเดียวที่ทราบขั้นตอนและกระบวนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเพียงหน่วยงานเดียวขาดการตรวจสอบถ่วงดุลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงทำให้

เจ้าหน้าที่สามารถใช้ช่องทางทางกฎหมายในการคอร์รัปชันโดยการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบขึ้น ตามที่ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าว ดังต่อไปนี้

“เกิดจากตัวเจ้าหน้าที่ที่เรียกรับผลประโยชน์และขั้นตอนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่มีความซับซ้อนและกรมที่ดินเป็นเพียงหน่วยงานเดียวที่รู้ข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารสิทธิในที่ดินทำให้เป็นช่องทางการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่”

(นายสันต์ ที่ปรึกษาด้านวิศวกรรมสำรวจ)

“กรมที่ดินในปัจจุบันยังมีขั้นตอนที่ซับซ้อนและมีช่องโหว่ในการที่จะเรียกรับผลประโยชน์ของเจ้าหน้าที่”

(นายบอย Advance Visionary Architect)

“กรมที่ดิน เป็นเพียงหน่วยงานเดียวที่รับผิดชอบในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ทำให้เป็นช่องทางการเรียกรับผลประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ในการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบ”

(นายจอม รองอธิบดี)

2) การคอร์รัปชันเกิดจากตัวเจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์เอง

2.1) การที่เจ้าหน้าที่กรมที่ดินขาดจิตสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบโดยเห็นผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าผลเสียที่ประชาชนจะได้รับจากการขาดจิตสำนึกของเจ้าหน้าที่อีกทั้งไม่สามารถแยกแยะถูกผิดจึงนำไปสู่ปัญหาการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ ซึ่งสามารถนำทฤษฎีการเลือกที่มีเหตุผล (Rational Choice Theory) มาอธิบายการที่ผู้กระทำผิดจะลงมือกระทำ ความผิดจะต้องชั่งน้ำหนักว่าผลประโยชน์ที่เขาจะได้รับมีมากกว่าการลงโทษเขาถึงลงมือกระทำ ความผิด เช่นเจ้าหน้าที่กรมที่ดินเลือกที่จะลงมือปลอมโฉนดที่ดินทั้งฉบับหรือการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบโดยพิจารณาแล้วเห็นว่าประโยชน์ที่เขาจะได้รับสูงมากพอที่เขาจะลงมือทำกับโทษที่จะได้รับเมื่อถูกจับได้ ตามที่ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าว ดังต่อไปนี้

“สาเหตุหลักๆเลยของปัญหาดังกล่าว คือการทุจริตคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่
กรมที่ดิน”

(นางอร ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ)

นอกจากนี้ ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกดังกล่าวได้สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จาก
การสนทนากลุ่ม ดังนี้

“น่าจะมาจากตัวเจ้าหน้าที่เป็นหลัก เพราะถ้าเจ้าหน้าที่มีจิตสำนึกไม่เห็นแก่
ผลประโยชน์ที่จะได้รับทำอะไรตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด ปัญหาเหล่านี้ก็จะไม่
เกิดขึ้น”

(นายเสก ผู้อำนวยการเทคโนโลยีสารสนเทศ)

“ถ้าเจ้าหน้าที่ไม่เรียกรับผลประโยชน์การที่จะเกิดปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิ
ในที่ดินโดยมิชอบจะไม่เกิดขึ้น”

(นายจอม รองอธิบดี)

2.2) การที่เจ้าหน้าที่รู้ขั้นตอนและกระบวนการและข้อมูลส่วนบุคคลของ
เจ้าของที่ดินจึงทำให้เกิดการปลอมแปลงหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

ปัญหาการที่กรมที่ดินเป็นเพียงหน่วยงานเดียวที่รับผิดชอบการออกหนังสือ
แสดงสิทธิในที่ดิน ทำให้ทราบขั้นตอนและกระบวนการของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแต่เพียง
หน่วยงานเดียว ทำให้เป็นช่องทางการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ เช่น เจ้าหน้าที่
กรมที่ดิน สามารถที่จะเข้าไปดูข้อมูลส่วนตัวของเจ้าของที่ดินทุกคนได้ง่าย ทำให้เจ้าหน้าที่ปลอมแปลง
หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินขึ้นมา ซึ่งสามารถแบ่งประเภทการปลอมแปลงเอกสารสิทธิในที่ดินได้เป็น
2 กรณี ดังนี้

1) การปลอมหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินปลอมขึ้นมาทั้งฉบับ

เจ้าหน้าที่กรมที่ดิน ได้นำข้อมูลแสดงอัตลักษณ์บุคคลของเจ้าของที่ดิน มาใช้ในการปลอมแปลงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพื่อสืบค้นชื่อเจ้าของที่ดินในท้องเก็บสารบบทะเบียนที่ดินเพื่อใช้ในการปลอมแปลงหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน โดยเฉพาะการปลอมโฉนดที่ดินขึ้นมาใหม่ทั้งหมดโดยใช้แบบพิมพ์โฉนดที่ดินของกรมที่ดินมาจัดทำขึ้นมาใหม่ทั้งหมด โดยใช้ชื่อผู้ว่าจ้างให้ทำการปลอมโฉนดที่ดินทั้งฉบับ โดยมีชื่อว่าจ้าง เลขโฉนดที่ดิน หน้าสำรวจ รูปแปลงที่ดิน ตราประทับ และลายเซ็นเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา ในโฉนดที่ดินที่ปลอมขึ้นมาทั้งฉบับโดยเอาโฉนดที่ดินของเจ้าของที่ดินเดิมออกไปทำลายแล้วสวมโฉนดที่ดินที่สร้างขึ้นใหม่ทั้งสองฉบับโดยเก็บไว้ที่ผู้ว่าจ้างหนึ่งฉบับและสารบบทะเบียนที่ดินในสำนักงานที่ดินอีกหนึ่งฉบับ ทำให้เจ้าหน้าที่ทำธุรกรรมให้กับผู้ว่าจ้างที่ปลอมโฉนดที่ดินได้อย่างไม่สงสัย จนกว่าเจ้าของที่ดินที่แท้จริงไปติดต่อที่สำนักงานที่ดินถึงพบว่าโฉนดที่ดินเหมือนกันแต่คนละชื่อถึงได้รู้ว่ามี การปลอมโฉนดที่ดิน โดยเจ้าของที่ดินที่แท้จริงมีทราบว่าได้เลยวาทกเป็นเหยื่อ รวมถึงผู้ที่ซื้อโฉนดที่ดินปลอมด้วย ตามที่ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวดังต่อไปนี้

“เนื่องจากข้อมูลทางด้านเอกสารสิทธิในที่ดิน กรมที่ดินเป็นผู้รับผิดชอบดูแล แต่เพียงหน่วยงานเดียว ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถสืบค้นข้อมูลของเจ้าของที่ดินได้ง่ายและนำข้อมูลไปทำการปลอมแปลงโฉนดที่ดินขึ้นมา”

(นางพร ผู้อำนวยการส่วนสารสนเทศ สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ)

“ปัญหาอาจจะเป็นเพราะกรมที่ดินเป็นเพียงหน่วยงานเดียวที่มีข้อมูลทางด้านเอกสารสิทธิในที่ดินทำให้รู้ถึงกระบวนการและขั้นตอนการออกโฉนดที่ดินเป็นอย่างดี ซึ่งยังไม่มีหน่วยงานอื่นรู้เรื่องเลยจึงทำให้ง่ายในการปลอมแปลงหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเพราะเจ้าหน้าที่รู้ข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของที่ดินจึงทำให้ง่ายในการปลอมแปลงโฉนดที่ดินขึ้นได้ง่าย”

(อาจารย์ป๊อป อาจารย์ประจำภาควิชาคอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์)

“กรมที่ดินเป็นเพียงหน่วยงานเดียวที่รับผิดชอบในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน โดยเฉพาะโฉนดที่ดิน ทำให้ข้อมูลขั้นตอนและกระบวนการต่างๆในการออกหนังสือ

แสดงสิทธิในที่ดินรวมทั้งข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของที่ดินจึงเป็นช่องทางในการ
ปลอมแปลงหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของเจ้าหน้าที่”

(นายอ้น นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ)

2) การปลอมหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน เฉพาะส่วน หรือการจัดทำเอกสาร
เท็จ

การทำธุรกรรมที่สำนักงานที่ดิน ส่วนใหญ่เจ้าของที่ดินต้องทำธุรกรรมด้วย
ตนเอง ยกเว้น บางธุรกรรมที่สามารถใช้หนังสือมอบอำนาจให้ผู้อื่นมาทำการแทนได้ เช่น จำนอง
รับให้ เป็นต้น จากทฤษฎีการเลือก สามารถนำมาอธิบายการกระทำความผิดของอาชญากรที่เลือกที่
จะหลอกลวงเหยื่อ เพราะความไวเนื้อเชื้อใจกัน หรือความสนิทสนมกัน จึงหลอกให้เหยื่อเซ็นลายเซ็น
ลงในหนังสือมอบอำนาจเพื่อมอบอำนาจให้ตนดำเนินการแทน โดยมีได้กรอกข้อความใดๆ ลงไปใน
หนังสือมอบอำนาจ แล้วจึงกรอกข้อความเพื่อไปดำเนินการทำธุรกรรม โดยเจ้าของที่ดินไม่ทราบเลย
ว่าที่ดินของตนเองได้ถูกปลอมแปลงไปแล้ว ตามที่ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าว ดังต่อไปนี้

“กรมที่ดินเป็นเพียงหน่วยงานเดียวที่มีข้อมูลและเอกสารสิทธิในที่ดิน
รวมทั้งมีอำนาจในการตรวจสอบข้อมูลของเจ้าของที่ดินว่าเป็นใครจึงทำให้
ง่ายในการปลอมแปลงโฉนดที่ดินขึ้นมาใหม่ทั้งฉบับหรือปลอมแปลงข้อมูล
เฉพาะบางส่วนในการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบได้ง่าย”

CHULALONGKORN UNIVERSITY

(นายจอม รองอธิบดี)

3) การคอร์รัปชันเกิดจากตัวเจ้าหน้าที่ร่วมมือกับกลุ่มนายทุนในการออก
หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

ปัญหาการคอร์รัปชันเกิดจากเจ้าหน้าที่กรมที่ดินสมรู้ร่วมคิดกับกลุ่มนายทุน
ในการหลอกลวงเหยื่อ โดยอาศัยความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กรมที่ดินในการกระทำความผิดโดยการให้
สินบน เป็นต้น และสามารถนำทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่างกัน (Differential Association
Theory) มาใช้อธิบายพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ในการปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และเกิดขึ้นใน
กลุ่มที่มีความสนิทสนมกัน การคบหาสมาคมเป็นระยะเวลานานจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมอย่างยิ่งที่จะ
ก่อให้เกิดอาชญากรรม นอกจากนี้ การที่เขากระทำความผิดแล้วไม่สามารถจับได้ทำให้เขาสามารถที่

จะประกอบอาชีพกรรมขึ้นมาได้อีก และการที่เจ้าหน้าที่กรมที่ดินร่วมมือกับกลุ่มนายทุนเพื่อออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ สามารถนำทฤษฎีการเลียนแบบ มาอธิบายถึงพฤติกรรมในการประกอบอาชีพกรรม เนื่องจากเงินที่เจ้าหน้าที่กรมที่ดินในสำนักงานที่ดินได้รับการกระทำ ความผิดมีมูลค่าสูงมากกว่าเงินเดือนที่เขาได้รับอยู่ประจำ และการที่สังคมไทยในปัจจุบันได้ให้ความสำคัญด้านทรัพย์สินเงินทอง ทำให้มีการแบ่งชนชั้นขึ้นจึงทำให้เจ้าหน้าที่กรมที่ดินอาศัยช่องทางและโอกาสที่จะได้เงินจำนวนมูลค่าสูงจากการลงมือกระทำความผิดโดยสังคมมองชนชั้น นักธุรกิจหรือนายทุน เป็นชนชั้นสูง ทำให้ข้าราชการที่มีรายได้น้อยหรือปานกลางจึงอยากเหมือนกับกลุ่มชนชั้นนายทุนบ้าง เมื่อสบโอกาสจึงยินดีที่จะร่วมมือกระทำความผิดโดยอาศัยอำนาจหน้าที่ของตนเองที่สามารถทำได้ หรือแม้กระทั่งกลุ่มนายทุนที่มีฐานะร่ำรวย หน้าที่การงานดี มีสถานภาพทางสังคมดีอยู่แล้วอาศัยช่องทางในการประกอบอาชีพกรรมจึงให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่กรมที่ดินให้กระทำความผิดเพื่อตนเองจะได้ผลประโยชน์ จึงทำให้เกิดการคอร์รัปชันขึ้น ซึ่งเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “อาชีพกรรมคอปกขาว” รวมไปถึงการที่เจ้าหน้าที่กรมที่ดินออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบให้กับนายทุน โดยรुक้าเข้าไปอยู่ในเขตพื้นที่หวงห้าม เช่นที่สาธารณประโยชน์ ที่อุทยานแห่งชาติ ที่เขตป่า ที่ภูเขาที่มีความลาดชันเกิน ร้อยละ 35 เพื่อแลกกับผลประโยชน์ที่ได้รับกับการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินดังกล่าว ตามที่ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าว ดังต่อไปนี้

“มีนายทุนร่วมมือกับพนักงานเจ้าหน้าที่กรมที่ดินในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเพื่อให้ได้ผลประโยชน์ต่อตนเอง โดยอาศัยกระบวนการและขั้นตอนการออกโฉนดที่ดินที่มีความซับซ้อนเป็นช่องทางในการเรียกรับผลประโยชน์ระหว่างเจ้าหน้าที่กับกลุ่มนายทุน”

(นายনীท Principle Visionary Architect)

“เกิดจากการที่เจ้าหน้าที่กรมที่ดิน เรียกรับผลประโยชน์จากกลุ่มนายทุน จึงอาศัยขั้นตอนและกระบวนการที่กรมที่ดินเป็นเพียงหน่วยงานเดียวที่รับผิดชอบในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ทำการออกโฉนดที่ดินไม่ถูกต้อง”

(นางพร ผู้อำนวยการส่วนสารสนเทศ)

“ตัวเจ้าหน้าที่เองที่เรียกรับผลประโยชน์จากประชาชนหรือนายทุนเพื่อจะขออนุญาตที่ดินโดยมิชอบ”

(นายโก้ กรรมการผู้จัดการบริษัท)

นอกจากนี้ ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกดังกล่าวได้สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ดังนี้

“ยังไม่มีกฎระเบียบบังคับให้ตรวจสอบการออกเอกสารสิทธิในที่ดินโดยกรมที่ดิน ทำให้หน่วยงานอื่นเพิกเฉยที่จะไม่ให้ความร่วมมือในการตรวจสอบเอกสารสิทธิในที่ดิน ทำให้กรมที่ดินสามารถดำเนินการตามลำพังทำให้เป็นช่องทางของเจ้าหน้าที่กรมที่ดินสามารถร่วมมือกับกลุ่มนายทุนในการออกเอกสารสิทธิในที่ดินโดยมิชอบได้ ทำให้เป็นช่องทางการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่อีกทางหนึ่งด้วย”

(นายกันต์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกหนังสือสำคัญ)

3) ปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่ยังจัดเก็บข้อมูลเป็นรูปแบบเอกสารที่เป็นกระดาษ

จากรูปแบบที่ 1 พบว่า ปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบคือการที่หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินหรือโฉนดที่ดินยังเป็นรูปแบบเอกสารที่เป็นกระดาษทำให้ง่ายต่อการปลอมแปลงหรือตรวจสอบเอกสารสิทธิว่ามีความถูกต้องน่าเชื่อถือหรือไม่ เพราะยังไม่มีการจัดเก็บอยู่ในรูปแบบดิจิทัลไฟล์ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารสิทธิว่ามีความถูกต้องหรือไม่ทำให้ยากในการตรวจสอบเอกสารสิทธิที่นำมาขออนุญาตที่ดิน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่สามารถที่จะเข้าไปตรวจสอบเอกสารสิทธิของกรมที่ดินได้ว่ามีความถูกต้องหรือไม่ทำให้ขาดการตรวจสอบถ่วงดุลและความโปร่งใสในเอกสารสิทธิในที่ดินจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามที่ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าว ดังต่อไปนี้

“การจัดเก็บข้อมูลเอกสารสิทธิในที่ดินยังเป็นเอกสารที่เป็นกระดาษทำให้ง่ายต่อการปลอมแปลงหรือแก้ไขข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารสิทธิอีกทั้งยังไม่มีการจัดเก็บเอกสารอยู่ในรูปแบบไฟล์ที่เป็นดิจิทัลทำให้ยากที่หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเข้าไปตรวจสอบทำให้ขาดความโปร่งใสในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน”

(อาจารย์เอก อาจารย์ประจำสถาบันศูนย์วิจัย)

“ข้อมูลของกรมที่ดินยังคงเป็นกระดาษยังไม่เป็นดิจิทัลไฟล์ ทำให้เวลาในการตรวจสอบใช้เวลานานและง่ายต่อการปลอมแปลงหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดิน อีกทั้งขาดการตรวจสอบถ่วงดุลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการออกหนังสือแสดงสิทธิ์ในที่ดิน”

(นายกัณฑ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกหนังสือสำคัญ)

นอกจากนี้ ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกดังกล่าวได้สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ดังนี้

“ให้มีการเปลี่ยนขั้นตอนกระบวนการออกหนังสือแสดงสิทธิ์ในที่ดินในปัจจุบันจากที่พึ่งพาเอกสารที่เป็นกระดาษมาอยู่ในรูปแบบดิจิทัลไฟล์เพื่อที่จะสามารถแชร์ข้อมูลของเอกสารสิทธิ์ไปยังทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง”

(อาจารย์นิติ อาจารย์ประจำภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์)

4) ปัญหาความถูกต้องและน่าเชื่อถือของข้อมูลเอกสารสิทธิ์ในที่ดินของกรมที่ดิน

จากรูปแบบที่ 1 ของแผนผัง พบว่าปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิ์ในที่ดินโดยมิชอบในปัจจุบันเกิดจากการที่ข้อมูลเอกสารสิทธิ์และรูปแบบที่ดินของกรมที่ดินไม่ถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์และมีความเป็นปัจจุบันทำให้ยากในการตรวจสอบถ่วงดุลข้อมูลระหว่างกรมที่ดินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่ามีความถูกต้องหรือไม่ โดยเฉพาะรูปแบบที่ดินที่กรมที่ดินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องถืออยู่มีความไม่ตรงกันทำให้เกิดปัญหาแนวเขตของที่ดินมีการรุกล้ำเข้าไปยังที่ดินของรัฐและยังไม่มีหน่วยงานใดเป็นเจ้าภาพรับผิดชอบเกี่ยวกับรูปแบบที่ดินของรัฐทั้งหมดจึงทำให้เกิดการออกหนังสือแสดงสิทธิ์ในที่ดินรุกล้ำที่ดินของรัฐเป็นจำนวนมาก อีกทั้งหลายหน่วยงานไม่ให้ความร่วมมือในการตรวจสอบรูปแบบที่ดินที่กรมที่ดินส่งให้ตรวจสอบความถูกต้องจึงทำให้กรมที่ดินเสนอความเห็นต่อศาลเพื่อพิจารณาออกหนังสือแสดงสิทธิ์ในที่ดินตามข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ไม่ครบถ้วนทั้งหมด ทำให้การออกหนังสือแสดงสิทธิ์ในที่ดินมีความผิดพลาดคลาดเคลื่อนและสร้างความไม่น่าเชื่อถือจากข้อมูลเอกสารสิทธิ์และรูปแบบที่ดินของกรมที่ดิน สร้างความไม่เป็นธรรมในการออกหนังสือแสดงสิทธิ์ในที่ดิน ตามที่ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าว ดังนี้

“ปัญหาน่าจะมีความผิดพลาดจากข้อมูลที่ไม่ถูกต้องทุกคนมีข้อมูลที่เป็นปัจจุบันอยู่ในมืออย่างน้อยแค่ไหน จึงจะออกเอกสารตรงนั้นได้ ถ้าโดยปกติแล้วถ้ามีความเป็นไปได้ว่าข้อมูลครบและถูกต้องก็ออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้ได้ แต่ถ้าข้อมูลที่ได้มันถูกหรือไม่ถูกต้อง อันนั้นอาจเกิดข้อผิดพลาดในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินได้ทำให้การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินออกโดยมิชอบสร้างความไม่ชอบธรรมต่อประชาชนที่ได้รับความเสียหาย”

(อาจารย์เอก อาจารย์ประจำสถาบันศูนย์วิจัย)

นอกจากนี้ ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกดังกล่าวได้สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ดังนี้

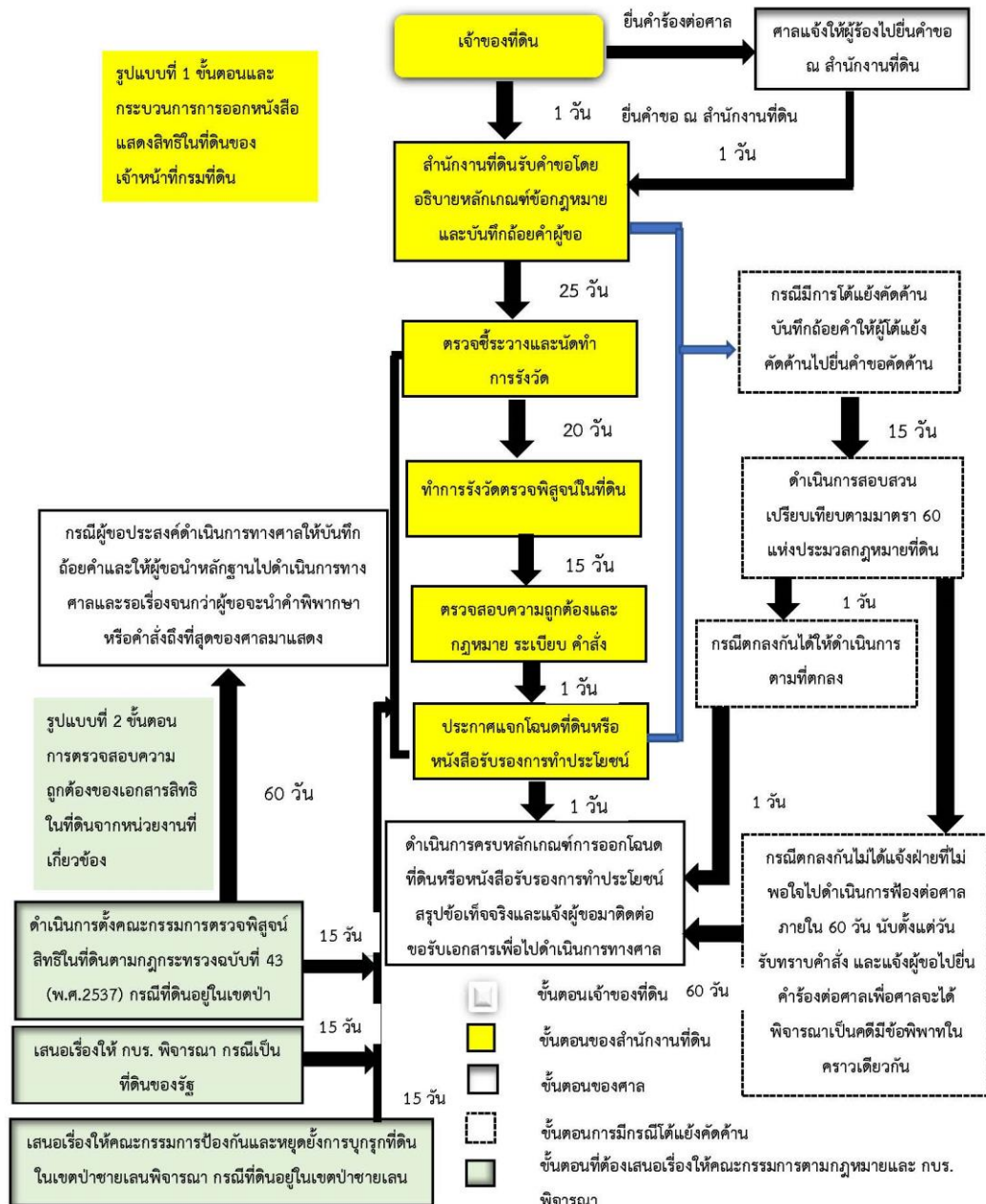
“ผลกระทบที่ประชาชนได้รับจากการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ คือ ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในความถูกต้องของข้อมูลโฉนดที่ดินของกรมที่ดิน วันดีคืนดีกรมที่ดินได้มีคำสั่งให้เพิกถอนโฉนดที่ดินเนื่องจากออกโดยมิชอบ ทั้งที่เขาได้มาโดยถูกต้องหรือความไม่รู้มาก่อน ทำให้เขาต้องสูญเสียเงินเป็นจำนวนมากจากการซื้อที่ดินแปลงนั้นมา รวมถึงสถาบันทางการเงินที่นำโฉนดที่ดินนั้นค้ำประกันเงินกู้จากผู้นำมาจำนองทำให้เกิดความไม่ชอบธรรมและขาดความโปร่งใสในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแก่ประชาชน”

CHULALONGKORN UNIVERSITY (นายโก้ กรรมการผู้จัดการบริษัท)

รูปแบบที่ 2 ขั้นตอนการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารสิทธิในที่ดินจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1) ปัญหาระยะเวลาในการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารสิทธิในที่ดินจากหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีความล่าช้า

ขั้นตอนการดำเนินการขออนุญาตที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์จาก
หลักฐาน ส.ศ. 1 ภายหลังจากวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2553 ของกรมที่ดิน

จากรูปแบบที่ 2 ของแผนผัง ขั้นตอนในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบัน ใช้ระยะเวลานานและมีขั้นตอนเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะการออกโฉนดที่ดินจากหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.1) แม้ว่าจะมีหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดิน สามารถดำเนินการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ได้ โดยกรมที่ดินจะส่งเอกสารสิทธิไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องว่าที่ดินดังกล่าวได้มีการบุกรุกที่ดินของรัฐหรือที่หวงห้ามหรือไม่ ซึ่งบางหน่วยงานได้ตรวจสอบและตอบกลับมายังกรมที่ดินล่าช้าหรือบางหน่วยงานไม่ได้ตรวจสอบและตอบกลับมาทำให้ต้องใช้ระยะเวลาในการพิจารณาเพื่อเสนอความเห็นไปยังศาลโดยการจัดทำแผนที่รูปถ่ายทางอากาศของที่ดินว่าได้มีการครอบครองมาก่อนใช้ประมวลกฎหมายที่ดินจึงจะสามารถออกโฉนดที่ดินได้ซึ่งรวมระยะเวลาและขั้นตอนในการพิจารณาเพื่อออกโฉนดที่ดินใช้ **ระยะเวลารวมทั้งสิ้น 155 วัน** ทำให้ประชาชนเสียสิทธิและผลประโยชน์จากการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดินดังกล่าว ตามที่ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าว ดังนี้

“ระยะเวลาในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบันมีความล่าช้าเนื่องจากต้องใช้ระยะเวลาในการตรวจสอบทั้งจากกรมที่ดินและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะหลักฐานแจ้งการครอบครองที่ดินที่ต้องให้ศาลพิจารณาตัดสินว่าสามารถออกโฉนดที่ดินได้หรือไม่ซึ่งใช้ระยะเวลาหลายเดือน”

(นายนัก Principle Visionary Architect)

“กรมที่ดินเป็นหน่วยงานเดียวที่จัดเก็บข้อมูลเอกสารสิทธิทั้งด้านทะเบียนที่ดินและรูปแปลงที่ดินเพียงหน่วยงานเดียวและกฎหมายให้อำนาจในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องด้วยแต่หลายหน่วยงานไม่ให้ความร่วมมือในการตรวจสอบหรือตรวจสอบล่าช้าทำให้การพิจารณาออกโฉนดที่ดินปั่นป่วนด้วยความล่าช้าไม่เกิดความรวดเร็วเท่าที่ควร”

(อาจารย์เอก อาจารย์ประจำสถาบันคุณวิวิจัย)

“ระยะเวลาที่ใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินต้องใช้เวลานานในการตัดสินว่าสามารถออกโฉนดที่ดินได้หรือไม่ ทำให้ใช้ระยะเวลานานประชาชนเสียผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการออกหนังสือแสดงสิทธิของกรมที่ดิน”

(นายบอย Advance Visionary Architect)

2) ปัญหาการไม่แชร์ข้อมูลระหว่างกรมที่ดินกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากรูปแบบที่ 2 ของแผนผัง พบว่าสาเหตุของปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบในปัจจุบันเกิดจากไม่มีการแชร์ข้อมูลระหว่างกันของกรมที่ดินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารสิทธิในที่ดินทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ทราบข้อมูลของที่ดินแปลงดังกล่าวโดยเฉพาะรูปแบบที่ดินว่าได้มีการบุกรุกที่ดินของรัฐหรือไม่ทำให้ยากในการตรวจสอบระหว่างเอกสารสิทธิที่นำมาขอออกโฉนดที่ดินขาดการตรวจสอบถ่วงดุลระหว่างหน่วยงานด้วยกันเองทำให้ขาดความโปร่งใสและเกิดความไม่ชอบธรรมในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ตามที่ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าว ดังต่อไปนี้

“ขั้นตอนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบัน อาศัยข้อมูลจากกรมที่ดินเพียงหน่วยงานเดียวโดยไม่มีการแชร์ข้อมูลไปหน่วยงานอื่นด้วย ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบไม่สามารถรับรู้ถึงการออกโฉนดที่ดินจากกรมที่ดินทำให้ขาดการตรวจสอบถ่วงดุลระหว่างหน่วยงานสร้างความไม่โปร่งใสและชอบธรรมในการออกโฉนดที่ดิน”

(นางอร ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ)

นอกจากนี้ ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกดังกล่าวได้สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ดังนี้

“กรมที่ดินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่มีการแชร์ข้อมูลระหว่างกัน โดยเฉพาะข้อมูลรูปแบบแสดงอาณาเขตที่ดินของแต่ละหน่วยงานที่ไม่ตรงกันแต่ละหน่วยงานถือแผนที่คนละมาตราส่วนทำให้เกิดข้อพิพาทขึ้นและไม่รู้ว่าจะใช้ข้อมูลใครเป็นหลัก ข้อมูลที่ดินไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และไม่มีการตรวจสอบถ่วงดุลข้อมูลระหว่างด้วยกันด้วยกันทำให้เกิดความไม่โปร่งใสในการออกโฉนดที่ดิน”

(อาจารย์เอก อาจารย์ประจำสถาบันศูนย์วิจัย)

“ข้อมูลไม่ได้มีการแชร์ไปยังหน่วยงานอื่นด้วยทำให้หน่วยงานอื่นไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลรูปแบบที่ดินที่นำมาออกโฉนดที่ดินได้อีกทั้งการที่แต่ละหน่วยงานถือข้อมูลคนละชุด และทำให้ข้อมูลมีความคลาดเคลื่อนและไม่ถูกต้อง รวมทั้งไม่มี

การตรวจสอบถ่วงดุลระหว่างหน่วยงานด้วยกันเองจึงทำให้ข้อมูลในการออก
โฉนดที่ดินจึงไม่น่าเชื่อถือ”

(นายจอม ร่องอธิปดี)

ผลทางกฎหมายจากการพิพาทษาที่เกี่ยวข้อง

1) คำวินิจฉัยของศาลเกี่ยวกับการปลอมหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน (กรมที่ดิน, 2554) จากการศึกษาพบว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ได้มีการทำโฉนดที่ดินเลขที่ 6319 ปลอมขึ้นทั้งฉบับ สำนักงานที่ดินและฉบับเจ้าของที่ดินแล้วนำโฉนดที่ดินฉบับสำนักงานที่ดินปลอมไปใส่ไว้ในแฟ้มเก็บโฉนดที่ดินของผู้ถูกฟ้องร้องคดีที่ 2 ต่อมาเมื่อได้มีผู้นำโฉนดที่ดินฉบับเจ้าของที่ดินที่ทำปลอมขึ้นมายื่นขอจดทะเบียนจำนองทำให้เจ้าหน้าที่ตรวจแล้วเห็นว่าถูกต้องตรงกัน จึงได้จดทะเบียนจำนองทำให้เจ้าหน้าที่ตรวจแล้วเห็นว่าถูกต้องตรงกัน จึงได้จดทะเบียนให้ไปจึงเห็นได้ว่ากรณีดังกล่าวเกิดจากเจ้าหน้าที่นำโฉนดที่ดินที่ได้จากการปลอมไปออกในนามของผู้ถูกฟ้องร้องคดีที่ 1 แล้วนำไปจำนองกับสถาบันทางการเงิน เป็นเหตุทำให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้รับความเสียหายแก่ทรัพย์สิน อันเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีทั้งสองตามมาตรา 420 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองตามมาตรา 4 แห่ง พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 ซึ่งการที่เจ้าหน้าที่กรมที่ดินรู้ขั้นตอนและกระบวนการในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเพียงหน่วยงานเดียว รวมทั้งสามารถตรวจสอบข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของที่ดินได้จึงเป็นช่องทางในการคอร์รัปชันโดยการปลอมแปลงเอกสารสิทธิในที่ดินมาเป็นของตนเองเพื่อนำไปหาประโยชน์จากการกระทำผิดดังกล่าว

2) คำวินิจฉัยของศาลเกี่ยวกับการออกโฉนดที่ดิน (กรมที่ดิน, 2554) จากการศึกษาพบว่า ในปีพ.ศ. 2553 คณะกรรมการบริหารการแก้ไขปัญหาที่ดินของรัฐ (กบร.) ตั้งอนุกรรมการตรวจสอบการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของรัฐ อำเภอท้ายเหมือง แล้วมีมติเห็นชอบมติอนุกรรมการฯ ให้เพิกถอนเอกสารสิทธิที่ดิน 700 ไร่ ซึ่งกรมที่ดินออกโดยมิชอบ ชาวบ้านเคลื่อนไหว ในปีต่อมา พ.ศ. 2554 มีมติคณะรัฐมนตรีให้ชาวบ้านฟ้องศาลปกครองและให้กองทุนยุติธรรมดูแลค่าใช้จ่าย

กรมที่ดินต่อสู้ว่า กระบวนการในการออกเอกสารสิทธินั้นชอบแล้ว เพราะได้มีการแจ้ง ส.ค.1 ตามที่ได้มีการขออนุญาตผ่อนผันจากผู้ว่าราชการจังหวัด เมื่อได้ ส.ค. 1 แล้ว ได้นำไปขอออกโฉนด

ที่ดิน กรรมที่ดินไม่ได้เข้าไปดูเนื้อหาของกระบวนการออกเอกสารสิทธินั้นมิชอบ และอ้างว่าเหตุที่กรรมที่ดินไม่ปฏิบัติตาม กพร. นั้น เนื่องจากกรรมที่ดินมีอำนาจโดยตรงโดยอธิบดีกรรมที่ดิน แต่ความเห็นจาก กพร. เป็นคำสั่งเชิงนโยบายไม่มีผลบังคับทางกฎหมาย ความจริงกรณีนี้ นายกรัฐมนตรีมีคำสั่งให้กรรมที่ดินดำเนินการตามมติ กพร. แต่มีข้อโต้แย้งจนต้องนำเข้าสู่คณะรัฐมนตรี และได้มีการยืนยันโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยว่า ทำไม่ได้เพราะโฉนดที่ดินออกโดยชอบแล้ว และกรรมที่ดินไม่ยอมเพิกถอน

แม้ขั้นตอนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินจะตั้งให้มีการตั้งคณะกรรมการป้องกันการบุกรุกที่ดินของรัฐ (กพร.) เข้าไปตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารสิทธิที่จะขอออกโฉนดที่ดิน แต่ไม่มีอำนาจที่ไม่ยับยั้งกรรมที่ดินให้เพิกถอนการออกโฉนดที่ดินได้เมื่อกรรมที่ดินเห็นชอบว่าได้มีการออกโดยชอบแล้ว ซึ่งอำนาจที่กรรมที่ดิน เป็นเพียงหน่วยงานเดียวในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินสร้างความไม่โปร่งใสและไม่เป็นธรรมต่อประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ไม่มีอำนาจยับยั้งการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบได้

บทที่ 4

“Blockchain” กับการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน: หลักการ นโยบาย เทคนิควิธี และกฎหมาย

4.1 หลักการ

4.1.1. ที่มาของเทคโนโลยีบล็อกเชน (Blockchain)

พูนศักดิ์ แสงสันต์ (2561) กล่าวไว้ว่า เทคโนโลยีบล็อกเชน (Blockchain) คือเทคโนโลยีที่ได้รับการเผยแพร่โดย Satoshi Nakamoto ในปี ค.ศ.2008 และได้ถูกนำมาใช้ปฏิบัติงานครั้งแรกในปี ค.ศ. 2009 โดยเป็นส่วนหนึ่งของ Bitcoin ซึ่งเป็นโมเดลที่เกี่ยวข้องกับสกุลเงินในโลกดิจิทัล โดยการทำหน้าที่เป็นเสมือน Public Ledger ที่บันทึกรายการเดินบัญชีสำหรับธุรกรรมการเงินของ Bitcoin ทั้งหมด ซึ่งการนำเทคโนโลยี Blockchain นี้มาใช้ ทำให้ Bitcoin กลายเป็นสกุลเงินในโลกดิจิทัลรายแรกที่แก้ไขปัญหาการจ่ายเงินซ้ำซ้อนได้โดยไม่ต้องดำเนินการผ่านผู้ที่มีอำนาจรับผิดชอบหรือผ่านคนกลางอื่นใดเลย

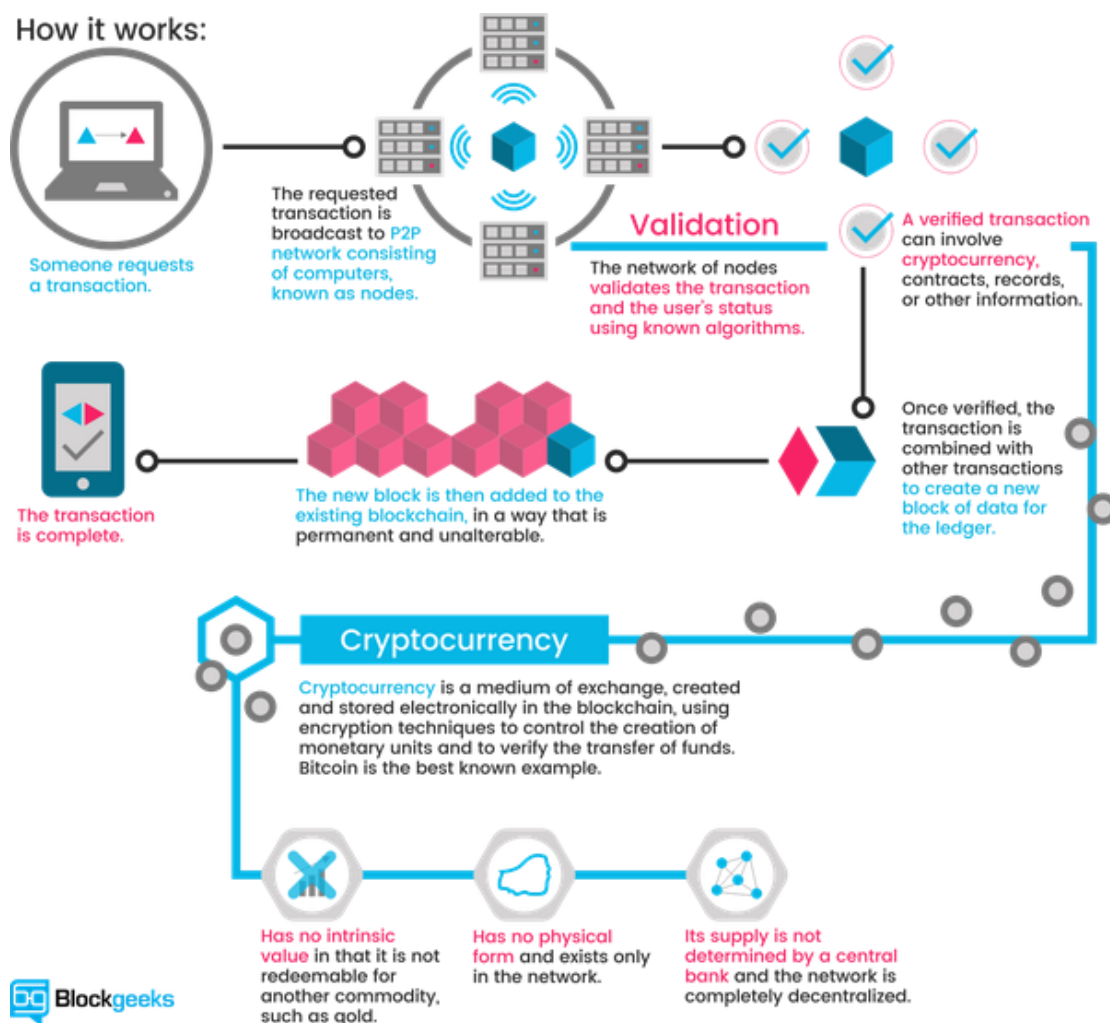
จากระบบการเงินในปัจจุบันที่มีธนาคารหรือสถาบันการเงินต่างๆเป็นตัวกลางในการทำหน้าที่เก็บข้อมูลรายการเดินบัญชี (Ledgers) ทั้งหมดที่เกิดขึ้นในการทำธุรกรรมต่างๆของลูกค้าแต่ละรายไว้นั้นซึ่งลักษณะการเก็บข้อมูลในรูปแบบนี้ ถือเป็นเก็บข้อมูลแบบศูนย์รวม (Centralized Database) โดยที่ผู้ใช้แต่ละรายจะเห็นข้อมูลได้เฉพาะข้อมูลของตัวเองเท่านั้น แต่สำหรับเทคโนโลยี Blockchain นั้นจะทำการเก็บโดยใช้ฐานข้อมูลแบบกระจาย (Distributed Database) ซึ่งหมายความว่า ข้อมูลที่เก็บอยู่ในแต่ละหน่วยของฐานข้อมูลหรือ Node นั้นจะเชื่อมต่อกันได้โดยตรงโดยไม่ต้องมีตัวกลาง เมื่อผู้ใช้งานมีการทำรายการใดๆ หรือมีธุรกรรมใหม่เกิดขึ้น (Transaction) ข้อมูลของรายการที่เกิดขึ้นนี้จะถูกทำสำเนาขึ้นมาใหม่ ซึ่งสำเนาแต่ละชุดนี้เรียกว่า Block และถูกส่งกระจายไปยังผู้ใช้คนอื่นๆที่อยู่ในระบบเครือข่ายเดียวกันทั้งหมด เสมือนเป็นห่วงโซ่ (Chain) ที่จะทำให้ Block ของข้อมูลนั้นเชื่อมต่อกันไปเรื่อยๆ โดยที่แต่ละ Block นั้นมีเวลากำกับอยู่เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงกับ Block ก่อนหน้านั้นได้ แต่ Block ของข้อมูลใหม่ที่เกิดขึ้นจะอยู่ในรูปของ Block ที่ยังไม่ได้รับการยืนยัน (Unconfirmed Block) เมื่อแต่ละหน่วยของฐานข้อมูล (Node) รับรู้แล้วว่ามีธุรกรรมใหม่เกิดขึ้นก็จะจัดให้ธุรกรรมใหม่นี้อยู่ในรูปของ Block ในหน่วยงานของตนเพื่อรอตรวจสอบความถูกต้องจากผู้ตรวจสอบความถูกต้อง ซึ่งใน Bitcoin จะเรียก Node

ที่ทำหน้าที่นี้ว่า Miner หรือนักขุด โดยข้อมูลธุรกรรมที่ได้รับการยืนยันความถูกต้องแล้วเท่านั้นจึงสามารถถูกบันทึกลงในบล็อกของแต่ละหน่วยในฐานข้อมูลได้ ในการยืนยันความถูกต้องของข้อมูลธุรกรรมนั้น ผู้ที่ทำหน้าที่ยืนยันจะต้องทำการ Proof of Work หรือดำเนินการพิสูจน์การใช้พลังงานในการทำงาน ซึ่งในที่นี้ก็คือการยืนยันความถูกต้องของข้อมูลธุรกรรมนั่นเอง โดยเทคโนโลยี Blockchain นั้น ได้ออกแบบให้มีผู้ยืนยันมากกว่า 1 คน เพื่อให้แข่งขันกันยืนยัน ยิ่งผู้ยืนยันต้องใช้พลังในการยืนยันการทำงานสูง มีการแข่งขันกันระหว่างผู้ยืนยันหลายคนก็จะทำให้โอกาสของการทุจริตเกิดขึ้นได้น้อยลงเป็นการสร้างความไว้วางใจในการทำธุรกรรมแต่ละธุรกรรมที่เกิดขึ้นโดยไม่ต้องมีสถาบันการเงินเข้ามาเกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ เทคโนโลยี Blockchain ได้นำการแปลงรหัสข้อมูล (Cryptography) เข้ามาใช้โดยข้อมูลที่อยู่ในBlock จะถูกเก็บไว้ในรูปรหัสต่างๆ เพื่อให้แน่ใจว่าผู้ใช้แต่ละคนในระบบเครือข่ายนั้นจะสามารถเข้าถึงและแก้ไขข้อมูลได้เฉพาะใน Block ที่ตน “มีสิทธิ์” ที่จะดำเนินการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขข้อมูลได้เท่านั้น โดยการใส่รหัสส่วนตัวที่ได้มีการกำหนดไว้แล้วเท่านั้น

การที่ Blockchain ถูกสร้างขึ้นมาใช้ฐานข้อมูลแบบกระจายโดยมีเวลาเป็นเครื่องกำกับไว้ นั้น ทำให้ข้อมูลการทำธุรกรรมต่างๆที่เกิดขึ้นสามารถส่งถึงผู้ใช้ทุกคนในเครือข่ายได้โดยตรงแบบบุคคลต่อบุคคล หรือ Peer-to-Peer การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนที่จะบันทึกลง Block และจัดการกระจายสำเนาไปยัง Node ของผู้ใช้ทุกคนในเครือข่ายฐานข้อมูลโดยอัตโนมัติ ด้วยเหตุนี้ Blockchain จึงถือว่าเป็นระบบฐานข้อมูลที่ได้รับการออกแบบได้อย่างโปร่งใสสามารถเชื่อมโยงแหล่งที่มาที่ไปของข้อมูลได้ รวมทั้งมีความมั่นคงปลอดภัยสูงและยากที่จะแก้ไขข้อมูลได้

ภาพที่ 6 แผนภาพแสดงระบบการทำงานของเทคโนโลยีบล็อกเชน

ที่มา : ประยุกต์จาก <https://www.applicadthai.com/articles/ยุคดิจิทัล-ต้องรู้ทันเทคโนโลยี-2018-ปฏิวัติธุรกิจและอุตสาหกรรม/> โดยผู้วิจัย

Olavsrud Thor (2016) ได้ให้ความหมายของบล็อกเชน (Blockchain) หมายถึงฐานข้อมูล หรือ สมุดบัญชีที่คอยควบคุมดูแลการจัดเก็บ ทุกๆข้อมูลหรือทุกๆกิจกรรมของการติดต่อสื่อสาร (Transaction) ที่เติบโตขึ้นตลอดเวลา แต่ Blockchain มี 5 จุดเด่นที่แตกต่างจากระบบฐานข้อมูลทั่วไป คือ

1) แชรข้อมูลออกสู่สาธารณะ – Servers หรือ Node ต่าง ๆ จะมีหน้าที่ดูแลข้อมูล “แหล่งเก็บบันทึกข้อมูล” หรือ “Block” และทุก Node จะมีความสามารถที่ดูได้ว่าข้อมูล Transaction นั้น ๆ ถูกจัดเก็บใน “Block” ไต (ข้อมูลจะมีการเข้ารหัส Hash)

2) ไม่มีศูนย์กลาง (Decentralized) ในการ ตรวจสอบข้อมูล Transaction ใดๆ ที่เกิดขึ้นมีความปลอดภัย (Secure) ข้อมูลที่จัดเก็บใน Block จะไม่มีการเปลี่ยนแปลง, เอาค่าคืนกลับมาได้ หรือแม้กระทั่งทำลายข้อมูลนั้นก็ตาม

3) มีความน่าเชื่อถือ (Trusted) ด้วยธรรมชาติของการไม่มีศูนย์กลางจัดเก็บข้อมูล ดังนั้น ระบบจึงต้องฟังความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ เมื่อมี Transaction เกิดขึ้นจากคนที่ไม่รู้จัก

4) ทำงานอัตโนมัติ (Automated) Software จะถูกเขียนขึ้นให้ป้องกันการเขียนข้อมูลซ้ำซ้อน และการจัดเก็บข้อมูล Transaction ก็ดำเนินการแบบอัตโนมัติเช่นกัน

Siba (2015) กล่าวไว้ว่า บล็อกเชน (Blockchain) หมายถึง การกระจายฐานข้อมูลของการจดบันทึก หรือรายการเดินบัญชีสาธารณะ (Public Ledger) ของทุกธุรกรรมต่างๆ หรือเหตุการณ์ในระบบดิจิทัล ที่ได้มีการดำเนินการและแบ่งปันไปยังผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกลุ่มต่างๆ ซึ่งได้รับรองความถูกต้องหรือฉันทานุมัติจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกลุ่มต่างๆ ในระบบ และการเข้าถึงข้อมูลได้ครั้งเดียว และข้อมูลไม่สามารถถูกลบได้ สมมติฐานหลักของแนวคิดบล็อกเชนคือการรับรองความถูกต้องของการบันทึกธุรกรรมที่เคยเกิดขึ้น บิทคอยน์ ซึ่งเป็นสกุลเงินดิจิทัลที่ได้มีการกระจายไปยังผู้ซื้อและผู้ขายได้โดยตรง (Peer to Peer) ซึ่งเป็นตัวอย่างที่โด่งดังที่สุดในการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ โดยสกุลเงินดิจิทัล

บล็อกเชน (Blockchain) (Boolberry, 2014) หมายถึง การแบ่งปัน การกระจายของการทำธุรกรรมทางบัญชีในกระบวนการและดำเนินติดตามสินทรัพย์ในเครือข่ายทางธุรกิจ โดยมีทั้งสินทรัพย์ที่มั่นคงถาวร เช่น บ้าน รถยนต์ กับทรัพย์สินที่ไม่สามารถจับต้องได้ เช่น ทรัพย์สินทางปัญญา ลิขสิทธิ์ เครื่องหมายการค้า เป็นต้น ซึ่งเป็นการเสมือนบางสิ่งที่มีมูลค่าและการค้าในบล็อกเชนช่วยลดความเสี่ยง และลดต้นทุน เป็นต้น

เครือข่ายบล็อกเชนมีคุณลักษณะที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1) การยืนยันร่วมกันของผู้มีส่วนได้เสีย: ซึ่งธุรกรรมจะมีผลก็ต่อเมื่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับธุรกรรมได้มีการรับรองยืนยันความถูกต้องของธุรกรรมนั้นร่วมกัน

2) สามารถพิสูจน์ได้: ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบถึงแหล่งที่มาของทรัพย์สินจากธุรกรรมนั้นว่ามาจากที่ไหน และกรรมสิทธิ์ของเจ้าของที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย

3) ไม่สามารถเข้าไปแก้ไขได้: ไม่มีผู้เกี่ยวข้องสามารถที่จะเข้าไปแก้ไขการทำธุรกรรมที่ได้มีการยืนยันและจดลงในบัญชีเดินสาธารณะ (Public ledger) แล้ว

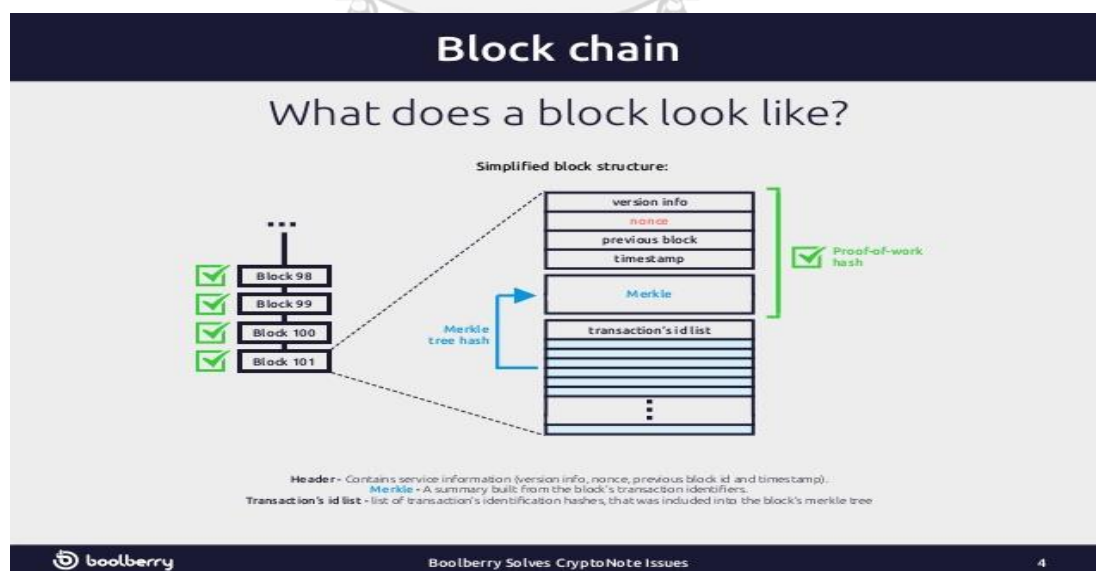
4) ความเป็นที่สิ้นสุด: การแบ่งบัญชีทางธุรกรรมในการจัดเตรียมกรรมสิทธิ์ของทรัพย์สินไปยังเจ้าของมีความเป็นหนึ่งเดียว ไม่มีการออกซ้ำซ้อนกัน

บล็อกเชน (Blockchain) คือระบบจัดการฐานข้อมูลสำหรับยืนยันตัวตนการทำบัญชีธุรกรรม การติดตามและตรวจสอบความเป็นเจ้าของในทรัพย์สิน หรือที่มาที่ไปสินทรัพย์ต่างๆ รวมถึงการบันทึกธุรกรรมต่างๆ (ชาติชาย วิเชรัตน์, 2560)

องค์ประกอบหลักของบล็อกเชน (Blockchain) ในแต่ละส่วนของบล็อกเชนประกอบไปด้วย 4 ส่วนหลัก ได้แก่

(1) บล็อก (Block) เป็นสิ่งที่ใช้สำหรับบรรจุข้อมูล ประกอบด้วย 2 ส่วน คือส่วนของข้อมูลต่างๆที่ใส่เข้าไปในบล็อก (Block) เรียกว่า Item และส่วนใบปะหน้า (Header) เพื่อใช้บอกให้ผู้อื่นทราบว่าในบล็อก (Block) นั้นบรรจุข้อมูลอะไร ยกตัวอย่างเช่น กรณีของสกุลเงินบิทคอยน์ (Bitcoin) ในที่นี้ Item ที่เก็บข้อมูล หมายถึง จำนวนเงินและข้อมูลการโอนเงิน

ภาพที่ 7 แผนภาพส่วนประกอบของ Blockchain

ที่มา: ประยุกต์จาก <https://www.slideshare.net/boolberry/boolberry-reduces-blockchain-bloat> โดยผู้วิจัย

จากตารางภาพที่ 11 แสดงถึง ส่วนประกอบของ Block ที่ประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก
ได้แก่

(1) ส่วน Header ประกอบด้วย

- 1) Version Info เป็นส่วนที่บ่งบอกถึง Version ของข้อมูลในบล็อก (Block)
- 2) Nonce คือ ค่าของตัวเลขแบบสุ่มที่จะถูกเปลี่ยนค่าไปเรื่อยๆจนได้ค่าแฮช (Hash) ที่เหมาะสม
- 3) Previous Block เป็นค่าแฮช (Hash) ของ (Block) ก่อนหน้า ทำให้ผู้ใช้รู้ว่า บล็อกนี้ต่อมาจากบล็อกไหน
- 4) Timestamp คือ เวลาที่บล็อกนี้ ถูกสร้างขึ้นมา
- 5) Merkle คือ การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล เพื่อให้มั่นใจว่า ไม่มีผู้ใด แก้ไขข้อมูลรายการธุรกรรม (Transaction) ในบล็อกอีก

(2) ส่วน Transaction's ID List ประกอบด้วย

- 1) ID ประจำบล็อก (Block) ซึ่งเป็นตัวเลขแบบสุ่มเข้ารหัสแฮช (Hash) ไว้
- 2) ID ของบล็อก (Block) ก่อนหน้า ซึ่งเข้ารหัสแฮช (Hash) ไว้เช่นกัน
- 3) ข้อมูลรายการธุรกรรม (Transaction) ซึ่งอาจจะมีเพียง 1 รายการธุรกรรม หรือมากกว่านั้นก็ได้
- 4) คีย์สาธารณะ (Public Key) ที่บอกว่า บล็อกนี้เป็นของใคร ใครเป็นผู้ส่ง และใครเป็นผู้รับ

(3) ส่วนแฮช (Hash) คือ ส่วนของกระบวนการ Proof of Work ซึ่งเป็นการเข้ารหัสทางเดียว โดยจะสร้างลายเซ็นดิจิทัล (Digital Signature) ของข้อมูลขึ้นมา ทำให้ไม่สามารถถอดรหัสข้อมูลนั้นกลับมาได้ โดยใช้หลักการของคีย์ส่วนตัว (Private Key) และคีย์สาธารณะ (Public Key) ยกตัวอย่างเช่น หากต้องการเข้ารหัสข้อความ “I am World Wide Wealth” มีกระบวนการ ดังนี้

- 1) ทำการเข้ารหัสด้วยฟังก์ชันแฮช (Function Hash) โดยใช้คีย์ส่วนตัวของผู้ส่ง ได้ผลลัพธ์ออกมาเป็นลายเซ็นดิจิทัล
- 2) เมื่อได้ลายเซ็นดิจิทัล มา ก็จะส่งให้กับผู้รับพร้อมกับคีย์สาธารณะ

3) ผู้รับตรวจสอบลายเซ็นดิจิทัลที่ได้โดยใช้คีย์สาธารณะของผู้ส่ง ถ้าได้ค่าแฮชที่ตรงกันก็สามารถยืนยันได้ว่าเป็นข้อความที่ถูกต้องเชื่อถือได้

(2) Chain คือวิธีการจดจำข้อมูลทุกๆธุรกรรมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกๆฝ่ายในระบบ และบันทึกข้อมูลพร้อมจัดทำเป็นสำเนาแจกจ่ายให้กับทุกคนในระบบ โดยสำเนานั้นจะถูกกระจายส่งต่อไปให้ทุกๆ Node ในระบบเพื่อให้ทุกคนรับทราบว่ามีการเกิดธุรกรรมอะไรเกิดขึ้นตั้งแต่เปิดระบบบล็อกเชนถึงแม้ว่า Node ใด เกิดความเสียหายไปก็ยังสามารถยืนยันหรือกู้ข้อมูลธุรกรรมที่เกิดจาก Node อื่นๆ ให้ทั้งระบบได้เหมือนเดิม

(3) Consensus คือ ข้อตกลงร่วมกันที่ผู้อยู่ในเครือข่ายบล็อกเชนนั้นได้ทำข้อตกลงใช้งานร่วมกัน โดยเป็นข้อตกลงในการพิสูจน์ความถูกต้องของข้อมูลหรือ Proof of work และการตรวจสอบความเป็นเจ้าของหรือ Proof of stake ซึ่งข้อตกลงเหล่านี้ถือเป็นเรื่องสำคัญสำหรับการกำหนดเครือข่ายบล็อกเชนใดๆขึ้นมาใช้ เพื่อยืนยันความถูกต้องและน่าเชื่อถือให้กับระบบบล็อกเชนนั้นๆ

3.1) Proof of work หมายถึง การพิสูจน์ว่าสามารถทำงานได้อย่างถูกต้องและสิ่งที่ได้มาได้เชื่อถือได้

3.2) Proof of stake หมายถึง การพิสูจน์ความเป็นเจ้าของ

(4) Validation คือ การตรวจสอบความถูกต้องทุกNode ทั้งระบบบล็อกเชนเพื่อให้แน่ใจว่าจะไม่มีข้อผิดพลาดเกิดขึ้น ไม่ว่าจะมาจากส่วนใดก็ตาม ซึ่งก็คือส่วนหนึ่งของ Consensus ที่เรียกว่า Proof of work โดยหลักการแล้วการทำ Validation นั้นมีจุดประสงค์ 2 ประการ คือ

(4.1) วิธีการในการยอมรับหรือปฏิเสธธุรกรรมในบล็อกเชนนั้นๆ

(4.2) วิธีการตรวจสอบที่ทุกคนในระบบยอมรับร่วมกัน

4.1.2 รูปแบบของเครือข่ายบล็อกเชน (Blockchain)

หากพิจารณาถึงโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีบล็อกเชนนั้น สามารถแบ่งรูปแบบของเครือข่ายบล็อกเชนออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

(1) Non-permissioned public ledgers (หรือ Permissionless ledgers) เป็นบล็อกเชนที่ไม่มีผู้ใดมีสิทธิ์อนุญาตให้บุคคลอื่นสามารถอ่านข้อมูลหรือส่งรายการธุรกรรมข้อมูลได้ แต่เป็นบล็อกเชนที่เปิดให้ทุกคนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการซึ่งประกอบด้วย การกำหนดว่าบล็อกไหนถูกเพิ่มเข้าไปในบล็อกเชน ยกตัวอย่างเช่น กลุ่มของสกุลเงิน

ดิจิทัล อย่างบิทคอยน์ (Bitcoin) หรือ Ethereum ที่มองภาพกว้างกว่าบิทคอยน์โดยไม่จำกัดอยู่แค่สกุลเงิน แต่เป็นระบบประมวลผลแบบไร้ศูนย์กลาง

(2) Permissioned public ledgers เป็นบัญชีแยกประเภท (Distributed ledgers) ที่มีการคัดเลือกผู้ที่เข้ามาเกี่ยวข้องไว้ก่อน โดยเครือข่ายนั้นอาจจะมีเจ้าของอยู่แล้วซึ่งเหมาะสมกับแอปพลิเคชันที่ต้องการความรวดเร็ว และมีความโปร่งใสตัวอย่างเช่น Ripple เป็นระบบแลกเปลี่ยนหน่วยเงินและการโอนเงินข้ามประเทศ

(3) Permissioned private ledgers เป็น Private Blockchain อย่างเต็มรูปแบบทั้งการเข้าถึงข้อมูล และการส่งคำขอดำเนินรายการธุรกรรม (Submit Transaction) โดยเครือข่ายบล็อกเชนถูกจำกัดให้กับกลุ่มที่ถูกกำหนดไว้ก่อน ตัวอย่างเช่น Bankchain ซึ่งเป็นระบบ Clearing และ Settlement ที่ทำงานบน Blockchain

ดังนั้นสาเหตุที่บล็อกเชน มีคุณสมบัติในการช่วยให้เกิดความปลอดภัยมากกว่าปกติ เนื่องจากโครงสร้างบล็อกเชนจะมีส่วนสำคัญคือ Node ที่เป็นเสมือนจุดเชื่อมต่อที่เชื่อมระหว่างบล็อกต่างๆจำนวนมาก โดยแต่ละ Node จะมีบัญชีธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ใช้ในเครือข่าย โดยแสดงผลผ่านที่อยู่ (Address) ที่ไม่ระบุตัวตน ทำให้ผู้ใช้ทุกคนในเครือข่ายสามารถเห็นรายการเดินบัญชีทางการเงินของผู้ใช้รายอื่นๆ เช่น A โอนเงินให้ B จำนวน 1,000 และ B จ่ายเงินให้ C จำนวน 500 ดังนั้นผลลัพธ์ คือระบบจะคำนวณว่า B มีเงินเหลืออยู่จำนวน 500 เพราะระบบจะคำนวณหาผลลัพธ์จากประวัติการเดินทางบัญชี ไม่ใช่ตัวเลขในบัญชี ทำให้การปรับเปลี่ยนข้อมูลในบัญชี รวมถึงการปลอมแปลงข้อมูลในบัญชียุติลงได้ยากขึ้นสำหรับการทำธุรกรรมนั้น ผู้ใช้สามารถที่จะโอนเงินไปมาได้แบบ Peer-to-Peer โดยใช้คีย์ส่วนตัวซึ่งเป็นรหัสส่วนตัวของผู้ใช้ ส่งคำสั่งผ่านบัญชีธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ จากนั้นระบบจะทำการตรวจสอบว่าธุรกรรมนั้นถูกต้องหรือไม่ โดยจะพิจารณาจากฐานข้อมูลในแต่ละ Node หากพบว่ามีข้อมูลที่ตรงกัน ระบบก็จะยอมรับและสามารถทำธุรกรรมได้สำเร็จ

เนื่องจาก การออกแบบระบบสำหรับกระบวนการและขั้นตอนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดิน จำเป็นต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียทางการทำธุรกรรมทางด้านเอกสารสิทธิในที่ดินทั้งประชาชนและสถาบันทางการเงิน รวมทั้งหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง รวมถึงฟังก์ชันของระบบที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นเทคโนโลยีบล็อกเชนจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการใช้

เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการจัดการกระบวนการการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินดังกล่าวเพื่อป้องกันการออกโดยมิชอบและป้องกันการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ได้อีกด้วย

4.1.3 ประเภทของบล็อกเชน (Blockchain) ที่ใช้ในองค์กร

การประยุกต์ใช้บล็อกเชนที่ใช้ในองค์กรสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ (Swan, 2015)

(1) Public Blockchain เป็นบล็อกเชนที่ถูกลำนำไปใช้งานจริงกับบิทคอยน์ หรือ Ethereum ซึ่งปัจจุบันมีการใช้งานจริงกับคนทั่วโลก โดย Ethereum เป็นแพลตฟอร์มแบบเปิดของบล็อกเชนที่ทำให้ทุกคนสามารถสร้างและใช้งานแอปพลิเคชันแบบกระจายข้อมูลซึ่งทำงานบนเทคโนโลยีบล็อกเชนได้ โดย Ethereum มีความคล้ายคลึงกับบิทคอยน์ในเรื่องของการที่ไม่มีผู้ใดสามารถควบคุมหรือเป็นเจ้าของ Ethereum ได้เนื่องจาก Ethereum เป็นโอเพนซอร์สที่สร้างขึ้นโดยผู้คนจำนวนมากจากทั่วโลก แต่ Ethereum มีความแตกต่างจากโปรโตคอลบิทคอยน์ เนื่องจาก Ethereum ถูกออกแบบมาเพื่อให้สามารถปรับตัวได้และมีความยืดหยุ่นต่อการสร้างแอปพลิเคชันใหม่ ๆ บนแพลตฟอร์ม ดังนั้น Ethereum จึงเป็นเรื่องราวที่ทำให้ทุกคนสามารถใช้งานแอปพลิเคชันเหล่านี้ได้อย่างปลอดภัย ซึ่งหมายความว่า ข้อมูลที่ใส่เข้าไปใน Public Blockchain นั้น จะถูกเปิดเผยแก่สาธารณะชน ดังนั้นข้อดีของบล็อกเชนประเภทนี้ คือองค์กรไม่จำเป็นต้องเสียค่าใช้จ่ายในด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น องค์กรไม่จำเป็นต้องลงทุนซื้อเซิร์ฟเวอร์หรือฮาร์ดแวร์ใหม่สำหรับระบบนี้ แต่เพียงแค่ชำระค่าบริการรับส่งและเก็บข้อมูลจากผู้ให้บริการตามการใช้งานจริงเท่านั้น นอกจากนี้ การส่งข้อมูลไปให้หน่วยงานผู้รับปลายทางก็ไม่มี ความจำเป็นในการสร้างช่องทางรับส่งข้อมูลระหว่างกันอีกด้วย แต่ข้อเสียของ Public Blockchain ได้แก่ การที่ข้อมูลในบล็อกเชนประเภทนี้ถูกเผยแพร่แก่สาธารณะ ดังนั้นองค์กรที่ใช้บล็อกเชนประเภทนี้ อาจต้องพิจารณาถึงวิธีการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลด้วยบล็อกเชนประเภทนี้จึงเหมาะกับการใช้งานแบบที่ต้องการป้องกันการถูกเซ็นเซอร์อย่างเช่น บิทคอยน์ เป็นต้น

(2) Private Blockchain เป็นการสร้างวงบล็อกเชนขึ้นมาใช้เองภายในองค์กร ซึ่งบริษัทในเครือเท่านั้นที่มีสิทธิเข้าถึงข้อมูลในบล็อกเชนนี้ได้ ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นบน Public Blockchain เกี่ยวกับเรื่องของการเปิดเผยแก่สาธารณะโดยข้อดีของบล็อกเชนประเภทนี้ ได้แก่ องค์กรสามารถปรับกฎเกณฑ์หรือเงื่อนไขต่างๆของเครือข่ายบล็อกเชนให้สอดคล้องกับนโยบายหรือกลยุทธ์ขององค์กรได้ ซึ่งแตกต่างจาก Public Blockchain ที่ต้องใช้กฎเกณฑ์ตามมาตรฐานสากล

ข้อเสียของ Private Blockchain คือ องค์กรจำเป็นต้องลงทุนในการสร้างระบบโครงสร้างพื้นฐานขึ้นมาเพื่อให้รองรับการทำงานกับทั้งภายในและภายนอกองค์กร ดังนั้นบล็อกเชนประเภทนี้จึงเหมาะที่จะใช้งานกับระบบที่ต้องการความเรียบง่าย ไม่ซับซ้อน ต้องการความรวดเร็วและความโปร่งใส อย่างเช่น ธนาคาร เป็นต้น

(3) Consortium Blockchain เป็นการผสมผสานแนวคิดระหว่าง Public Blockchain และ Private Blockchain เข้าด้วยกัน ซึ่งเหมาะสำหรับองค์กรที่มีลักษณะธุรกิจเหมือนกันและต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน เช่น Consortium Blockchain สำหรับธนาคารเพื่อใช้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลการโอนเงินระหว่างภายในสมาคมธนาคาร โดยธนาคารที่จะเข้าร่วมในบล็อกเชนได้ ต้องได้รับอนุญาตจากตัวแทนก่อน จึงจะมีสิทธิเข้าถึงการใช้งานร่วมกันได้ ซึ่งข้อดีที่เห็นได้อย่างชัดเจนของบล็อกเชนประเภทนี้ คือ องค์กรจะไม่มี ความกังวลในเรื่องของข้อมูลลูกค้าหรือข้อมูลสำคัญขององค์กรจะกลายเป็นข้อมูลสาธารณะรวมถึงค่าใช้จ่ายด้านโครงสร้างพื้นฐานของระบบก็ลดลงด้วย เนื่องจากมีหลายองค์กรเข้ามาร่วมกันแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่าย ส่วนข้อเสียของ Consortium Blockchain คือ ขาดความคล่องตัวในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการใช้งานต่างๆ เพราะทุกการเปลี่ยนแปลงจะต้องผ่านมติเห็นชอบจากองค์กรใช้งานร่วมกัน

4.1.4 หลักการทำงานของบล็อกเชน

บล็อกเชน เป็นการบันทึกธุรกรรมที่บล็อกแต่ละบล็อกจะถูกระบุตัวตนโดยการเข้ารหัสลับของแฮช (Hash) โดยแต่ละบล็อกจะอ้างอิงถึงแฮชของบล็อกที่อยู่ก่อนหน้า จากนั้นจึงเกิดการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างบล็อกโดยจะสร้างห่วงโซ่ของบล็อกที่เรียกกันว่า บล็อกเชน (Blockchain)

โดยทั่วไปผู้ใช้แต่ละรายในบล็อกเชนจะถูกกำหนดให้มีสิทธิ์ในการทำธุรกรรมบนเครือข่ายผ่าน Node ของตนเอง โดย Node เหล่านี้จะสร้างเครือข่ายแบบ Peer-to-Peer โดยผู้ใช้สามารถสื่อสารกับบล็อกเชนผ่านทางคีย์ส่วนตัว (Private Key) และคีย์สาธารณะ (Public Key)

โดยผู้ใช้คีย์ส่วนตัวเพื่อทำธุรกรรมของตนเองและสามารถระบุตัวตนได้บนเครือข่ายสาธารณะ ดังนั้นทุกรายการธุรกรรมที่ผ่านการรับรองจะถูกแจ้งไปยังผู้ใช้รายอื่นที่อยู่ในบล็อกเชนเดียวกัน จากนั้นที่อยู่ข้างเคียงจะทำการตรวจสอบเพื่อให้แน่ใจว่ารายการธุรกรรมที่ได้รับนั้นถูกต้องก่อนส่งต่อไปยังบล็อกถัดไป โดยหากพบว่ามีการธุรกรรมใดที่ไม่ถูกต้อง รายการนั้นจะถูกทิ้งไป

จนในที่สุดการทำธุรกรรมนี้จะถูกกระจายไปทั่วทั้งเครือข่าย โดย Node จะทำการตรวจสอบว่ามีธุรกรรมใหม่เกิดขึ้นหรือไม่ หากประมวลผลแล้วพบว่าไม่มีธุรกรรมใหม่เกิดขึ้น ก็จะจัดธุรกรรมนั้นให้อยู่ในรูปของ “บล็อก (Block)” โดยจะประยุกต์ใช้สมการคณิตศาสตร์ขั้นสูงเข้ากับข้อมูลในบล็อกและแปลงให้เป็น “ลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์ (Digital Signature)” เพื่อความปลอดภัย เรียกว่า “แฮช (Hash)” จากนั้นจะนำแฮชมาต่อท้ายบล็อกเชน โดยแฮชจากบล็อกสุดท้ายใน Chain ที่ก่อนจะถึงบล็อกปัจจุบัน จะถูกนำมาสร้างเป็นแฮชใหม่ ดังนั้นแฮชจึงเปรียบเป็น “การผนึกจดหมาย” โดยถ้าเปลี่ยนข้อมูลในบล็อกเพียงตัวอักษรตัวเดียว แฮชก็จะเปลี่ยนไปทั้งหมด ดังนั้นแฮชจึงช่วย “ยืนยัน” ว่าธุรกรรมล่าสุดเกิดขึ้นจริง และยืนยันว่าธุรกรรมหลังจากนี้ทั้งหมดถูกต้องด้วยเช่นกัน (Christidis and Devetsikiotis, 2016)

4.2 นโยบายในการนำ “Blockchain” มาใช้ในป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

ระบบการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมที่ดินบนระบบบล็อกเชน (The Land Registry in the blockchain) ในประเทศสวีเดน (Mizrahi Alex ,2018)

สวีเดนเป็นประเทศแรกในโลกที่มีการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการจดทะเบียนในที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ เพื่อแสดงตัวตนของเจ้าของกรรมสิทธิ์ในปัจจุบันและเพื่อเตรียมการพิสูจน์ความเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ซึ่งการจดทะเบียนดังกล่าวจะมีประโยชน์ดังนี้

- การคุ้มครองสิทธิของเจ้าของที่ดิน
- การแก้ไขปัญหาข้อพิพาท
- สร้างความเชื่อมั่นในการโอนไปยังเจ้าของรายใหม่ได้อย่างถูกต้องหลังจากที่มีการซื้อขายแล้ว
- ป้องกันการโกงจากการซื้อขายที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์

โดยที่การรักษาความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล และป้องกันผู้ไม่มีอำนาจเพื่อนำไปใช้แก้ไขเพื่อการโกงหลอกลวง ซึ่งประเด็นเกี่ยวกับความปลอดภัยของคอมพิวเตอร์ คนยังให้ความเชื่อถือในบุคคลที่สามมากกว่า ยกตัวอย่าง หน่วยงานราชการที่รับผิดชอบด้านการเก็บรักษาติดตามข้อมูลกรรมสิทธิ์ของเจ้าของที่ดิน บางครั้งการเก็บรักษาข้อมูลดังกล่าวยังไม่มียระบบที่แน่นอน

ด้านความปลอดภัย ซึ่งเรียกววิธีการดังกล่าวว่าเป็นระบบรวมศูนย์(Centralization) ซึ่งมีความเป็นไปได้ที่จะมีการติดตามเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ในรูปแบบของการกระจายซึ่งมันจะมีความน่าเชื่อถือมากกว่าในปัจจุบัน อย่างน้อยเราต้องการฉันทามติเกี่ยวกับเจ้าของกรรมสิทธิ์คนปัจจุบันและความสามารถที่จะยืนยันตัวตนเองได้ ซึ่งระบบดังกล่าวนำมาใช้ในสกุลเงินดิจิทัลที่เรียกว่า “Bitcoin” โดย Satoshi Nakamoto ได้สร้างระบบดังกล่าวขึ้นมา เพื่อแก้ไขปัญหาการรวมศูนย์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ดังนี้

ฉันทามติถูกสร้างขึ้นด้วยระบบเทคโนโลยีบล็อกเชน (โดยเก็บการจดทะเบียนการทำธุรกรรมในคราวก่อน) และห้ามที่จะแก้ไขการทำธุรกรรมที่เกิดขึ้นก่อนหน้านี้ ความถูกต้องได้รับการรับรองจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมนั้น เจ้าของสามารถระบุตัวตนได้จากการใช้การเข้ารหัสกุญแจสาธารณะ

ในปัจจุบัน ประเทศสวีเดน เป็นประเทศแรกที่ได้นำระบบเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการจดทะเบียนกรรมสิทธิ์อสังหาริมทรัพย์ โดยอยู่ในรูปแบบของ Smart contract ซึ่งมีกระบวนการดังต่อไปนี้

1. อสังหาริมทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับผลที่ได้จากการทำธุรกรรมซึ่งเกิดจากเจ้าของกรรมสิทธิ์คนแรกที่ได้จดทะเบียนโดยระบบ
2. เมื่ออสังหาริมทรัพย์ได้ถูกขายออกไป ธุรกรรมที่เกิดขึ้นจากเจ้าของคนก่อนได้ถูกจำหน่ายไป และจะเปลี่ยนไปเป็นเจ้าของคนใหม่ที่มาจากธุรกรรมเดียวกัน
3. เมื่อบางคนต้องการที่ต้องการระบุตัวเจ้าของ เขาจะต้องเริ่มจากธุรกรรมเดิมเป็นธุรกรรมใหม่ที่ยังไม่จำหน่ายออกไป เจ้าของคนปัจจุบันก็คือเจ้าของธุรกรรมที่ยังไม่จำหน่ายออกไปและเขาสามารถที่จะพิสูจน์ความเป็นเจ้าของโดยใช้ลายเซ็นของตนเองเป็นกุญแจส่วนตัว (Private key) ที่เกี่ยวข้องกับการประกาศความเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ ซึ่งเจ้าหน้าที่จะไม่สามารถแก้ไขข้อมูลส่วนตัวของเจ้าของที่ดินได้
4. เมื่อเจ้าหน้าที่ตรวจสอบการขอซื้อขายที่ดินจากผู้ขายว่าถูกต้องจะมีการรับรองจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อแย้งกันยืนยันว่าการขายที่ดินนั้นถูกต้องแล้วการจดทะเบียนจะ

ทำให้เกิด การจำหน่ายชื่อเจ้าของที่ดินที่ขายเปลี่ยนไปเป็นธุรกรรมอันใหม่ของผู้ซื้อซึ่งธุรกรรมที่ได้รับ การรับรองความถูกต้องแล้วจะถูกเก็บเป็นบล็อกต่อจากธุรกรรมคราวก่อนต่อไปเป็นลูกโซ่ จึงเป็นที่มา ของเทคโนโลยีบล็อกเชน ซึ่งทั้งด้านผู้ขายและผู้ซื้อไม่จำเป็นต้องมาเจอกันแต่ทำผ่านระบบ คอมพิวเตอร์ที่บ้านก็ได้

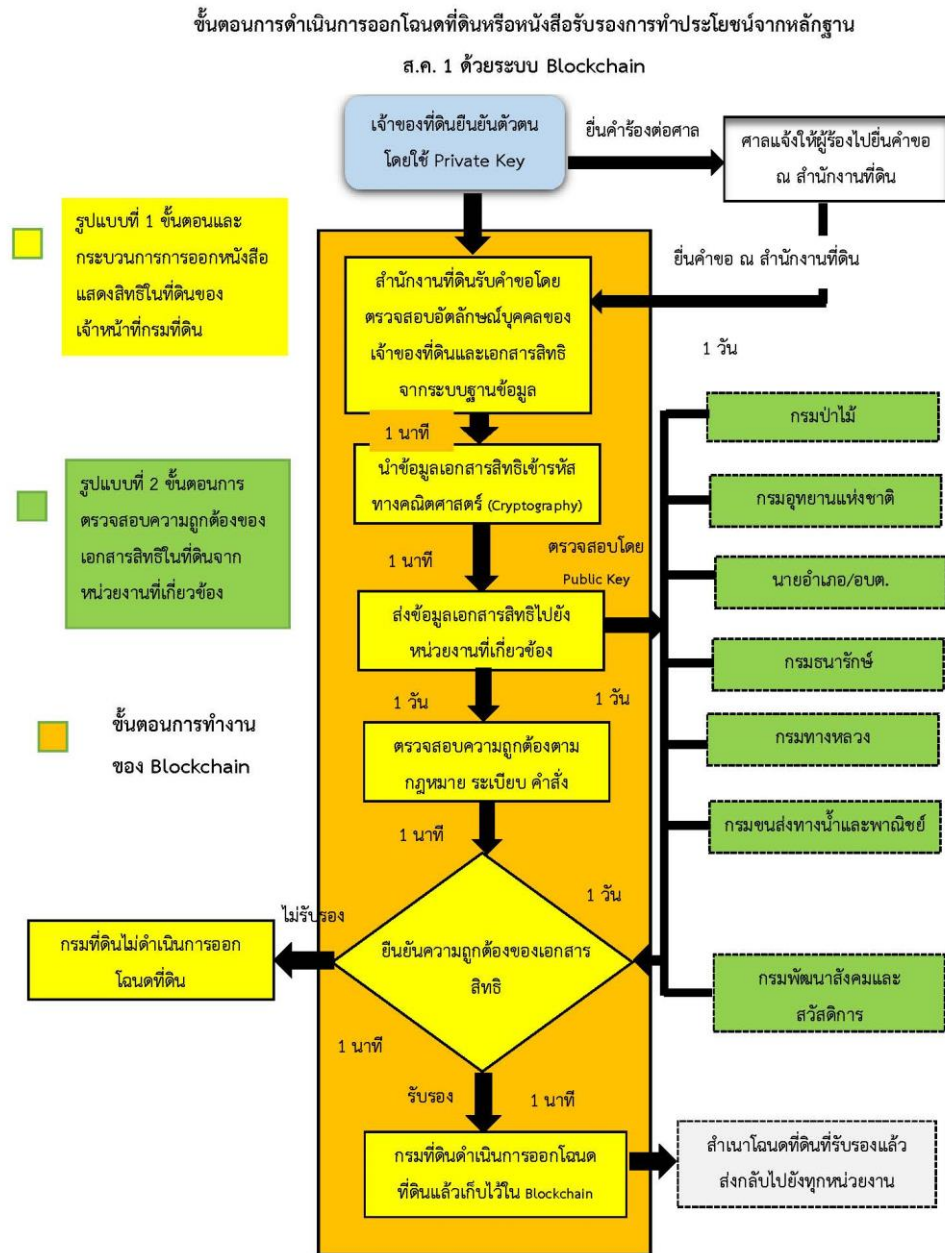
ปัจจุบัน ประเทศสวีเดน มีการใช้เทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้จดทะเบียนสิทธิที่ดินและ อสังหาริมทรัพย์เกือบทุกประเภทธุรกรรม ยกเว้นการรังวัดสอบเขต แบ่งแยก รวมโฉนดที่ดิน ที่ยังไม่ สามารถนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ได้ เนื่องจากต้องมีการดำเนินการออกไปรังวัดและทำแผนที่ที่ดินโดยตัว เจ้าหน้าที่ฝ่ายรังวัดโดยตรงแล้วถึงนำเอาข้อมูลการรังวัดนำเข้าระบบคอมพิวเตอร์เพื่อจัดเก็บใน รูปแบบดิจิทัลไฟล์แล้วทำการแก้ไขโฉนดที่ดินที่อยู่ในรูปแบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์จึงจะนำเอาระบบ เทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ได้ ต่างจากการจดทะเบียนนิติกรรมที่มีการโอนซื้อขาย จำนอง หรือขาย ฝาก ซึ่งข้อมูลของเจ้าของที่ดินทั้งหมดจะถูกเก็บไว้ในฐานข้อมูลของระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งสามารถ เชื่อมโยงในการดึงข้อมูลของเจ้าของที่ดินออกมาตรวจสอบการทำธุรกรรมได้โดยเจ้าของที่ดินทุกคนจะ มีกุญแจส่วนบุคคล (Private Key) ในการพิสูจน์ยืนยันอัตลักษณ์ความเป็นเจ้าของที่ดิน ถ้าไม่ได้รับ อนุญาตไม่มีใครที่จะเข้าไปดูข้อมูลส่วนบุคคลได้ และเมื่อยื่นเรื่องธุรกรรมๆนั้นจะถูกเข้ารหัสทาง คณิตศาสตร์โดยเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจจะมีกุญแจสาธารณะในการเข้าไปดูเอกสารสิทธิที่มาทำธุรกรรมที่ มีการเข้ารหัสเพื่อทำการตรวจสอบว่าเป็นเอกสารสิทธิที่ถูกต้องหรือไม่ เมื่อตรวจสอบว่าถูกต้องแล้วจึง ทำการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมนั้นแล้วจะสำเนาขึ้นใหม่เพื่อส่งไปยังทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ การจดนิติกรรมนั้น แล้วเก็บธุรกรรมที่ได้รับการจดทะเบียนแล้วไปยังบล็อกซึ่งต่อกับบล็อกที่มีการจด ทะเบียนสิทธิและนิติกรรมก่อนหน้าเป็นลูกโซ่กันไป ซึ่งเมื่อถูกจัดเก็บไปแล้วจะไม่มีเจ้าหน้าที่คนไหน สามารถที่จะเข้าไปแก้ไขการทำธุรกรรมที่ได้รับการเก็บไว้ในบล็อกได้ จึงทำให้มีความโปร่งใสในการทำ ธุรกรรม รวมทั้งมีความรวดเร็ว และมีความปลอดภัยสูง ซึ่งสามารถทำธุรกรรมที่ไหนก็ได้ที่มี อินเทอร์เน็ต ประชาชนไม่ต้องเสียเวลาเดินทางไปทำธุรกรรมที่สำนักงานจดทะเบียนที่ดิน อีกทั้ง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมหรือภาษีจะสามารถรู้จำนวนรายได้จากการทำ ธุรกรรมได้ได้อย่างถูกต้อง เพราะข้อมูลจะแชร์ไปยังทุกหน่วยงานที่รับผิดชอบ ทำให้ประเทศสวีเดนมี รายได้จากการจัดเก็บภาษีจากการทำนิติกรรมได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย เจ้าหน้าที่ไม่สามารถยักยอกเงิน ค่าธรรมเนียมหรือภาษีจากการจดนิติกรรมในที่ดินได้อีกทางหนึ่งด้วย

4.3 ความเป็นไปได้ทางด้านเทคนิคของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินด้วย “Blockchain”

ผู้วิจัยได้ศึกษาทางด้านเทคนิคของ “Blockchain” ในการนำมาใช้ออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแทนวิธีการเดิมในปัจจุบันเพื่อป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบตามรูปภาพที่ 8 ดังนี้

ภาพที่ 8 รูปภาพขั้นตอนการดำเนินการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการประโยชน์จาก
หลักฐาน ส.ค.1 ด้วยระบบ Blockchain

ที่มา : ประยุกต์โดยผู้วิจัย

- 1) เมื่อเจ้าของที่ดินยื่นคำร้องต่อศาล ศาลจะแจ้งให้ผู้ร้องไปยื่นคำขอที่สำนักงานที่ดิน จังหวัด/สาขา ณ ที่ที่ดินตั้งอยู่
- 2) เมื่อเจ้าของที่ดินยื่นคำร้องพร้อมเอกสารสิทธิในที่ดิน เจ้าของที่ดินจะต้องพิสูจน์อัตลักษณ์ความเป็นเจ้าของผ่านระบบสแกนนิ้วมือ ข้อมูลของเจ้าของที่ดินจะปรากฏบนจอคอมพิวเตอร์ทั้งหมายเลขของเอกสารสิทธิในที่ดินว่าตรงกันหรือไม่
- 3) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบแล้วว่าเจ้าของที่ดินเป็นเจ้าของเอกสารสิทธิที่จะนำมาขอออกโฉนดที่ดินจริง พนักงานเจ้าหน้าที่จะนำข้อมูลเอกสารสิทธิที่เป็นดิจิทัลไฟล์เข้ารหัสทางคณิตศาสตร์ (Cryptogragphy) เพื่อส่งไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจสอบความถูกต้อง
- 4) เจ้าหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานที่รับผิดชอบใช้กุญแจสาธารณะ (Public Key) ในการถอดรหัสเอกสารสิทธิที่กรมที่ดินส่งมา เพื่อดูข้อมูลของเอกสารสิทธิและทำการตรวจสอบความถูกต้องว่าที่ดินดังกล่าวอยู่ในที่หวงห้ามของรัฐหรือไม่
- 5) เมื่อเจ้าหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานได้ตรวจสอบว่าสามารถดำเนินออกโฉนดที่ดินได้จะยืนยันรับรองความถูกต้องกลับมาในระบบไปยังกรมที่ดิน
- 6) กรมที่ดินประกาศออกโฉนดที่ดินและสำเนาโฉนดที่ดินดังกล่าวส่งกลับไปยังแต่ละหน่วยงานเพื่อจัดเก็บ และกรมที่ดินจะเก็บโฉนดที่ดินดังกล่าวไว้ในบล็อก (Block) โดยต่อกับบล็อกที่ได้รับรองมาก่อนหน้าโดยมีเลขรหัสตัวหน้าที่เหมือนกัน
- 7) เมื่อมีหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งไม่รับรองความถูกต้องของเอกสารสิทธิ ไม่สามารถออกโฉนดที่ดินได้ พนักงานเจ้าหน้าที่จะแจ้งไปยังเจ้าของที่ดินผู้ร้องให้ทราบต่อไป

จากขั้นตอนและกระบวนการออกโฉนดที่ดินจากหลักฐานแจ้งการครอบครอง (ส.ค.1) โดยนำบล็อกเชนมาใช้แทนวิธีการออกโฉนดที่ดินในปัจจุบัน สามารถอธิบายถึงรูปแบบทางเทคนิคของเทคโนโลยีดังกล่าวได้ดังนี้

4.3.1 รูปแบบที่ 1 เทคนิคขั้นตอนและกระบวนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรรมที่ดินโดย Blockchain

1) บล็อกเชนสามารถแก้ไขปัญหาการขาดการตรวจสอบถ่วงดุลระหว่างกรรมที่ดินกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสร้างความชอบธรรมในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามรูปแบบที่ 1 ของแผนผังข้างต้น อธิบายเชิงเทคนิคได้ว่า

การนำบล็อกเชนมาแก้ไขปัญหาการขาดการตรวจสอบถ่วงดุลระหว่างกรรมที่ดินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเทคโนโลยีบล็อกเชนเป็นเทคโนโลยีที่มีความโปร่งใสและไม่สามารถที่จะเข้าไปเปลี่ยนแปลงแก้ไขธุรกรรมที่ได้รับการยืนยันจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาแล้วทำให้เจ้าหน้าที่กรรมที่ดินไม่สามารถที่จะไปแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากไม่รับอนุญาตจากตัวเจ้าของที่ดินที่มายื่นขอออกโฉนดที่ดิน โดยทุกคนจะมี Private Key ที่จะเข้าสู่การยืนยันความเป็นอัตลักษณ์ตัวตนผ่านลายนิ้วมือหรือวิธีอื่นๆ เพื่อจะพิสูจน์ตัวตนที่แท้จริง รวมทั้งข้อมูลของเอกสารสิทธิที่จะนำมาขออนุญาตที่ดินจะถูกการถอดรหัส หรือที่เรียกว่า cryptography เพื่อให้แน่ใจว่าถูกต้องหรือมีอยู่จริงหลังจากนั้นจะถูกจัดบันทึกลงใน Ledger เพื่อส่งไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ หรือที่เรียกว่า Node ในการรอยืนยันเอกสารสิทธิความถูกต้องเมื่อได้มีการยืนยันความถูกต้องแล้ว กรรมที่ดิน จะมีหน้าที่ประกาศออกโฉนดที่ดินนั้นเก็บไว้ในบล็อกแล้วส่งไปยังหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เรียกวิธีการนี้ว่า Proof of Authority โดยธุรกรรมต่างๆที่ได้รับการยืนยันแล้วจะเก็บไว้ในบล็อกที่นำมาต่อกับบล็อกก่อนหน้าโดยจะมีโซ่ที่เชื่อมต่อกันเรียกกันว่า Hash ต้องเหมือนกับบล็อกตัวหน้าจึงจะสามารถเชื่อมต่อกันได้ ด้วยวิธีการทำงานของระบบเทคโนโลยีบล็อกเชนที่เป็นการ Distributed ledger โดยไม่อาศัยคนกลางในการทำธุรกรรมจึงทำให้มีความน่าเชื่อถือและมีความโปร่งใสมากยิ่งขึ้นตามที่ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า

“เมื่อนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้จะสามารถช่วยได้แน่นอน เพราะผู้รับรองความถูกต้องในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการที่จะรับทราบข้อมูลของผู้ขอออกโฉนดที่ดินจากการส่งผ่านข้อมูลของเจ้าของที่ได้รับ การยืนยันตัวตนแล้วรวมทั้งเอกสารสิทธิที่นำมาขออนุญาตที่ดินมีความถูกต้องเพื่อที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทำการตรวจสอบเอกสารสิทธิที่ขออนุญาตที่ดินว่ามีความถูกต้องที่ไม่รู้กล่าวขบป้าหรือวนอุทยาน หรือที่สาธารณะประโยชน์เพื่อทำการ

ยืนยันรับรองความถูกต้องเพื่อส่งให้กรมที่ดินประกาศในบล็อกเชนต่อไปแล้วจึงทำการออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ขอ ทำให้จากที่ดินเป็นเพียงหน่วยงานเดียวที่พิจารณาในการออกโฉนดที่ดิน แต่ตอนนี้จะมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงานเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องในเอกสารที่ขออนุญาตโฉนดที่ดิน”

(นายสันต์ ที่ปรึกษาด้านวิศวกรรมสำรวจ)

“บล็อกเชน เป็นระบบสาธารณะที่ใครสามารถเข้ามาดูข้อมูลได้ มันเหมือนกันแต่เดิมเราเก็บเอกสารไว้ในกรมที่ดิน เฉพาะกรมที่ดินเท่านั้นที่สามารถดูข้อมูลของเจ้าของที่ดินได้และสามารถแก้ไขข้อมูลได้ ทำให้เกิดช่องทางที่จะมีการเรียกรับสินบนจากเจ้าของที่ดินเพื่อให้มีการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบได้ แต่ไม่มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นเข้ามาดูว่าข้อมูลที่กรมที่ดินทำแบบนี้ถูกต้องไหม มันจะต้องตรวจทานกันระหว่างหน่วยงานที่มีส่วนได้เสีย โดยระบบบล็อกเชนเป็นระบบที่เป็นการกระจายข้อมูลการทำธุรกรรมไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อตรวจสอบและยืนยันความถูกต้องของการขออนุญาตหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน”

(นายชัย เจ้าหน้าที่ Visionary Architect)

2) บล็อกเชนสามารถนำมาใช้ป้องกันการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบได้ ตามรูปแบบที่ 1 ของแผนผัง อธิบายเชิงเทคนิคได้ว่า

เทคโนโลยีบล็อกเชน เป็นเทคโนโลยีที่มีข้อดีในด้านความโปร่งใสในการทำธุรกรรม เนื่องจากธุรกรรมที่ได้รับการตรวจสอบยืนยันความถูกต้องของจากหน่วยงานที่รับผิดชอบแล้ว เจ้าหน้าที่ไม่สามารถที่จะเข้าไปแก้ไขในธุรกรรมดังกล่าวได้อีกเนื่องจากมีการกระจายฐานข้อมูลของการจดบันทึก หรือรายการเดินบัญชีสาธารณะ (Public Ledger) ของทุกธุรกรรมต่างๆ หรือเหตุการณ์ในระบบดิจิทัล ที่ได้มีการดำเนินการและแบ่งปันไปยังผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกลุ่มต่างๆ ซึ่งได้รับรองความถูกต้องหรือฉันทานุมัติจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกลุ่มต่างๆ ในระบบ และการเข้าถึงข้อมูลได้ครั้งเดียว และข้อมูลไม่สามารถถูกลบได้ ซึ่งรูปแบบการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่กรมที่ดินจากผลการศึกษาข้างต้นมีอยู่ 3 รูปแบบ คือเกิดจากขั้นตอนและกระบวนการออกโฉนดที่ดินของเจ้าหน้าที่

การเรียกรับผลประโยชน์ของตัวเจ้าหน้าที่เอง การสมรู้ร่วมคิดกับกลุ่มนายทุนในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ เป็นต้น ซึ่งสามารถป้องกันการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ที่กล่าวมาข้างต้นได้ตามที่ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าว ดังนี้

“กรมที่ดินจะเป็นผู้ประกาศเอกสารสิทธิที่ได้รับการยืนยันแล้วเก็บไว้ในserver แล้วส่งสำเนาข้อมูลธุรกรรมนั้นต่อไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องถือเอาไว้ซึ่งเมื่อมีใครจะเข้ามาแก้ไขทุกหน่วยงานจะรู้ได้ทันทีว่าข้อมูลไม่ถูกต้องเนื่องจากมีการแก้ไขเกิดขึ้น ซึ่งเราเรียกวิธีการดังกล่าวว่า Proof of Authority และเอกสารที่ได้รับการยืนยันว่าออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินได้เราเรียกว่าเป็น Smart Contract โดยการสร้างรหัสตรวจสอบการยืนยันของเอกลักษณ์ของเจ้าของที่ดิน เราเรียกว่า Hash ซึ่งบล็อกที่จะมาเชื่อมต่อกับบล็อกที่มีการประกาศขึ้นมาใหม่ต้องเป็น Hash เดียวกัน โดยหน่วยงานต่างๆที่อยู่ในเครือข่ายที่ได้รับการกระจายข้อมูลที่มีการบันทึกการทำธุรกรรม เราเรียกว่า Node โดยจะมี node หลัก ซึ่งได้แก่กรมที่ดิน เป็นผู้กระจายข้อมูลการทำธุรกรรมต่างไปยังหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อยืนยันความถูกต้องแล้วส่งกลับมาเพื่อประกาศอีกครั้งหนึ่งแล้วนำมาเก็บไว้ในบล็อกเชน ซึ่งจะช่วยแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ในการที่จะออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแต่เพียงหน่วยงานเดียวแต่เป็นการกระจายอำนาจไปยังหน่วยงานอื่นๆช่วยในการตรวจสอบความถูกต้องอีกทางหนึ่ง เพราะถ้าสมมติว่าเจ้าหน้าที่รู้อยู่แล้วว่าสิ่งที่เขาทำแล้วมันจะไม่ตรงกับความจริงหรือข้อมูลจริงที่อยู่ในบล็อกเชน คิดว่าเจ้าหน้าที่จะไม่คอร์รัปชัน น่าจะลดการกระทำดังกล่าวลงไปได้”

(นายบอย Advance Visionary Architect)

“เนื่องจากระบบดังกล่าวมีความโปร่งใสในแต่ละขั้นตอนของการทำธุรกรรม มีการยืนยันตัวตนของเจ้าของที่ดินที่เจ้าหน้าที่ไม่สามารถเข้าไปดูข้อมูลได้ ถ้าไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของที่ดิน รวมทั้งการที่เทคโนโลยีบล็อกเชนไม่สามารถแก้ไขธุรกรรมที่ได้รับการยืนยันความถูกต้องมาแล้ว ทำให้การคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ลดลงได้”

(นายชัย Visionary Architect)

“ส่วนเรื่องการแก้ไขปัญหาการคอร์ปชั่นอันนี้ช่วยได้ตรงที่ตัวระบบเทคโนโลยี บล็อกเชน มันไม่สามารถที่จะไปแก้ไขได้เพราะเมื่อได้รับการยืนยันจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเกี่ยวกับการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแล้ว เมื่อเจ้าหน้าที่พยายามที่จะเข้าไปแก้ไขตัวบล็อกเชนที่ใช้ Hash ในการเชื่อมโยงบล็อกเชนจะเปลี่ยนไปทำให้มันฟ้องว่าธุรกรรมไม่ถูกต้องและทุกคนที่เกี่ยวข้องจะทราบโดยทันที ทำให้สามารถป้องกันการคอร์ปชั่นของเจ้าหน้าที่ได้”

(นายอ้น นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ)

นอกจากนี้ ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกดังกล่าวได้สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ดังนี้

“เทคโนโลยีบล็อกเชนข้อดีหลักๆคือมันไม่สามารถที่จะกลับไปแก้ไขข้อมูลที่มีการยืนยันความถูกต้องไปแล้วได้ รวมทั้งความโปร่งใสในการตรวจสอบดังนั้นการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในกรมที่ดินจะสามารถป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบได้ รวมทั้งป้องกันปัญหาการคอร์ปชั่นของเจ้าหน้าที่ได้ดีกว่ากระบวนการที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน”

(อาจารย์เอก อาจารย์ประจำสถาบันศูนย์วิจัย)

3) บล็อกเชนสามารถแก้ไขปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่ยังจัดเก็บข้อมูลเป็นรูปแบบเอกสารที่เป็นกระดาษมาเป็นดิจิทัลไฟล์ได้

จากรูปแบบที่ 1 พบว่า บล็อกเชนสามารถแก้ไขปัญหาการที่หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินหรือโฉนดที่ดินยังเป็นรูปแบบเอกสารที่เป็นกระดาษทำให้ง่ายต่อการปลอมแปลงหรือตรวจสอบเอกสารสิทธิว่ามีความถูกต้องน่าเชื่อถือหรือไม่ โดยสามารถจัดเก็บอยู่ในรูปแบบดิจิทัลไฟล์ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารสิทธิว่ามีความถูกต้องหรือไม่ทำให้ง่ายในการตรวจสอบเอกสารสิทธิที่นำมาขอออกโฉนดที่ดิน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถที่จะเข้าไปตรวจสอบเอกสารสิทธิของกรมที่ดินได้ว่ามีความถูกต้องหรือไม่ทำให้มีความโปร่งใสในเอกสารสิทธิในที่ดินจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามที่ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าว ดังต่อไปนี้

“เนื่องจากทุกวันนี้ระบบราชการใช้เอกสารต่างๆที่เป็นกระดาษแม้กระทั่งโฉนดที่ดินหรือเอกสารสิทธิในที่ดินต่างๆ เมื่อนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ เราจะใช้เอกสารเหล่านี้เป็นดิจิทัลไฟล์แทน ไม่ต้องใช้กระดาษอีก”

(นายโก้ กรรมการผู้จัดการบริษัท)

“เทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้แทนระบบในปัจจุบัน แต่ที่สำคัญคือการนำเข้าข้อมูลที่เป็นกระดาษมาเป็นดิจิทัลไฟล์ทั้งหมด เพื่อมีการจัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลของserver เพื่อรองรับการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้”

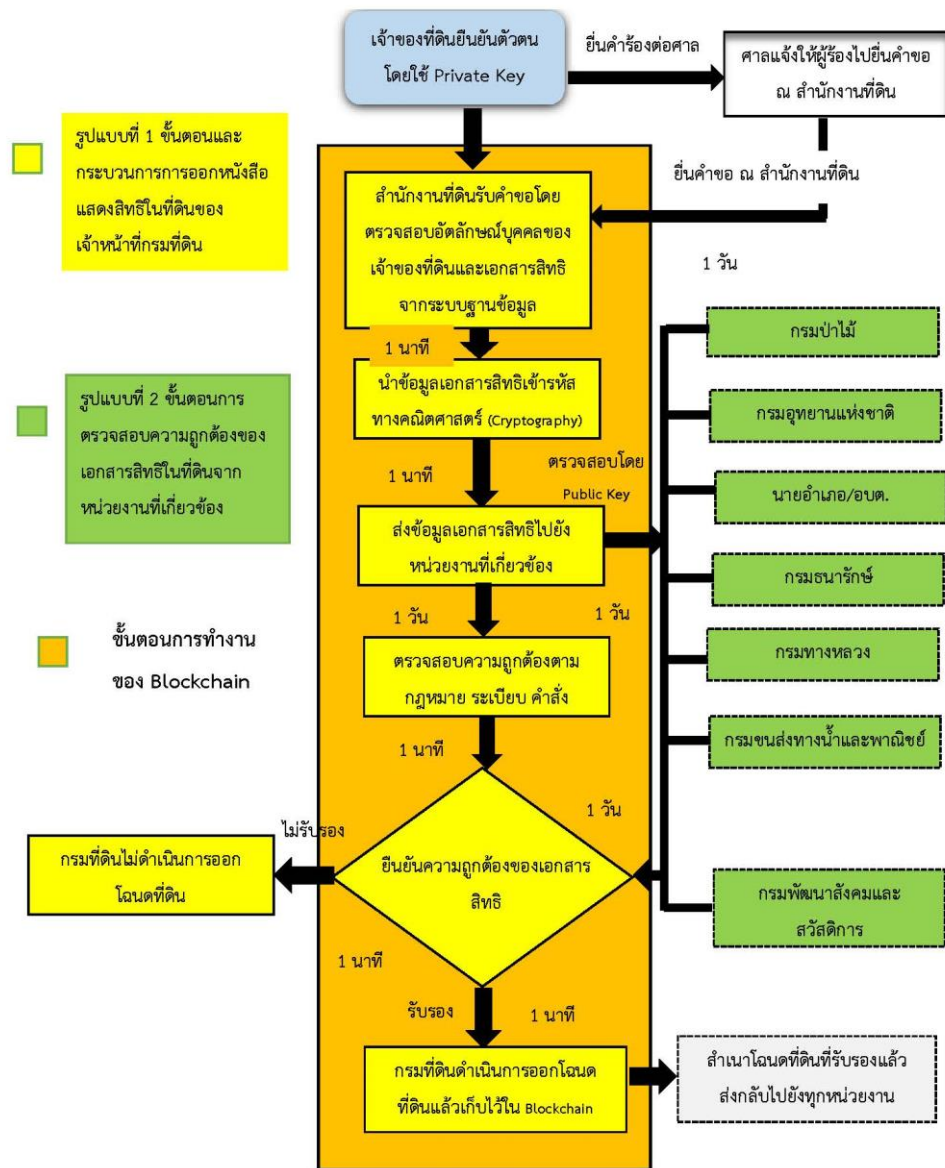
(นายกนต์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกหนังสือสำคัญ)

4.3.2 รูปแบบที่ 2 เทคนิคขั้นตอนการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารสิทธิในที่ดินจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดย Blockchain

ขั้นตอนการดำเนินการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์จากหลักฐาน

ส.ค. 1 ด้วยระบบ Blockchain

1) บล็อกเซนสามารถลดระยะเวลาในการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารสิทธิ
 ในที่ดินจากหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีความล่าช้า ตามรูปแบบที่ 2 ของแผนผัง อธิบาย
 เชิงเทคนิคได้ว่า

ขั้นตอนในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบันใช้เวลานานและมีขั้นตอนเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะการออกโฉนดที่ดินจากหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.1) แม้ว่าจะมีหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดิน สามารถดำเนินการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ได้ โดยกรมที่ดินจะส่งเอกสารสิทธิไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องว่าที่ดินดังกล่าวได้มีการบุกรุกที่ดินของรัฐหรือที่หวงห้ามหรือไม่ ซึ่งบางหน่วยงานได้ตรวจสอบและตอบกลับมายังกรมที่ดินล่าช้าหรือบางหน่วยงานไม่ได้ตรวจสอบและตอบกลับมาทำให้ต้องใช้ระยะเวลาในการพิจารณาเพื่อเสนอความเห็นไปยังศาลโดยการจัดทำแผนที่รูปถ่ายทางอากาศของที่ดินว่าได้มีการครอบครองมาก่อนใช้ประมวลกฎหมายที่ดินจึงจะสามารถออกโฉนดที่ดินได้ซึ่งรวมระยะเวลาและขั้นตอนในการพิจารณาเพื่อออกโฉนดที่ดินใช้ระยะเวลาอย่างน้อย 155 วัน ทำให้ประชาชนเสียสิทธิและผลประโยชน์จากการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดินโดยเทคโนโลยีบล็อกเซนสามารถช่วยลดระยะเวลาในการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารสิทธิในที่ดินจากหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีความล่าช้าให้มีความรวดเร็วเพิ่มมากขึ้นโดยลดระยะเวลาทั้งกระบวนการจนถึงการออกโฉนดที่ดินไม่เกิน 3 วัน และมีความถูกต้องน่าเชื่อถือและรวดเร็วกว่าระบบเดิมที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมาก ตามที่ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าว ดังนี้

“เมื่อมีการนำระบบเทคโนโลยีบล็อกเซนมาใช้แทนวิธีการในปัจจุบันจะสามารถลดขั้นตอนการพิจารณาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินลงได้จากเดิม เนื่องจากใช้ระบบการยืนยันความถูกต้องผ่านทางระบบ Intranet ซึ่งใช้ได้เฉพาะผู้ที่มีอำนาจในการเข้าถึงข้อมูลและตัดสินใจได้ ไม่ต้องผ่านขั้นตอนตามระบบเอกสารของทางราชการซึ่งต้องใช้เวลานาน รวมทั้งลดระยะเวลาการยื่นฟ้องศาลเพื่อพิสูจน์การครอบครองที่ดินมาก่อนประมวลกฎหมายที่ดินบังคับใช้ได้”

(นายบอย Advance Visionary Architect)

“เรื่องการลดระยะเวลาเทคโนโลยีบล็อกเซนสามารถลดระยะเวลาการทำงานได้มากเนื่องจากวิธีการในปัจจุบันการตรวจสอบเอกสารสิทธิที่ประชาชนมายื่นขอออก

โฉนดที่ดินมีขั้นตอนที่ซับซ้อนและใช้เวลานานทำให้ประชาชนไม่ได้รับความสะดวก โดยเฉพาะการพิสูจน์สิทธิในชั้นศาลที่ต้องใช้เวลานานหลายเดือน แต่เมื่อนำเทคโนโลยีนี้มาใช้จะลดระยะเวลาเหลือเพียงไม่กี่วันในการตรวจสอบและรับรองเอกสารสิทธิในที่ดินดังกล่าว”

(นายสันต์ ที่ปรึกษาด้านวิศวกรรมสำรวจ)

“ส่วนเรื่องลดระยะเวลานั้นคิดว่าช่วยได้เนื่องจากใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความถูกต้องต่างจากปัจจุบันที่ยังใช้เจ้าหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการและขั้นตอนที่มีความซับซ้อนและใช้เวลานาน ตั้งแต่รับคำร้อง จัดทำแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ ประกอบการพิจารณาในชั้นศาล ต้องใช้เวลาหลายเดือนจนถึงกระบวนการสุดท้ายว่าออกได้หรือไม่ได้”

(นายกนต์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกหนังสือสำคัญ)

2) บล็อกเซนสามารถแชร์ข้อมูลเอกสารสิทธิในที่ดินระหว่างกรมที่ดินกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามรูปแบบที่ 2 ของแผนผัง อธิบายเชิงเทคนิคได้ว่า

สาเหตุของปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบในปัจจุบันเกิดจากไม่มีการแชร์ข้อมูลระหว่างกันของกรมที่ดินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารสิทธิในที่ดินทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ทราบข้อมูลของที่ดินแปลงดังกล่าวโดยเฉพาะรูปแบบที่ดินว่าได้มีการบุกรุกที่ดินของรัฐหรือไม่ทำให้ยากในการตรวจสอบระหว่างเอกสารสิทธิที่นำมาขอออกโฉนดที่ดินขาดการตรวจสอบถ่วงดุลระหว่างหน่วยงานด้วยกันเองทำให้ขาดความโปร่งใสและเกิดความไม่ชอบธรรมในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ซึ่งเทคโนโลยีบล็อกเซน สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้เนื่องจากการนำเข้าสู่ข้อมูลที่ดินทั้งรูปแบบเอกสารสิทธิในที่ดินและรูปแบบที่ดินให้มีการจัดเก็บในรูปแบบดิจิทัลไฟล์แทนที่เอกสารที่เป็นกระดาษซึ่งง่ายในการแชร์ข้อมูลไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารสิทธิในที่ดินจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามผู้ให้สัมภาษณ์กล่าว ดังต่อไปนี้

“เทคโนโลยีบล็อกเชนเข้ามาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยการนำเข้าข้อมูลเอกสารสิทธิในที่ดินทั้งหมดที่เป็นแบบกระดาษมาเป็นแบบดิจิทัลไฟล์ เพื่อส่งข้อมูลไปยังหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องได้รับทราบว่ามีผู้มายื่นขอออกโฉนดที่ดิน เพื่อให้ตรวจสอบว่าที่ดินแปลงดังกล่าวที่มาขอออกโฉนดที่ดินมีความถูกต้องเพื่อที่จะยืนยันความถูกต้องกลับมายังกรมที่ดิน”

(อาจารย์เอก อาจารย์ประจำสถาบันคุณวุฒิวิจัย)

“การนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแทนระบบเดิมที่ใช้อยู่ในปัจจุบันสามารถป้องกันการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบได้ เนื่องจากระบบดังกล่าวมีความโปร่งใสในแต่ละขั้นตอนของการทำธุรกรรม โดยการแชร์ข้อมูลของกรมที่ดินไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในรูปแบบดิจิทัลไฟล์จึงง่ายในการตรวจสอบความถูกต้อง”

(นายชัย Visionary Architect)

4.4 ความเป็นไปได้ทางด้านกฎหมายของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดย Blockchain

ปัจจุบัน รัฐบาลยังไม่ได้ออกกฎหมายรองรับการนำบล็อกเชนมาใช้ทำให้เป็นปัญหาและอุปสรรคที่กรมที่ดินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่สามารถนำเอาบล็อกเชนมาใช้แทนวิธีการเดิมได้ ดังนั้นควรแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบล็อกเชนในการนำมาใช้ในขั้นตอนและกระบวนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบัน ดังต่อไปนี้

กฎหมายเกี่ยวกับขั้นตอนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

1) ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497

มาตราที่เกี่ยวข้องกับการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 ได้บัญญัติไว้ดังนี้

มาตรา 58 ทวิ “เมื่อได้สำรวจรังวัดทำแผนที่หรือพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ในที่ดินตามมาตรา 58 แล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์

แล้วแต่กรณีให้แก่บุคคลตามที่ระบุไว้ในวรรคสอง เมื่อปรากฏว่าที่ดินที่บุคคลนั้นครอบครองเป็นที่ดินที่
 อาจออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ได้ตามประมวลกฎหมายนี้

บุคคลซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่อาจออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์
 ตามวรรคหนึ่งได้ คือ

ผู้ซึ่งมีหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดิน มีใบจอง ใบเหี้ยบย่ำ หนังสือรับรอง
 การทำประโยชน์ โฉนดตราจอง ตราจองที่ตราว่า “ได้ทำประโยชน์แล้ว” หรือเป็นผู้มีสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ

ขั้นตอนตามที่กฎหมายกำหนด ได้แก่

(1) การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินกรณีเป็นที่ดินที่มีอาณาเขตติดต่อกับเกี่ยวหรือ
 อยู่ในเขตที่ดินของรัฐ

มาตรา 56/1 “การออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ถ้าเป็นที่ดิน
 ที่มีอาณาเขตติดต่อกับเกี่ยวหรืออยู่ในเขตที่ดินของรัฐที่มีระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศหรือระวาง
 รูปถ่ายทางอากาศ พนักงานเจ้าหน้าที่จะออกให้ต่อเมื่อตรวจสอบกับระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ
 หรือระวางรูปถ่ายทางอากาศฉบับที่ทำขึ้นก่อนสุดเท่าที่ทางราชการมีอยู่แล้วว่าเป็นที่ดินที่สามารถออก
 โฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ได้ หรือตรวจสอบด้วยวิธีอื่น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่
 อธิบดีกำหนด”

โดยอธิบดีกรมที่ดินได้ออกระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินเพื่อออก
 โฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ กรณีเป็นที่ดินที่มีอาณาเขตติดต่อกับเกี่ยวหรืออยู่ใน
 เขตที่ดินของรัฐด้วยวิธีอื่น พ.ศ. 2551 กำหนดขั้นตอนการตรวจสอบในการออกโฉนดที่ดินหรือ
 หนังสือรับรองการทำประโยชน์ กรณีเป็นที่ดินที่มีอาณาเขตคาบเกี่ยวหรืออยู่ในเขตที่ดินของรัฐ

จากมาตรการออกโฉนดที่ดินที่ที่ดินคาบเกี่ยวที่ดินของรัฐ ได้เปิดช่องในการนำเอา
 Blockchain เข้ามาใช้ในการตรวจสอบเพื่อใช้ในการออกโฉนดที่ดินได้ ตรงข้อความที่กล่าวว่า “หรือ
 ตรวจสอบด้วยวิธีอื่น” ดังนั้นทางด้านกฎหมายจึงทำได้ที่จะนำBlockchain มาใช้ตรวจสอบว่าที่ดินที่

นำมาขอออกโฉนดที่ดินติดกับที่ดินคาบเกี่ยวกับที่ดินของรัฐหน่วยงานอื่นหรือไม่ เพื่อที่จะให้แต่ละหน่วยงานดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของที่ดินดังกล่าวว่าสามารถที่จะออกโฉนดที่ดินได้หรือไม่

(2) กรณีเนื้อที่ที่ทำการรังวัดใหม่แตกต่างไปจากเนื้อที่ตามใบแจ้งการครอบครองที่ดิน

มาตรา 59 ตรี “ในการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ถ้าปรากฏว่าเนื้อที่ที่ทำการรังวัดใหม่แตกต่างไปจากเนื้อที่ตามใบแจ้งการครอบครอง ตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้ได้เท่าจำนวนเนื้อที่ที่ได้ทำประโยชน์ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด”

จากกฎหมายที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ถ้าเนื้อที่ใหม่แตกต่างไปจากใบแจ้งการครอบครอง พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถใช้ดุลยพินิจในการแก้ไขเนื้อที่ได้ โดยที่หน่วยงานของรัฐที่ดูแลที่ดินไม่ได้รับทราบว่าเป็นเนื้อที่ที่แก้ไขไปอาจจากรุกล้ำเข้าไปในที่ดินของรัฐได้ ดังนั้นควรแก้ไขเพิ่มเติมในมาตรา 59 ตรี ใหม่ เพื่อที่จะสามารถนำ Blockchain มาใช้ในการตรวจสอบการแก้ไขใบแจ้งการครอบครองที่นำมาขอออกโฉนดที่ดินว่าเมื่อมีการแก้ไขแล้วได้รุกรล้ำที่หวงห้ามของรัฐของหน่วยงานอื่นหรือไม่ โดยแก้ไขเพิ่มเติมมาตรานี้ใหม่เป็นดังนี้

มาตรา 59 ตรี “ในการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ถ้าปรากฏว่าเนื้อที่ที่ทำการรังวัดใหม่แตกต่างไปจากเนื้อที่ตามใบแจ้งการครอบครอง ตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งเรื่องไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำการตรวจสอบว่าที่ดินดังกล่าวเมื่อแก้ไขแล้วอยู่ในที่หวงห้ามหรือไม่ หรือตรวจสอบด้วยวิธีอื่น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด”

ดังนั้น เมื่อแก้ไขวิธีการตรวจสอบใหม่จะทำให้สามารถที่จะนำ Blockchain เข้ามาใช้แทนการใช้ดุลยพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่เพียงฝ่ายเดียว เพราะต้องได้รับการตรวจสอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขเนื้อที่ที่จะขอออกโฉนดที่ดินว่าได้มีการรุกรล้ำในที่หวงห้ามของหน่วยงานอื่นหรือไม่

2) พ.ร.บ. อำนาจความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.

2558

ขั้นตอนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบันต้องมีการจัดทำคู่มือสำหรับประชาชนของการอนุญาตในแต่ละเรื่อง ซึ่ง พ.ร.บ. ฉบับดังกล่าวได้กำหนดให้ผู้อนุญาตตามกฎหมายจัดทำคู่มือสำหรับประชาชนในเรื่องการอนุญาตทุกประเภท เพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนได้ทราบและเข้าใจถึงรายละเอียดของเอกสารและหลักฐานที่จำเป็นต้องใช้ยื่น รวมทั้งกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน และประชาชนก็ต้องยื่นคำขออนุญาตตามคู่มือสำหรับประชาชนในเรื่องนั้นๆ โดยคู่มือสำหรับประชาชนดังกล่าวอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

- (1) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข (ถ้ามี) ในการยื่นคำขอ
- (2) ขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาต
- (3) รายการเอกสารหรือหลักฐานที่ผู้ขออนุญาตจะต้องยื่นมาพร้อมคำขอ

ทั้งนี้ เมื่อส่วนราชการได้จัดทำคู่มือสำหรับประชาชนเรียบร้อยแล้ว หากมีกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับใหม่มีผลใช้บังคับ แต่หากกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับใหม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงอันเป็นประโยชน์ต่อผู้ยื่นคำขอ ก็ให้นำการเปลี่ยนแปลงนั้นมาใช้บังคับกับการยื่นคำขอที่ได้ยื่นคำขอที่ได้ยื่นไว้โดยชอบก่อนวันที่กฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับมีผลใช้บังคับได้ โดยหน่วยงานของรัฐนั้นจะต้องปิดประกาศคู่มือสำหรับประชาชนไว้ ณ สถานที่ที่กำหนดให้ยื่นคำขออนุญาตในเรื่องนั้นๆ และเผยแพร่ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วย ทั้งนี้ หากประชาชนต้องการที่จะสำเนาคู่มือดังกล่าว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดทำสำเนาให้โดยอาจจะคิดค่าใช้จ่ายหรือไม่ก็ได้

ดังนั้น คู่มือสำหรับประชาชนเกี่ยวกับการออกโฉนดที่ดินและหนังสือรับรองการทำประโยชน์ เฉพาะรายตามมาตรา 59 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (มีหลักฐานสำหรับที่ดิน) ในปัจจุบัน หากต้องการที่จะนำบล็อกเชนมาใช้ในการออกโฉนดที่ดินและหนังสือรับรองฯ ดังกล่าว จะต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

ระยะเวลาในการดำเนินการ (เดิม)

“กรณีการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่ต้องเสนอคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐต้องแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจพิสูจน์ที่ดินตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ 43 (พ.ศ.2547) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.2497 ต้องเสนอคณะกรรมการป้องกันและหยุดยั้งการบุกรุกที่ดินในเขตป่าชายเลนหรือต้องรอผลกรณีที่ต้องดำเนินการอ่านแปลตีความภาพถ่ายทางอากาศอาจต้องใช้เวลาเพิ่มขึ้น”

โดยขั้นตอนการรับคำขออนุญาตออกโฉนดที่ดิน รวมถึงส่งเอกสารสิทธิให้คณะกรรมการฯ ตรวจสอบใช้เวลาอย่างน้อย 153 วันทำการ หรือมากกว่านั้น อีกทั้งคณะกรรมการฯดังกล่าว ไม่ได้รวมถึงหน่วยงานที่รับผิดชอบที่ดินของรัฐทั้งหมดในการตรวจสอบการบุกรุกที่ดินของรัฐ ดังนั้นเมื่อนำบล็อกเชนมาใช้ในการออกโฉนดที่ดินต้องกำหนดหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบทั้งหมดในระบบเพื่อทำการตรวจสอบและยืนยันความถูกต้องผ่านระบบบล็อกเชน โดยมีการแก้ไขคู่มือประชาชนเกี่ยวกับการออกโฉนดที่ดินและหนังสือรับรองการทำประโยชน์เฉพาะรายตามมาตรา 59 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (มีหลักฐานสำหรับที่ดิน) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนและระยะเวลาใหม่ ดังนี้

“กรณีการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่ต้องเสนอคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐต้องแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจพิสูจน์ที่ดินตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ 43 (พ.ศ.2547) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.2497 ซึ่งประกอบด้วย กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ กรมธนารักษ์ นายอำเภอ/อบต. กรมทางหลวง กรมขนส่งทางน้ำและพาณิชยกรรม และกรมส่งเสริมและพัฒนาสวัสดิการ ทำการตรวจสอบความถูกต้องและยืนยันผ่านทางระบบบล็อกเชน ภายในระยะเวลาไม่เกิน 1 วันทำการ โดยไม่ต้องรอผลการอ่านแปลตีความภาพถ่ายทางอากาศจากกรมที่ดิน”

3) พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560

การนำบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแทนวิธีการเดิมในปัจจุบัน จะเกี่ยวข้องกับพ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 ในมาตราต่างๆ ดังนี้

มาตรา 5 “ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งระบบคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึง โดยเฉพาะและมาตรานั้น มิได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา 6 “ผู้ใดล่วงรู้มาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้อื่นจัดทำขึ้น เป็นการเฉพาะ ถ้านำมาตรการไปเปิดเผยโดยมิชอบ ในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา 7 “ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึง โดยเฉพาะและมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ”

โดยการที่จะนำมาตราดังกล่าวมาข้างต้นมาใช้บังคับกับบล็อกเชน ต้องมีการออกเป็นกฎกระทรวงตามความในพ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 โดยสามารถออกเป็นกฎกระทรวงซึ่งรัฐมนตรีเป็นผู้ประกาศใช้ซึ่งมีความง่ายกว่าการแก้ไข พ.ร.บ. ดังกล่าว โดยมีการออกเป็นกฎกระทรวงที่เกี่ยวกับบล็อกเชนดังนี้

“กรณีที่มีการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะและมาตรานั้น มิได้มีไว้สำหรับตน ให้หมายรวมถึงระบบบล็อกเชน ตามกฎกระทรวงฉบับที่... พ.ศ. ... ออกตามความในพ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

“กรณีที่มีการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้อื่นจัดทำขึ้นเป็นการเฉพาะ ถ้านำมาตรการไปเปิดเผยโดยมิชอบ ในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ให้หมายรวมถึงระบบบล็อกเชน ตามกฎกระทรวงฉบับที่... พ.ศ. ... ออกตามความในพ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

“กรณีที่มีการเข้าถึงซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะและมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน ให้หมายรวมถึงระบบบล็อกเชน ตามกฎกระทรวงฉบับที่... พ.ศ.

... ออกตามความในพ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ”

ซึ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 นำมาใช้กับบล็อกเชนเพื่อป้องกันการคอร์ปชั่นของเจ้าหน้าที่ในการเข้าไปดูข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของที่ดินโดยมิได้รับอนุญาต และได้กำหนดบทลงโทษเช่นเดียวกับการเข้าถึงระบบหรือข้อมูลทางคอมพิวเตอร์รูปแบบอื่นเช่นเดียวกัน โดยการออกมาเป็นกฎกระทรวงในการใช้บังคับแทนการแก้ไขพ.ร.บ. ที่มีความยุ่งยากและซับซ้อน รวมถึงระยะเวลาในการนำบล็อกเชนมาบังคับใช้

จากที่กล่าวมาข้างต้น การที่จะนำบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในเชิงกฎหมายจะเห็นว่า กฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบันบางมาตราเปิดช่องทางการที่จะนำวิธีการอื่นเข้ามาตรวจสอบแทนวิธีการเดิมในปัจจุบันได้ และมีบางมาตราที่ควรแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวข้องในการที่จะนำเอาบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแทนวิธีการเดิมในปัจจุบัน โดยการออกเป็นกฎกระทรวงตามตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้น ดังนั้นกฎหมายจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่สำคัญในการที่จะนำเอาบล็อกเชนมาใช้ได้หรือไม่ ตามที่ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าว ดังนี้

“กฎหมายเป็นปัจจัยสำคัญที่เป็นอุปสรรคในการที่จะไม่สามารถนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินได้”

(อาจารย์เอก อาจารย์ประจำสถาบันศูนย์วิจัย)

“ปัญหาและอุปสรรคในการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ คือการที่ไม่มีกฎหมายรองรับเกี่ยวกับการรับรองลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์ หรือการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในหน่วยงานภาครัฐ ทำให้ขั้นตอนการตรวจสอบยืนยันอัตลักษณ์ของเจ้าของที่ดินไม่สามารถทำได้ เพราะกฎหมายยังไม่รองรับ”

(นางพร ผู้อำนวยการส่วนสารสนเทศ)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงสาธารณสุข (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “เทคโนโลยี Blockchain และการประยุกต์ใช้งานด้านสาธารณสุข” โดยแสดงถึงการนำเทคโนโลยี Blockchain ไปประยุกต์ใช้ให้

สอดคล้องกับแนวคิด Thailand 4.0 ได้อย่างหลากหลายเนื่องจากมีจุดเด่นเรื่องความถูกต้องของข้อมูลและการปลอมแปลงข้อมูลที่ทำได้ยากมีความโปร่งใสที่สามารถตรวจสอบได้แต่ยังคงมีความปลอดภัยและความเป็นส่วนตัว ตัวอย่างที่ชัดเจนที่สุดคงหนีไม่พ้นด้านการเงินการธนาคารและ Bitcoin อันโด่งดัง แต่นั้นเป็นเพียงแค่ส่วนหนึ่งเท่านั้น โดยเทคโนโลยี Blockchain สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในวงการสาธารณสุขได้ เช่นการจัดการข้อมูลประวัติผู้ป่วยและเวชระเบียนที่ส่วนใหญ่แล้วยังคงมีอุปสรรคในการแลกเปลี่ยนข้อมูลเวชระเบียนระหว่างผู้ให้บริการด้านสาธารณสุข ซึ่งอาจส่งผลถึงการรักษาที่ไม่ต่อเนื่องและไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้ในงานวิจัยทางการแพทย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงปัญหาการเบิกจ่ายยาซ้ำซ้อนและการตรวจสอบที่มาที่ไป ของยา เป็นต้น ดังนั้น การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี Blockchain กับงานด้านสาธารณสุขอาจเป็นความหวังในการแก้ไขปัญหาเหล่านี้ อีกทั้งกลุ่มสาธารณสุข สุขภาพ และเทคโนโลยีทางการแพทย์ ยังเป็นหนึ่งในห้าของกลุ่มเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมเป้าหมายหลักในโมเดล Thailand 4.0 อีกด้วย โดยสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยี Blockchain กับงานด้านสาธารณสุขได้ดังนี้

การจัดเก็บและแลกเปลี่ยนข้อมูลเวชระเบียนเพื่อการให้บริการด้านสาธารณสุข

การเก็บรวบรวมข้อมูลเวชสถิติเพื่องานวิจัยด้านสาธารณสุข

การสร้างระบบการจัดการเบิกจ่ายชดเชยค่าบริการทางการแพทย์

การสร้างระบบการจัดการ Supply Chain ของยาเพื่อการตรวจสอบที่มาของยาและป้องกันการปลอมแปลงยา

การประยุกต์ใช้เพื่อออกแบบการดูแลรักษาผู้ป่วยโดยมุ่งใจให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

โอกาสในการพลิกโฉมวงการสาธารณสุขของไทยด้วยเทคโนโลยี Blockchain มีอยู่หลายมิติ แต่ที่มีโอกาสมากที่สุด คือการนำมาใช้ในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเวชระเบียนอิเล็กทรอนิกส์กลาง เพื่อเก็บข้อมูลประวัติผู้ป่วยและเวชระเบียน และข้อมูลทางการแพทย์ต่างๆ อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการวินิจฉัยและการรักษาของแพทย์ รวมทั้งการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลผู้ป่วย และทุกหน่วยงานด้านสาธารณสุขสามารถแลกเปลี่ยนและนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้ โดยคำนึงถึง

เรื่องความปลอดภัย ความเป็นส่วนตัว และความถูกต้องของข้อมูล นอกจากนี้ระบบการเบิกจ่ายและตรวจสอบที่มาที่ไปของยารักษาโรคมักมีความโปร่งใสมากยิ่งขึ้นและช่วยลดโอกาสในการทุจริตไปได้อย่างมาก อย่างไรก็ตาม การพัฒนาระบบดังกล่าวยังต้องอาศัยปัจจัยต่างๆที่จะช่วยขับเคลื่อนให้ระบบเกิดขึ้นได้จริงทั่วประเทศ อุปสรรคที่สำคัญ คือ ข้อมูลด้านสาธารณสุขที่มีปริมาณมหาศาลจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรทางสารสนเทศมารองรับอย่างเพียงพอ รวมไปถึงขีดจำกัดด้านต้นทุนค่าใช้จ่ายและระยะเวลาในการพัฒนาระบบ รวมถึงความปลอดภัยและความเป็นส่วนตัวโดยวิธีการเข้ารหัสข้อมูลเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาระบบ Blockchain เนื่องจากข้อมูลเวชระเบียนรวมถึงข้อมูลทางการแพทย์อื่นๆ เป็นข้อมูลที่ค่อนข้างอ่อนไหวมาก ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากระบบสื่อสารโทรคมนาคมที่เสถียรและมีศักยภาพมากพอที่จะรองรับการนำเทคโนโลยี Blockchain ไปประยุกต์ใช้กับงานด้านสาธารณสุขของประเทศให้สัมฤทธิ์ผลต่อไป

จุฑารัตน์ ชวดนุช (2557) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ “**ปัญหากฎหมายในการนำบิทคอยน์มาใช้สำหรับทำธุรกรรมออนไลน์ในประเทศไทย**” จากการศึกษาพบว่า บิทคอยน์ เป็นสกุลเงินดิจิทัลหรือสกุลเงินเสมือนจริงที่อยู่ในรูปของรหัส ไม่สามารถจับต้องได้เพราะอยู่ในรูปรหัส สามารถใช้ซื้อสินค้าและบริการบนโลกออนไลน์ แต่ในปัจจุบันเริ่มมีหลายสถานที่ยอมรับการชำระเงินด้วยบิทคอยน์ในการซื้อสินค้าและบริการจริงโดยไม่ผ่านระบบออนไลน์และสามารถแลกเปลี่ยนเป็นเงินจริงได้ เนื่องจากคุณสมบัติของบิทคอยน์นั้นจะไม่อยู่ภายใต้การควบคุมของบุคคลใดในรัฐบาลหรือธนาคารใด และยังไม่เปิดเผยต่อตัวตนของผู้ใช้การนำบิทคอยน์มาใช้สำหรับทำธุรกรรมออนไลน์เพื่อควบคุม หรือป้องกันการใช้บิทคอยน์เป็นช่องทางการกระทำความผิดกฎหมายโดยการออกกฎระเบียบกำกับควบคุมดูแลเว็บไซต์ ที่ยอมรับการทำธุรกรรมด้วยบิทคอยน์ในการซื้อขายสินค้า หรือบริการผ่านเว็บไซต์ จะต้องขออนุญาตในการประกอบธุรกิจ รวมถึงธุรกิจที่ยอมรับบิทคอยน์ในการซื้อสินค้าซึ่งลักษณะเฉพาะของบิทคอยน์ คือ

1. มีการกระจายอำนาจ โดยกระจายข้อมูลที่เข้ารหัสออกเป็นส่วนย่อยๆ เพื่อป้องกันไม่ให้มีศูนย์กลางอยู่ที่ใดที่หนึ่ง

2.ติดตั้งง่าย ธนาคารทั่วไปจะต้องให้เราผ่านกระบวนการขั้นตอนการเปิดบัญชี จ่ายเงินเพื่อตั้งบัญชีกระแสรายวันเพื่อการค้าขายและเสียค่าธรรมเนียม แต่บิทคอยน์ สามารถเข้าถึงได้ง่ายและติดตั้งง่ายใช้เวลาเพียงไม่กี่นาที ปราศจากคำถาม และค่าธรรมเนียม

3. ไม่ระบุตัวตนผู้ใช้ ผู้ใช้ (users) หลายคนอาจครอบครองบิทคอยน์ (Bitcoin) หลายที่อยู่ (Address) แต่มันจะไม่ปรากฏสิ่งที่เป็นเบาะแสที่จะนำมาเจอตัวตนจริงได้ไม่มีชื่อ ไม่มีที่อยู่ หรือข้อมูลระบุความเป็นตัวตน

4. มีความซื่อตรงอย่างยิ่ง บิทคอยน์ (Bitcoin) เก็บข้อมูลรายละเอียดไว้ทุกการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งมันจะเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาในระบบเครือข่ายชุดคำสั่งขนาดใหญ่เรียกว่า Blockchain ซึ่งมันจะเปิดเผยข้อมูลการใช้ทุกอย่าง ถ้าใช้บิทคอยน์ (Bitcoin) จ่ายในที่สาธารณะทุกคนสามารถจะรับรู้ได้ว่ามีคนใช้จ่ายไปเท่าใดและเก็บไว้ที่ Address เท่าใด แต่จะไม่มีใครรู้ว่าใครที่ใช้ไป จำนวนคนหนึ่งจะสามารถเข้าไปดูว่าใครทำอะไรที่ไหนแทบจะเป็นไปไม่ได้เมื่ออยู่ในระบบเครือข่ายบิทคอยน์ (Bitcoin) ยกตัวอย่างเช่น การใช้ที่อยู่ซ้ำซ้อนกัน ถึงจะเป็นเช่นนั้น แต่การแลกเปลี่ยนบิทคอยน์ (Bitcoin) ก็จะไม่บันทึกไว้ที่อยู่นั้น ๆ ไม่บันทึกกัน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การศึกษาความเป็นไปได้ทางเทคนิคและทางกฎหมายในการนำ “Blockchain” มาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สภาพปัญหาและรูปแบบการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบในปัจจุบัน ว่ามีลักษณะและ รูปแบบเป็นอย่างไร ความเป็นไปได้ทางเทคนิคและกฎหมายในการนำ “Blockchain” มาใช้ป้องกันการ ออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ เพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิ ในที่ดินโดยมิชอบ และป้องกันปัญหาการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ดังกล่าวและเสนอทางเลือกในการตัดสินใจที่จะนำ “Blockchain” มาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดง สิทธิในที่ดินโดยมิชอบ และป้องกันการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน โดยมิชอบในปัจจุบัน โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่างๆ การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่ออธิบายความเป็นไปได้ ทางด้านเทคนิคและด้านกฎหมายในการนำ “Blockchain” มาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิใน ที่ดินโดยมิชอบ เพื่อนำผลที่ได้ใช้เป็นแนวทางในการป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน โดยมิชอบและการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่กรมที่ดิน เพื่อลดจำนวนการเพิกถอนหนังสือแสดงสิทธิใน ที่ดินโดยมิชอบและการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ให้ลดน้อยลงกว่าในปัจจุบัน

5.1 การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางเทคนิคในการนำ “Blockchain” มาใช้ป้องกันการออก หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนวิเคราะห์ รวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับสภาพปัญหาและรูปแบบการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบในปัจจุบันในบทที่ 2 – 4 แล้ว ผู้วิจัยจึงได้ทำการสังเคราะห์จัดกลุ่มข้อมูล และทำการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทาง ด้านเทคนิคในการนำBlockchain มาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

กรอบแนวทางการวิเคราะห์

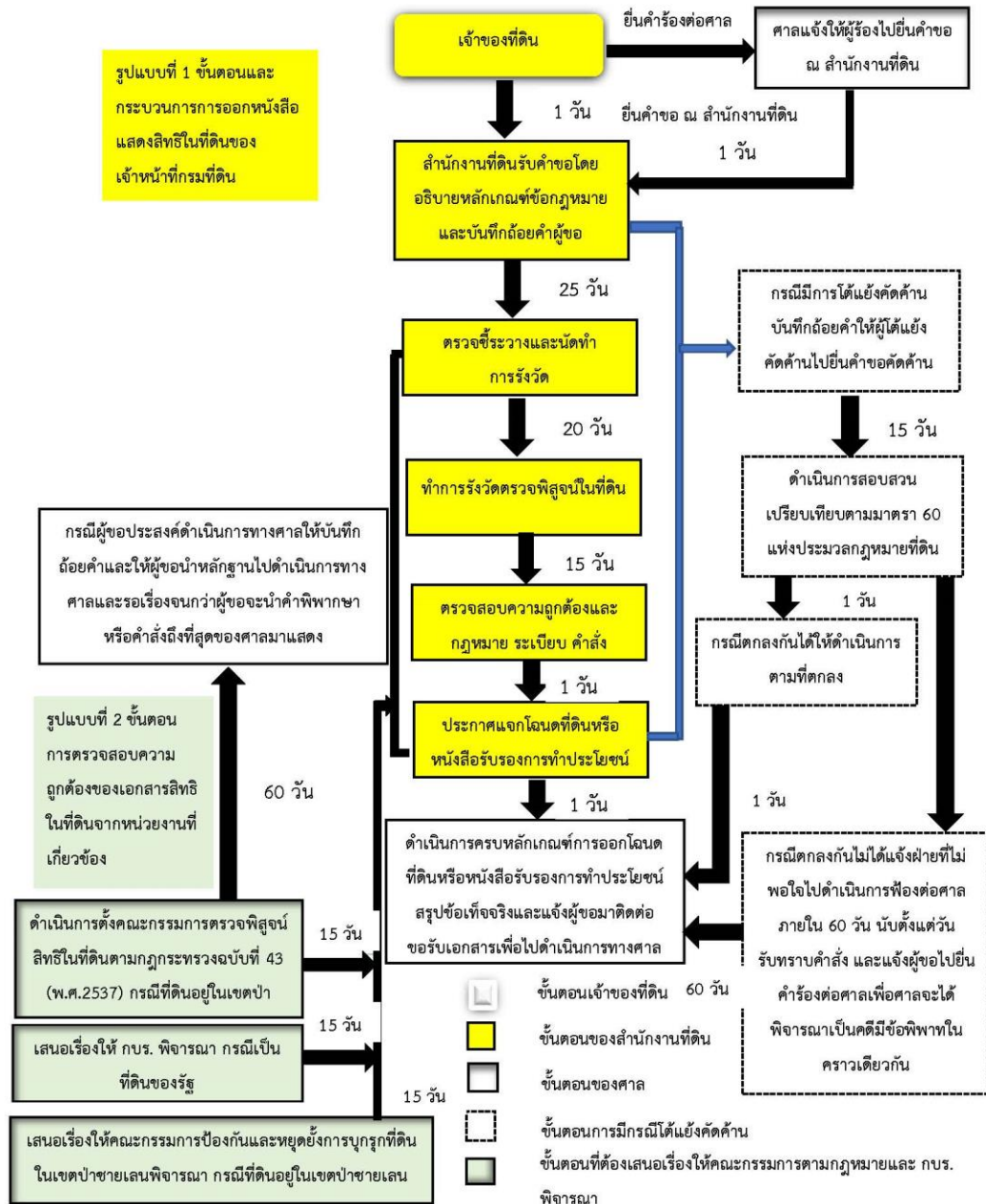
การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางเทคนิคในการนำบล็อกเชนมาใช้ป้องกันการออกหนังสือ แสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดหลักการสำคัญเป็นกรอบแนวทางการวิเคราะห์ ดังนี้

จากผลการวิจัยพบว่าปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบได้สร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้เสียเป็นจำนวนมากจากการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบ เนื่องจากกรมที่ดินเป็นหน่วยงานเดียวที่รับผิดชอบในการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ทำให้ขาดการตรวจสอบถ่วงดุลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารสิทธิในที่ดินและรูปแบบที่ดินทำให้ขาดความชอบธรรมในการออกโฉนดที่ดิน การที่กรมที่ดินยังใช้เอกสารสิทธิในที่ดินเป็นกระดาษ จึงง่ายในการปลอมแปลงหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินหรือโฉนดที่ดินจากเจ้าหน้าที่ อีกทั้งยังขาดความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ดินของกรมที่ดินที่ยังไม่ถูกต้องและมีความเป็นปัจจุบัน จึงเป็นการยากในการตรวจสอบความถูกต้องในเอกสารสิทธิที่ดินจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดความล่าช้าในการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารสิทธิที่ดินจากกรมที่ดินที่ใช้ระยะเวลาหลายเดือน รวมทั้งปัญหาการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่กรมที่ดินในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ สามารถอธิบายตามรูปภาพได้ ดังนี้

ภาพที่ 9 ขั้นตอนการดำเนินการขออนุญาตที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์จาก หลักฐาน ส.ค.1

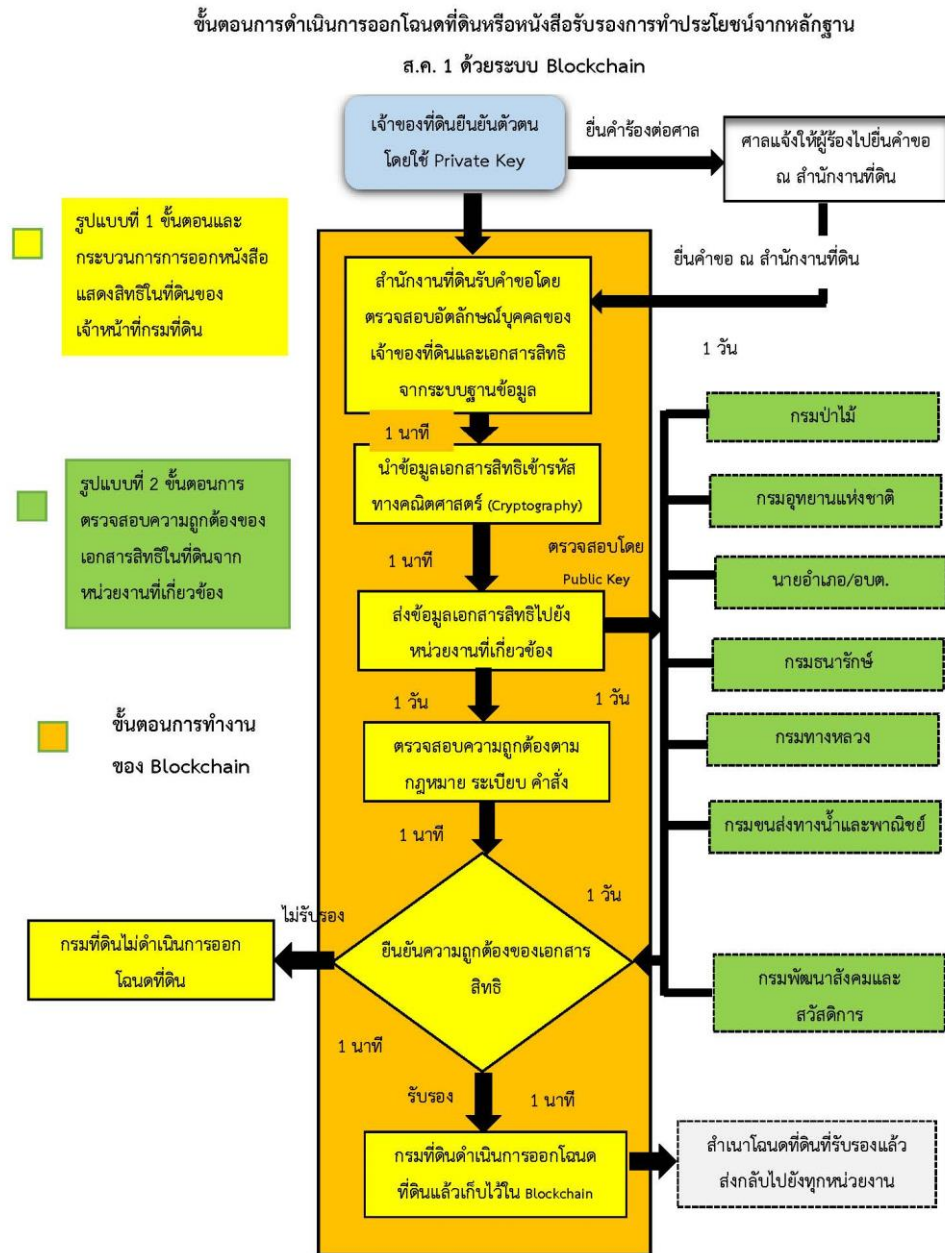
ขั้นตอนการดำเนินการขออนุญาตที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์จาก
หลักฐาน ส.ค. 1 ภายหลังจากวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2553 ของกรมที่ดิน

ที่มา : ประยุกต์จาก สมมานน สินธุระเวชญ์ (2558) โดยผู้วิจัย

ดังนั้น การนำบล็อกเชนมาแก้ไขปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบและป้องกันปัญหาการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ โดยบล็อกเชนเป็นเทคโนโลยีที่มีความโปร่งใสและไม่สามารถที่จะเข้าไปเปลี่ยนแปลงแก้ไขธุรกรรมที่ได้รับการยืนยันจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาแล้ว ทำให้เจ้าหน้าที่กรมที่ดินไม่สามารถที่จะไปแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากไม่รับอนุญาตจากตัวเจ้าของที่ดินที่ยื่นขอออกโฉนดที่ดิน โดยทุกคนจะมี Private Key ที่จะเข้าสู่การยืนยันความเป็นอัตลักษณ์ตัวตนผ่านลายนิ้วมือหรือวิธีอื่นๆเพื่อจะพิสูจน์ตัวตนที่แท้จริง รวมทั้งข้อมูลของเอกสารสิทธิที่จะนำมาใช้ออกโฉนดที่ดินจะถูกการถอดรหัส หรือที่เรียกว่า cryptography เพื่อให้แน่ใจว่าถูกต้องหรือมีอยู่จริงหลังจากนั้นจะถูกจัดบันทึกลงใน Ledger เพื่อส่งไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ หรือที่เรียกว่า Node ในการรอยืนยันเอกสารสิทธิความถูกต้องเมื่อได้มีการยืนยันความถูกต้องแล้ว กรมที่ดินจะมีหน้าที่ประกาศออกโฉนดที่ดินนั้นเก็บไว้ในบล็อกแล้วส่งไปยังหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เรียกวิธีการนี้ว่า Proof of Authority โดยธุรกรรมต่างๆที่ได้รับการยืนยันแล้วจะเก็บไว้ในบล็อกที่นำมาต่อกับบล็อกก่อนหน้าโดยจะมีโซ่ที่เชื่อมต่อกันเรียกมันว่า Hash ต้องเหมือนกับบล็อกตัวหน้า จึงจะสามารถเชื่อมต่อกันได้ ด้วยวิธีการทำงานของบล็อกเชนที่เป็นการ Distributed ledger ไม่อาศัยคนกลางในการทำธุรกรรมจึงทำให้มีความน่าเชื่อถือและมีความโปร่งใสมากยิ่งขึ้น สามารถอธิบายตามรูปภาพข้างล่าง ได้ดังนี้

ภาพที่ 10 ขั้นตอนการการดำเนินการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์จากหลักฐาน ส.ค.1 ด้วยระบบ Blockchain

ที่มา : ประยุกต์ โดยผู้วิจัย

5.1.1 บล็อกเชนสามารถแก้ไขปัญหาการขาดการตรวจสอบถ่วงดุลระหว่างกรรมที่ดินกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสร้างความชอบธรรมในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ตามรูปแบบที่ 1 ของแผนผังข้างต้น สามารถอธิบายเชิงเทคนิคได้ว่า

การนำบล็อกเชนมาแก้ไขปัญหาการขาดการตรวจสอบถ่วงดุลระหว่างกรรมที่ดินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเทคโนโลยีบล็อกเชนเป็นเทคโนโลยีที่มีความโปร่งใสและไม่สามารถที่จะเข้าไปเปลี่ยนแปลงแก้ไขธุรกรรมที่ได้รับการยืนยันจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาแล้วทำให้เจ้าหน้าที่กรรมที่ดินไม่สามารถที่จะไปแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากไม่รับอนุญาตจากตัวเจ้าของที่ดินที่มายื่นขอออกโฉนดที่ดิน โดยทุกคนจะมี Private Key ที่จะเข้าสู่การยืนยันความเป็นอัตลักษณ์ตัวตนผ่านลายนิ้วมือหรือวิธีอื่นๆ เพื่อจะพิสูจน์ตัวตนที่แท้จริง รวมทั้งข้อมูลของเอกสารสิทธิที่จะนำมาช้อออกโฉนดที่ดินจะถูกการถอดรหัส หรือที่เรียกว่า cryptography เพื่อให้แน่ใจว่าถูกต้องหรือมีอยู่จริงหลังจากนั้นจะถูกจัดบันทึกลงใน Ledger เพื่อส่งไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ หรือที่เรียกว่า Node ในการรอยืนยันเอกสารสิทธิความถูกต้องเมื่อได้มีการยืนยันความถูกต้องแล้ว กรรมที่ดิน จะมีหน้าที่ประกาศออกโฉนดที่ดินนั้นเก็บไว้ในบล็อกแล้วสำเนาไปยังหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เรียกรหัสการนี้ว่า Proof of Authority โดยธุรกรรมต่างๆที่ได้รับการยืนยันแล้วจะเก็บไว้ในบล็อกที่นำมาต่อกับบล็อกก่อนหน้าโดยจะมีโซ่ที่เชื่อมต่อกันเรียกกันว่า Hash ต้องเหมือนกับบล็อกตัวหน้าจึงจะสามารถเชื่อมต่อกันได้ ด้วยวิธีการทำงานของระบบเทคโนโลยีบล็อกเชนเป็นการ Distributed ledger โดยไม่อาศัยคนกลางในการทำธุรกรรมจึงทำให้มีความน่าเชื่อถือและมีความโปร่งใสมากยิ่งขึ้น

5.1.2 บล็อกเชนสามารถนำมาใช้ป้องกันการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบได้ ตามรูปแบบที่ 1 ของแผนผัง อธิบายเชิงเทคนิคได้ว่า

เทคโนโลยีบล็อกเชน เป็นเทคโนโลยีที่มีข้อดีในด้านความโปร่งใสในการทำธุรกรรม เนื่องจากธุรกรรมที่ได้รับการตรวจสอบยืนยันความถูกต้องของจากหน่วยงานที่รับผิดชอบแล้ว เจ้าหน้าที่ไม่สามารถที่จะเข้าไปแก้ไขในธุรกรรมดังกล่าวได้อีกเนื่องจากมีการกระจายฐานข้อมูลของการจัดบันทึก หรือรายการเดินบัญชีสาธารณะ (Public Ledger) ของทุกธุรกรรมต่างๆ หรือเหตุการณ์ในระบบดิจิทัล ที่ได้มีการดำเนินการและแบ่งปันไปยังผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกลุ่มต่างๆ ซึ่งได้รับรองความถูกต้องหรือฉันทานุมัติจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกลุ่มต่างๆ ในระบบ และการเข้าถึงข้อมูลได้ครั้งเดียว และข้อมูลไม่สามารถถูกลบได้ ซึ่งรูปแบบการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่กรรมที่ดินจากผลการศึกษาข้างต้นมีอยู่ 3 รูปแบบ คือเกิดจากขั้นตอนและกระบวนการออกโฉนดที่ดินของเจ้าหน้าที่

การเรียกรับผลประโยชน์ของตัวเจ้าหน้าที่เอง การสมรู้ร่วมคิดกับกลุ่มนายทุนในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

5.1.3 บล็อกเชนสามารถแก้ไขปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่ยังจัดเก็บข้อมูลเป็นรูปแบบเอกสารที่เป็นกระดาษมาเป็นดิจิทัลไฟล์ได้

จากรูปแบบที่ 1 พบว่า บล็อกเชนสามารถแก้ไขปัญหาการที่หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินหรือโฉนดที่ดินยังเป็นรูปแบบเอกสารที่เป็นกระดาษทำให้ง่ายต่อการปลอมแปลงหรือตรวจสอบเอกสารสิทธิว่ามีความถูกต้องน่าเชื่อถือหรือไม่ โดยสามารถจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลไฟล์ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารสิทธิว่ามีความถูกต้องหรือไม่ทำให้ง่ายในการตรวจสอบเอกสารสิทธิที่นำมาขออนุญาตที่ดิน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถที่จะเข้าไปตรวจสอบเอกสารสิทธิของกรมที่ดินได้ว่ามีความถูกต้องหรือไม่ทำให้มีความโปร่งใสในเอกสารสิทธิในที่ดินจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5.2 รูปแบบที่ 2 เทคนิคขั้นตอนการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารสิทธิในที่ดินจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยBlockchain

5.2.1 บล็อกเชนสามารถลดระยะเวลาในการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารสิทธิในที่ดินจากหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีความล่าช้า ตามรูปแบบที่ 2 ของแผนผัง อธิบายเชิงเทคนิคได้ว่า

ขั้นตอนในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบันใช้ระยะเวลานานและมีขั้นตอนเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะการออกโฉนดที่ดินจากหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.1) แม้ว่าจะมีหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดิน สามารถดำเนินการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ได้ โดยกรมที่ดินจะส่งเอกสารสิทธิไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องว่าที่ดินดังกล่าวได้มีการบุกรุกที่ดินของรัฐหรือที่หวงห้ามหรือไม่ ซึ่งบางหน่วยงานได้ตรวจสอบและตอบกลับมายังกรมที่ดินล่าช้าหรือบางหน่วยงานไม่ได้ตรวจสอบและตอบกลับมาทำให้ต้องใช้ระยะเวลาในการพิจารณาเพื่อเสนอความเห็นไปยังศาลโดยการจัดทำแผนที่รูปถ่ายทางอากาศของที่ดินว่าได้มีการครอบครองมาก่อนใช้ประมวลกฎหมายที่ดินจึงจะสามารถออกโฉนดที่ดินได้ซึ่งรวมระยะเวลาและขั้นตอนในการพิจารณาเพื่อออกโฉนดที่ดินใช้ระยะเวลาอย่างน้อย 153 วัน ทำให้ประชาชนเสียสิทธิและผลประโยชน์จากการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดินโดยเทคโนโลยีบล็อกเชนสามารถช่วยลดระยะเวลาในการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารสิทธิ

ในที่ดินจากหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีความล่าช้าให้มีความรวดเร็วเพิ่มมากขึ้น โดยลดระยะเวลา ทั้งกระบวนการจนถึงการออกโฉนดที่ดินไม่เกิน 3 วัน และมีความถูกต้องน่าเชื่อถือและรวดเร็วกว่า ระบบเดิมที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมาก

5.2.2 บล็อกเชนสามารถแชร์ข้อมูลเอกสารสิทธิในที่ดินระหว่างกรมที่ดินกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามรูปแบบที่ 2 ของแผนผัง อธิบายเชิงเทคนิคได้ว่า

สาเหตุของปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบในปัจจุบันเกิดจาก ไม่มีการแชร์ข้อมูลระหว่างกันของกรมที่ดินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อทำการตรวจสอบ ความถูกต้องของเอกสารสิทธิในที่ดินทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ทราบข้อมูลของที่ดินแปลงดังกล่าว โดยเฉพาะรูปแปลงที่ดินว่าได้มีการบุกรุกที่ดินของรัฐหรือไม่ทำให้ยากในการตรวจสอบระหว่าง เอกสารสิทธิที่นำมาขอออกโฉนดที่ดินขาดการตรวจสอบถ่วงดุลระหว่างหน่วยงานด้วยกันเองทำให้ ขาดความโปร่งใสและเกิดความไม่ชอบธรรมในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ซึ่งเทคโนโลยีบล็อกเชน สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้เนื่องจากการนำเข้าสู่ข้อมูลที่ดินทั้งรูปแบบเอกสารสิทธิในที่ดินและ รูปแปลงที่ดินให้มีการจัดเก็บในรูปแบบดิจิทัลไฟล์แทนที่เอกสารที่เป็นกระดาษซึ่งง่ายในการแชร์ข้อมูล ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารสิทธิในที่ดินจากหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง

5.2 ข้อจำกัดของการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

แม้ว่าเทคโนโลยีบล็อกเชนมีคุณสมบัติที่ดีอยู่หลายประการแต่ก็ยังมีข้อจำกัดที่ยังไม่สามารถนำไปใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินได้ ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็นประเด็นดังนี้

5.2.1 ความซับซ้อนของระบบ (Complexity)

เนื่องจากระบบเทคโนโลยีบล็อกเชนเป็นนวัตกรรมใหม่ที่มีความซับซ้อนสูง ทำให้ยังมีผู้เชี่ยวชาญในระบบนี้น้อย จึงส่งผลให้ในปัจจุบันยังนำเทคโนโลยีบล็อกเชนไปใช้ในด้านของ สกุลเงินดิจิทัลเป็นหลัก ดังนั้นเมื่อนำมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการใช้งานระบบมีจำนวนน้อยทำให้ต้องมีการอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่เพื่อให้ สามารถนำไปใช้งานแทนวิธีการเดิมในปัจจุบัน อีกทั้งเจ้าหน้าที่มีความชำนาญในขั้นตอนและ กระบวนการการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบันมากกว่า

5.2.2 ขนาดของระบบ (Network size)

ระบบเทคโนโลยีบล็อกเชนเป็นระบบที่พึ่งพาการยืนยัน หรือตรวจสอบข้อมูลจากผู้ใช้ในระบบ ดังนั้นเพื่อให้ระบบเทคโนโลยีบล็อกเชนปลอดภัย จึงจำเป็นที่จะต้องมีการกระจายผู้ใช้ หรือขนาดของระบบที่ใหญ่พอ ระบบถึงจะมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงในเรื่องของการกระจายศูนย์กลาง เพราะหากมีจำนวนผู้ใช้น้อย จะทำให้ระบบบล็อกเชนมีความเป็นไปได้ว่าจะเกิดการรวมศูนย์อยู่กับคนใดคนหนึ่ง หรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้ ซึ่งเมื่อนำระบบเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็ต้องใช้ระบบเดียวกันเหมือนกันหมดเพื่อให้สามารถกระจายข้อมูลไปยังทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำการตรวจสอบยืนยันความถูกต้องซึ่งต้องใช้งบประมาณและทรัพยากรเป็นจำนวนมากในการดำเนินการ

5.2.3 ความผิดพลาดของมนุษย์ (Human error)

เนื่องจากระบบเทคโนโลยีบล็อกเชนนั้นเป็นระบบเก็บรักษาข้อมูลที่ไม่สามารถกลับไปแก้ไขข้อมูลชุดก่อนหน้าได้ ดังนั้นข้อมูลที่จะนำเข้าสู่ระบบเทคโนโลยีบล็อกเชนต้องมีความถูกต้องตั้งแต่แรก ซึ่งเมื่อผู้ระบุข้อมูลนั้นเป็นมนุษย์ จึงอาจจะเกิดข้อผิดพลาดในการระบุข้อมูลขึ้นได้ ทำให้ข้อมูลที่ผิดพลาดจะค้างอยู่ในระบบบล็อกเชน ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการนำมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินคือ ความถูกต้องของข้อมูลที่ใส่เข้าไปในระบบต้องมีความถูกต้อง เช่น หลักฐานแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.1) ต้องมีความถูกต้องชัดเจนสามารถบอกได้เลยว่าที่ตั้งตามเอกสารสิทธิตั้งอยู่ตรงตามความเป็นจริงเพื่อที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องได้อย่างแม่นยำและถูกต้องว่า หลักฐานที่นำมาขอออกโฉนดที่ดินได้รูก้ำที่หวงห้ามหรือไม่ ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำข้อมูลมาตรวจสอบยืนยันว่าสามารถที่จะดำเนินการออกโฉนดที่ดินได้หรือไม่ โดยไม่ต้องใช้การสอบสวนไต่สวนและใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ในการพิจารณาการออกโฉนดที่ดินเพียงอย่างเดียวเช่นในปัจจุบัน

5.2.4 ช่องโหว่ของระบบ (Security flaw)

ช่องโหว่ของระบบเทคโนโลยีบล็อกเชนในปัจจุบัน คือ จากหลักการของการยอมรับชุดข้อมูลที่เหมือนกันเกินกว่าครึ่งหนึ่งของของจำนวนชุดข้อมูลทั้งหมดว่าเป็นความจริง หรือถูกต้องทำให้หากมีชุดข้อมูลที่ผิดพลาดเหมือนกันในระบบอยู่เกินครึ่ง จะทำให้ระบบยอมรับข้อมูลที่ผิดพลาดนั้นว่าถูกต้อง เรียกว่า **51% attack** กล่าวได้ว่าหากสามารถครอบครองเครื่องในระบบได้

เกินครึ่งของทั้งระบบแล้ว ก็จะเท่ากับว่าหน่วยงานนั้นได้เป็นผู้คุมระบบแต่เพียงผู้เดียวจึงมีการตรวจสอบอยู่ตลอดเวลาว่าแต่ละกลุ่มมีส่วนอยู่ในระบบเท่าไร เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ที่สามารถคุมระบบเพียงคนเดียวได้ ปัญหาดังกล่าวในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ข้อมูลที่นำเข้าต้องมีความถูกต้องและไม่มีการซ้ำกันของข้อมูลเอกสารสิทธิในที่ดินและเจ้าของที่ดินเพราะข้อมูลทั้งหมดต้องมีการกระจายไปยังทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำการตรวจสอบเพื่อยืนยันความถูกต้อง ดังนั้นถ้าข้อมูลไม่ถูกต้องหรือผิดพลาดจะทำให้ระบบการตรวจสอบและยืนยันความถูกต้องของเอกสารสิทธิที่ผิดพลาดให้มีความถูกต้องขึ้นมาได้

ตารางที่ 1 ตารางวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อดีและข้อด้อยของการนำบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินกับวิธีการออกโฉนดที่ดินแบบดั้งเดิม

วิธีการออกโฉนดที่ดิน รูปแบบปัญหา	การออกโฉนดที่ดินแบบ ดั้งเดิม	การออกโฉนดที่ดินแบบ บล็อกเชน
1.ปัญหาการขาดการตรวจสอบ ถ่วงดุลระหว่างกรมที่ดินกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำให้เกิด ความไม่ชอบธรรมในการออก หนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน	-กรมที่ดินเป็นหน่วยงานเดียว ที่รับผิดชอบในการออก หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเพียง หน่วยงานเดียว ทำให้ หน่วยงานอื่นที่รับผิดชอบใน พื้นที่ของรัฐไม่ทราบข้อมูล เกี่ยวกับเอกสารสิทธิในที่ดิน หรือรูปแปลงที่ดินทำให้กรม ที่ดินออกหนังสือแสดงสิทธิใน ที่ดินรุกล้ำที่ดินหวงห้ามของ รัฐ	-หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง สามารถตรวจสอบ การบุกรุกที่ดินของรัฐ และความถูกต้องของเอกสาร สิทธิของกรมที่ดินได้ โดย ยืนยันความถูกต้องผ่าน ระบบบล็อกเชน
2.ปัญหาการคอร์รัปชันของ เจ้าหน้าที่ในการออกหนังสือ แสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ	-กรมที่ดินเป็นเพียงหน่วยงาน เดียวที่รับผิดชอบการออก หนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ทำให้ทราบขั้นตอนและ	-เจ้าหน้าที่กรมที่ดิน ไม่ สามารถเข้าไปแก้ไขหรือ เปลี่ยนแปลงธุรกรรมที่ได้รับ การยืนยันความถูกต้องจาก

วิธีการออกโฉนดที่ดิน รูปแบบปัญหา	การออกโฉนดที่ดินแบบ ดั้งเดิม	การออกโฉนดที่ดินแบบ บล็อกเชน
	กระบวนการของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแต่เพียงหน่วยงานเดียว ทำให้เป็นช่องทางการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ	หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องซึ่งได้ยืนยันความถูกต้องแล้วได้
3.ปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่ยังจัดเก็บข้อมูลเป็นรูปแบบเอกสารที่เป็นกระดาษ	-หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินหรือโฉนดที่ดินยังเป็นรูปแบบเอกสารที่เป็นกระดาษทำให้ง่ายต่อการปลอมแปลงหรือตรวจสอบเอกสารสิทธิ	-สามารถจัดเก็บอยู่ในรูปแบบดิจิทัลไฟล์ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารสิทธิว่ามีความถูกต้องหรือไม่ทำให้ง่ายในการตรวจสอบเอกสารสิทธิที่นำมาขอออกโฉนดที่ดิน
4.ปัญหาความถูกต้องและน่าเชื่อถือของข้อมูลเอกสารสิทธิในที่ดินของกรมที่ดิน	-ข้อมูลเอกสารสิทธิและรูปแบบที่ดินของกรมที่ดินไม่ถูกต้องครบถ้วน สมบูรณ์และมีความเป็นปัจจุบัน	-บล็อกเชนไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้เนื่องจากข้อมูลเอกสารสิทธิในที่ดินของกรมที่ดินยังไม่มีความน่าเชื่อถือที่เพียงพอทำให้บล็อกเชนไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลที่นำเข้าระบบได้
5.ปัญหาระยะเวลาในการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารสิทธิในที่ดินจากหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีความล่าช้า	-ขั้นตอนในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบันใช้ระยะเวลานานและมีขั้นตอนเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะการออกโฉนดที่ดินจากหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.1) ซึ่งรวมระยะเวลาและ	บล็อกเชนสามารถช่วยลดระยะเวลาในการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารสิทธิในที่ดินจากหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีความล่าช้าให้มีความรวดเร็วเพิ่มมากขึ้นโดยลด

วิธีการออกโฉนดที่ดิน รูปแบบปัญหา	การออกโฉนดที่ดินแบบ ดั้งเดิม	การออกโฉนดที่ดินแบบ บล็อกเชน
	ขั้นตอนในการพิจารณาเพื่อออกโฉนดที่ดินใช้ระยะเวลาอย่างน้อย 155 วัน	ระยะเวลาทั้งกระบวนการจนถึงออกโฉนดที่ดินใช้ระยะเวลาไม่เกิน 3 วัน
6. ปัญหาการไม่แชร์ข้อมูลระหว่างกรมที่ดินกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	-ปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบในปัจจุบันเกิดจากไม่มีการแชร์ข้อมูลระหว่างกันของกรมที่ดินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารสิทธิในที่ดิน	-สามารถนำเข้าข้อมูลที่ดินทั้งรูปแบบเอกสารสิทธิในที่ดินและรูปแปลงที่ดินให้มีการจัดเก็บในรูปแบบดิจิทัลไฟล์ซึ่งง่ายในการแชร์ข้อมูลไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อทำการตรวจสอบ

ที่มา : ประยุกต์โดยผู้วิจัย

5.4 ความเป็นไปได้ทางกฎหมายของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยBlockchain

ปัจจุบัน รัฐบาลยังไม่ได้ออกกฎหมายรองรับการนำบล็อกเชนมาใช้ทำให้เป็นปัญหาและอุปสรรคที่กรมที่ดินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่สามารถนำเอาบล็อกเชนมาใช้แทนวิธีการเดิมได้ ดังนั้นควรแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบล็อกเชนในการนำมาใช้ในขั้นตอนและกระบวนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบัน ดังต่อไปนี้

5.4.1 กฎหมายเกี่ยวกับขั้นตอนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

1) ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497

มาตราที่เกี่ยวข้องกับการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 ได้บัญญัติไว้ดังนี้

มาตรา 58 ทวิ “เมื่อได้สำรวจรังวัดทำแผนที่หรือพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ในที่ดินตามมาตรา 58 แล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์

แล้วแต่กรณีให้แก่บุคคลตามที่ระบุไว้ในวรรคสอง เมื่อปรากฏว่าที่ดินที่บุคคลนั้นครอบครองเป็นที่ดินที่
อาจออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ได้ตามประมวลกฎหมายนี้

บุคคลซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่อาจออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์
ตามวรรคหนึ่งได้ คือ

ผู้ซึ่งมีหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดิน มีใบจอง ใบเหี้ยบย่ำ หนังสือรับรองการ
ทำประโยชน์ โฉนดตราจอง ตราจองที่ตราว่า “ได้ทำประโยชน์แล้ว” หรือเป็นผู้มีสิทธิตามกฎหมายว่า
ด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ

ขั้นตอนตามที่กฎหมายกำหนด ได้แก่

(1) การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินกรณีเป็นที่ดินที่มีอาณาเขตติดต่อกับคาบเกี่ยวหรือ
อยู่ในเขตที่ดินของรัฐ

มาตรา 56/1 “การออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ถ้าเป็นที่ดิน
ที่มีอาณาเขตติดต่อกับคาบเกี่ยวหรืออยู่ในเขตที่ดินของรัฐที่มีระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศหรือระวาง
รูปถ่ายทางอากาศ พนักงานเจ้าหน้าที่จะออกให้ต่อเมื่อตรวจสอบกับระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ
หรือระวางรูปถ่ายทางอากาศฉบับที่ทำขึ้นก่อนสุดเท่าที่ทางราชการมีอยู่แล้วว่าเป็นที่ดินที่สามารถออก
โฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ได้ **หรือตรวจสอบด้วยวิธีอื่น** ทั้งนี้ ตามระเบียบที่
อธิบดีกำหนด”

โดยอธิบดีกรมที่ดินได้ออกระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบที่ดินเพื่อออก
โฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ กรณีเป็นที่ดินที่มีอาณาเขตติดต่อกับคาบเกี่ยวหรืออยู่ใน
เขตที่ดินของรัฐด้วยวิธีอื่น พ.ศ. 2551 กำหนดขั้นตอนการตรวจสอบในการออกโฉนดที่ดินหรือ
หนังสือรับรองการทำประโยชน์ กรณีเป็นที่ดินที่มีอาณาเขตคาบเกี่ยวหรืออยู่ในเขตที่ดินของรัฐ

จากมาตรการการออกโฉนดที่ดินที่ที่ดินคาบเกี่ยวที่ดินของรัฐ ได้เปิดช่องในการนำเอา
Blockchain เข้ามาใช้ในการตรวจสอบเพื่อใช้ในการออกโฉนดที่ดินได้ ตรงข้อความที่กล่าวว่า “หรือ
ตรวจสอบด้วยวิธีอื่น” ดังนั้นทางด้านกฎหมายจึงทำได้ที่จะนำBlockchain มาใช้ตรวจสอบว่าที่ดินที่
นำมาขอออกโฉนดที่ดินติดกับที่ดินคาบเกี่ยวที่ดินของรัฐหน่วยงานอื่นหรือไม่ เพื่อที่จะให้แต่ละ
หน่วยงานดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของที่ดินดังกล่าวว่าสามารถที่จะออกโฉนดที่ดินได้หรือไม่

(2) กรณีเนื้อที่ที่ทำการรังวัดใหม่แตกต่างไปจากเนื้อที่ตามใบแจ้งการครอบครองที่ดิน

มาตรา 59 ตรี “ในการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ถ้าปรากฏว่าเนื้อที่ที่ทำการรังวัดใหม่แตกต่างไปจากเนื้อที่ตามใบแจ้งการครอบครอง ตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้ได้เท่าจำนวนเนื้อที่ที่ได้ทำประโยชน์ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด”

จากกฎหมายที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ถ้าเนื้อที่ใหม่แตกต่างไปจากใบแจ้งการครอบครอง พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถใช้ดุลยพินิจในการแก้ไขเนื้อที่ได้ โดยที่หน่วยงานของรัฐที่ดูแลที่ดินไม่ได้รับทราบว่าเป็นเนื้อที่ที่แก้ไขไปอาจจะรुक้าเข้าไปในที่ดินของรัฐได้ ดังนั้นควรแก้ไขเพิ่มเติมในมาตรา 59 ตรี ใหม่ เพื่อที่จะสามารถนำ Blockchain มาใช้ในการตรวจสอบการแก้ไขใบแจ้งการครอบครองที่นำมาออกโฉนดที่ดินว่าเมื่อมีการแก้ไขแล้วได้รुक้าที่หวงห้ามของรัฐของหน่วยงานอื่นหรือไม่ โดยแก้ไขเพิ่มเติมมาตรานี้ใหม่เป็นดังนี้

มาตรา 59 ตรี “ในการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ถ้าปรากฏว่าเนื้อที่ที่ทำการรังวัดใหม่แตกต่างไปจากเนื้อที่ตามใบแจ้งการครอบครอง ตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งเรื่องไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำการตรวจสอบว่าที่ดินดังกล่าวเมื่อแก้ไขแล้วอยู่ในที่หวงห้ามหรือไม่ หรือตรวจสอบด้วยวิธีอื่น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด”

ดังนั้น เมื่อแก้ไขวิธีการตรวจสอบใหม่จะทำให้สามารถที่จะนำ Blockchain เข้ามาใช้แทนการใช้ดุลยพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่เพียงฝ่ายเดียว เพราะต้องได้รับการตรวจสอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขเนื้อที่ที่จะออกโฉนดที่ดินว่าได้มีการรुक้าในที่หวงห้ามของหน่วยงานอื่นหรือไม่

2) พ.ร.บ. อำนาจความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558

ขั้นตอนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบันต้องมีการจัดทำคู่มือสำหรับประชาชนของการอนุญาตในแต่ละเรื่อง ซึ่ง พ.ร.บ. ฉบับดังกล่าวได้กำหนดให้ผู้อนุญาตตามกฎหมายจัดทำคู่มือสำหรับประชาชนในเรื่องการอนุญาตทุกประเภท เพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนได้ทราบและ

เข้าใจถึงรายละเอียดของเอกสารและหลักฐานที่จำเป็นต้องใช้ยื่น รวมทั้งกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน และประชาชนก็ต้องยื่นคำขออนุญาตตามคู่มือสำหรับประชาชนในเรื่องนั้นๆ โดยคู่มือสำหรับประชาชนดังกล่าวอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

- (1) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข (ถ้ามี) ในการยื่นคำขอ
- (2) ขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาต
- (3) รายการเอกสารหรือหลักฐานที่ผู้ขออนุญาตจะต้องยื่นมาพร้อมคำขอ

ทั้งนี้ เมื่อส่วนราชการได้จัดทำคู่มือสำหรับประชาชนเรียบร้อยแล้ว หากมีกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับใหม่มีผลใช้บังคับ แต่หากกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับใหม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงอันเป็นประโยชน์ต่อผู้ยื่นคำขอ ก็ให้นำการเปลี่ยนแปลงนั้นมาใช้บังคับกับการยื่นคำขอที่ได้ยื่นคำขอที่ได้ยื่นไว้โดยชอบก่อนวันที่กฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับมีผลใช้บังคับได้ โดยหน่วยงานของรัฐนั้นจะต้องปิดประกาศคู่มือสำหรับประชาชนไว้ ณ สถานที่ที่กำหนดให้ยื่นคำขออนุญาตในเรื่องนั้นๆ และเผยแพร่ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วย ทั้งนี้ หากประชาชนต้องการที่จะสำเนาคู่มือดังกล่าวให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดทำสำเนาให้โดยอาจจะคิดค่าใช้จ่ายหรือไม่ก็ได้

ดังนั้น คู่มือสำหรับประชาชนเกี่ยวกับการออกโฉนดที่ดินและหนังสือรับรองการทำประโยชน์ เฉพาะรายตามมาตรา 59 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (มีหลักฐานสำหรับที่ดิน) ในปัจจุบัน หากต้องการที่จะนำบล็อกเชนมาใช้ในการออกโฉนดที่ดินและหนังสือรับรองฯ ดังกล่าว จะต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

ระยะเวลาในการดำเนินการ (เดิม)

“กรณีการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่ต้องเสนอคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐต้องแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบพิสูจน์ที่ดินตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ 43 (พ.ศ.2547) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.2497 ต้องเสนอคณะกรรมการป้องกันและหยุดยั้งการบุกรุกที่ดินในเขตป่าชายเลนหรือต้องรอผลกรณีที่ต้องดำเนินการอ่านแปลตีความภาพถ่ายทางอากาศอาจต้องใช้เวลาเพิ่มขึ้น”

โดยขั้นตอนการรับคำขออกโฉนดที่ดิน รวมถึงส่งเอกสารสิทธิให้คณะกรรมการฯ ตรวจสอบใช้เวลาอย่างน้อย 153 วันทำการ หรือมากกว่านั้น อีกทั้งคณะกรรมการฯ ดังกล่าว ไม่ได้รวมถึงหน่วยงานที่รับผิดชอบที่ดินของรัฐทั้งหมดในการตรวจสอบการบุกรุกที่ดินของรัฐ ดังนั้นเมื่อนำบล็อกเชนมาใช้ในการออกโฉนดที่ดินต้องกำหนดหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบทั้งหมดในระบบเพื่อทำ

การตรวจสอบและยืนยันความถูกต้องผ่านระบบบล็อกเชน โดยมีการแก้ไขคู่มือประชาชนเกี่ยวกับการออกโฉนดที่ดินและหนังสือรับรองการทำประโยชน์เฉพาะรายตามมาตรา 59 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (มีหลักฐานสำหรับที่ดิน) ในส่วนที่เกี่ยวกับขั้นตอนและระยะเวลาใหม่ ดังนี้

“กรณีการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่ต้องเสนอคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐต้องแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจพิสูจน์ที่ดินตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ 43 (พ.ศ.2547) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.2497 ซึ่งประกอบด้วย กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ กรมธนารักษ์ นายอำเภอ/อบต. กรมทางหลวง กรมขนส่งทางน้ำและพาณิชยกรรม และกรมส่งเสริมและพัฒนาสวัสดิการ ทำการตรวจสอบความถูกต้องและยืนยันผ่านทางระบบบล็อกเชน ภายในระยะเวลาไม่เกิน 1 วันทำการ โดยไม่ต้องรอผลการอ่านแปลตีความภาพถ่ายทางอากาศจากกรมที่ดิน”

3) พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560

การนำบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแทนวิธีการเดิมในปัจจุบัน จะเกี่ยวข้องกับพ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 ในมาตราต่างๆ ดังนี้

มาตรา 5 “ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งระบบคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะและมาตรานั้น มิได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา 6 “ผู้ใดล่วงรู้มาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้อื่นจัดทำขึ้นเป็นการเฉพาะ ถ้านำมาตรการไปเปิดเผยโดยมิชอบ ในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา 7 “ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะและมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ”

โดยการที่จะนำมาตราต่างๆที่กล่าวมาข้างต้นมาใช้บังคับกับบล็อกเชน ต้องมีการออกเป็นกฎกระทรวงตามความในพ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 โดยสามารถออกเป็นกฎกระทรวงซึ่งรัฐมนตรีเป็นผู้ประกาศใช้ซึ่งมีความง่ายกว่าการแก้ไข พ.ร.บ. ดังกล่าว โดยมีการออกเป็นกฎกระทรวงที่เกี่ยวกับบล็อกเชนดังนี้

“กรณีที่มีการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะและมาตรานั้น มิได้มีไว้สำหรับตน ให้หมายรวมถึงระบบบล็อกเชน ตามกฎกระทรวงฉบับที่... พ.ศ. ... ออกตามความในพ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

“กรณีที่มีการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้อื่นจัดทำขึ้นเป็นการเฉพาะ ถ้านำมาตรการไปเปิดเผยโดยมิชอบ ในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ให้หมายรวมถึงระบบบล็อกเชน ตามกฎกระทรวงฉบับที่... พ.ศ. ... ออกตามความในพ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

“กรณีที่มีการเข้าถึงซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะและมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน ให้หมายรวมถึงระบบบล็อกเชน ตามกฎกระทรวงฉบับที่... พ.ศ. ... ออกตามความในพ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ”

ซึ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 นำมาใช้กับบล็อกเชนเพื่อป้องกันการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ในการเข้าไปดูข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของที่ดินโดยมิได้รับอนุญาต และได้กำหนดบทลงโทษเช่นเดียวกับการเข้าถึงระบบหรือข้อมูลทางคอมพิวเตอร์รูปแบบอื่นเช่นเดียวกัน โดยการออกมาเป็นกฎกระทรวงในการใช้บังคับแทนการแก้ไขพ.ร.บ. ที่มีความยุ่งยากและซับซ้อน รวมถึงระยะเวลาในการนำบล็อกเชนมาบังคับใช้

จากที่กล่าวมาข้างต้น การที่จะนำบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในเชิงกฎหมายจะเห็นว่า กฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบันพบว่ามาตรา 56/1 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 เปิดช่องทางในการที่จะนำวิธีการอื่นเข้ามาตรวจสอบแทนวิธีการเดิมในปัจจุบันได้ และมาตรา 5,6 และ 7 แห่ง พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 ที่ควรแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวข้องในการที่จะนำเอาบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแทนวิธีการเดิมในปัจจุบัน โดยการออกเป็นกฎกระทรวงตามตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้น ดังนั้นกฎหมายจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่สำคัญในการที่จะนำเอาบล็อกเชนมาใช้ได้หรือไม่

5.5 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการวิจัยความเป็นไปได้ทางเทคนิคและทางกฎหมายของการนำ “Blockchain” มาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

1. กรมที่ดินควรอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบล็อกเชนเพิ่มมากขึ้น โดยการจัดฝึกอบรมแก่ผู้ปฏิบัติให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการนำบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเนื่องจากเป็นเทคโนโลยีใหม่และมีความซับซ้อนเชิงเทคนิคสูง มีผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีนี้มีจำนวนไม่มาก

2. ควรมีการแก้ไขหรือเพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่ใช้ในปัจจุบันบางมาตราให้สามารถรองรับการนำบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินได้ รวมทั้งการออกกฎหมายเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้บล็อกเชนในการยืนยันความถูกต้องของเอกสารสิทธิในที่ดิน

3. กรมที่ดินควรนำเอาข้อมูลของโครงการพัฒนาระบบสารสนเทศระยะที่ 2 ที่จะสิ้นสุดปี 2564 เมื่อข้อมูลสารบบที่ดินและรูปแปลงที่ดินได้มีการนำเข้าเป็นดิจิทัลไฟล์ทั้งหมดทั่วประเทศแล้ว มาใช้ในระบบบล็อกเชนโดยเลือกสำนักงานที่ดินแห่งใดแห่งหนึ่งเป็นต้นแบบในการทดสอบการใช้ระบบนี้ โดยจัดสรรงบประมาณบางส่วนไปที่สำนักงานที่ดินต้นแบบ เครื่องมือและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแชร์ข้อมูลของสำนักงานที่ดินต้นแบบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทำการทดสอบระบบว่าสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ จึงมีความเป็นไปได้ที่จะมีการนำเอาบล็อกเชนมาใช้ในการป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบได้

4. กรมที่ดินควรจัดทำรายงานสถิติการคอร์ปชั่นของเจ้าหน้าที่กรมที่ดินว่าลดลงไปจากเดิมมากน้อยเพียงใดในขั้นตอนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน เมื่อได้มีการนำบล็อกเชนมาใช้เปรียบเทียบกับปัจจุบันที่ออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแบบวิธีดั้งเดิม

5.6 ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ผู้ที่จะศึกษาวิจัยควรศึกษาการนำบล็อกเชนมาใช้ในการทำธุรกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งทางด้านการเงิน อสังหาริมทรัพย์ สาธารณสุข และอื่นๆ เพราะบล็อกเชนเป็นเทคโนโลยีที่มีข้อดีทางด้านความโปร่งใสและไม่มีการรวมศูนย์ทำให้มีการกระจายธุรกรรมต่างๆไปยังผู้มีส่วนได้เสียได้ทำการตรวจสอบและยืนยันความถูกต้องของธุรกรรมดังกล่าว

โดยมีความปลอดภัยสูงเนื่องจากใช้ระบบการยืนยันอัตลักษณ์บุคคลทั้งลายนิ้วมือ หรือลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์ในการยืนยันตัวตน ทำให้ไม่มีใครที่ไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเข้าไปแก้ไขข้อมูลได้ รวมทั้งธุรกรรมที่ได้รับการยืนยันจากผู้มีส่วนได้เสียว่ามีความถูกต้องแล้วจะถูกเก็บไว้ในบล็อก(Block) ซึ่งต่อจากธุรกรรมที่ได้รับการยืนยันความถูกต้องก่อนหน้านี้โดยต่อกันเป็นลูกโซ่ (chain) เมื่อมีใครเข้าไปแก้ไขจะทำให้บล็อกก่อนหน้าพังจึงทำให้ยากที่จะเข้าไปแก้ไขได้ รวมทั้งผู้มีส่วนได้เสียจะทราบได้ทันทีว่าธุรกรรมได้มีคนเข้าไปแก้ไขเพราะข้อมูลจะส่งผ่านไปยังทุกคนที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นบล็อกเชน จึงเป็นเทคโนโลยีที่มีความโปร่งใสและปลอดภัยสูง จึงสามารถที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในหลายสาขาอาชีพ ซึ่งอนาคตมีความเป็นไปได้ที่จะเข้ามาแทนที่ระบบอินเทอร์เน็ตที่ใช้กันในปัจจุบันโดยต้องมีการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้รองรับกับการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ เพื่อให้หน่วยงานต่างๆสามารถนำบล็อกเชนมาใช้ในสาขาอาชีพต่างๆได้มากขึ้น รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐที่สามารถใช้ในการออกแบบการทำงานระบบราชการให้อยู่ในรูปแบบ Smart Contract ได้หรือแม้กระทั่งการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่สามารถนำบล็อกเชนมาใช้ในการออกเสียงเลือกตั้งได้อย่างโปร่งใสและเป็นธรรม ป้องกันปัญหาการโกงการเลือกตั้งได้ เป็นต้น

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ผนวก ก

แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็น

เรื่อง การศึกษาความเป็นไปได้ทางเทคนิคและทางกฎหมายในการนำ “Blockchain” มาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

ความเป็นมาและวัตถุประสงค์

ปัจจุบัน การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน โดยเฉพาะโฉนดที่ดิน เป็นปัญหาสำคัญต่อกรมที่ดินและประชาชนที่มาขอออกโฉนดที่ดิน เนื่องจากมีการเพิกถอนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเป็นจำนวนมากจากการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินไม่ถูกต้องตามระเบียบ ขั้นตอนกระบวนการที่ใช้ระยะเวลาและมีเป็นจำนวนมาก รวมทั้งเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบในที่ดินที่จะออกโฉนดที่ดินนั้น ทำให้เป็นช่องทางการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่กรมที่ดินในการคอร์รัปชัน และสร้างความไม่เชื่อมั่นในการหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินหรือโฉนดที่ดินของประชาชน

อย่างไรก็ตาม ได้มีนวัตกรรมที่เรียกว่า “Blockchain” ซึ่งเป็นเทคโนโลยีเปลี่ยนโลกที่ได้มีการนำมาใช้ในแวดวงทางการเงินในรูปแบบที่เรียกว่า “บิตคอยน์ (Bitcoin)” เป็นครั้งแรกเนื่องจากเทคโนโลยีดังกล่าว ใช้การกระจายข้อมูลไปยังหน่วยงานต่างที่เกี่ยวข้องผ่านทางธุรกรรมต่างๆโดยให้หน่วยงานต่างๆแย่งกันรับรองและยืนยันความถูกต้องของธุรกรรมผ่านระบบดังกล่าว ซึ่งเมื่อธุรกรรมที่ได้ รับรองแล้วจะถูกเก็บลงไว้ในบล็อกแล้วเอามาเชื่อมต่อกับธุรกรรมที่ทำก่อนหน้าเป็นโซ่ จึงเรียกรวีสั่งกล่าวว่าเป็นบล็อกเชน (Blockchain) ซึ่งข้อดีคืออยากต่อการแก้ไขธุรกรรมที่ได้มีการยืนยันความถูกต้องมีความโปร่งใสทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถรับรู้การทำธุรกรรมต่างๆได้ ไม่ต้องพึ่งพาหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเพียงแห่งเดียว และสามารถทำธุรกรรมที่ไหนก็ได้ถ้ามีระบบอินเทอร์เน็ตซึ่งเทคโนโลยีดังกล่าวสามารถนำมาออกแบบการทำธุรกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการจดทะเบียนสิทธิในที่ดินและตรวจสอบความถูกต้องของธุรกรรมเกี่ยวกับที่ดิน ประเทศแรกที่ใช้ระบบดังกล่าว คือ ประเทศสวีเดน ในรูปแบบที่เรียกว่า Smart contract

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความเป็นไปได้ทางเทคนิคและทางกฎหมายในการนำ “Blockchain” มาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบในกรมที่ดิน โดยเปรียบเทียบกับ การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบันว่ามีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใดที่จะนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้ในอนาคต

วิธีการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้ แบ่งเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบ

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน โดยเฉพาะโฉนดที่ดิน ในปัจจุบันของกรมที่ดิน

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับ“Blockchain”

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ทางเทคนิคและทางกฎหมายในการนำ “เทคโนโลยีบล็อกเชน “Blockchain” มาใช้ในการป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

ในการตอบแบบสอบถาม จะมีลักษณะการตอบคำถาม 2 ลักษณะ ได้แก่

1.) ทำเครื่องหมาย ✓ ในหัวข้อที่ท่านเลือก

ตัวอย่าง

มี

ไม่มี

2.) เติมข้อความตามความคิดเห็นของท่าน ในกรณีที่ท่านมีความคิดเห็นเพิ่มเติม ที่ต้องการแสดงในแต่ละข้อท่านสามารถแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมได้โดยอิสระ

ส่วนที่ 1	ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบ
------------------	------------------------------

1. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่งใดในกรมที่ดิน

☐ ผู้บริหารระดับสูง	☐ ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ
☐ หัวหน้าฝ่ายระบบสารสนเทศ	☐ เจ้าหน้าที่ฝ่ายระบบสารสนเทศ

2. เพศ

☐ ชาย	☐ หญิง

3. อายุ ปี

4. ระดับการศึกษา

☐ ปวช./ปวส.	☐ ปริญญาตรี	☐ ปริญญาโท	☐ ปริญญาเอก

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน โดยเฉพาะโฉนดที่ดิน ในปัจจุบันของกรมที่ดิน

2.1 ท่านคิดว่า ปัจจุบันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงไร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

.....

.....

.....

.....

.....

2.2. ท่านคิดว่า สาเหตุของปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบในปัจจุบัน คืออะไร

.....

.....

.....

.....

.....

2.3 ท่านคิดว่า ผลกระทบต่อประชาชนและรัฐของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ มีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับ “Blockchain”

3.1. ท่านคิดว่า การนำบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแทนวิธีการเดิมในปัจจุบันสามารถป้องกันการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบ รวมทั้งปัญหาการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ ได้หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3.2. ท่านคิดว่า บล๊อคเชน สามารถลดระยะเวลาขั้นตอนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบได้ หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3.3 ท่านคิดว่า การนำบล๊อคเชนมาช่วยลดต้นทุนค่าใช้จ่าย ระยะเวลา รวมทั้งความเชื่อมั่นของประชาชนและลดข้อพิพาทระหว่างประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ได้หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3.4 ท่านคิดว่า ปัจจัยที่จะนำบล๊อคเชนมาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ มีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

3.5 ท่านคิดว่า ปัญหาอุปสรรคในการนำบล๊อคเชนมาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำ “Blockchain” มาใช้ในการป้องกัน
 การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

4.1 ท่านคิดว่า ความพร้อมของกรมที่ดินที่จะนำบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิใน
 ที่ดิน มีมากน้อยเพียงใด อะไรบ้าง

.....

4.2 ท่านคิดว่า ความเป็นไปได้ในอนาคตกรมที่ดินจะนำบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดง
 สิทธิในที่ดิน มีมากน้อยเพียงใด อย่างไรบ้าง

.....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 CHULALONGKORN UNIVERSITY

ขอขอบคุณในการตอบแบบสัมภาษณ์ในครั้งนี้

ผนวก ข

แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus groups)

เรื่อง การศึกษาความเป็นไปได้ทางเทคนิคและทางกฎหมายในการนำ “Blockchain” มาใช้ป้องกัน
การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

ดำเนินการสนทนาเมื่อวันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

พิธีกร ผู้จัดบันทึก

คำชี้แจง แบบบันทึกการสนทนากลุ่มนี้ เป็นการศึกษาความเป็นไปได้ทางเทคนิคและทางกฎหมาย
ในการนำ “Blockchain” มาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

รายชื่อสมาชิกผู้เข้าร่วมสนทนา

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....
- 8.....
- 9.....
- 10.....
- 11.....
- 12.....

1. ท่านคิดว่า ปัจจุบันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงไร

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่า สาเหตุของปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบในปัจจุบัน คืออะไร

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่า ผลกระทบต่อประชาชนและรัฐของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่า การนำบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแทนวิธีการเดิมในปัจจุบันสามารถป้องกันการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบ รวมทั้งปัญหาการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ ได้หรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

5. ท่านคิดว่า การนำบล็อกเชนมาช่วยลดต้นทุนค่าใช้จ่าย ลดระยะเวลา รวมทั้งความเชื่อมั่นของประชาชนและลดข้อพิพาทระหว่างประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ได้หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

6. ท่านคิดว่า ปัจจัยที่จะนำบล็อกเชนมาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ มีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

7. ท่านคิดว่า ปัญหาอุปสรรคในการนำบล็อกเชนมาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ มีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

8. ท่านคิดว่า ความพร้อมของกรมที่ดินที่จะนำบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินมีมากน้อยเพียงใด อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

9. ท่านคิดว่า ความเป็นไปได้ในอนาคตที่ดินจะนำบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน มีมากน้อยเพียงใด อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

ผนวก ค

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1

อาจารย์เอก (นามสมมติ) อาจารย์ประจำสถาบันศูนย์วิจัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อายุ 41 ปี
(นักวิชาการ)

ด้านความถูกต้องและน่าเชื่อถือของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบัน

อาจารย์เอก (นามสมมติ) เล่าว่าถ้าเป็นหนังสือจากหน่วยงานราชการภาพแรกๆ ที่เห็นมีความน่าเชื่อถือ แต่ยังไม่มีความถูกต้องร้อยเปอร์เซ็นต์ เพราะในความเป็นจริงก็ยังมีปัญหาการฟ้องร้องประมาทหนึ่ง ปัญหาน่าจะมีความผิดพลาดจากข้อมูลที่ไม่ถูกต้องทุกคนมีข้อมูลที่เป็นปัจจุบันอยู่ในมืออย่างน้อยแค่ไหน จึงจะออกเอกสารตรงนั้นได้ ถ้าโดยปกติแล้ว ถ้ามีความเป็นไปได้ว่าข้อมูลครบและถูกต้องก็ออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้ได้ แต่ถ้าข้อมูลที่ได้มันถูกหรือไม่ถูกต้อง อันนั้นอาจเกิดข้อผิดพลาดในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินได้ ในความคิดเห็นส่วนตัวกรมที่ดินน่าจะมีความเกี่ยวข้องกับเอกสารสิทธิที่มีความน่าเชื่อถือและถูกต้องมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับหน่วยงานอื่น เพราะเป็นภารกิจหลักโดยตรง แต่การที่ไม่มีการแชร์ข้อมูลไปยังหน่วยงานอื่นได้ทราบด้วยทำให้ไม่ทราบได้เลยว่าที่ดินแปลงนั้นใครเป็นเจ้าของ และตั้งอยู่ตรงไหนรุกกล้าเขตป่าหรือไม่ เป็นต้น

ด้านสาเหตุของปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบในปัจจุบัน

อาจารย์เอก (นามสมมติ) เล่าว่าปัญหาคือข้อมูลไม่เป็นปัจจุบันและครบถ้วน รวมทั้งไม่มีการแชร์ข้อมูลจึงทำให้เกิดความผิดพลาดในภายหลังและการจัดเก็บข้อมูลเอกสารสิทธิในที่ดินยังเป็นเอกสารที่เป็นกระดาษทำให้ง่ายต่อการปลอมแปลงหรือแก้ไขข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารสิทธิ อีกทั้งยังไม่มี การจัดเก็บเอกสารอยู่ในรูปแบบไฟล์ที่เป็นดิจิทัลทำให้ยากที่หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเข้าไปตรวจสอบ ทำให้ขาดความโปร่งใสในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน อีกทั้งระบบ server ของกรมที่ดินยังไม่เป็นปัจจุบันหรือมีการนำเข้าไปที่ต้องน่าเชื่อถือที่ดีพอ อีกทั้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องไม่สามารถรับรู้ข้อมูลการขอเอกสารสิทธิได้ เนื่องจากยังไม่มีกฎระเบียบบังคับให้ต้องตรวจสอบการขอออกเอกสารสิทธิในที่ดินที่มาจากกรมที่ดิน ทำให้หน่วยงานอื่นเพิกเฉยที่จะไม่ให้ความร่วมมือในการตรวจสอบเอกสารสิทธิในที่ดินทำให้กรมที่ดิน เป็นเพียงหน่วยงานเดียวที่ต้องตรวจสอบเอกสารสิทธิในที่ดินตามกฎหมายที่กำหนดไว้ไม่เกิดความน่าเชื่อถือ เพราะเป็นช่องทางของเจ้าหน้าที่กรมที่ดินสามารถร่วมมือกับกลุ่มนายทุนในการออกเอกสารสิทธิในที่ดินโดยมิชอบได้ เป็นช่องทางคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่อีกทางหนึ่งด้วย นอกจากนี้กรมที่ดินเป็นหน่วยงานเดียวที่จัดเก็บข้อมูลเอกสารสิทธิทั้งด้านทะเบียน

ที่ดินและรูปแปลงที่ดินเพียงหน่วยงานเดียวและกฎหมายให้อำนาจในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องด้วยแต่หลายหน่วยงานไม่ให้ความร่วมมือในการตรวจสอบหรือตรวจสอบล่าช้าทำให้การพิจารณาออกโฉนดที่ดินเป็นไปด้วยความล่าช้าไม่เกิดความรวดเร็วเท่าที่ควร

ด้านผลกระทบต่อประชาชนและรัฐของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

อาจารย์เอก (นามสมมติ) เล่าว่าประชาชนน่าจะได้รับผลกระทบโดยตรง คือผู้ได้รับเอกสารสิทธิที่มันผิดพลาดทำให้เขาเสียสิทธิแน่นอน ไม่ว่าจะทรัพย์สินที่ได้จากการซื้อต่อ เพราะเขาไม่ทราบได้เลยว่าหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินได้มีการออกโดยมิชอบจากเจ้าหน้าที่ แล้วถูกเพิกถอนภายหลัง เนื่องจากเป็นการออกโดยมิชอบทำให้เขาต้องเสียเงินเป็นจำนวนมากจากการซื้อขายที่ดินแปลงดังกล่าว สร้างปัญหาในการฟ้องร้องต่อศาลเกี่ยวกับการเพิกถอนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดินเป็นจำนวนมาก อีกทั้งขาดความเชื่อมั่นต่อเอกสารสิทธิในที่ดินที่ออกจากกรมที่ดินว่าไม่มีความน่าเชื่อถือ แม้กระทั่งสถาบันทางการเงินก็ตาม โดยเฉพาะจังหวัดท่องเที่ยวที่ดินมีราคาแพง เช่น ภูเก็ต กระบี่ พังงา สถาบันการเงินเหล่านี้ยังไม่เชื่อถือในโฉนดที่ดินเลย เพราะบางธนาคารได้ปล่อยเงินกู้ให้กับกลุ่มนายทุนที่มีเอกสารสิทธิแล้วต่อมาถูกเพิกถอนทำให้เขาต้องเสียเงินในการปล่อยกู้เป็นจำนวนหลายร้อยล้านบาท และต้องหันมาฟ้องร้องดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่กรมที่ดินที่เป็นผู้ออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินต่อไป ส่วนรัฐที่ต้องเสีย คืองบประมาณที่ต้องจ่ายคืนประชาชนหรือสถาบันทางการเงินที่ต้องเสียเงินไปจากการถูกเพิกถอนจากกรมที่ดิน อีกทั้งเพิ่มจำนวนคดีจากการฟ้องร้องจากประชาชนและสถาบันทางการเงินต่อเจ้าหน้าที่กรมที่ดินหรือกรมที่ดินเพิ่มมากขึ้นทำให้เสียงบประมาณและเวลาโดยใช่เหตุ ทั้งๆที่ไม่สมควรจ่ายอันนี้มีผลทั้งคู่

ด้านการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแทนวิธีการเดิมในปัจจุบันสามารถป้องกันการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบ รวมทั้งปัญหาการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่

อาจารย์เอก (นามสมมติ) เล่าว่าตัวบล็อกเชนมีเทคนิคใช้ในการยืนยันตัวตนยืนยันธุรกรรมที่เข้าสู่กระบวนการว่าถูกต้องหรือเปล่า แต่จะนำมาประยุกต์ใช้เอกสารอย่างไร มันน่าจะมีหลายวิธีอยู่ แต่แนวคิดมันน่าจะเป็นไปได้ ถ้าโดยแนวคิดของมันมีการตรวจสอบข้อมูลที่ถูกส่งต่อมาอันตัวที่เป็นเอกสารสิทธิที่จะออกให้ได้รับการตรวจสอบและยืนยันจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้วมันก็น่าจะยืนยันได้ว่าเอกสารสิทธิที่ออกมาถูกต้อง โดยกรมที่ดินจะต้องเปลี่ยนระบบการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในรูปแบบปัจจุบันที่อาศัยกรมที่ดินเป็นเพียงหน่วยงานเดียวที่จะพิจารณาว่าจะออกโฉนดที่ดินให้กับ

ผู้ขอได้หรือไม่ แต่นำเทคโนโลยีบล็อกเชนเข้ามาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยการนำเข้าข้อมูลเอกสารสิทธิในที่ดินทั้งหมดที่เป็นแบบกระดาษมาเป็นแบบดิจิทัลไฟล์ เพื่อสร้างการตรวจสอบระบุตัวตนของผู้เป็นเจ้าของหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินว่าเป็นตัวจริงหรือไม่ ซึ่งวิธีการตรวจสอบอัตลักษณ์บุคคลเพื่อยืนยันตัวตนมีหลายวิธี แต่วิธีที่นิยมกันมากที่สุด คือ แสกนลายนิ้วมือซึ่งมีความปลอดภัยสูง เจ้าหน้าที่ไม่สามารถที่จะเข้าไปดูข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของได้หากไม่ได้รับการอนุญาต ทำให้เกิดความโปร่งใสในขั้นตอนกระบวนการตรวจสอบ หลังจากนั้นเมื่อตรวจสอบยืนยันว่าเป็นเจ้าของจริงแล้วก็จะส่งข้อมูลไปยังหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องได้รับทราบว่ามีผู้มายื่นขอออกโฉนดที่ดินเพื่อให้ตรวจสอบว่าที่ดินแปลงดังกล่าวที่มาขอออกโฉนดที่ดินมีความถูกต้องเพื่อที่จะยืนยันความถูกต้องกลับมายังกรมที่ดิน เพื่อที่กรมที่ดินจะได้ประกาศว่าเอกสารที่ผู้ขอนำมายื่นออกโฉนดที่ดินมีความถูกต้องสามารถออกเป็นโฉนดที่ดินได้ ซึ่งจะถูกนำไปจัดเก็บเป็นบล็อก(Block) ซึ่งเจ้าหน้าที่กรมที่ดินเองก็ไม่สามารถแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงเอกสารสิทธิที่ได้มีการยืนยันไปแล้วได้ เพราะจะทำให้หน่วยงานอื่นที่ถือข้อมูลที่ได้มีการยืนยันไปแล้วสามารถรู้ได้ว่าการแก้ไขจากระบบได้โดยทันที ซึ่งจะช่วยให้เรื่องความโปร่งใสและปัญหาการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ของกรมที่ดินได้ เทคโนโลยีบล็อกเชนข้อดีหลักๆคือมันไม่สามารถที่จะกลับไปแก้ไขข้อมูลที่มีการยืนยันความถูกต้องไปแล้วได้ รวมทั้งความโปร่งใสในการตรวจสอบดังนั้นการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในกรมที่ดินจะสามารถป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบได้ รวมทั้งป้องกันปัญหาการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ได้ดีกว่ากระบวนการที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เนื่องจากมีการยืนยันความถูกต้องจากหน่วยงานอื่นด้วย ไม่ใช่กรมที่ดินเพียงหน่วยงานเดียว

ด้านการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาสร้างความโปร่งใสในขั้นตอนและกระบวนการการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบัน

อาจารย์เอก (นามสมมติ) เล่าว่าจากที่คุยกันเบื้องต้นเราเอาแนวคิดมาใช้ ไม่ได้เอามาติดตั้ง server มายืนยันบล็อกเชนเร็วไม่เร็วขึ้นอยู่กับข้อกำหนดว่าเราจะตั้งกฎเกณฑ์ขึ้นมาได้อย่างไร ถ้าถูกการร้องขอจากกรมที่ดินหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องรับรองความถูกต้องภายใน 7 วัน อันนี้ก็คิดว่ามันน่าจะเร็วขึ้นในอดีตคิดว่าไม่มีเงื่อนไขตรงนี้ขึ้นมา คือส่งไปให้ทำแต่ไม่ได้ทำ ไม่ได้ให้ความร่วมมือ แต่ถ้าเรามีการกำหนดว่าภายใน 7 วัน ไม่มีการยืนยันความถูกต้องกลับมาก็ถือว่าการร้องขอได้รับการอนุมัติแล้วก็คือถูกต้องและถ้ามีความผิดพลาดอะไรเกิดขึ้นมาหน่วยงานที่รับผิดชอบคือหน่วยงานที่ไม่ยืนยันความถูกต้องกลับมา ทำให้กระบวนการมีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบยืนยันได้ จึงสร้างความโปร่งใสในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินได้

ด้านการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาช่วยลดต้นทุนค่าใช้จ่าย ลดระยะเวลา รวมทั้งความเชื่อมั่นของประชาชนและลดข้อพิพาทระหว่างประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

อาจารย์เอก (นามสมมติ) เล่าว่าความถูกต้องไม่ได้ถูกกำหนดเพียงกรมที่ดินเพียงอย่างเดียว จะบอกไม่ได้ว่าเจ้าหน้าที่คนนี้เป็นคนรับรองว่าคนที่มาทำธุรกรรมมาอนุมัติความถูกต้องได้เพียงคนเดียว แน่แน่นอนว่าเรื่องคอร์ปชั่นต้องถูกปิดตอกอยู่แล้ว เพราะ การอนุมัติเกิดจากเจ้าของข้อมูลที่แท้จริงทั้งหมดทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นคนอนุมัติ เพราะฉะนั้นเขาไม่มีโอกาส ว่ารับอะไรบางอย่างเพื่อที่จะอนุมัติไปได้ จริงๆมันถูกตรวจสอบโดยระบบเพราะฉะนั้นความโปร่งใสมันเกิดขึ้นแน่นอน ข้อพิพาทจะไม่เกิดขึ้นแน่นอน แต่เรื่องลดค่าใช้จ่ายไม่แน่ใจ เพราะแน่นอนว่าการสร้างกระบวนการมันคือการเพิ่มงานให้หน่วยงานต่างๆ เพราะฉะนั้นค่าใช้จ่ายจึงเป็นจุดหนึ่งที่จะเกิดขึ้นในเรื่องของค่าใช้จ่ายที่แท้จริงแต่ถ้ามาหักลบค่าเสียโอกาสทุกอย่างที่มันจะเกิดขึ้นในอนาคตมันอาจจะคุ้มก็ได้ เช่นเมื่อเกิดปัญหาขึ้นมาเกิดข้อพิพาท เกิดการฟ้องร้อง ความสูญเสียด้านเวลาของหน่วยงานภาครัฐ ต้องไปนั่งขึ้นศาล ต้นทุนอาจจะแพงกว่าการทำบล็อกเชนมาใช้ในการออกเอกสารสิทธิในที่ดินก็ได้

ด้านปัจจัยที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

อาจารย์เอก (นามสมมติ) เล่าว่าปัจจัยที่สำคัญคือความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐด้วยกันที่เกี่ยวข้อง คือปัจจัยที่สำคัญว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือกับกรมที่ดินแค่ไหนอันนี้น่าจะเป็นปัจจัยหลักในแนวคิดตรงนี้น่าไปสู่การนำไปใช้ว่าจะเกิดได้จริงหรือไม่จริง เพราะอย่างที่เคยกันก่อนหน้า จากเดิมที่กรมที่ดิน เป็นเพียงหน่วยงานเดียวที่รับผิดชอบด้านข้อมูลเอกสารสิทธิในที่ดิน แต่หน่วยงานอื่นไม่รู้ถึงข้อมูลดังกล่าวทำให้การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเกิดขึ้นได้ง่าย เมื่อเจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์จากกลุ่มนายทุนเพื่อให้มีการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินทำให้เกิดการคอร์ปชั่นของเจ้าหน้าที่ได้ง่าย ปัจจัยที่สำคัญที่จะสามารถนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ได้หรือไม่คือนโยบายของรัฐบาล เพราะการที่จะเกิดระบบนี้ขึ้นรัฐบาลต้องมีความสำคัญและประโยชน์ของเทคโนโลยีดังกล่าวว่าสามารถแก้ไขปัญหาได้ จึงออกกฎหมายออกมาเพื่อบังคับให้กรมที่ดินและหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องใช้เทคโนโลยีนี้และให้มีการแชร์ข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารสิทธิในที่ดินที่จะออกโฉนดที่ดินไปยังหน่วยงานอื่นเพื่อตรวจสอบและยืนยันความถูกต้องกลับมาที่กรมที่ดิน เพื่อที่จะประกาศว่าสามารถออกโฉนดที่ดินได้หรือไม่ได้ รวมทั้งงบประมาณที่ต้องใช้ในการสร้างระบบ Server ในการจัดเก็บข้อมูลต่างจากที่เป็นเอกสารให้เป็นดิจิทัลไฟล์ที่ต้องใช้เป็นจำนวนมาก อีกทั้งบุคลากรที่

ต้องใช้ในการนำเข้าข้อมูล การที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ได้หรือไม่ นโยบายของรัฐบาลสำคัญที่สุด ถ้ารัฐบาลต้องการที่จะทำให้ประเทศไทยเป็นรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ทุกหน่วยงานต้องมีการปรับตัวจากเดิมที่พึ่งพาเอกสารที่เป็นกระดาษต่อไปจะเป็นแบบดิจิทัลไฟล์หรือ QR Code รัฐต้องสนับสนุนให้มีการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้อย่างจริงจังจึงจะเป็นจริงได้

ด้านปัญหาอุปสรรคในการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

อาจารย์เอก (นามสมมติ) เล่าว่านโยบายของรัฐและกฎหมายเป็นปัจจัยสำคัญที่เป็นอุปสรรคในการที่จะไม่สามารถนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินได้ รวมทั้งอิทธิพลของกลุ่มนายทุนหรือผู้เสียผลประโยชน์ที่จะพยายามที่จะไม่นำเทคโนโลยีนี้มาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน เพราะกลุ่มนายทุนส่วนใหญ่จะเป็นนักการเมือง ซึ่งเสียผลประโยชน์โดยตรงอย่างแน่นอน ถ้ามีการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้แทนวิธีการเดิม รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่สามารถเรียกรับผลประโยชน์ได้เหมือนแต่ก่อน จึงพยายามที่จะไม่สนับสนุนหรือผลักดันให้มีนโยบายหรือกฎหมายที่จะนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ซึ่งเป็นปัจจัยที่เป็นปัญหาอุปสรรคสำคัญ อีกทั้งกรมที่ดิน และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีนี้เพียงพอ รวมทั้งเพิ่มภาระงานให้แก่หน่วยงานอื่นที่ต้องรับผิดชอบในการยืนยันความถูกต้องของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ซึ่งปัจจุบันมีเพียงกรมที่ดินรับผิดชอบเพียงหน่วยงานเดียว

ด้านความพร้อมของกรมที่ดินที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

อาจารย์เอก (นามสมมติ) เล่าว่าอันนี้ไม่แน่ใจ เพราะไม่ได้สัมผัสกรมที่ดินเป็นการส่วนตัว แต่ด้านเทคโนโลยีในปัจจุบันไม่มีปัญหาอยู่แล้ว ผมคิดว่าเป็นด้านนโยบายมากกว่า

ด้านความเป็นไปได้ในอนาคตกรมที่ดินจะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

อาจารย์เอก (นามสมมติ) เล่าว่ามีความเป็นไปได้ เพราะมันมีปัญหามากในอดีตมาจนถึงปัจจุบัน ตอนนี้ทุกหน่วยงานพูดถึง BIG DATA บล็อกเชนกันหมด รวมทั้งประเทศไทยกำลังจะสู่ Thailand 4.0 ถ้าแนวคิดมันชัดเจนที่กรมที่ดินหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบเห็นว่ามันมีประโยชน์ คิดว่ามันเกิดขึ้นจริงได้ ปัจจุบันปัญหายังเกิดเพราะเรายังพึ่งพิงข้อมูลที่ยังไม่ถูกแชร์ ซึ่งการไม่ถูกแชร์เป็นไปตามนโยบายของแต่ละหน่วยงาน ถ้าจะเกิดขึ้นจริงทุกหน่วยงานต้องแชร์ ถ้าเกิดการแชร์ได้มันชัดที่จะ

เกิดขึ้นจริงได้ในการแก้ไขปัญหานั้น รวมทั้งข้อมูลที่ต้องมีความถูกต้องและเป็นมาตรฐานเดียวกัน เพราะในการที่จะแชร์ข้อมูลไปยังหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องข้อมูลต้องเป็นข้อมูลชุดเดียวกันเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงธุรกรรมในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินทุกหน่วยงานที่ถือข้อมูลต้องเหมือนกันรวมทั้งความพร้อมของกรมที่ดินที่มีความพร้อมต่อการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้มากน้อยเพียงใด รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในความคิดเห็นของผมถ้าจะมีการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ต้องใช้เวลาอย่างน้อย 10 ปีขึ้นไป เพราะมันต้องเปลี่ยนระบบการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินทั้งระบบเลยต้องใช้เวลาอย่างมาก รวมทั้งการปรับตัวของเจ้าหน้าที่กรมที่ดินต่อการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ด้วย

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2

อาจารย์ป๊อป (นามสมมติ) อาจารย์ประจำภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อายุ 41 ปี
(นักวิชาการ)

ด้านความถูกต้องและน่าเชื่อถือของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบัน

อาจารย์ป๊อป (นามสมมติ) เล่าว่ามีความน่าเชื่อถือในระดับหนึ่ง เพราะกรมที่ดินเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการออกหนังสือแสดงสิทธิ ในที่ดินเพียงหน่วยงานเดียว แต่ปัญหาการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบก็ยังมีเป็นจำนวนมาก ปัญหาอาจจะเป็นเพราะกรมที่ดินเป็นเพียงหน่วยงานเดียวที่มีข้อมูลทางด้านเอกสารสิทธิในที่ดินทำให้รู้ถึงกระบวนการและขั้นตอนการออกโฉนดที่ดินเป็นอย่างดี ซึ่งยังไม่มีหน่วยงานอื่นรู้เรื่องเลยจึงทำให้ง่ายในการปลอมแปลงหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเพราะเจ้าหน้าที่รู้ข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของที่ดินจึงทำให้ง่ายในการปลอมแปลงโฉนดที่ดินขึ้นได้ง่าย และเป็นช่องทางการคอร์ปชั่นจากตัวเจ้าหน้าที่เองที่เรียกรับผลประโยชน์หรือสมรู้ร่วมคิดกับนายทุนในการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบทำให้โฉนดที่ดินที่ออกมีความไม่ถูกต้องหรือน่าเชื่อถือเต็มร้อยเปอร์เซ็นต์

ด้านสาเหตุของปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบในปัจจุบัน

อาจารย์ป๊อป (นามสมมติ) เล่าว่าปัญหาหลักของการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบตามความคิดของผม คือ การที่กรมที่ดินเป็นเพียงหน่วยงานเดียวที่มีข้อมูลและเอกสารสิทธิในที่ดินรวมทั้งมีอำนาจในการออกโฉนดที่ดินเพียงหน่วยงานเดียวจึงขาด การตรวจสอบความถูกต้องของรูปแปลงที่ดินที่นำมาออกโฉนดที่ดินจึงทำให้โฉนดที่ดินออกโดยมิชอบ อีกทั้งปัญหาการคอร์ปชั่นของเจ้าหน้าที่กรมที่ดินที่อาศัยกฎระเบียบที่รับผิดชอบเป็นช่องทางในการเรียกรับผลประโยชน์จากประชาชนหรือนายทุนเพื่อออกโฉนดที่ดินดังกล่าว ขาดความโปร่งใสในการตรวจสอบจากหน่วยงานภายนอก

ด้านผลกระทบต่อประชาชนและรัฐของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

อาจารย์ป๊อป (นามสมมติ) เล่าว่าผลกระทบต่อประชาชนจะได้รับจากการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบโดยตรง คือประชาชนต้องสูญเสียเงินทองจากการซื้อโฉนดที่ดินมาโดยสุจริตใจโดยมิได้ทราบเลยว่าโฉนดที่ดินดังกล่าวออกโดยมิชอบเพราะมีการเพิกถอนโฉนดที่ดินตามมาภายหลัง ทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในตัวโฉนดที่ดินซึ่งถือว่าเป็นหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดินชั้นสูงสุดแล้วตามกฎหมาย อีกทั้งสถาบันทางการเงินไม่ยอมรับโฉนดที่ดินมาเพื่อเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้ยืมของที่ดินที่คาดว่าจะมีปัญหาโดยเฉพาะแถวจังหวัดท่องเที่ยวทางภาคใต้ สถาบันทางการเงินบางที่ยังไม่ยอมรับโฉนดที่ดินที่คาดว่าจะมีปัญหา เพราะเท่าที่ทราบญาติเคยเอาโฉนดที่ดินไปจำนองกับธนาคาร ธนาคารยังไม่ยอมรับเพราะว่าน่าจะออกไม่ถูกต้อง จนญาติต้องไปเอาหนังสือรับรองจากกรมป่าไม้มายืนยันว่าไม่ได้รุกป่าพื้นที่ในเขตป่าไม้ถึงจะยอมปล่อยสินเชื่อให้ ส่วนรัฐจะได้รับผลกระทบโดยตรงที่พื้นที่รัฐได้ถูกบุกรุกจากประชาชนที่ถือครองโฉนดที่ดินรุกป่าเข้าไปทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐ และจำนวนคดีที่มีการฟ้องร้องจากประชาชนเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายเพิ่มมากขึ้นในชั้นศาล

ด้านการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแทนวิธีการเดิมในปัจจุบันสามารถป้องกันการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบ รวมทั้งปัญหาการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่

อาจารย์ป๊อป (นามสมมติ) เล่าว่าเทคโนโลยีบล็อกเชน เป็นเทคโนโลยีที่มีการพูดถึงกันมากในทุกวงการ โดยเฉพาะทางด้านการเงินที่เรารู้จักและมีชื่อเสียงคือ BITCOIN ซึ่งเป็นสกุลเงินถอดรหัสซึ่งใช้เทคโนโลยีบล็อกเชนมาเป็นโครงสร้างในการทำธุรกรรม ข้อดีของเทคโนโลยีนี้คือ มีความโปร่งใสเชื่อถือได้ เพราะใช้ฉันทานุมัติของทุกคน ไม่สามารถกลับไปแก้ไขธุรกรรมที่ได้รับการยืนยันความถูกต้องของธุรกรรมไปแล้วได้ โดยทุกวันนี้การออกโฉนดที่ดินของกรมที่ดินมีเพียงกรมที่ดินเพียงหน่วยงานเดียวที่รับผิดชอบ แต่ไม่มีการแชร์ข้อมูลเอกสารสิทธิต่างๆที่กรมที่ดินเก็บเอาไว้ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเทคโนโลยีต้องเปลี่ยนข้อมูลที่เป็นกระดาษให้นำเข้าข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลไฟล์เสียก่อนโดยเจ้าของที่ดินจะต้องมี Private Key ในการยืนยันอัตลักษณ์บุคคลเสียก่อนโดยการใช้ลายเซ็นหรือลายนิ้วมือเป็นเครื่องยืนยันตัวตนโดยไฟล์เอกสารสิทธิที่ถอดรหัสพร้อมลายเซ็นหรือลายนิ้วมือแล้วจะถูกส่งไปยังหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องที่เราเรียกหน่วยงานนี้ว่า NODE ซึ่งจะต้องใช้ Public Key เป็นตัวถอดรหัสธุรกรรมที่ส่งมานั้นในการตรวจสอบธุรกรรมดังกล่าวว่ามีความถูกต้องหรือไม่แล้วยืนยันความถูกต้องส่งกลับไปยังกรมที่ดินที่ได้รับอำนาจในการประกาศธุรกรรมนั้นเก็บไว้ในบล็อกซึ่งจะนำหลายธุรกรรมที่ได้รับรองหรือยืนยันแล้วเอามาต่อเป็นโซ่ซึ่งต้องอิงมาจากธุรกรรมก่อนหน้าเราเรียกโซ่ที่เชื่อมโยงระหว่างบล็อกแต่ละบล็อกว่าการ HASHING ซึ่งได้รับการเข้ารหัสทางคณิตศาสตร์เอาไว้ ทำให้ยากที่จะกลับไปแก้ไขธุรกรรมที่ได้รับการจัดเก็บไว้ในบล็อกแล้ว เพราะจะทำให้หน่วยงานแต่ละหน่วยงานที่ถือสำเนาธุรกรรมที่เก็บไว้ในบล็อกรู้ได้ทันที สาเหตุที่ให้กรมที่ดิน

ประกาศบล็อกเชน ซึ่งเราเรียกวิธีการนี้ว่า Proof of Authority เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านกฎหมาย และความปลอดภัยซึ่งแตกต่างจากBITCOINซึ่งจะมีหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเป็น Miner แย่งกัน ยืนยันความถูกต้องของธุรกรรมนั้นซึ่งเราเรียกวิธีนี้ว่า Proof of Work ซึ่งจะได้ Bitcoin เป็นรางวัล ถึงกรณที่เงินจะประกาศแต่ก็ไม่สามารถแก้ไขธุรกรรมที่ยืนยันมาแล้วได้ เพราะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ถือสำเนาของบล็อกเชนเอาไว้จะทราบได้ทันที โดยไม่ทราบด้วยว่าเจ้าของที่ดินชื่ออะไรเพราะได้มีการเข้ารหัสเป็นเลขไอดีเอาไว้รู้เฉพาะธุรกรรมที่ขอยืนยันออกโฉนดที่ดินเท่านั้น ซึ่งวิธีที่กล่าวมาสามารถป้องกันการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบได้ รวมทั้งปัญหาการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่กรมที่ดินได้

ด้านการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาช่วยลดต้นทุนค่าใช้จ่าย ลดระยะเวลา รวมทั้งความเชื่อมั่นของประชาชนและลดข้อพิพาทระหว่างประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

อาจารย์ป๊อป (นามสมมติ) เล่าว่าเทคโนโลยีบล็อกเชนไม่ช่วยในการลดต้นทุนค่าใช้จ่ายได้ เนื่องจากระบบเทคโนโลยีดังกล่าวมีต้นทุนค่าใช้จ่ายที่สูงมากกว่าการออกโฉนดที่ดินของกรมที่ดินในปัจจุบันซึ่งมีค่าใช้จ่ายที่ถูกกว่ามาก แต่ถ้าเรื่องลดระยะเวลาของขั้นตอนและกระบวนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินคิดว่าช่วยได้อย่างมาก เพราะจากเดิมที่ต้องผ่านขั้นตอนตามระเบียบของทางราชการที่พึ่งพาเจ้าหน้าที่เป็นหลักมีระยะเวลาขั้นตอนที่นานมาก แต่เทคโนโลยีนี้สามารถช่วยลดระยะเวลาให้น้อยลงกว่าเดิมมากหลายเท่าจากเป็นเดือนเหลือแค่ไม่กี่วันทำให้การยืนยันความถูกต้องที่ส่งไปยังหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง และข้อดีที่มันไม่สามารถกลับไปแก้ไขได้ทำให้โฉนดที่ดินที่ออกมามีความถูกต้องและน่าเชื่อถือมากกว่าในปัจจุบันสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชนหรือสถาบันทางการเงินได้ และสามารถลดข้อพิพาทระหว่างประชาชนกับรัฐในการฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายจากการเพิกถอนโฉนดที่ดินที่ออกโดยมิชอบได้

ด้านปัจจัยที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

อาจารย์ป๊อป (นามสมมติ) เล่าว่านโยบายของรัฐบาลเป็นปัจจัยสำคัญที่จะมีการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ เพราะถ้ารัฐบาลเห็นว่าเทคโนโลยีนี้มีประโยชน์ต่อประชาชนและรัฐมากกว่างบประมาณที่ต้องลงทุนไปกับเทคโนโลยีนี้ รัฐบาลก็จะออกนโยบายมาเพื่อกำหนดหรือออกกฎหมายบังคับให้กรมที่ดินกับหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ ปัจจุบันรัฐบาลได้ประกาศที่จะให้ประเทศไทยเป็นรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ที่จะมีการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ๆมาใช้ในการทำงานในระบบราชการแทนวิธีการที่ใช้เอกสารกับตัวเจ้าหน้าที่เป็นหลัก รวมทั้งความพร้อมของกรมที่ดินหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการปรับตัวหรือเตรียมความพร้อมต่อการนำเทคโนโลยีใหม่ๆมาใช้แทนระบบเดิมที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

ด้านปัญหาอุปสรรคในการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

อาจารย์ป๊อป (นามสมมติ) เล่าว่าความไม่พร้อมของตัวเจ้าหน้าที่ในการเรียนรู้ต่อการนำเทคโนโลยีมาใช้แทนระบบเดิม เพราะเจ้าหน้าที่ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงและเคยชินกับระบบเก่า รวมทั้งปิดช่องทางในการคอร์ปชั่นของตัวเจ้าหน้าที่ เป็นปัญหาอุปสรรคที่สำคัญที่จะนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ในกรมที่ดิน อีกทั้งการได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลที่จะผลักดันให้มีการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ว่ามีมากน้อยขนาดไหน เพราะถ้ารัฐบาลไม่สนับสนุนหรือเห็นว่ายังไม่มีความจำเป็นที่จะนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ จึงเป็นสาเหตุของปัญหาและอุปสรรคต่อการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ในการป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบได้

ด้านความพร้อมของกรมที่ดินที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

อาจารย์ป๊อป (นามสมมติ) เล่าว่ากรมที่ดินยังไม่มีความพร้อมหลายด้านที่จะนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ในขณะนี้ อีกทั้งยังไม่มีกฎหมายรองรับให้หน่วยงานราชการใช้เทคโนโลยีดังกล่าว แต่ถ้าในอนาคตรัฐบาลให้ความสำคัญกับการที่จะนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่มาใช้แทนระบบเดิมในปัจจุบัน กรมที่ดินต้องปรับตัวให้มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงตามนโยบายของรัฐบาลทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ เครื่องมือต่างๆ และการบริหารจัดการให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ในความเห็นส่วนตัวคิดว่า กรมที่ดินจะมีการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้จริงจั่งประมาณ 10-15 ปี ข้างหน้า ถ้ามีผลการศึกษาถึงข้อดีของเทคโนโลยีบล็อกเชนมากพอ โดยเฉพาะด้านความปลอดภัยของข้อมูลส่วนตัว ว่าเมื่อมีการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้จริงแล้วจะไม่สร้างปัญหาตามมาภายหลังได้

ด้านความเป็นไปได้ในอนาคตกรมที่ดินจะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

อาจารย์ป๊อป (นามสมมติ) เล่าว่ามีความเป็นไปได้สูง แต่ต้องใช้ระยะเวลาอย่างน้อย 10 -15 ปีขึ้นไป เพราะตอนนี้ยังมีปัจจัยหลายอย่างที่เป็นปัญหาอุปสรรคที่ยังไม่สามารถนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ในขณะนี้ได้ ทั้งความพร้อมของตัวเจ้าหน้าที่ นโยบายของรัฐบาล ความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การแชร์ข้อมูลไปยังหน่วยงานต่างๆ ให้เป็นข้อมูลชุดเดียวกันหรือเป็นมาตรฐานเดียวกัน ดังนั้นในอนาคตจึงเป็นสิ่งที่กรมที่ดินจะหลีกเลี่ยงการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ในอนาคตคงเป็นไปได้ยาก ขึ้นอยู่กับว่ากรมที่ดินมีความพร้อมมากน้อยขนาดไหนต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3

อาจารย์ นิด (นามสมมติ) อาจารย์ประจำภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อายุ 39 ปี
(นักวิชาการ)

ด้านความถูกต้องและน่าเชื่อถือของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบัน

อาจารย์นิด (นามสมมติ) เล่าว่ากระบวนการและขั้นตอนการออกหนังสือมีความถูกต้องในระดับหนึ่ง เพราะการที่กรมที่ดินเป็นเพียงหน่วยงานเดียวที่รับผิดชอบในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน โดยที่หน่วยงานอื่นไม่ได้เข้ามาตรวจสอบร่วมกับกรมที่ดินว่าที่ดินแปลงที่นำมาขอออกโฉนดที่ดินได้รูก้ำเขตป่าหรือไม่ เพราะไม่ทราบข้อมูลของเอกสารสิทธิที่นำมาขอตรวจสอบว่ามีความถูกต้องหรือไม่ออกมาจากหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ คือกรมที่ดิน แต่ที่เห็นเป็นข่าวเกี่ยวกับการเพิกถอนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเยอะมาก ทำให้ไม่มีความเชื่อมั่นร้อยเปอร์เซ็นต์ เพราะไม่รู้ว่โฉนดที่ดินที่ซื้อมาอย่างถูกต้องจะถูกเพิกถอนหรือไม่ คิดว่าเกิดจากตัวเจ้าหน้าที่และกระบวนการที่มันซับซ้อนและชาวบ้านก็ไม่ทราบถึงกระบวนการและขั้นตอนการออกโฉนดที่ดินของกรมที่ดินว่ามีอะไรบ้าง

ด้านสาเหตุของปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบในปัจจุบัน

อาจารย์นิด (นามสมมติ) เล่าว่าน่าจะเกิดจากตัวเจ้าหน้าที่เป็นหลัก เพราะรัฐระเบียบและหลักเกณฑ์ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินดีที่สุดในอดีต และอีกอย่างการที่เจ้าหน้าที่เรียกเก็บผลประโยชน์หรือสมรู้ร่วมคิดกับกลุ่มนายทุนในการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบ เห็นข่าวจากสื่อที่เจ้าหน้าที่กรมที่ดินถูกดำเนินคดีในการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบ รวมทั้งการที่กรมที่ดินเป็นเพียงหน่วยงานเดียวที่รับผิดชอบในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน โดยที่หน่วยงานอื่นไม่ได้เข้ามาตรวจสอบร่วมกับกรมที่ดินว่าที่ดินแปลงที่นำมาขอออกโฉนดที่ดินได้รูก้ำเขตป่าหรือไม่ ทำให้เมื่อมีปัญหาขึ้นมากกรมที่ดินเลยถูกเป็นจำเลยในเรื่องนี้

ด้านผลกระทบต่อประชาชนและรัฐของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

อาจารย์นิด (นามสมมติ) เล่าว่าผลกระทบต่อประชาชนจะได้รับในเรื่องนี้โดยตรง คือขาดความเชื่อมั่นในตัวโฉนดที่ดินที่ออกจากกรมที่ดิน เพราะเขาซื้อมาโดยสุจริตโดยที่ไม่รู้มาก่อนว่าโฉนดที่ดินดังกล่าวมีการออกโดยมิชอบ และมีการเพิกถอนตามมาภายหลังทำให้ต้องสูญเสียเงินไปกับโฉนดที่ดินเป็นจำนวนมาก และมีการดำเนินคดีความฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายจากรวมที่ดินเป็นจำนวนมากขึ้นทำให้ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายที่ต้องไปขึ้นศาล ส่วนผลกระทบต่อรัฐคือต้องชดเชยค่าเสียหายต่อ

ประชาชนที่ถูกเพิกถอนโฉนดที่ดินเป็นเงินจำนวนมาก ทำให้รัฐต้องสูญเสียงบประมาณไปกับค่าชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นกับประชาชน

ด้านการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแทนวิธีการเดิมในปัจจุบันสามารถป้องกันการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบ รวมทั้งปัญหาการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่

อาจารย์นิต (นามสมมติ) เล่าว่าการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้แทนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดินจะช่วยแก้ไขปัญหาค่าได้ เนื่องจากเทคโนโลยีนี้มีข้อดีในเรื่องความโปร่งใสในการทำธุรกรรม ถ้าจะพูดถึงขั้นตอนที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในการคิดเห็นควรศึกษาความหมายของเทคโนโลยีบล็อกเชนเสียก่อนว่ามันคืออะไรมีขั้นตอนและกระบวนการทำงานอย่างไร โดยที่ระบบเทคโนโลยีดังกล่าวเป็นระบบที่เมื่อเรานำเอาเอกสารที่มายื่นทำธุรกรรมมาเข้ารหัสโดยใช้ Private key ซึ่งอาจจะเป็นลายเซ็นหรือลายนิ้วมือของเจ้าของเพื่อยืนยันการเข้ารหัสก่อนหลังจากนั้นข้อมูลทางธุรกรรมจะถูกส่งไปยังบล็อกเพื่อกระจายไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่เราเรียกกันว่า Node โดยแต่ละ node จะเข้าถึงบัญชีสาธารณะนั้นได้โดยใช้ Public key ของเจ้าของที่จะเข้าไปดูธุรกรรมที่ส่งมาในการตรวจสอบและยืนยันความถูกต้องของบัญชีสาธารณะนั้นซึ่งจะเห็นเฉพาะเอกสารที่ทำธุรกรรมเท่านั้น แต่จะไม่ทราบชื่อเจ้าของว่าเป็นใครเนื่องจากมีการ Hash ข้อมูลโดยสมการทางคณิตศาสตร์เป็นตัวเลขและอักขรภาษาอังกฤษ เมื่อหน่วยงานได้รับรองยืนยันความถูกต้องของธุรกรรมแล้ว จึงกำหนดให้หน่วยงานหนึ่งประกาศให้เป็น Smart Contract เก็บไว้ในกล่องและสำเนาสัญญาอัจฉริยะดังกล่าวไปยังทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องถือเอาไว้ โดยแต่ละบล็อกมีการ Hash บล็อกแต่ละกล่องเป็นโซ่เชื่อมโยงกับกล่องที่มีการประกาศไปก่อนหน้านี้ ทำให้ไม่มีใครสามารถแก้ไขข้อมูลสัญญาอัจฉริยะที่ได้รับรองและยืนยันมาแล้วได้ เพราะทุกหน่วยงานจะรู้ได้ทันที และนำมาใช้ป้องกันการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ได้อย่างแน่นอน

ด้านการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาช่วยลดต้นทุนค่าใช้จ่าย ลดระยะเวลา รวมทั้งความเชื่อมั่นของประชาชนและลดข้อพิพาทระหว่างประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

อาจารย์นิต (นามสมมติ) เล่าว่าเทคโนโลยีบล็อกเชนสามารถช่วยลดต้นทุนค่าใช้จ่ายได้เนื่องจากทุกวันนี้หน่วยงานราชการใช้เอกสารที่เป็นกระดาษในการทำธุรกรรมต่างๆเป็นจำนวนมาก แต่เทคโนโลยีบล็อกเชนจะสามารถลดการใช้เอกสารได้น้อยลง เพราะข้อมูลสามารถแสดงและส่งผ่านทางระบบเครือข่ายในรูปแบบดิจิทัลไฟล์ทำให้ทุกคนสามารถเห็นธุรกรรมหรือเอกสารสิทธิได้ในสมาร์ตโฟน หรือคอมพิวเตอร์แทน อีกทั้งเรื่องการลดระยะเวลาเทคโนโลยีดังกล่าวสามารถช่วยลดระยะเวลา

ได้ เพราะจากระบบขั้นตอนที่ยุ่งยากของระบบราชการที่ใช้ระยะเวลาในการติดต่อระหว่างหน่วยงานที่ล่าช้า แต่เมื่อนำเทคโนโลยีนี้เข้ามาใช้สามารถช่วยลดระยะเวลาจากเป็นเดือนเหลือเพียงไม่กี่วันที่ ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับกฎหมายที่จะบังคับให้แต่ละหน่วยงานยืนยันความถูกต้องผ่านมาในระบบอย่างน้อยที่สุดเท่าไร แต่ช่วยได้แน่นอนในประเด็นนี้ เมื่อการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินใช้ฉันทามติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ได้ออกมาจากเพียงหน่วยงานใดเพียงหน่วยงานเดียวจึงทำให้โฉนดที่ดินที่ออกมามีความน่าเชื่อถือและถูกต้องทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดินเพิ่มมากขึ้น ลดข้อพิพาทในการฟ้องร้องเกี่ยวกับการถูกเพิกถอนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้ลดลงได้อย่างแน่นอน

ด้านปัจจัยที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

อาจารย์นิต (นามสมมติ) เล่าว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในกรมที่ดินแทนระบบเดิม คือกฎหมายที่จะมีการบังคับใช้ให้กรมที่ดินหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้ เพราะกฎหมายจะออกได้ต้องมาจากนโยบายที่ชัดเจนของรัฐบาลที่เห็นความสำคัญหรือประโยชน์ของเทคโนโลยีนี้จึงออกกฎหมายมาเพื่อบังคับใช้ อีกทั้งตัวเจ้าหน้าที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีนี้มากน้อยแค่ไหน อีกทั้งการยอมรับการเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานที่คุ้นชินกับแบบเดิมๆไม่ยากที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ อีกทั้งงบประมาณที่จะมาใช้ในการลงทุนในเทคโนโลยีนี้ต้องใช้เป็นจำนวนมากศาล รัฐบาลจะยอมเสี่ยงที่จะลงทุนในระบบดังกล่าวหรือไม่ จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญไม่น้อยกว่ากัน

ด้านปัญหาอุปสรรคในการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

อาจารย์นิต (นามสมมติ) เล่าว่ารัฐบาลเห็นความสำคัญของการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้มากขึ้นแล้ว แต่หากไม่มีแนวคิดหรือความสำคัญที่จะนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ ถือว่าเป็นปัญหาอุปสรรคที่สำคัญเลยทีเดียว เพราะในแง่ความคุ้มค่าที่รัฐบาลจะนำมากำหนดนโยบายเพื่อจะทำให้มันเกิดขึ้นมาได้ ในความเห็นส่วนตัวถือว่าคุ้มค่ากับผลที่ประชาชนจะได้รับและรัฐได้รับความเสียหายจากการถูกฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายน้อยลง รัฐบาลต้องการที่จะต้องกำหนดนโยบายและออกกฎหมายเพื่อบังคับใช้และงบประมาณไปกับการลงทุนในเทคโนโลยีตัวนี้ ผลที่จะได้รับกับมาอาจจะไม่เร็วในปีสองปีนี้แต่อาจจะถึง 10 ปีขึ้นไป ซึ่งตอนนั้นระบบเริ่มที่จะเข้าที่เข้าทางผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการลงทุนดังกล่าวจะเริ่มเห็นผลเป็นรูปธรรมชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ด้านความพร้อมของกรมที่ดินที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

อาจารย์นิต (นามสมมติ) เล่าว่า ตอนนี้นักรมที่ดินยังไม่มีความพร้อมที่จะนำเทคโนโลยีตัวนี้มาใช้ เนื่องจากยังไม่มีหน่วยงานรัฐบาลหน่วยงานไหนเริ่มที่จะใช้อย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งกฎหมายยังไม่มี การประกาศออกมาบังคับใช้ในหน่วยงานภาครัฐรวมทั้งตัวเจ้าหน้าที่ยังไม่มีความพร้อมในการที่จะ เรียนรู้เทคโนโลยีตัวนี้ เพราะอย่าลืมว่ามันคือการยกเครื่องระบบของการออกหนังสือแสดงสิทธิใน ที่ดินใหม่ทั้งระบบจากระบบที่อาศัยเอกสารและตัวเจ้าหน้าที่เพียงหน่วยงานเดียวเป็นหลัก ต้อง เปลี่ยนไปเป็นการใช้เทคโนโลยีที่อาศัยฉันทามติของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาใช้แทน ทำให้เกิด การเปลี่ยนระบบไปทุกอย่าง กรมที่ดินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการปรับตัวและต้องพร้อมที่จะ เรียนรู้เทคโนโลยีดังกล่าวเพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

ด้านความเป็นไปได้ในอนาคตกรมที่ดินจะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดง สิทธิที่ดิน

อาจารย์นิต (นามสมมติ) เล่าว่ามีความเป็นไปได้สูงมากในอนาคตที่ กรมที่ดินต้อง นำเทคโนโลยีตัวนี้มาใช้ เพราะจากกระแสโลกที่เปลี่ยนไปพร้อมทั้งแนวทางของรัฐบาลที่จะนำ เทคโนโลยีมาใช้ในระบบราชการมากขึ้นเพื่อให้เข้ากับกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงไป แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น รัฐบาลต้องศึกษาความเป็นไปได้รอบคอบก่อนว่าถ้ามีการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้แทนวิธีการใน ปัจจุบัน จะส่งผลกระทบต่ออะไรบ้างทั้งประชาชนและรัฐบาล ถ้าคิดว่ามันมีผลประโยชน์ที่จะได้รับ กลับคืนมามากกว่างบประมาณที่ลงทุนในการนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้ รัฐบาลก็จะลงทุนโดยการ กำหนดนโยบายและข้อกำหนดต่างๆมาบังคับให้กรมที่ดินและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องนำมาใช้ต่อไป

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4

นายบอย (นามสมมติ) เจ้าหน้าที่ Advance Visionary Architect ธนาคารกสิกรไทย อายุ 31 ปี (ตัวแทนภาคเอกชนเกี่ยวกับงานด้านเทคโนโลยีบล็อกเชน)

ด้านความถูกต้องและน่าเชื่อถือของการออกหนังสือแสดงสิทธิที่ดินในปัจจุบัน

นายบอย (นามสมมติ) เล่าว่า น่าจะมีความถูกต้องในระดับหนึ่ง ในเมื่อเอกสารมันต้องไป สอดคล้องกับของที่มีอยู่แล้วความผิดพลาดตรงนี้ไม่ควรจะเกิดขึ้น เพราะว่าคนที่ทำเป็นเจ้าหน้าที่ กรมที่ดิน ซึ่งไม่น่าจะมีความขัดแย้งกันแต่ข่าวที่ออกมาที่เป็นข้อพิพาทระหว่างประชาชนกับกรมที่ดิน เรื่องเกี่ยวกับเอกสารสิทธิในที่ดินนั้น น่าจะมาจากตัวเจ้าหน้าที่กรมที่ดินที่เรียกรับผลประโยชน์กับกลุ่ม นายทุนเพื่อให้ออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนสูญเสียเงินทองจาก การถูกเพิกถอนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินทั้งที่เขาได้มาโดยสุจริต โดยไม่ทราบมาก่อนว่าหนังสือแสดง สิทธิในที่ดินออกโดยมิชอบ ทำให้ขาดความเชื่อมั่นในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดิน

ด้านสาเหตุของปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบในปัจจุบัน

นายบอย (นามสมมติ) เล่าว่าน่าจะเป็นการที่เจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์มากกว่า รวมทั้งระบบการออกหนังสือแสดงสิทธิของกรมที่ดินในปัจจุบันยังมีขั้นตอนที่ซับซ้อนและมีช่องโหว่ในการที่จะเรียกรับผลประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ เพราะข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารสิทธิในที่ดินทั้งหมด กรมที่ดินเป็นผู้เก็บรักษาเอาไว้แต่เพียงหน่วยงานเดียว รวมทั้งมีอำนาจตัดสินใจที่จะออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ทำให้เกิดความไม่โปร่งใสในขั้นตอนดังกล่าว นอกจากนี้ประชาชนไม่ทราบขั้นตอนและกระบวนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดินทำให้เกิดความไม่โปร่งใสในการตรวจสอบการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินว่ามีความถูกต้องเป็นไปตามขั้นตอนหรือไม่อีกทั้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องไม่ทราบข้อมูลของเอกสารสิทธิของกรมที่ดินได้เลย เพราะไม่มีการแชร์ข้อมูลไปให้ทำให้ไม่สามารถตรวจสอบเอกสารสิทธิว่าอยู่ในพื้นที่ที่สามารถออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินได้หรือไม่ ทำให้เป็นปัญหาของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบได้ ระยะเวลาที่ใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินต้องใช้เวลานานในการตัดสินใจว่าสามารถออกโฉนดที่ดินได้หรือไม่ ทำให้ใช้ระยะเวลาที่นานประชาชนเสียผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการออกหนังสือแสดงสิทธิของกรมที่ดิน

ด้านผลกระทบต่อประชาชนและรัฐของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

นายบอย (นามสมมติ) เล่าว่าน่าจะเป็นในส่วนของประชาชนที่มีธุรกิจต้องสูญเสียผลประโยชน์ เนื่องจากเอกสารสิทธิที่ได้มาถูกเพิกถอนทั้งที่ได้มาโดยถูกต้อง รวมทั้งสถาบันทางการเงินที่ต้องสูญเสียเงินที่ได้ปล่อยกู้ให้กับเจ้าของที่ดินจากการนำมาจำนอง ทำให้เกิดการฟ้องร้องต่อกรมที่ดินในการเรียกร้องค่าเสียหายจากการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ ในส่วนของรัฐสิ่งที่เสียก็คือว่า รัฐต้องสูญเสียเงินงบประมาณที่ต้องจ่ายชดเชยค่าเสียหายจากการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบของกรมที่ดิน รวมทั้งจำนวนคดีที่เกี่ยวข้องกับที่ดินที่มีจำนวนมากขึ้น

ด้านการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแทนวิธีการเดิมในปัจจุบันสามารถป้องกันการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบ รวมทั้งปัญหาการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่

นายบอย (นามสมมติ) เล่าว่าBlockchain เป็นเทคโนโลยีใหม่เทคโนโลยีหนึ่งซึ่งมีความเป็นไปได้ที่จะช่วยให้ขั้นตอนการออกหนังสือแสดงสิทธิมีความโปร่งใสมากขึ้น แต่ก็ขึ้นอยู่กับว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเห็นพ้องต้องกันที่จะนำเทคโนโลยีนี้มาช่วยตอบโจทย์ด้านความโปร่งใส เพราะตัวระบบบล็อกเชนเป็นเทคโนโลยีที่ไม่สามารถแก้ไขได้และมีความปลอดภัยสูงโดยเฉพาะการตรวจสอบการยืนยันอัตลักษณ์บุคคลของเจ้าของซึ่งที่นิยมใช้กันมากที่สุดคือสแกนลายนิ้วมือ เพราะการใช้เลข

ประจำตัวประชาชน 13 หลัก ยังไม่มีความปลอดภัยในการเก็บรักษาข้อมูลที่มีความปลอดภัยที่ดีพอ เมื่อมีการยืนยันตัวเจ้าของที่ดินแล้วว่าเป็นตัวจริง ข้อมูลที่เป็นเอกสารจะมีการส่งออกไปยังหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องเพื่อยืนยัน ความถูกต้องของเอกสารแล้วกรรมที่ดินจะเป็นผู้ประกาศเอกสารสิทธิที่ได้รับการยืนยันแล้วเก็บไว้ในserver แล้วส่งสำเนาข้อมูลธุรกรรมนั้นต่อไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องถือเอาไว้ซึ่งเมื่อมีใครจะเข้ามาแก้ไขทุกหน่วยงานจะรู้ได้ทันทีว่าข้อมูลไม่ถูกต้องเนื่องจากมีการแก้ไขเกิดขึ้น ซึ่งเราเรียกวิธีการดังกล่าวว่า Proof of Authority และเอกสารที่ได้รับการยืนยันว่าออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินได้เราเรียกว่าเป็น Smart Contract โดยการสร้างรหัสตรวจสอบการยืนยันของเอกลักษณ์ของเจ้าของที่ดิน เราเรียกว่า Hash ซึ่งบล็อกที่จะมาเชื่อมต่อกับบล็อกที่มีการประกาศขึ้นมาใหม่ต้องเป็น Hash เดียวกัน โดยหน่วยงานต่างๆที่อยู่ในเครือข่ายที่ได้รับการกระจายข้อมูลที่มีการบันทึกการทำธุรกรรม เราเรียกว่า Node โดยจะมี node หลัก ซึ่งได้แก่กรรมที่ดิน เป็นผู้กระจายข้อมูลการทำธุรกรรมต่างไปยังหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อยืนยันความถูกต้องแล้วส่งกลับมาเพื่อประกาศอีกครั้งหนึ่งแล้วนำมาเก็บไว้ในบล็อกเชน ซึ่งจะช่วยแก้ไขปัญหาการคอร์ปชั่นของเจ้าหน้าที่ในการที่จะออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแต่เพียงหน่วยงานเดียวแต่เป็นการกระจายอำนาจไปยังหน่วยงานอื่นๆช่วยในการตรวจสอบความถูกต้องอีกทางหนึ่ง เพราะถ้าสมมติว่าเจ้าหน้าที่รู้อยู่แล้วว่าสิ่งที่เขาทำแล้วมันจะไม่ตรงกับความจริงหรือข้อมูลจริงที่อยู่ในบล็อกเชน คิดว่าเจ้าหน้าที่จะไม่คอร์ปชั่น น่าจะลดการกระทำดังกล่าวลงไปได้

ด้านการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาสร้างความโปร่งใสในขั้นตอนและกระบวนการการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบัน

นายบอย (นามสมมติ) เล่าว่าช่วยได้แน่นอน เพราะเทคโนโลยีบล็อกเชน มีข้อดีที่สำคัญคือไม่สามารถแก้ไขได้กับด้านความโปร่งใส เพราะบล็อกเชนช่วยหลายฝ่ายเห็นข้อมูลเป็นเหมือนกัน เมื่อมีการอัปเดตข้อมูลจะเป็นไปพร้อมกัน เทคโนโลยีบล็อกเชน สามารถตอบโจทย์ปัญหาเหล่านี้ได้เป็นอย่างดี

ด้านการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาช่วยลดต้นทุนค่าใช้จ่าย ลดระยะเวลา รวมทั้งความเชื่อมั่นของประชาชนและลดข้อพิพาทระหว่างประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

นายบอย (นามสมมติ) เล่าว่าช่วยได้แน่นอนในเรื่องการลดระยะเวลาในการทำงานต่างๆ เพราะจากเดิมที่ยังต้องพึ่งพาเอกสารกับตัวเจ้าหน้าที่เป็นหลักในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

รวมทั้งขั้นตอนกระบวนการต่างๆที่ซับซ้อนและจำนวนมาก อีกทั้งให้อำนาจเจ้าหน้าที่กรมที่ดินเป็นผู้พิจารณาแต่เพียงหน่วยงานเดียว ซึ่งเมื่อมีการนำระบบเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้แทนวิธีการในปัจจุบันจะสามารถลดขั้นตอนการพิจารณาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินลงได้จากเดิม เนื่องจากใช้ระบบการยืนยันความถูกต้องผ่านทางระบบ Intranet ซึ่งใช้ได้เฉพาะผู้ที่มีอำนาจในการเข้าถึงข้อมูลและตัดสินใจได้ ไม่ต้องผ่านขั้นตอนตามระบบเอกสารของทางราชการซึ่งต้องใช้เวลานานรวมทั้งลดระยะเวลาการยื่นฟ้องศาลเพื่อพิสูจน์การครอบครองที่ดินมาก่อนประมวลกฎหมายที่ดินบังคับใช้ได้ ส่วนในเรื่องค่าใช้จ่าย โดยส่วนตัวผมเห็นว่า มีค่าใช้จ่ายในการทำระบบที่มีมูลค่าสูงมากกว่าวิธีการเดิมในปัจจุบัน แต่ถ้ามองถึงความคุ้มค่าในอนาคตคิดว่าเทคโนโลยีบล็อกเชนจะมีประโยชน์ต่อทั้งประชาชนและรัฐได้มาก ต้นทุนปัจจุบันจะสูงเพราะเป็นการลงทุนใหม่ทั้งระบบ แต่เมื่อระบบมันเข้าที่แล้วประสิทธิภาพและความคุ้มค่าที่จะได้กลับมามีมูลค่ามากกว่าในอนาคต โดยเฉพาะความเชื่อมั่นของประชาชนในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินและจำนวนคดีข้อพิพาทเกี่ยวกับที่ดินจะมีจำนวนลดลงหรือไม่มีเลยก็ได้

ด้านปัจจัยที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

นายบอย (นามสมมติ) เล่าว่าในเรื่องของการเมืองและนโยบายมีส่วนสำคัญมากที่อยากให้สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นเป็นปัจจัยแรก ปัจจัยที่สองคือเรื่องทีบล็อกเชนจะไปตอบโจทย์เหล่านั้นว่ามันมีความเป็นไปได้มากน้อยแค่ไหนหรือถ้าไม่ใช้บล็อกเชนแล้ว มันยังสามารถแก้ไขปัญหาเหล่านั้นอยู่หรือเปล่า ถ้าเทคโนโลยีธรรมดาไม่สามารถตอบโจทย์เหล่านี้ได้ เช่นความถูกต้องของข้อมูล ความโปร่งใส ดังนั้นบล็อกเชน ก็อาจมาช่วยแก้ไขปัญหาเหล่านี้ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่นำมาตอบโจทย์ปัญหาได้ ซึ่งเป็นอีกปัจจัยหนึ่ง รวมทั้งการขัดผลประโยชน์ของกลุ่มนายทุน ซึ่งไม่แน่ใจว่านายทุนเป็นหนึ่งในนั้นหรือเปล่า ถ้านายทุนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายอันนี้จะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ไม่สามารถนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ได้ แต่ถ้านายทุนไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายอาจจะทำให้เกิดความล่าช้าขึ้น แต่อย่างไรก็ตามถ้าทุกคนเห็นพ้องต้องกันว่าอยากให้มีโอกาสเทคโนโลยีบล็อกเชนเกิดขึ้นคิดว่านายทุนก็ต้องยอมและเรื่องคอร์รัปชันก็จะลดน้อยลงไป

ด้านปัญหาอุปสรรคในการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

นายบอย (นามสมมติ) เล่าว่าปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวข้องทางด้านเทคโนโลยี ต้องมาดูที่ว่าเทคโนโลยีมีข้อจำกัดหรือไม่ เช่น ความหนาแน่นของข้อมูลมันเกินกว่าที่ควรจะเป็นบนบล็อกเชนหรือ

เปล่า เพราะจริงๆ แล้วบล็อกเชนเอาไว้อื่นๆ ยืนยันความถูกต้องของข้อมูลได้ระดับหนึ่งแต่ไม่ได้เอาไว้อื่นๆ แทนข้อมูลที่หลั่งไหลเข้ามาในระดับนั้น อันนี้อาจจะเป็นสิ่งหนึ่งที่เป็นปัญหา แต่ถ้าในกรณีนี้เรื่อง การออกโฉนดที่ดิน การทำเอกสารเหล่านี้ไม่ได้มีปริมาณมากมายขนาดนั้น บล็อกเชนก็ยังคงมีความ เป็นไปได้อยู่ รวมทั้งบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีดังกล่าวมีมากน้อยขนาดไหน อีกทั้ง นโยบายของรัฐบาลที่จะนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ อย่างจริงจัง แทนระบบเดิม และกฎหมายที่จะบังคับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้ระบบดังกล่าว ต้องมีความชัดเจน

ด้านความพร้อมของกรมที่ดินที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิใน ที่ดิน

นายบอย (นามสมมติ) เล่าว่าคิดว่าในปัจจุบัน กรมที่ดินยังไม่มีความพร้อมในการนำ เทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้ เพราะปัจจุบันยังใช้เอกสารที่เป็นกระดาษอยู่ยังไม่มีข้อมูลที่เป็นแบบดิจิทัล ไฟล์ ข้อมูลที่จะ Digitize นำมาลงในเทคโนโลยีใหม่ๆ เหล่านี้ อยู่ในระดับใด ถ้าสมมติว่ามีข้อมูลดิจิทัล เหล่านี้ อยู่แล้ว ก็น่าจะมีพร้อมระดับหนึ่ง แต่อาจจะต้องเพิ่มในส่วนของการทำงานร่วมกันระหว่าง หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ โดยผ่านกรมที่ดิน เป็นไปได้มากขึ้น ซึ่งคิดว่า การจะนำเทคโนโลยีนี้มาใช้แทนระบบเดิมทั้งหมด ต้องใช้เวลาอย่างน้อย 15 – 20 ปี เพราะมันคือ การยกเครื่องระบบเรื่องของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเลยทั้งระบบ

ด้านความเป็นไปได้ในอนาคตกรมที่ดินจะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดง สิทธิในที่ดิน

นายบอย (นามสมมติ) เล่าว่าในอนาคตมีความเป็นไปได้เรียกว่าสูง ถ้าสมมติว่าหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องเห็นพ้องต้องกันว่าปัญหาเหล่านี้ ทุกคนต้องการแก้ไข และปัญหาที่เกิดขึ้นเหล่านี้ ควรจะเร่ง ผลักดันให้เกิดเทคโนโลยีที่ตอบปัญหาเหล่านี้ แก้ไขเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาเหล่านี้ มีความเป็นไปได้ที่จะ นำเทคโนโลยีบล็อกเชนจะสามารถนำเข้ามาใช้ในกรมที่ดินในเร็ววันนี้ โดยอาศัยการกำหนดเป็น นโยบายหรือข้อบังคับต่างๆ ที่จะนำเทคโนโลยีนี้มาใช้แทนระบบเดิมทั้งหมด เพราะกรมที่ดิน เพียง หน่วยงานเดียวไม่สามารถทำได้ ต้องกำหนดเป็นนโยบายแห่งชาติเพื่อบังคับให้หน่วยงานต่างๆ ที่ เกี่ยวข้องหันมาใช้เทคโนโลยีดังกล่าวให้เป็นระบบเดียวกันทั้งหมด และการแชร์ข้อมูลของหน่วยงาน ต้องสามารถเข้าถึงได้เพื่อสามารถตรวจสอบและยืนยันความถูกต้องของธุรกรรมอีกทางหนึ่งด้วย

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5

นายชัย (นามสมมติ) เจ้าหน้าที่ Visionary Architect ธนาคารกสิกรไทย อายุ 29 ปี

(ตัวแทนภาคเอกชนเกี่ยวกับงานด้านเทคโนโลยีบล็อกเชน)

ด้านความถูกต้องและน่าเชื่อถือของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบัน

นายชัย (นามสมมติ)เล่าว่า คิดว่ามีการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบันมีความถูกต้อง เนื่องจากเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรงของกรมที่ดิน แต่ว่าการที่ออกโฉนดที่ดินมันมาจากที่หน่วยงานเดียว พอมันเป็นแบบcentralize มันก็อาจมีความผิดพลาด มีความตั้งใจที่จะออกไม่ตรงได้ ควรจะมีการแชร์ข้อมูลไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นแบบ decentralization ทั้งข้อมูลส่วนตัวเจ้าของที่ดินและเอกสารสิทธิที่จะนำมาขอออกโฉนดที่ดินเพื่อป้องกันการเรียกเงินของเจ้าหน้าที่ เพราะการที่ให้อำนาจกรมที่ดิน เป็นเพียงหน่วยงานเดียวในการออกโฉนดที่ดินย่อมเป็นช่องทางการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ได้ ทำให้มีการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบได้

ด้านสาเหตุของปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบในปัจจุบัน

นายชัย (นามสมมติ)เล่าว่า ด้วยการใช้ข้อมูลไม่เหมือนกัน อย่างที่กรมที่ดินมีแผนที่ชุดหนึ่ง กรมป่าไม้ชุดหนึ่ง หน่วยงานอื่นมีแผนที่ชุดหนึ่ง การที่ข้อมูลแต่ละที่ไม่เหมือนกันมันทำให้ตรวจสอบยากว่าจริงแล้วโฉนดที่ดินที่ออกตรงนั้นมันเป็นที่ป่าไม้หรือเปล่าหรือพื้นที่ที่สามารถออกได้จริง มองว่าปัญหาใหญ่คือ ข้อมูลที่ไม่มีมาตรฐานชุดเดียวกันที่ทุกคนสามารถมองไปได้ว่าปัญหาถูกไม่ถูกทำให้เกิดความขัดแย้งของข้อมูลระหว่างหน่วยงาน ปัญหาที่เกิดจากการออกหนังสือแสดงสิทธิโดยมิชอบ นอกจากข้อมูลที่ไม่เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งรายชื่อเจ้าของที่ดิน เอกสารสิทธิในที่ดิน และตำแหน่งขอบเขตที่ตั้งของแปลงที่ดินที่ไม่มีมาตรฐานเดียวกัน ต่างคนถือข้อมูลคนละชุด โดยเฉพาะปัญหาตำแหน่งที่ตั้งของแปลงที่ดินที่มาขอออกโฉนดที่ดิน

ด้านผลกระทบต่อประชาชนและรัฐของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

นายชัย (นามสมมติ) เล่าว่าบล็อกเชน สามารถช่วยได้ในการทำธุรกรรม สามารถตรวจสอบที่ดินตรงนี้เป็นของใครถูกโอนให้ใครได้ช่วยให้กระบวนการส่งต่อที่ดินง่ายขึ้น แต่อีกส่วนหนึ่งที่มองในจุดเริ่มต้นของวันที่เราจะออกโฉนดที่ดินครั้งแรกให้กับที่ดินไหน บล็อกเชนยังอาจไม่ใช่คำตอบที่บอกว่าที่ดินแปลงนี้มันสามารถออกโฉนดที่ดินได้หรือไม่ ส่วนตัวจะมองย้อนไปยังข้อมูลที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ตอนนั้นจะตอบได้ว่าที่ดินตรงนั้นถูกหรือไม่ถูกแล้วพอเราได้คำตอบตรงนั้นเราจึงนำบล็อก

เซนเข้ามาช่วยให้สามารถดำเนินการครั้งต่อไปได้ง่ายขึ้นเรื่องปัญหาการคอร์ปชั่นบล็อกเซนเข้ามาช่วยได้ เช่นออกโฉนดที่ดินมาแล้วนำมาเก็บเข้าไปในบล็อกเซนว่าใครมีส่วนร่วมอนุมัติการออกเอกสารสิทธิ เพราะเมื่อมันอยู่ในบล็อกเซนมันแก้ไขไม่ได้ทำให้เจ้าหน้าที่ที่มีความเกรงกลัวมากขึ้นกว่าเดิม ถ้าเป็นคนอนุมัติไปแล้วซื้อเขาไปอยู่ในบล็อกเซนแล้ว สุดท้ายเขาไม่สามารถปฏิเสธความรับผิดชอบได้ เพราะเขามีส่วนร่วมในการอนุมัติการออกโฉนดที่ดิน ส่งผลให้โฉนดที่ดินที่ออกมามีความถูกต้องและน่าเชื่อถือส่งผลต่อความเชื่อมั่นต่อประชาชนและสถาบันทางการเงินทำให้เกิดการทำธุรกรรมทางด้านที่ดินเพิ่มมากขึ้น ทำให้รัฐสามารถจัดเก็บรายได้ค่าธรรมเนียมเข้ารัฐได้เพิ่มมากขึ้น ลดข้อพิพาท การฟ้องร้องเกี่ยวกับที่ดินน้อยลง และปัญหาการคอร์ปชั่นของเจ้าหน้าที่ลดลงได้

ด้านการนำเทคโนโลยีบล็อกเซนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแทนวิธีการเดิมในปัจจุบันสามารถป้องกันการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบ รวมทั้งปัญหาการคอร์ปชั่นของเจ้าหน้าที่

นายชัย (นามสมมติ) เล่าว่าการนำเทคโนโลยีบล็อกเซนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแทนระบบเดิมที่ใช้อยู่ในปัจจุบันสามารถป้องกันการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบได้ เนื่องจากระบบดังกล่าวมีความโปร่งใสในแต่ละขั้นตอนของการทำธุรกรรม มีการยืนยันตัวตนของเจ้าของที่ดินที่เจ้าหน้าที่ไม่สามารถเข้าไปดูข้อมูลได้ ถ้าไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของที่ดิน รวมทั้งการที่เทคโนโลยีบล็อกเซนไม่สามารถแก้ไขธุรกรรมที่ได้รับการยืนยันความถูกต้องมาแล้ว ทำให้การคอร์ปชั่นของเจ้าหน้าที่ลดลงได้

ด้านการนำเทคโนโลยีบล็อกเซนมาสร้างความโปร่งใสในขั้นตอนและกระบวนการการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบัน

นายชัย (นามสมมติ) เล่าว่า น่าจะช่วยให้ได้ไฉนแก่ที่บล็อกเซน เป็นระบบสาธารณะที่ใครสามารถเข้ามาดูข้อมูลได้ มันเหมือนกันแต่เดิมเราเก็บเอกสารไว้ในกรมที่ดิน เฉพาะกรมที่ดินเท่านั้นที่สามารถดูข้อมูลของเจ้าของที่ดินได้และสามารถแก้ไขข้อมูลได้ ทำให้เกิดช่องทางที่จะมีการเรียกรับสินบนจากเจ้าของที่ดินเพื่อให้มีการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบได้ แต่ไม่มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นเข้ามาดูว่าข้อมูลที่กรมที่ดินทำแบบนี้ถูกต้องไหม มันจะต้องตรวจทานกันระหว่างหน่วยงานที่มีส่วนได้เสีย โดยระบบบล็อกเซนเป็นระบบที่เป็นการกระจายข้อมูลการทำธุรกรรมไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อตรวจสอบและยืนยันความถูกต้องของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินนั้น โดยมีการตรวจสอบยืนยันความเป็นเจ้าของที่ดินที่มีความปลอดภัยสูง มีเฉพาะหน่วยงานที่

เกี่ยวข้องที่มีอำนาจเท่านั้นที่จะสามารถเห็นข้อมูลการทำธุรกรรมนั้นได้ เจ้าหน้าที่ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ถ้าไม่ได้รับอนุญาตหรือเกี่ยวข้อง

ด้านการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาช่วยลดต้นทุนค่าใช้จ่าย ลดระยะเวลา รวมทั้งความเชื่อมั่นของประชาชนและลดข้อพิพาทระหว่างประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

นายชัย (นามสมมติ)เล่าว่า ในเรื่องของ การลดต้นทุน คิดว่าไม่ เพราะถ้าจะมีการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ต้องมีค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมากทั้งทางด้านบุคลากรที่จะต้องนำเข้าข้อมูลที่เป็นแบบเอกสารมาเป็นดิจิทัลไฟล์ การสแกนเอกสารสิทธิในที่ดินรูปแบบแปลงที่ดิน และข้อมูลของเจ้าของที่ดิน ซึ่งต้องใช้จำนวนบุคลากรเป็นจำนวนมากเพื่อดำเนินการ รวมทั้งเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อจัดเก็บฐานข้อมูลที่มีค่าใช้จ่ายต่อเครื่องมีมูลค่าสูงมากกว่าการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบันที่ยังพึ่งพิงเอกสารที่ยังเป็นกระดาษที่มีต้นทุนค่าใช้จ่ายน้อยกว่ามาก แต่ถ้ามองระยะยาวถ้ามีการลงทุนในระบบตอนนี้ผลประโยชน์ที่จะได้รับตามมากในอนาคตจะมีความคุ้มค่าและมีประโยชน์ทั้งประชาชนและรัฐ เป็นจำนวนมากทั้งทางด้านความน่าเชื่อถือของหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน และการลดข้อพิพาทระหว่างกรมที่ดินกับประชาชนและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้ ส่วนด้านการลดระยะเวลา ระบบบล็อกเชนสามารถช่วยลดระยะเวลาได้อย่างแน่นอน เพราะปัจจุบันขั้นตอนของระบบราชการที่มีสายงานที่ยาวไม่คล่องตัวเหมือนกับระบบเอกชน และยังใช้เอกสารที่เป็นกระดาษเป็นหลัก เมื่อนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้จะช่วยลดขั้นตอนผ่านระบบเทคโนโลยีนี้ได้โดยใช้ระบบออนไลน์หรือเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการตรวจสอบหรือยืนยันการขอออกโฉนดที่ดินที่ใช้เวลาเพียงไม่กี่นาทีที่ต่างจากระบบเดิมที่ต้องใช้ระยะเวลาเป็นเดือน อันนี้น่าจะช่วยได้

ด้านปัจจัยที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

นายชัย (นามสมมติ)เล่าว่า เรื่องแรกเป็นเรื่องของเทคโนโลยีต้องยอมรับว่าบล็อกเชนเป็นอะไรที่ใหม่อยู่ ยังไม่มีหน่วยงานในประเทศ โดยเฉพาะภาครัฐ นำเทคโนโลยีนี้มาใช้จริงจังต่างจากต่างประเทศที่ได้มีการนำเอาเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้มากขึ้นในช่วงระยะ 3-5 ปี โดยเฉพาะธุรกรรมทางการเงินที่เห็นได้ชัดคือ Bitcoin ในส่วนอื่นจะเป็นเรื่องของการนำมาประยุกต์ใช้ทางด้านสาธารณสุข การบริหารจัดการการขนส่งสินค้า เป็นต้น นอกจากนี้แล้วนโยบายของรัฐบาลที่เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบในปัจจุบันที่สร้างความเสียหายทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะกรณีพิพาทระหว่างประชาชนกับรัฐบาล

ถ้ารัฐต้องการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ก็ควรออกหรือกำหนดนโยบายที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้แทนระบบเดิมโดยศึกษาถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับแล้วมีมากกว่าการลงทุนที่จะเปลี่ยนระบบการออกเอกสารสิทธิในที่ดินในปัจจุบัน แม้ว่าต้นทุนในการลงทุนในเทคโนโลยีตัวนี้จะมีมูลค่ามหาศาล แต่ถ้ามองระยะยาวกับประโยชน์ที่จะได้รับแล้วมีความคุ้มค่า โดยเฉพาะกรณีพิพาทเอกสารสิทธิในที่ดินลดลง รัฐไม่เสียค่าชดเชยกับการเพิกถอนเอกสารสิทธิในที่ดินที่ออกโดยมิชอบแล้ว รัฐก็น่าจะทำ นอกจากนั้นการออกกฎหมายที่จะบังคับกรรมที่ดินหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีการใช้ข้อมูลทั้งหมดเป็นมาตรฐานเดียวกันจะช่วยให้มีการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ต่อไป

ด้านปัญหาอุปสรรคในการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

นายชัย (นามสมมติ) เล่าว่าปัญหาอุปสรรค คือมันเป็นเทคโนโลยีค่อนข้างโตต้องมีการเรียนรู้ไปเรื่อยๆทำไปต้องมีการปรับ อีกเรื่องคือ เรื่องคน เพราะรูปแบบการทำงานที่เปลี่ยนไปมันต้องมองที่ผลประโยชน์ส่วนรวมมากขึ้น ไม่ได้มองที่ผลประโยชน์คนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง รวมทั้งการเรียนรู้เทคโนโลยีดังกล่าวต้องเกิดให้ครอบคลุมทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจหรือยืนยันความถูกต้องของการทำธุรกรรมผ่านทางเทคโนโลยีดังกล่าว อีกทั้งการขัดผลประโยชน์ของกลุ่มนายทุนที่จะไม่ยอมให้มีการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ โดยเฉพาะกลุ่มนายทุนที่พยายามจะไม่ให้มันนโยบายของรัฐบาลบังคับให้กรรมที่ดินหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เทคโนโลยีดังกล่าว

ด้านความพร้อมของกรรมที่ดินที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

นายชัย (นามสมมติ) เล่าว่ากรรมที่ดินน่าจะมีความพร้อมในระดับหนึ่ง แต่ทว่าเทคโนโลยีบล็อกเชนเป็นเทคโนโลยีใหม่ที่มีผู้รู้อยู่ในวงจำกัด แม้ว่าทุกวันนี้จะเป็นเรื่องที่ทุกคนพูดถึงกันมากทั้งในประเทศและต่างประเทศ แต่การที่กรรมที่ดินจะนำเอาเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้แทนระบบเดิมต้องใช้เวลาอีกพักใหญ่ เนื่องจาก ยังไม่มีกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานภาครัฐใช้เทคโนโลยีดังกล่าวเลย รวมทั้งเอกสารสิทธิในที่ดินยังอยู่ในรูปแบบกระดาษที่ยังไม่มีการนำเข้าเป็นไฟล์เข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ ต้องใช้งบประมาณในการจ้างบุคลากรมานำเข้าข้อมูลจากเอกสารที่เป็นกระดาษเป็นรูปแบบไฟล์ รวมทั้งการจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์อีกเป็นจำนวนมาก ทำให้ต้องใช้งบประมาณมหาศาลและระยะ

เวลานาน ตอนนี้งานที่เดินพร้อมแค่ประมาณ 15 เปอร์เซ็นต์ ยังต้องใช้เวลาอีกหลายปีถึงจะใช้เทคโนโลยีนี้ได้

ด้านความเป็นไปได้ในอนาคตที่เดินจะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

นายชัย (นามสมมติ)เล่าว่า คิดว่ามีความเป็นไปได้มาก คิดว่าไม่ใช่แค่กรมที่ดิน หน่วยงานต่างๆในอนาคต บล็อกเชนน่าจะมีส่วนสำคัญเป็นสาธารณูปการเป็นดิจิทัล ที่คนอยากเห็นความโปร่งใสมากขึ้น การเปิดเผยข้อมูลคิดว่าบล็อกเชนเป็นเทคโนโลยีที่ตอบโจทย์ปัญหาเหล่านี้ได้ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นสิ่งที่กำหนดให้กรมที่ดินนำเอาเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ได้หรือเกิดขึ้นได้หรือไม่ สิ่งสำคัญคือนโยบายของรัฐบาลและความพร้อมของเจ้าหน้าที่กรมที่ดินและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องว่ามีความตั้งใจที่จะนำมาใช้มากน้อยขนาดไหน โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ต้องมีความรู้ความเข้าใจในตัวเทคโนโลยีดังกล่าวเป็นอย่างดี มีการแชร์ข้อมูลที่เป็นชุดเดียวกันและเป็นมาตรฐานเดียวกันเพื่อให้การรับรองหรือยืนยันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือแก่ประชาชน

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6

นายหน้ท (นามสมมติ) เจ้าหน้าที่ Principle Visionary Architect ธนาคารกสิกรไทย อายุ 38 ปี
(ตัวแทนภาคเอกชนเกี่ยวกับงานด้านเทคโนโลยีบล็อกเชน)

ด้านความถูกต้องและน่าเชื่อถือของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบัน

นายหน้ท (นามสมมติ) เล่าว่าปัจจุบันเท่าที่เห็นจากข่าวก็คิดว่ายังไม่มีความถูกต้องมากนัก การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ หรือโฉนดที่ดินทับซ้อนกันที่เห็นจากข่าว ปัญหาอาจเกิดจากกระบวนการขั้นตอนที่ซับซ้อนและเจ้าหน้าที่ของรัฐเรียกรับผลประโยชน์เพื่อให้สามารถออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินได้ อีกทั้งกรมที่ดินเป็นเพียงหน่วยงานเดียวที่สามารถพิจารณาในการออกโฉนดที่ดินได้ โดยที่หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่จะขออโฉนดที่ดินไม่สามารถทราบได้เลยว่าที่ดินที่ขออโฉนดที่ดินมีพื้นที่รูก้ำเขตป่าไม้หรือวนอุทยานหรือไม่ หรือทราบได้อย่างไรว่าเอกสารที่มาขออโฉนดที่ดินตั้งอยู่ตรงนั้นจริง ทำให้มีข่าวปรากฏตามสื่อเกี่ยวกับการเพิกถอนโฉนดที่ดินบ่อยๆทำให้ขาดความเชื่อมั่นในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินว่ามีความถูกต้องจริง

ด้านสาเหตุของปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบในปัจจุบัน

นายนี้ท (นามสมมติ) เล่าว่าเรื่องปัญหาการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่กรมที่ดินเป็นสาเหตุสำคัญ โดยมีนายทุนร่วมมือกับพนักงานเจ้าหน้าที่กรมที่ดินในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเพื่อให้ได้ผลประโยชน์ต่อตัวเอง โดยอาศัยกระบวนการและขั้นตอนการออกโฉนดที่ดินที่มีความซับซ้อนเป็นช่องทางในการเรียกรับผลประโยชน์ระหว่างเจ้าหน้าที่กับกลุ่มนายทุนในการขออนุญาตที่ดิน โดยมีชอบ อันนี้เจอมากับตัวเองผมเคยไปยื่นออกโฉนดที่ดินเปลี่ยนจาก น.ส.3 ก มาเป็นโฉนดที่ดิน เจ้าหน้าที่บอกว่าไม่สามารถออกโฉนดที่ดินให้ได้ เนื่องจากอยู่ในพื้นที่เขตป่าไม้ ทั้งที่ดินที่ติดกันกับผมสามารถออกโฉนดที่ดินได้ซึ่งพอไปสืบมาถึงรู้ว่าเป็นกลุ่มนายทุนจวนวันหนึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาตรวจสอบถึงทราบว่ายกโดยมิชอบและมีการเพิกถอนโฉนดที่ดินแปลงของกลุ่มนายทุนดังกล่าว อันนี้เกิดจากเจ้าหน้าที่ร่วมมือกับนายทุนแต่ประชาชนที่เขาไม่รู้เรื่องวันหนึ่งเจ้าหน้าที่มาเพิกถอนโฉนดที่ดินของเขาสร้างความเดือดร้อนให้กับเจ้าของที่โดยที่เขาไม่รู้เลยว่าที่ดินดังกล่าวออกโดยมิชอบ ทำให้เขาต้องเสียทรัพย์สินเงินทองจากการซื้อที่ดินดังกล่าวมา รวมทั้งสถาบันการเงินที่ได้ปล่อยกู้ให้กับเจ้าของที่เอาที่ดินดังกล่าวมาค้ำประกันอีกด้วย นอกจากนี้ระยะเวลาในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบันมีความล่าช้าเนื่องจากต้องใช้ระยะเวลาในการตรวจสอบทั้งจากกรมที่ดินและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะหลักฐานแจ้งการครอบครองที่ดินที่ต้องให้ศาลพิจารณาคัดสินว่าสามารถออกโฉนดที่ดินได้หรือไม่ซึ่งใช้ระยะเวลาหลายเดือน

ด้านผลกระทบต่อประชาชนและรัฐของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

นายนี้ท (นามสมมติ) เล่าว่าผลกระทบโดยตรงต่อประชาชนที่ได้รับ คือสูญเสียเงินจำนวนมาก จากการซื้อที่ดินจากเอกสารสิทธิที่ออกโดยมิชอบมา ทำให้มีการฟ้องร้องค่าเสียหายต่อกรมที่ดินเป็นจำนวนมาก หรือในกรณีที่มีการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบแล้วมีการนำมาจำนองกับธนาคาร ธนาคารจะได้รับความเสียหายหรือผลประโยชน์ ส่วนความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อภาครัฐคือความเสียหายที่เกิดขึ้นในที่ป่าที่ประโยชน์สาธารณะ ที่ชุมชน จากการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบของเจ้าหน้าที่กรมที่ดิน อีกทั้งมีจำนวนคดีความฟ้องร้องเกี่ยวกับการออกโฉนดที่ดินที่ดินเพิ่มมากขึ้นในศาลและต้องสูญเสียค่าชดเชยจากการถูกละเมิดจากการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบเป็นจำนวนมาก

ด้านการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแทนวิธีการเดิมในปัจจุบันสามารถป้องกันการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบ รวมทั้งปัญหาการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่

นายนี้ท (นามสมมติ) เล่าว่าเห็นด้วยที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการกรมที่ดินแทนวิธีการเดิมที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเนื่องจาก ตัวเทคโนโลยีดังกล่าวมันจะสามารถสร้างความโปร่งใสกับข้อมูลที่จะ

ตรวจสอบกันได้ว่า การออกโฉนดที่ดินนี้มีความถูกต้องมั้ย เน้นเรื่องความโปร่งใสเป็นหลัก อีกทั้งมันไม่สามารถที่จะกลับไปแก้ธุรกรรมที่ได้รับการยืนยันความถูกต้องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาแล้วได้ ทำให้สามารถป้องกันการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่กรมที่ดินที่จะเข้าไปแก้ไขข้อมูลดังกล่าวได้ เนื่องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะสามารถรู้ได้ทันทีว่าธุรกรรมมีความไม่ถูกต้องเมื่อมีคนพยายามเข้าไปแก้ไขข้อมูล

ด้านการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาสร้างความโปร่งใสในขั้นตอนและกระบวนการการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบัน

นายนี้ท (นามสมมติ) เล่าว่าด้วยกระบวนการอันเดิมเมื่อเปรียบเทียบกับเทคโนโลยีบล็อกเชน คิดว่าเทคโนโลยีบล็อกเชนช่วยได้แน่นอนด้านความโปร่งใส เพราะจากที่ทราบกันว่าขั้นตอนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบันยังมีปัญหาด้านความโปร่งใส ทั้งด้านกระบวนการขั้นตอนที่ซับซ้อนและกรมที่ดินเป็นหน่วยงานเดียวที่รับผิดชอบด้านการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ทำให้เป็นช่องทางการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ แต่เมื่อนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้จะสามารถช่วยได้แน่นอน เพราะผู้รับรองความถูกต้องในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการที่จะรับทราบข้อมูลของผู้ขอออกโฉนดที่ดินจากการส่งผ่านข้อมูลของเจ้าของที่ได้รับการยืนยันตัวตนแล้ว รวมทั้งเอกสารสิทธิที่นำมาขอออกโฉนดที่ดินมีความถูกต้อง เพื่อที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทำการตรวจสอบเอกสารสิทธิที่ขอออกโฉนดที่ดินว่ามีความถูกต้องที่ไม่รุกล้ำเขตป่าหรือวนอุทยาน หรือที่สาธารณะประโยชน์เพื่อทำการยืนยันรับรองความถูกต้องเพื่อส่งให้กรมที่ดินประกาศในบล็อกเชนต่อไปแล้วจึงทำการออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ขอ ทำให้จากที่กรมที่ดินเป็นเพียงหน่วยงานเดียวที่พิจารณาในการออกโฉนดที่ดิน แต่ตอนนี้จะมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงานเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องในเอกสารที่ขอออกโฉนดที่ดินจึงทำให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถเข้าไปแก้ไขเปลี่ยนแปลงธุรกรรมที่ได้การรับรองยืนยันความถูกต้องมาแล้วได้จึงสร้างความโปร่งใสในขั้นตอนและกระบวนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินได้เป็นอย่างดี

ด้านการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาช่วยลดต้นทุนค่าใช้จ่าย ลดระยะเวลา รวมทั้งความเชื่อมั่นของประชาชนและลดข้อพิพาทระหว่างประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

นายนี้ท (นามสมมติ) เล่าว่าถ้าในกรณีที่มีการแชร์ข้อมูลกันจะช่วยให้เกิดความโปร่งใสมากขึ้น น่าจะช่วยลดระยะเวลาและค่าใช้จ่ายลงได้รวมทั้งข้อพิพาทระหว่างรัฐกับประชาชนและหน่วยงานอื่น

ที่เกี่ยวข้อง เพราะอย่างที่ทราบกันอยู่แล้วว่าบล็อกเชนเป็นเทคโนโลยีที่มีจุดแข็งตรงด้านความโปร่งใส การทำงานใช้ระบบอินเทอร์เน็ตหรือระบบออนไลน์แทนการทำงานด้วยคนทำให้ความรวดเร็วในการตรวจสอบเอกสารสิทธิใช้เวลาไม่ก็นาทีแทนที่ระบบในปัจจุบันที่ต้องใช้เวลาหลายวันหรือเป็นเดือนถึงจะทราบผลว่าออกโฉนดที่ดินได้หรือไม่ อันนี้ช่วยลดระยะเวลาได้แน่นอน ส่วนต้นทุนค่าใช้จ่ายถามว่าถ้าจะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในตอนนี้อย่างไรต้องใช้ค่าใช้จ่ายที่สูงมากเพราะทั้งงบประมาณด้านคนและเครื่องมือต่างๆ ถือว่าไม่คุ้มค่า แต่ถ้ามองผลประโยชน์ที่จะได้รับในระยะยาวแล้วมีความเป็นไปได้ที่จะคุ้มค่าในการลงทุนเพราะจากที่เราต้องสิ้นเปลืองเอกสารที่ต้องใช้กระดาษเป็นหลักในการทำธุรกรรมหนึ่งๆเราแค่ใช้ดิจิทัลไฟล์แทนทำให้ลดต้นทุนการสิ้นเปลืองการใช้กระดาษลงได้รวมทั้งบุคลากรที่จะใช้น้อยลงกว่าเดิมเนื่องจากเทคโนโลยีบล็อกเชนสามารถลดจำนวนเจ้าหน้าที่ลงได้อีกทั้งต่อไปอนาคตอาจจะไม่ต้องไปทำธุรกรรมที่สำนักงานที่ดินก็ได้เพราะสามารถขอยื่นทำธุรกรรมผ่านแอปพลิเคชันจากมือถือแทน จึงน่าจะลดต้นทุนจากประเด็นที่กล่าวมาได้

ด้านปัจจัยที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

นายหน้ท (นามสมมติ) เล่าว่าปัจจัยหลัก น่าจะเป็นเรื่องของกฎหมาย และการยอมรับในเรื่องการแชร์ข้อมูล เรื่องของ Digital signature เพราะจากตัวเทคโนโลยีบล็อกเชนเอง มันต้องทำงานอยู่บนลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์ ถ้าลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์ยังไม่มีผลทางกฎหมาย อาจจะทำให้การเก็บข้อมูลบล็อกเชนยังมีปัญหาที่ไม่สามารถฟ้องร้องทางกฎหมายได้อันนี้เป็นเรื่องหนึ่ง เรื่องที่สองเป็นเรื่องของความเข้าใจผู้ดำเนินการทางศาลเข้าใจเทคโนโลยีดีพอหรือเปล่า ตอนนี้ได้มีกฎหมายธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ที่ศาลต้องรับฟังเอกสารที่ได้จากการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้เป็นช่องทางที่เปิดรองรับการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในอนาคตได้ แต่ทั้งนี้สิ่งสำคัญคือเรื่องนโยบายที่รัฐบาลต้องผลักดันให้เกิดเป็นรูปธรรม เพราะในเมื่อรัฐบาลเองได้ประกาศให้ประเทศไทยจะเป็น Thailand 4.0 ดังนั้นจึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ว่าหน่วยงานของรัฐต้องปรับตัวในการนำเทคโนโลยีต่างๆมาใช้แทนระบบเดิม โดยเฉพาะการออกกฎหมายให้รองรับกับเรื่องนี้เป็นสิ่งแรก นอกจากนั้นงบประมาณที่ต้องใช้ในการลงทุนมีมูลค่ามหาศาล รัฐบาลต้องสนับสนุนอย่างเต็มที่เพื่อให้เกิดขึ้นมาได้

ด้านปัญหาอุปสรรคในการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

นายหน้ท (นามสมมติ) เล่าว่าเรื่องความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ต่อการใช้เทคโนโลยีบล็อกเชน เพราะตัวเทคโนโลยีเองเป็นเรื่องที่เข้าใจยาก ที่น้อยคนจะรู้จักหรือเข้าใจ ถ้าไม่ใช่สาย

การเงิน แทบจะไม่มีใครรู้จักเลย นอกจากนี้เรื่องเกี่ยวกับกฎหมายที่จะบังคับใช้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ใช้เทคโนโลยีนี้และการแชร์ข้อมูลต่างๆจากกรมที่ดินไปให้ตรวจสอบเพื่อยืนยันความถูกต้องต้องออกมาบังคับใช้ เพราะมองว่าเป็นการเพิ่มภาระงานให้แก่หน่วยงานอื่น ปัจจุบันกรมที่ดินเป็นหน่วยงานเดียวที่รับผิดชอบในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ทำให้การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินไม่ได้รับการตรวจสอบยืนยันกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องด้วยทำให้มีการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบได้

ด้านความพร้อมของกรมที่ดินที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

นายภัท (นามสมมติ) เล่าว่าความพร้อมทางด้านเทคนิคคิดว่า กรมที่ดินมี แต่ความพร้อมทางด้าน การปรับเปลี่ยนกระบวนการคิดว่ายังไม่พร้อม เพราะต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการการทำงานค่อนข้างเยอะและต้องมีการเปลี่ยนโครงสร้างการทำงาน โครงสร้างขององค์กร รูปแบบวิธีการทำงาน วิธีการตรวจสอบ ซึ่งคิดว่าเป็นเรื่องที่มีการเปลี่ยนแปลงเยอะมากกว่าเทคโนโลยี ตัวระบบ โครงสร้างต่างๆภายในองค์กรทั้งตัวเจ้าหน้าที่ งบประมาณ เครื่องมือต่างๆ และการบริหารจัดการ ต้องมีการเปลี่ยนแปลงใหม่ทั้งหมด ซึ่งต้องเวลาในการศึกษาทำความเข้าใจสิ่งต่างๆเหล่านี้ใหม่ทั้งหมด รวมทั้งทางด้านเทคนิคของตัวเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบระบบเทคโนโลยีดังกล่าวต้องมีความเข้าใจอย่างแท้จริงเพื่อให้สามารถดำเนินการระบบได้อย่างดี ดังนั้นถ้าจะมีการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้แทนระบบเดิม กรมที่ดินต้องมีความพร้อมในทุกๆด้าน เพราะมันคือการเปลี่ยนผ่านระบบจากการพึ่งพาเอกสารที่เป็นกระดาษสู่การเป็นดิจิทัลไฟล์อย่างแท้จริง

ด้านความเป็นไปได้ในอนาคตกรมที่ดินจะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

นายภัท (นามสมมติ) เล่าว่าน่าจะเป็นไปได้ ด้วยทิศทางของรัฐบาลที่ต้องการให้หน่วยงานราชการเปิดเผยข้อมูลค่อนข้างเยอะและเรื่อง Thailand 4.0 การ Open Data การ Open DPI อะไรต่างๆเหล่านี้มันจะเป็นตัวที่จะบังคับให้หน่วยงานราชการเอาข้อมูลหลักหลายๆอย่าง เอามาเปิดเผยมากขึ้น ต้องมีการแชร์ข้อมูลมากขึ้น การแชร์ด้วยเทคโนโลยีบล็อกเชนมีความโปร่งใสมากขึ้น สร้างความน่าเชื่อถือในองค์กร ทำให้กรมที่ดินมีความน่าเชื่อถือเป็นไปได้ในทิศทางที่ดีจึงมีความน่าจะเป็นไปได้ในการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 7

นายโก้ (นามสมมติ) กรรมการผู้จัดการบริษัท บริษัท Smart Contract จำกัด อายุ 35 ปี
(ตัวแทนภาคเอกชนเกี่ยวกับงานด้านเทคโนโลยีบล็อกเชน)

ด้านความถูกต้องและน่าเชื่อถือของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบัน

นายโก้ (นามสมมติ) เล่าว่ายังไม่มีค่าน่าเชื่อถือร้อยเปอร์เซ็นต์ เนื่องจากข่าวตามสื่อต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเพิกถอนโฉนดที่ดินที่ออกโดยกรมที่ดิน มีเป็นจำนวนมาก แสดงให้ถึงขั้นตอนและกระบวนการออกโฉนดที่ดินของกรมที่ดินในปัจจุบันมีปัญหาและเกิดขึ้นมานานมากแล้ว รวมถึงการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่กรมที่ดินเองที่เรียกรับผลประโยชน์กับกลุ่มนายทุนให้ดำเนินการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบ ข่าวล่าสุดที่อดีตเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดพังงาผูกคอตเสียชีวิตในท้องควบคุมของกรมสอบสวนคดีพิเศษ เหตุอันเนื่องมาจากการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบเป็นจำนวนมาก มูลค่าความเสียหายนับพันล้านบาท ทำให้ประชาชนเกิดความไม่เชื่อมั่นในกระบวนการและขั้นตอนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินหรือโฉนดที่ดินว่ามีความถูกต้องหรือไม่

ด้านสาเหตุของปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบในปัจจุบัน

นายโก้ (นามสมมติ) เล่าว่าสาเหตุหลักน่าจะเกิดจากตัวเจ้าหน้าที่เองที่เรียกรับผลประโยชน์จากประชาชนหรือนายทุนเพื่อจะขอออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบ รวมถึงกระบวนการและขั้นตอนการออกโฉนดที่ดินของกรมที่ดินยังไม่มีควมโปร่งใสที่ดีพอ เนื่องจากเป็นเพียงหน่วยงานเดียวที่รับผิดชอบด้านการออกโฉนดที่ดิน โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่สามารถรับรู้ถึงที่มาของเอกสารสิทธิที่นำมาขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินได้ ทำให้เป็นช่องทางในการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ของกรมที่ดินในการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบ ไม่มีการตรวจสอบกระบวนการและขั้นตอนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ศาลก็จะอาศัยข้อมูลรูปถ่ายทางอากาศที่กรมที่ดินจัดทำมาเพื่อประกอบการพิจารณาในการตัดสินใจว่าจะออกโฉนดที่ดินให้ได้หรือไม่ สร้างความไม่โปร่งใสในกระบวนการและขั้นตอนในการออกโฉนดที่ดินนั้น

ด้านผลกระทบต่อประชาชนและรัฐของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

นายโก้ (นามสมมติ) เล่าว่าผลกระทบต่อประชาชนที่ได้รับจากการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ คือประชาชนขาดความเชื่อมั่นในความถูกต้องของโฉนดที่ดินของกรมที่ดิน วันดีคืนดีกรมที่ดินได้มีคำสั่งให้เพิกถอนโฉนดที่ดินเนื่องจากออกโดยมิชอบ ทั้งที่เขาได้มาโดยถูกต้องหรือความไม่รู้มาก่อน ทำให้เขาต้องสูญเสียเงินเป็นจำนวนมากจากการซื้อที่ดินแปลงนั้นมา รวมถึงสถาบันทางการเงินที่นำโฉนดที่ดินนั้นค้ำประกันเงินกู้จากผู้นำมาจำนอง ส่วนรัฐที่ได้รับผลกระทบคือการที่รัฐถูก

ฟ้องเรียกค่าเสียหายจากประชาชนหรือสถาบันทางการเงินที่ได้รับความเสียหายเป็นจำนวนมาก อีกทั้งที่ดินของรัฐที่ถูกบุกรุกจากนายทุนที่ขออนุญาตที่ดินโดยมิชอบสร้างความเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติเป็นจำนวนมากไม่สามารถนับเป็นจำนวนเงินได้ สร้างภาระให้แก่ศาลที่ต้องพิจารณาคดีเกี่ยวกับเรื่องนี้เพิ่มมากขึ้นด้วย

ด้านการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแทนวิธีการเดิมในปัจจุบันสามารถป้องกันการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบ รวมทั้งปัญหาการคอร์ปชั่นของเจ้าหน้าที่

นายโก้ (นามสมมติ) เล่าว่าเนื่องจากเทคโนโลยีบล็อกเชนเป็นเทคโนโลยีที่กำลังเข้ามาเปลี่ยนแปลงโลกเหมือนกับที่อินเทอร์เน็ตเข้ามาเปลี่ยนแปลงชีวิตของเราทุกคน เทคโนโลยีที่อาศัยความไว้วางใจที่ไม่อาศัยคนกลางในการทำธุรกรรม มีความโปร่งใสและไม่สามารถกลับไปแก้ไขข้อมูลหรือธุรกรรมที่ได้รับการยืนยันความถูกต้องแล้วได้ ฉะนั้นถ้าจะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแทนวิธีการเดิมที่ใช้อยู่ในปัจจุบันจะสามารถป้องกันการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบได้ และสามารถป้องกันการคอร์ปชั่นของเจ้าหน้าที่ของกรมที่ดินได้ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ไม่สามารถที่จะเข้าไปแก้ไขธุรกรรมหรือเข้าถึงข้อมูลของเจ้าของที่ดินได้หากไม่ได้รับอนุญาต และการที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเห็นข้อมูลการขออนุญาตที่ดินโดยไม่ทราบว่าเป็นใครทำให้เกิดความโปร่งใสในการตรวจสอบเอกสารสิทธิที่ขออนุญาตที่ดิน และยืนยันความถูกต้องของเอกสารสิทธินั้นได้โดยไม่สนใจว่าผู้ขอเป็นใคร

ด้านการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาช่วยลดต้นทุนค่าใช้จ่าย ลดระยะเวลา รวมทั้งความเชื่อมั่นของประชาชนและลดข้อพิพาทระหว่างประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

นายโก้ (นามสมมติ) เล่าว่าเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการกระบวนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินจะสามารถลดต้นทุนได้มัย ตามความคิดของผมคิดว่าสามารถลดต้นทุนได้ เนื่องจากทุกวันนี้ระบบราชการใช้เอกสารต่างๆที่เป็นกระดาษแม้กระทั่งโฉนดที่ดินหรือเอกสารสิทธิในที่ดินต่างๆ เมื่อนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ เราจะใช้เอกสารเหล่านี้เป็นดิจิทัลไฟล์แทน ไม่ต้องใช้กระดาษอีก ลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการใช้เอกสารต่างๆลดลงเป็นจำนวนมาก แม้ว่าต้นทุนในการนำระบบเทคโนโลยีนี้มาใช้แทนระบบเดิมต้องใช้งบประมาณที่สูงมาก เพราะต้องเปลี่ยนระบบการออกโฉนดที่ดินใหม่ทั้งระบบ แต่ถ้ามองไปอีก 20 ปีข้างหน้าเมื่อระบบนี้เริ่มเข้าที่เข้าทางแล้ว กรมที่ดินอาจไม่ต้องใช้เอกสารที่เป็นกระดาษอีกเลย ส่วนด้านการลดระยะเวลาในการออกโฉนดที่ดิน คิดว่าช่วยลดระยะเวลาในการออกโฉนดที่ดินได้แน่นอน เพราะจากระบบการในปัจจุบันต้องใช้ระยะเวลานับเดือนโดยเฉพาะขั้นตอนทางศาล แต่เทคโนโลยีตัวนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ยืนยันหรือรับรองความถูกต้องแล้ว

ประชาชนไม่ต้องให้ศาลพิจารณาอีกต่อไปจะสามารถช่วยลดระยะเวลาได้มาก และมีระยะเวลา กำหนดไว้ในกฎหมายชัดเจนว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องตรวจสอบและยืนยันความถูกต้องภายใน ระยะเวลาที่กำหนด ทำให้โหนดที่ดินมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ ประชาชนมีความเชื่อมั่นในโหนด ที่ดินมากขึ้นกว่าในปัจจุบัน ช่วยลดข้อพิพาทระหว่างประชาชนและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการ ออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินได้อย่างแน่นอน

ด้านปัจจัยที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

นายโก้ (นามสมมติ) เล่าว่าปัจจัยที่สำคัญต่อการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้เพื่อป้องกันการ ออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ คือกฎหมายและนโยบายของรัฐบาล โดยเฉพาะนโยบายว่า รัฐบาลเห็นคุณค่าหรือความสำคัญของเทคโนโลยีนี้มากน้อยเพียงใด ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ จากการออกโฉนดที่ดินด้วยวิธีนี้มีมากน้อยขนาดไหน คุ่มค่ากับงบประมาณที่ลงทุนหรือไม่ อันนี้สำคัญ เพราะถ้ารัฐบาลเห็นด้วยว่ามีประโยชน์มากกว่างบประมาณที่ลงทุนไป รัฐบาลก็จะกำหนดเป็น นโยบายและออกกฎหมายเพื่อบังคับใช้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งความร่วมมือของเจ้าหน้าที่เองมี ความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยีนี้มากน้อยขนาดไหน อันนี้ก็สำคัญ เพราะเจ้าหน้าที่คุ้นเคยกับ กระบวนการเดิมมาตลอดพอจะมีการเปลี่ยนแปลงอาจจะยังไม่พร้อมทำให้กรมที่ดินไม่สามารถนำ เทคโนโลยีมาใช้ได้ในเร็ววันนี้

ด้านปัญหาอุปสรรคในการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน โดยมิชอบ

นายโก้ (นามสมมติ) เล่าว่าปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้คือนโยบาย ของรัฐบาลและความพร้อมของเจ้าหน้าที่ เพราะจากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนโยบายของรัฐบาลเป็น ปัจจัยหลักที่จะทำให้เกิดเทคโนโลยีนี้มาใช้ในกรมที่ดินแทนระบบเดิมหรือไม่ ถ้ารัฐบาลยังเห็นว่ายังไม่ มีความจำเป็นที่จะลงทุนด้านงบประมาณในการเปลี่ยนระบบดังกล่าว ก็จะไม่กำหนดเป็นนโยบาย ออกมาบังคับใช้ทำให้การนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ รวมทั้งความพร้อมของเจ้าหน้าที่ที่ มีความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยีดังกล่าวยังมีไม่มากพอ รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ หน่วยงานต่างๆ ไม่สามารถทำได้ การไม่แชร์ข้อมูลของเอกสารสิทธิของกรมที่ดินไปยังหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องไม่สามารถเกิดขึ้นได้ ปัญหาเหล่านี้คืออุปสรรคที่สำคัญที่จะไม่สามารถนำเทคโนโลยีบล็อก เชนมาใช้ในกรมที่ดินได้

ด้านความพร้อมของกรมที่ดินที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิใน ที่ดิน

นายโก้ (นามสมมติ) เล่าว่ากรมที่ดินยังไม่มีความพร้อมแน่นอนในเวลานี้ที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้แทนวิธีเดิมในปัจจุบัน อันเนื่องมาจากปัญหาหลายอย่างที่กล่าวมาข้างต้น เว้นแต่ว่ารัฐบาลมีความจริงจังที่จะเปลี่ยนระบบการทำงานของราชการให้เป็นระบบดิจิทัลทั้งหมด ทำให้กรมที่ดินต้องปรับตัวตามนโยบายของรัฐบาลในการที่จะต้องศึกษาถึงวิธีการการทำงานของระบบเทคโนโลยีบล็อกเชนที่จะนำมาใช้ในอนาคต รวมทั้งให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีนี้ให้มีความรู้ความเข้าใจที่เพียงพอต่อการนำมาใช้ในอนาคตหรือเมื่อรัฐบาลประกาศเป็นนโยบายขึ้นมาไปบังคับใช้ได้ แต่คิดว่าอนาคตกรมที่ดินคงนี้ไม่พื้นที่จะต้องนำเทคโนโลยีนี้มาใช้แทนวิธีการเดิมในปัจจุบันแน่นอนคงต้องปรับตัว

ด้านความเป็นไปได้ในอนาคตกรมที่ดินจะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

นายโก้ (นามสมมติ) เล่าว่าถามว่าเป็นไปได้มั๊ย คิดว่าเป็นไปได้เลยที่ต่อไปกรมที่ดินจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงวิธีการออกโฉนดที่ดินในปัจจุบันที่มีปัญหาจำนวนมาก โดยการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้แทนเพราะจากข้อดีของเทคโนโลยีดังกล่าวมันสามารถช่วยแก้ไข้ปัญหาที่เกิดขึ้นในเวลานี้ได้ อนาคตกรมที่ดินคงนี้ไม่พื้นที่จะต้องปรับตัวในการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้แน่นอนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นกรมที่ดินควรที่จะต้องทำความเข้าใจในเทคโนโลยีนี้อย่างถ่องแท้แต่เนิ่นๆเพื่อวันไหนได้มีการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้จริงจะสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ต้องเรียนรู้มาก สามารถดำเนินการทำต่อไปได้เลย คิดว่าจะใช้เวลาอย่างน้อย 10-15 ปี ถึงจะเห็นเป็นรูปธรรมที่จะนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ในการออกโฉนดที่ดินแทนวิธีการเดิมในปัจจุบัน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 8

นาง อร (นามสมมติ) ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม อายุ 54 ปี

(ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีบล็อกเชน)

ด้านความถูกต้องและน่าเชื่อถือของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบัน

นาง อร (นามสมมติ) เล่าว่ามีความน่าเชื่อถือในระดับหนึ่งเพราะเป็นเอกสารสิทธิในที่ดินแสดงกรรมสิทธิ์ของเจ้าของที่ดิน แต่ทุกวันนี้มีข่าวที่เกี่ยวกับการเพิกถอนเอกสารสิทธิในที่ดินตามสื่อโทรทัศน์เป็นจำนวนมาก เลยทำให้ความเชื่อมั่นในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินลดลง เพราะไม่รู้ว่าโฉนดที่ดินจะถูกเพิกถอนหรือไม่ ทั้งที่ได้โดยสุจริต รวมทั้งกระบวนการออกโฉนดที่ดินของกรมที่ดินมี

ขั้นตอนที่ยังพึ่งพาเอกสารที่เป็นกระดาษเป็นจำนวนมาก ทำให้มีการปลอมแปลงเอกสารที่ดินขึ้นมาได้ และเป็นช่องทางการทุจริตของเจ้าหน้าที่กรมที่ดินได้อีกทางหนึ่งด้วย

ด้านสาเหตุของปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบในปัจจุบัน

นาง อร (นามสมมติ) เล่าว่าสาเหตุหลักๆเลยของปัญหาดังกล่าว คือการทุจริตคอร์ปชั่นของเจ้าหน้าที่กรมที่ดิน อีกทั้งขั้นตอนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบัน อาศัยข้อมูลจากกรมที่ดินเพียงหน่วยงานเดียวโดยไม่มีการแชร์ข้อมูลไปหน่วยงานอื่นด้วย ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบไม่สามารถรับรู้ถึงการออกโฉนดที่ดินจากกรมที่ดินทำให้ขาดการตรวจสอบถ่วงดุลระหว่างหน่วยงานสร้างความไม่โปร่งใสและชอบธรรมในการออกโฉนดที่ดินจากกรมที่ดินด้วยทำให้เอกสารสิทธิในที่ดินมีความไม่น่าเชื่อถือเพราะไม่รู้ว่าจะดีคืนดีจะถูกเพิกถอนโฉนดที่ดินหรือเปล่า นอกจากนี้แล้วขั้นตอนการออกหนังสือแสดงสิทธิมีหลายขั้นตอนและหลายหน่วยงานเป็นทางของกลุ่มนายทุนที่จะเข้ามาร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐในการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบ โดยเฉพาะพื้นที่ที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวราคาแพงเป็นต้น

ด้านผลกระทบต่อประชาชนและรัฐของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

นาง อร (นามสมมติ) เล่าว่าส่งผลกระทบต่อประชาชน โดยเฉพาะด้านความเชื่อมั่นของประชาชนในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน เพราะว่าประชาชนได้ซื้อขายโฉนดที่ดินมาโดยสุจริต โดยไม่รู้ว่าจะเอกสารสิทธิในที่ดินที่ได้มีการออกโดยมิชอบมาก่อน แล้วถูกเพิกถอน ซึ่งส่งผลกระทบต่อรัฐในด้านจำนวนคดีความฟ้องร้องที่เพิ่มมากขึ้นรวมทั้งค่าเสียหายที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากศาล

ด้านการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแทนวิธีการเดิมในปัจจุบันสามารถป้องกันการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบ รวมทั้งปัญหาการคอร์ปชั่นของเจ้าหน้าที่

นาง อร (นามสมมติ) เล่าว่าเทคโนโลยีบล็อกเชน เป็นเทคโนโลยีที่กำลังเข้ามามีบทบาทต่อโลก เนื่องจากเป็นเทคโนโลยีที่มีข้อดีหลายด้านและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในธุรกรรมต่างๆได้หลายด้าน ปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐที่ได้นำเทคโนโลยีบล็อกเชนไปใช้แล้ว ได้แก่กระทรวงสาธารณสุข เพื่อแก้ไขปัญหาข้อมูลประวัติผู้ป่วยและเวชระเบียน ซึ่งมีปัญหาอุปสรรคด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูลเวชระเบียนระหว่างหมอกับคนไข้ รวมทั้งการวินิจฉัยการรักษาของคนไข้ที่ไม่ต่อเนื่อง รวมทั้งการเบิกจ่ายยาซ้ำซ้อน ซึ่งได้มีโรงพยาบาลในกระทรวงสาธารณสุขได้นำร่องนำเอาเทคโนโลยีบล็อกเชนนี้ไปใช้แล้ว หากจะนำเอาเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแทนวิธีการเดิม

ในปัจจุบัน โดยส่วนตัวเห็นว่าทำได้เพราะโดยตัวเทคโนโลยีดังกล่าวมีความมั่นคงในด้านความปลอดภัยของข้อมูลและมีความโปร่งใสในการทำธุรกรรมสูง เจ้าหน้าที่กรมที่ดินไม่สามารถที่จะเข้าไปแก้ไขข้อมูลที่ได้มีการตรวจสอบความถูกต้องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินนั้นได้ ทำให้ช่องทางการคอร์ปชั่นของเจ้าหน้าที่ไม่สามารถทำได้ นอกจากนั้นเอกสารสิทธิที่ได้มีการออกจะมีความน่าเชื่อถือมากกว่าในปัจจุบันเพราะมีการรับรองการยืนยันจากหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องแล้ว จึงมีความน่าเชื่อถือและไม่กลัวที่จะถูกกรมที่ดินเพิกถอนตามมาภายหลัง

ด้านการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาสร้างความโปร่งใสในขั้นตอนและกระบวนการการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบัน

นาง อร (นามสมมติ) เล่าว่าจากที่กล่าวมาจากข้อที่ผ่านมาข้อดีของระบบบล็อกเชนคือความปลอดภัยของการเข้าถึงข้อมูลและความโปร่งใสของธุรกรรม จึงไม่แปลกถ้ามีการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในกระบวนการการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินจะทำให้มีความโปร่งใสและน่าเชื่อถือมากกว่าในปัจจุบัน เพราะมันต้องได้รับการยืนยันการทำธุรกรรมนั้นจากหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับที่ดินแปลงนั้นแล้วว่าสามารถออกโฉนดที่ดินนั้นได้

ด้านการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาช่วยลดต้นทุนค่าใช้จ่าย ลดระยะเวลา รวมทั้งความเชื่อมั่นของประชาชนและลดข้อพิพาทระหว่างประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

นาง อร (นามสมมติ) เล่าว่าในด้านต้นทุนค่าใช้จ่ายในการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ ถ้ามองในระยะสั้นต้องมีค่าใช้จ่ายในการติดตั้งระบบจัดเก็บฐานข้อมูลให้เป็นแบบดิจิทัลต้องใช้ค่าใช้จ่ายมหาศาลโดยเฉพาะ server ของระบบที่ต้องมีค่าบำรุงรักษาสูง แต่ถ้ามองระยะยาวโดยส่วนตัวคิดว่าคุ้มค่าโดยเฉพาะประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากการนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน โดยเฉพาะความเชื่อมั่น รวมทั้งข้อพิพาทระหว่างรัฐกับประชาชนด้านการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินลดน้อยลง ส่วนในแง่การลดระยะเวลา อันนี้แน่นอนเพราะเปลี่ยนจากขั้นตอนที่ใช้เจ้าหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการเพียงฝ่ายเดียว แต่ใช้เทคโนโลยีมาช่วยบริหารจัดการแทนซึ่งมีความรวดเร็วและถูกต้องมากกว่าขั้นตอนในปัจจุบันแน่นอน

ด้านปัจจัยที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

นาง อร (นามสมมติ) เล่าว่าปัจจัยหลักคือเรื่องนโยบายของรัฐ เพราะการที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินได้นั้น มันมีความเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงานของ

รัฐ กรมที่ดิน ไม่สามารถที่จะกำหนดนโยบายเองได้ต้องเป็นรัฐบาลเป็นผู้กำหนดเพราะต้องมีผลบังคับใช้กับหน่วยงานอื่นด้วย โดยเฉพาะข้อกฎหมายต่างๆต้องสามารถบังคับใช้ได้ทุกหน่วยงานในการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ได้

ด้านปัญหาอุปสรรคในการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน โดยมีขอบ

นาง อร (นามสมมติ) เล่าว่าปัญหาสำคัญเลย คือความพร้อมของกรมที่ดิน โดยเฉพาะข้อมูลเอกสารสิทธิในที่ดินที่อยู่ในรูปแบบของเอกสารจะอย่างไรที่จะเป็นรูปแบบดิจิทัล กรมที่ดินมีความพร้อมมากน้อยแค่ไหน อีกทั้งตัวเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบและมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเทคโนโลยีบล็อกเชนมีมากน้อยขนาดไหน รวมทั้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องจะต้องเข้าใจในตัวระบบในส่วนที่รับผิดชอบทางด้านการยืนยันธุรกรรมที่มาจากกรมที่ดินเพื่อให้ตรวจสอบความถูกต้องและยืนยันมาในระยะเวลาที่กำหนด อันนี้เป็นเรื่องสำคัญเพราะหน่วยงานอื่นมองว่าเป็นการเพิ่มภาระให้แก่เขา ต้องมีการทำข้อตกลงความเข้าใจร่วมกันก่อนที่จะกำหนดเป็นนโยบายหรือกฎหมายออกมาเพื่อไม่สร้างความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานได้

ด้านความพร้อมของกรมที่ดินที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

นาง อร (นามสมมติ) เล่าว่าโดยส่วนตัวคิดว่า กรมที่ดินยังไม่มีความพร้อมที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในขณะนี้เพราะเป็นเทคโนโลยีที่ใหม่ มีต้นทุนในการลงทุนสูง รวมทั้งเกี่ยวข้องกับอีกหลายหน่วยงาน แต่ในอนาคตมีความเป็นไปได้ที่จะมีการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้แทนขั้นตอนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบัน เพราะรัฐบาลมีนโยบายที่จะให้ประเทศไทยเป็น Thailand 4.0 ทำให้หน่วยงานภาครัฐต้องปรับตัวนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้แทนการทำงานในรูปแบบเดิม แต่ต้องใช้เวลาอย่างน้อย 10 ปี น่าจะเห็นการเปลี่ยนแปลงขึ้นมาได้

ด้านความเป็นไปได้ในอนาคตกรมที่ดินจะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

นาง อร (นามสมมติ) เล่าว่าจากข้อที่กล่าวมาข้างต้น ในอนาคตมีความเป็นไปได้ที่กรมที่ดินจะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแทนรูปแบบในปัจจุบัน เพราะนโยบายของรัฐบาล แต่ทั้งนี้กรมที่ดินต้องมีความพร้อมในทุกๆด้าน ทั้งด้านเจ้าหน้าที่ งบประมาณ เครื่องมือ

และการบริหารจัดการของผู้บริหาร มันถึงจะเกิดเป็นรูปธรรมขึ้นมาได้ อีกทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้ความร่วมมือกับกรมที่ดินอีกทางหนึ่งด้วย

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 9

นาย อ้น (นามสมมติ) นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม อายุ 31 ปี

(ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีบล็อกเชน)

ด้านความถูกต้องและน่าเชื่อถือของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบัน

นายอ้น (นามสมมติ) เล่าว่ายังไม่มีค่าน่าเชื่อถือได้ร้อยเปอร์เซ็นต์ โดยเฉพาะขั้นตอนการออกโฉนดที่ดินที่ชาวบ้านยังไม่มีความเข้าใจในวิธีการออกโฉนดที่ดินได้ดีพอ อีกทั้งเอกสารที่ขอมานำออกโฉนดที่ดินยังไม่มีความน่าเชื่อถือที่ดีพอโดยเฉพาะที่มเห็นเป็นข่าวเกี่ยวกับหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามสื่อต่างๆมากที่สุดได้แก่ หนังสือแสดงการครอบครองสิทธิในที่ดิน หรือ ส.ค.1 ที่มาออกโฉนดที่ดินในที่เกาะหรือสถานที่ท่องเที่ยวที่มีราคาแพงแถวจังหวัดท่องเที่ยวภาคใต้และได้มีการฟ้องร้องระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกันเองที่กรมที่ดินได้มีการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินรुक้าในที่อุทยานแห่งชาติจนมีการฟ้องร้องให้มีการเพิกถอนโฉนดที่ดินดังกล่าว โดยเจ้าของที่ดินอาจจะได้มาโดยสุจริตไม่ได้ทราบมาก่อนที่มีการออกโฉนดที่ดินดังกล่าวโดยมิชอบ สร้างความเสียหายต่อเจ้าของที่ดิน ปัญหาสำคัญเกิดจากตัวเจ้าหน้าที่กรมที่ดินรู้เห็นเป็นใจกับกลุ่มนายทุนที่จะออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยได้รับผลประโยชน์ต่างตอบแทนร่วมกันในการคอร์ปชั่นของเจ้าหน้าที่และกลุ่มนายทุน จึงยังไม่มีค่าน่าเชื่อถือในขั้นตอนการออกโฉนดที่ดินของกรมที่ดิน

ด้านสาเหตุของปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบในปัจจุบัน

นายอ้น (นามสมมติ) เล่าว่าปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบในปัจจุบัน โดยความคิดเห็นส่วนตัวคิดว่าเกิดจากเจ้าหน้าที่กรมที่ดิน เพราะ กรมที่ดินเป็นเพียงหน่วยงานเดียวที่รับผิดชอบในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยเฉพาะโฉนดที่ดิน ทำให้ข้อมูลขั้นตอนและกระบวนการต่างๆในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินรวมทั้งข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของที่ดินจึงเป็นช่องทางในการปลอมแปลงหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของเจ้าหน้าที่ เพราะรู้ข้อมูลขั้นตอนและกระบวนการต่างๆในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินและการที่เจ้าหน้าที่กรมที่ดินร่วมมือกับกลุ่มนายทุนเพื่อทำการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบในทีๆไม่สามารถออกโฉนดที่ดินได้เพื่อแลกกับผลประโยชน์ที่จะได้รับจากกลุ่มนายทุนจึงทำให้ออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบสร้างความเสียหายต่อรัฐกับ

เจ้าของที่ดินที่ซื้อที่ดินมาโดยสุจริตต้องมาถูกเพิกถอนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเนื่องจากเจ้าหน้าที่กรมที่ดินออกโดยไม่ถูกต้องได้

ด้านผลกระทบต่อประชาชนและรัฐของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

นายอ้น (นามสมมติ) เล่าว่าอ้นนี้ส่งผลกระทบต่อประชาชนโดยเฉพาะประชาชนที่ได้ซื้อโฉนดที่ดินมาโดยถูกต้องมิได้รู้มาก่อนว่าหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่ได้มานั้นมีการออกโดยมิชอบ เมื่อถูกเพิกถอนทำให้เขาได้รับความเสียหายทั้งด้านเงินเวลา และผลกระทบทางด้านจิตใจอีกทั้งต้องมีการฟ้องร้องขึ้นโรงขึ้นศาลเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายจากกรมที่ดินซึ่งส่งผลกระทบต่อรัฐ โดยเฉพาะศาลที่ต้องมีจำนวนคดีฟ้องร้องเกี่ยวกับเรื่องการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบเพิ่มมากขึ้นอีกทั้งรัฐต้องสูญเสียทรัพยากรทางธรรมชาติจากการที่มีการออกโฉนดที่ดินรุกล้ำเข้าไปในเขตป่าไม้หรือที่อุทยานแห่งชาติ ซึ่งสร้างความเสียหายที่ดีเป็นมูลค่ามิได้เลย

ด้านการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแทนวิธีการเดิมในปัจจุบันสามารถป้องกันการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบ รวมทั้งปัญหาการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่

นายอ้น (นามสมมติ) เล่าว่ามันก็ช่วยได้ แต่หน่วยงานราชการที่นำบล็อกเชนมาใช้แบบจริงจังยังไม่มีเลย อีกทั้งเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจการตัดสินใจยังไม่มีความรู้ ส่วนใหญ่ผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจส่วนใหญ่จะเป็นผู้เล่นบิทคอยน์ หรืออาจารย์มหาวิทยาลัย ส่วนในภาครัฐยังไม่เกิดขึ้นเช่นเช็คเงินเดือน ส่วนเอกชนเริ่มมีการนำมาใช้แล้ว ถ้ามว่าเกิดขึ้นได้มันเกิดขึ้นได้แต่คงไม่ใช่เร็ววันนี้ เพราะมีคนที่มีความรู้ความเข้าใจในส่วนนี้น้อยมาก และบล็อกเชนส่วนที่นำมาใช้เรานำมาใช้แค่ส่วนหนึ่ง เช่น Hashing cryptography private key เป็นต้น คิดว่าทำได้แบบมีเงื่อนไข ส่วนเรื่องการแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชันอ้นนี้ช่วยได้ตรงที่ตัวระบบเทคโนโลยีบล็อกเชน มันไม่สามารถที่จะไปแก้ไขได้เพราะเมื่อได้รับการยืนยันจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเกี่ยวกับการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแล้ว เมื่อเจ้าหน้าที่พยายามที่จะเข้าไปแก้ไขตัวบล็อกเชนที่ใช้ Hash ในการเชื่อมโยงบล็อกเชนจะเปลี่ยนไปทำให้มันฟ้องว่าธุรกรรมไม่ถูกต้องและทุกคนที่เกี่ยวข้องจะทราบโดยทันที ทำให้สามารถป้องกันการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ได้

ด้านการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาสร้างความโปร่งใสในขั้นตอนและกระบวนการการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบัน

นายอ้น (นามสมมติ) เล่าว่า การนำเทคโนโลยีบล็อกเชนช่วยสร้างความโปร่งใสได้ เนื่องจากประชาชนที่ได้ถือไพรเวทคีย์ (Private key) ไปแล้ว พอมีใครไปเปลี่ยนแปลงที่ไม่ตรงกับไพรเวทคีย์ เขาก็ถือว่าของประชาชนเป็นหลักเพราะถือว่ามีสำเนาแรก ที่ถือว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องแล้ว เพราะฉะนั้นเจ้าหน้าที่กรมที่ดินหรือใครก็ตามจะเข้าไปแก้ไขไม่ได้ เพราะไม่ได้รับอนุญาตจากประชาชนที่ถือไพรเวทคีย์อยู่ช่วยสร้างความโปร่งใสในขั้นตอนกระบวนการของการออกโฉนดที่ดินได้

ด้านการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาช่วยลดต้นทุนค่าใช้จ่าย ลดระยะเวลา รวมทั้งความเชื่อมั่นของประชาชนและลดข้อพิพาทระหว่างประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

นายอ้น (นามสมมติ) เล่าว่าสร้างความเชื่อมั่นได้ ลดระยะเวลาน่าจะได้ แต่ลดต้นทุนค่าใช้จ่ายไม่แน่ใจเพราะต้องตัวบล็อกที่เป็นserver ที่เก็บตัวคีย์ที่ทำเป็นสำเนาเอาไว้และต้องมีการจัดเก็บเอาไว้ในคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่และต้องมีข้อมูลของกรมอื่นกระทรวงอื่นที่เกี่ยวข้องที่ต้องทำอย่างนั้นด้วยเหมือนกันหรือประชาชนส่วนหนึ่งต้องมีส่วนนี้ด้วยเหมือนกันเพราะฉะนั้นต้องไปซื้อส่วนนี้เพิ่ม ทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก แต่ถ้ามองถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการนำบล็อกเชนมาใช้ในระยะยาวจากการลงทุนในเวลานี้คิดว่ามีความคุ้มค่าเพราะประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับมีมากกว่าต้นทุนที่ลงทุนไป โดยเฉพาะความเชื่อมั่นของประชาชนและสถาบันทางการเงินในเอกสารสิทธิในที่ดินที่มีความถูกต้อง ไม่ต้องกลัวว่าซื้อไปแล้วจะมีการมาถูกเพิกถอนอีกภายหลัง ดังนั้นตอนนี้อาจจะยังไม่คุ้มค่าแต่ระยะยาวอาจจะคุ้มค่าก็ได้

ด้านปัจจัยที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

นายอ้น (นามสมมติ) เล่าว่าอย่างแรกเลยกฎหมายบ้านเรายังไม่รองรับ และกฎหมายบ้านเราเป็นแบบcivil law ต้องมีการร่างขึ้นมาก่อนที่เหตุที่จะเกิดขึ้น กฎหมายเราจะปรับตัวช้า ปัจจุบันบ้านเรายังไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับบล็อกเชนเลยสักฉบับต่างจากอเมริกาซึ่งกฎหมายจะเป็นแบบcommon law เหตุเกิดก่อนจึงทำการร่างตัวกฎหมาย แล้วจึงนำการร่างกฎหมายมาใช้ในครั้งต่อไป จึงทำให้กฎหมายของเขามีการพัฒนา และมีความรวดเร็วปัญหาอย่างแรกคือกฎหมายรวมทั้งนโยบายของรัฐบาลที่จะให้ความสำคัญเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้มาน้อยขนาดไหน เพราะมันเป็นการเปลี่ยนกระบวนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินใหม่ทั้งหมด อีกทั้งความพร้อมของเจ้าหน้าที่ว่ามีความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยีนี้ดีขนาดไหน

ด้านปัญหาอุปสรรคในการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน โดยมิชอบ

นายอ้น (นามสมมติ) เล่าว่าปัญหาที่สำคัญคือ ตอนนี้อย่างไม่มีใครเข้าใจบล็อกเชนสักเท่าไร ในประเทศไทย ยังมีน้อยอยู่ คนที่มีอำนาจตัดสินใจก็ยังไม่พูดถึงบล็อกเชนสักเท่าไร คนที่มีความรู้ด้านนี้ต้องมีความรู้ทางด้าน cryptography และ Financial engineering ความรู้ของคนไทยยังอยู่ในวงแคบอยู่ คนที่จบด้านนี้มีน้อย ผู้ใหญ่บ้านเราส่วนใหญ่จบมาทางด้านสังคมศาสตร์เลยยังไม่เข้าใจถึงเทคโนโลยีทางด้านนี้ได้ถ่องแท้ จึงเป็นเรื่องยากที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในหน่วยงานภาครัฐในเวลานี้

ด้านความพร้อมของกรมที่ดินที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิใน ที่ดิน

นายอ้น (นามสมมติ) เล่าว่ากรมที่ดิน ความพร้อมตอนนี้ยังไม่มี เพราะกรมที่ดิน ปัจจุบันมุ่งเน้นพัฒนาไปทางด้าน GIS เสียมากกว่าซึ่งมันจะคงจะแนวกับบล็อกเชน รวมทั้งผู้บริหารส่วนใหญ่จบทางด้านสังคมศาสตร์ เขายังไม่มีความเข้าใจในตัวเทคโนโลยีดังกล่าวได้ดีพอ ซึ่งผมเป็นหนึ่งในคณะกรรมการตรวจรับทางด้านโครงการพัฒนาสารสนเทศของกรมที่ดินด้วย เห็นว่ากรมที่ดินตอนนี้ยังไม่มีความพร้อมที่จะนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้แทนระบบเดิมที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน อย่างน้อยก็น่าจะ 10 ปี ขึ้นไป เมื่อถึงตอนนั้นก็ยังไม่รู้ว่ากรมที่ดินจะมีความเข้าใจเรื่องเทคโนโลยีบล็อกเชนได้ดีเพียงพอนาน้อยขนาดไหน

ด้านความเป็นไปได้ในอนาคตกรมที่ดินจะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดง สิทธิในที่ดิน

นายอ้น (นามสมมติ) เล่าว่าคิดว่าเป็นไปได้ถ้ากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนออกมามีใช้กับทุกหน่วยงาน รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการให้หน่วยงานราชการเป็นรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (E-government) กรมที่ดิน ต้องปรับตัวเองโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีนี้เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งการเปลี่ยนระบบจากปัจจุบันที่ใช้เอกสารเป็นหลักมาเป็นรูปแบบไฟล์ดิจิทัล มี server ที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลไปยังหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้อย่างทั่วถึงสามารถแชร์ข้อมูลกันได้ทันที จึงน่าจะมีความเป็นไปได้ที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินได้ ตามปัจจัยดังกล่าว ซึ่งก็ต้องใช้เวลาอย่างน้อย 10 ปี ถึงจะเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงในการนำมาใช้

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 10

นางพร (นามสมมติ) ผู้อำนวยการส่วนสารสนเทศ กรมที่ดิน อายุ 52 ปี

(ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีบล็อกเชน)

ด้านความถูกต้องและน่าเชื่อถือของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบัน

นางพร (นามสมมติ) เล่าว่าปัจจุบันขั้นตอนและกระบวนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินมีความชัดเจนอยู่แล้วแต่ปัญหาที่เกิดขึ้นเกิดจากตัวเจ้าหน้าที่เป็นหลัก เนื่องจากข้อมูลทางด้านเอกสารสิทธิในที่ดิน กรมที่ดินเป็นผู้รับผิดชอบและดูแล แต่เพียงหน่วยงานเดียว และปัจจุบันใครมีหนังสือแสดงการครอบครองที่ดิน (ส.ค.1) ต้องการที่จะขอก่อนดินจะต้องยื่นเรื่องฟ้องร้องต่อศาลเพื่อที่ศาลจะสั่งให้กรมที่ดินทำแผนที่รูปถ่ายทางอากาศว่าแปลงที่ดินดังกล่าวเจ้าของได้ครอบครองมาก่อนปี 2497 ที่ประมวลกฎหมายที่ดินประกาศใช้บังคับ กรมที่ดินถึงจะออกโฉนดที่ดินได้ ถ้าถามว่ามีความถูกต้องหมดหรือไม่ ตอบว่าไม่ทั้งหมด เพราะบางกรณีเจ้าหน้าที่ร่วมมือกับกลุ่มนายทุนทำแผนที่รูปถ่ายทางอากาศที่มีความคลาดเคลื่อนเพื่อให้สามารถออกโฉนดที่ดินได้ ที่เป็นข่าวตามสื่อต่างๆว่าการออกโฉนดที่ดินรุกล้ำเขตป่าจริง และได้มีคำสั่งเพิกถอนเอกสารสิทธิดังกล่าวเป็นจำนวนมาก ทำให้ประชาชนขาดความเชื่อถือในกระบวนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดินในปัจจุบัน

ด้านสาเหตุของปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบในปัจจุบัน

นางพร (นามสมมติ) เล่าว่าปัญหาหลักของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบเกิดจากการที่เจ้าหน้าที่กรมที่ดิน เรียกรับผลประโยชน์จากกลุ่มนายทุน จึงอาศัยขั้นตอนและกระบวนการที่กรมที่ดิน เป็นเพียงหน่วยงานเดียวที่รับผิดชอบในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ทำการออกโฉนดที่ดินโดยไม่ถูกต้อง อีกทั้งหน่วยงานอื่นๆที่รับผิดชอบเกี่ยวกับที่ดินของรัฐ ไม่ทราบข้อมูลแปลงที่ดินที่จะนำมาออกโฉนดที่ดินหรือไม่ให้ความร่วมมือในการตรวจสอบเอกสารที่จะขอก่อนดิน ทำให้กรมที่ดินทำหน้าที่ในการพิจารณาแต่เพียงหน่วยงานเดียวจึงทำให้มีการออกเอกสารสิทธิไปโดยไม่ถูกต้อง เมื่อภายหลังมีการตรวจสอบหรือมีการร้องเรียนเกี่ยวกับที่ดินแปลงนั้นมา จึงเกิดปัญหาขึ้น กรมที่ดินจึงถูกฟ้องเรียกค่าเสียหายจากการที่เจ้าหน้าที่ออกโดยมิชอบเป็นจำนวนเงินมหาศาล ดังนั้นปัญหาจึงมาจากตัวเจ้าหน้าที่เอง

ด้านผลกระทบต่อประชาชนและรัฐของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

นางพร (นามสมมติ) เล่าว่าผลกระทบต่ออันดับแรกเลย คือ ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในโฉนดที่ดินซึ่งถือว่าเป็นหนังสือแสดงสิทธิสูงสุด เป็นหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ความเป็นเจ้าของที่ดิน

แปลงนั้น และกรรมที่ดิน เป็นหน่วยงานรัฐที่รับผิดชอบในการออกโฉนดที่ดินเพียงหน่วยงานเดียว เมื่อมีปัญหาการออกโดยมิชอบเกิดขึ้น และได้มีคำสั่งเพิกถอนทำให้ประชาชนที่ได้โฉนดที่ดินมาอย่างถูกต้องต้องสูญเสียเงินจากการออกโดยมิชอบของกรรมที่ดิน ทำให้เกิดการฟ้องร้องต่อกรรมที่ดินที่สร้างความเสียหาย รวมทั้งสถาบันทางการเงินที่ปล่อยกู้ให้กับเจ้าของที่เอาโฉนดที่ดินมาค้ำประกันเป็นต้น ส่วนผลกระทบต่อรัฐ คือ รัฐต้องสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติจากการออกโฉนดที่ดินรุกป่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือ อุทยานแห่งชาติ เพื่อสร้างรีสอร์ท ทำให้มีการตัดไม้ทำลายป่าเป็นจำนวนมาก อีกทั้ง จำนวนคดีฟ้องร้องเกี่ยวกับที่ดินในชั้นศาลเพิ่มขึ้น และรัฐต้องสูญเสียงบประมาณไปกับการค่าเงินชดเชยค่าเสียหายต่อประชาชนจากการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบเป็นจำนวนมาก

ด้านการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแทนวิธีการเดิมในปัจจุบันสามารถป้องกันการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบ รวมทั้งปัญหาการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่

นางพร (นามสมมติ) เล่าว่าช่วยได้แน่ที่จะนำมาใช้ในการป้องกันการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบและการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ เพราะตัวระบบเทคโนโลยีบล็อกเชนมันมีความโปร่งใสและไม่สามารถที่จะเข้าไปเปลี่ยนแปลงแก้ไขธุรกรรมที่ได้รับการยืนยันจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาแล้วทำให้เจ้าหน้าที่กรรมที่ดินไม่สามารถที่จะไปแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากไม่รับอนุญาตจากตัวเจ้าของที่ดินที่ยื่นขอออกโฉนดที่ดิน โดยทุกคนจะมี Private Key ที่จะเข้าสู่การยืนยันความเป็นอัตลักษณ์ตัวตนผ่านลายนิ้วมือหรือวิธีอื่นๆเพื่อจะพิสูจน์ตัวตนที่แท้จริง รวมทั้งข้อมูลของเอกสารสิทธิที่จะนำมาใช้ออกโฉนดที่ดินจะถูกการถอดรหัส หรือที่เรียกว่า cryptography เพื่อให้แน่ใจว่าถูกต้องหรือมีอยู่จริงหลังจากนั้นจะถูกจัดบันทึกลงใน Ledger เพื่อส่งไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ หรือที่เรียกว่า Node ในการรอยืนยันเอกสารสิทธิความถูกต้องเมื่อได้มีการยืนยันความถูกต้องแล้ว กรรมที่ดิน จะมีหน้าที่ประกาศการออกโฉนดที่ดินนั้นเก็บไว้ในบล็อกแล้วสำเนาไปยังหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เรียกวิธีการนี้ว่า Proof of Authority โดยธุรกรรมต่างๆที่ได้รับการยืนยันแล้วจะเก็บไว้ในบล็อกที่นำมาต่อกับบล็อกก่อนหน้าโดยจะมีโซ่ที่เชื่อมต่อกันเรียกกันว่า Hash ต้องเหมือนกับบล็อกตัวหน้าจึงจะสามารถเชื่อมต่อกันได้ ด้วยวิธีการทำงานของระบบเทคโนโลยีบล็อกเชนที่เป็นการ Distributed ledger ไม่อาศัยคนกลางในการทำธุรกรรมจึงทำให้มีความน่าเชื่อถือและมีความโปร่งใสมากยิ่งขึ้น เมื่อนำมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแทนวิธีการเดิมในปัจจุบันแล้วจะช่วยป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบได้ รวมทั้งป้องกันปัญหาการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ได้อีกทางหนึ่งด้วย

ด้านการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาช่วยลดต้นทุนค่าใช้จ่าย ลดระยะเวลา รวมทั้งความเชื่อมั่นของประชาชนและลดข้อพิพาทระหว่างประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

นางพร (นามสมมติ) เล่าว่าในแง่ของการลดต้นทุนค่าใช้จ่าย คิดว่ายังไม่สามารถลดต้นทุนค่าใช้จ่ายได้ เนื่องจาก การที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้มีค่าใช้จ่ายในการลงทุนที่สูงมากทั้งทางด้านบุคลากรและเครื่องมือต่างๆ โดยเฉพาะระบบคอมพิวเตอร์ที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงใหม่ทั้งหมด แต่ถ้าถามถึงความคุ้มค่าที่จะได้รับการการลงทุนคิดว่าต่อไปจะมีความคุ้มค่า เพราะประโยชน์ที่จะได้รับจากเทคโนโลยีดังกล่าวมีเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะด้านความเชื่อมั่นของประชาชนที่ได้รับจากการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่มีความถูกต้อง จะไม่มีการถูกเพิกถอนต่อมาภายหลังทำให้ข้อพิพาทเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวลดน้อยลง ในระยะยาวถ้าคิดเป็นค่าต้นทุนถือว่าคุ้มค่า ส่วนเรื่องระยะเวลาอันนี้แน่นอนที่มันจะช่วยลดระยะเวลาการทำงานของเจ้าหน้าที่ลงได้ เพราะปัจจุบันการยื่นเรื่องขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินต้องใช้เวลาตามกระบวนการและขั้นตอนต่างๆ เป็นเวลาหลายวันหรือเป็นเดือน แต่ถ้านำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้จะใช้เวลาแค่ไม่กี่วินาทีเท่านั้น

ด้านปัจจัยที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

นางพร (นามสมมติ) เล่าว่าปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้คือ ความพร้อมของกรมที่ดิน และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องว่ามีความพร้อมต่อการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้มากน้อยขนาดไหน เพราะมันเป็นการเปลี่ยนแปลงขั้นตอนและกระบวนการใหม่ทั้งหมดและการเพิ่มภาระงานให้หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องต้องมารับผิดชอบในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน รวมทั้งการแชร์ข้อมูลต่างๆ ต้องมีมาตรฐานเดียวกัน ความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ในระบบดังกล่าวมีมากน้อยขนาดไหน นอกจากนี้นโยบายของรัฐบาลที่จะนำเทคโนโลยีนี้มาใช้อย่างจริงจังมีมากน้อยแค่ไหนเพราะการที่จะบังคับให้หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องมาใช้เทคโนโลยีตัวนี้เหมือนกันต้องมีกฎหมายออกมาบังคับใช้เพื่อให้ระบบดังกล่าวสามารถทำงานได้อย่างเป็นเอกภาพ เพราะกรมที่ดิน ไม่สามารถไปบังคับหน่วยงานอื่นให้ทำตามแบบกรมที่ดินทำเอาไว้ได้

ด้านปัญหาอุปสรรคในการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

นางพร (นามสมมติ) เล่าว่าปัญหาและอุปสรรคในการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ คือการที่ไม่มีกฎหมายรองรับเกี่ยวกับการรับรองลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์ หรือการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้

ในหน่วยงานภาครัฐ ทำให้ขั้นตอนการตรวจสอบยืนยันอัตลักษณ์ของเจ้าของที่ดินไม่สามารถทำได้ เพราะกฎหมายยังไม่รองรับ ทุกวันนี้เราจะพิสูจน์อัตลักษณ์ตัวตนจากเลขบัตรประชาชน 13 หลัก ซึ่งง่ายต่อการถูกโจรกรรมซึ่งแตกต่างจากลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์หรือลายนิ้วมือที่จะมีความปลอดภัยสูงกว่า นอกจากนี้ปัญหาความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ในระบบดังกล่าวยังมีไม่มากพอทำให้ไม่สามารถนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ได้ และต้นทุนในการลงทุนมีค่าใช้จ่ายที่สูงมาก รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลที่จะนำเทคโนโลยีนี้มาใช้จริงจังยังไม่มีที่แน่นอน

ด้านความพร้อมของกรมที่ดินที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

นางพร (นามสมมติ) กล่าวว่าด้านความพร้อมของกรมที่ดินตอนนี้เกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ กรมที่ดินยังไม่มีความพร้อมหลายๆด้าน ทั้งความรู้ความเข้าใจของตัวเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ งบประมาณที่ต้องใช้ในการลงทุน เครื่องมือต่างๆ รวมทั้งนโยบายของผู้บริหารระดับสูงที่จะไม่เห็นความสำคัญในเทคโนโลยีดังกล่าว ทำให้เทคโนโลยีดังกล่าวยังไม่สามารถนำมาใช้แทนระบบเดิมที่ใช้อยู่ในปัจจุบันได้ ต้องรอความชัดเจนจากรัฐบาลและการเปลี่ยนผ่านระบบจากการที่จะเป็น E-Government ที่ต่อไปหน่วยงานราชการจะไม่ต้องเอกสารที่เป็นกระดาษแต่มาเป็นดิจิทัลไฟล์แทน พร้อมทั้งมีกฎหมายรับรองความถูกต้องของธุรกรรมรูปแบบใหม่ด้วยจึงจะทำได้ แต่ในขณะนี้ยังไม่มีความพร้อมต่อเทคโนโลยีดังกล่าว

ด้านความเป็นไปได้ในอนาคตกรมที่ดินจะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

นางพร (นามสมมติ) กล่าวว่าถามว่ามีความเป็นไปได้มั๊ย ในความเห็นส่วนตัวคิดว่าเป็นไปได้ เนื่องจากโลกได้มีการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีครั้งยิ่งใหญ่อีกครั้งหลังจากมีอินเทอร์เน็ตเข้ามา ก็คือเทคโนโลยีบล็อกเชน ทุกๆหน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศต่างตื่นตัวกับเจ้าตัวเทคโนโลยีดังกล่าวมาก เห็นได้จากเงินสกุลดิจิทัลหรือBitcoin ซึ่งสร้างกระแสไปทั่วโลกโดยใช้เทคโนโลยีบล็อกเชนเป็นกระดูกสันหลังของระบบ อนาคตหน่วยงานภาครัฐของประเทศไทยก็ไม่สามารถที่จะหลีกเลี่ยงกับเทคโนโลยีนี้ได้ กรมที่ดินต่อไปก็อาจจะเปลี่ยนระบบการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่ใช้กระดาษมาเป็นดิจิทัลไฟล์แทน ทั้งนี้ทั้งนั้นนโยบายและกฎหมายเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดขึ้นมาได้ รวมทั้งความพร้อมของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต้องมีความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยีดังกล่าวที่ดีพอจึงจะทําให้สำเร็จเป็นรูปธรรมได้ เพราะตอนนี้รัฐบาลได้กำลังจะจัดตั้งหน่วยงานหนึ่งซึ่งรับผิดชอบการเก็บ

ข้อมูลอัตลักษณ์บุคคลผ่านระบบสื่อocen ต่อไปการตรวจสอบความเป็นเจ้าของที่ดินสามารถนำเข้า
 มุลส่วนบุคคลจากหน่วยงานนี้มาใช้ยืนยันได้เลยผ่านระบบสื่อocenโดยที่กรมที่ดินไม่ต้องสร้าง
 ฐานข้อมูลส่วนบุคคลขึ้นมาใหม่ ทำเฉพาะข้อมูลเอกสารสิทธิในที่ดินเท่านั้นในการพิสูจน์ความถูกต้อง
 ของเอกสารสิทธิในที่ดิน

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 11

นาย เสก (นามสมมติ) ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ กรมที่ดิน อายุ 59 ปี

(ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีบล็อกเชนของกรมที่ดิน)

ด้านความถูกต้องและน่าเชื่อถือของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบัน

นายเสก (นามสมมติ) เล่าว่ามีความน่าเชื่อถือในระดับหนึ่ง แต่ยังมีปัญหาในการตรวจสอบ
 เอกสารสิทธิโดยเฉพาะหนังสือแสดงการครอบครองที่ดิน (ส.ค.1) ว่าที่ดินที่นำมาขออนุญาตที่ดิน
 ตั้งอยู่บนพื้นดินนั้นจริงหรือไม่ อีกทั้งหลักเกณฑ์ในการออกโฉนดที่ดินจากหนังสือแสดงการครอบครอง
 ที่ดินยังให้อำนาจ กรมที่ดินเป็นผู้ทำแผนที่รูปถ่ายทางอากาศเพื่อประกอบความเห็นในการพิจารณา
 ของศาลเพื่อขอให้ออกโฉนดที่ดินดังกล่าว ซึ่งไม่ได้ถามหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ดูแลที่ดินของรัฐว่าจะ
 นำมาออกโฉนดที่ดินนั้นได้ออกทับพื้นที่เขตป่า หรือพื้นที่สาธารณะประโยชน์หรือไม่ทำให้โฉนดที่ดินที่
 ออกไปได้มีการถูกเพิกถอนตามมาภายหลังทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในโฉนดที่ดินดังกล่าว

ด้านสาเหตุของปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบในปัจจุบัน

นายเสก (นามสมมติ) เล่าว่าปัญหาของการออกหนังสือสำคัญแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบัน
 สาเหตุหลักมาจากขั้นตอนหลักเกณฑ์ที่ให้กรมที่ดิน พิจารณาในการออกโฉนดที่ดินเพียงหน่วยงาน
 เดียว และการเรียกรับผลประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ในการออกโฉนดที่ดิน ไม่มีการแชร์ข้อมูลเจ้าของ
 เอกสารสิทธิและเอกสารสิทธิในที่ดินไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจสอบความถูกต้องของเอกสาร
 สิทธิที่ยื่นคำขอเพื่อขออนุญาตที่ดิน ทำให้เกิดการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ที่เรียกรับผลประโยชน์กับ
 กลุ่มนายทุนเพื่อออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบ

ด้านผลกระทบต่อประชาชนและรัฐของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

นายเสก (นามสมมติ) เล่าว่าผลกระทบต่อประชาชนที่ได้รับโดยตรงจากการออกหนังสือแสดง
 สิทธิในที่ดินโดยมิชอบ คือประชาชนได้รับความเสียหายจากการถูกเพิกถอนโฉนดที่ดิน เนื่องจากการ
 ออกโดยมิชอบ ทำให้สูญเสียเงินเป็นจำนวนมาก รวมทั้งสถาบันทางการเงิน ต้องเกิดหนี้เสียเนื่องจาก
 ปลอมเงินกู้ให้กับเจ้าของที่ดินที่ดินที่เอาโฉนดที่ดินมาค้ำประกัน ทำให้ขาดความเชื่อมั่นในหนังสือ

แสดงสิทธิในที่ดินดังกล่าว ส่วนความเสียหายต่อรัฐคือผลกระทบต่อพื้นที่ของรัฐที่ได้มีการออกโฉนดที่ดินรुक้าเข้าไปทำให้พื้นที่รัฐเสียหาย เช่น ป่าไม้ เขตอุทยานแห่งชาติ เพื่อจัดทำรีสอร์ทหรือบ้านพักตากอากาศของกลุ่มนายทุน รวมทั้งการชดเชยค่าเสียหายต่อประชาชนที่ถูกเพิกถอนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเป็นจำนวนมาก และจำนวนคดีฟ้องร้องชดเชยค่าเสียหายต่อกรมที่ดินในชั้นศาลมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น

ด้านการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแทน วิธีการเดิมในปัจจุบันสามารถป้องกันการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบ รวมทั้งปัญหาการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่

นายเสก (นามสมมติ) เล่าว่าเทคโนโลยีบล็อกเชน เป็นเทคโนโลยีรูปแบบใหม่ที่หลายคนมองว่าเป็นเทคโนโลยีเปลี่ยนโลก โดยมีการเริ่มมาใช้เป็นที่รู้จักกันในแวดวงทางการเงิน ในรูปแบบ Bitcoin ซึ่งบล็อกเชนเป็นโครงสร้างพื้นฐานในการทำธุรกรรมที่เป็นการกระจายอำนาจ ไม่มีตัวกลางในการตัดสินใจ มีความปลอดภัย และโปร่งใสสูง ทุกธุรกรรมต้องมีต้องมี Private key เป็นตัวถอดรหัสของเอกสารที่นำมายื่นขอทำธุรกรรมเพื่อยืนยันว่าเอกสารที่นำมาขอทำธุรกรรมได้รับคำรับรองยืนยันความถูกต้องแล้ว หลังจากนั้นผู้ยื่นจะใช้ Public Key ในการสร้างบัญชีสาธารณะที่มีการยืนยันอัตลักษณ์ตัวตนและเอกสารสิทธิที่ได้รับการรับรองแล้วไปยังหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเรียกว่า node เพื่อให้ทำการยืนยันความถูกต้องบัญชีสาธารณะ(Ledger) ว่ามีความถูกต้องหรือไม่ ถ้าถูกต้องจะสร้างเป็นสัญญาอัจฉริยะ (Smart Contract) เพื่อจัดเก็บไว้ในบล็อกแล้วสำเนาสัญญาอัจฉริยะ ที่ได้รับการยืนยันความถูกต้องแล้ว ส่งไปยังยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆเพื่อเก็บเอาไว้ โดยมีการเชื่อมโยงบล็อกที่ได้มีการยืนยันความถูกต้องจากธุรกรรมก่อนหน้า เมื่อมีเจ้าหน้าที่คนใดคนหนึ่งเข้าไปแก้ไขสัญญาอัจฉริยะหน่วยงานอื่นๆจะทราบได้ทันที ทำให้มีความโปร่งใสในการออกโฉนดที่ดิน รวมทั้งสามารถป้องกันการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่กรมที่ดินได้แทนระบบการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบัน

ด้านการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาช่วยลดต้นทุนค่าใช้จ่าย ลดระยะเวลา รวมทั้งความเชื่อมั่นของประชาชนและลดข้อพิพาทระหว่างประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

นายเสก (นามสมมติ) เล่าว่าการที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชน มาใช้แทนขั้นตอนและกระบวนการออกหนังสือแสดงสิทธิในปัจจุบันตามทฤษฎีสามารถสร้างความโปร่งใส และป้องกันการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่กรมที่ดินได้ แต่ถ้าจะนำมาใช้จริงยังไม่สามารถลดต้นทุนค่าใช้จ่ายได้ เนื่องจากมีต้นทุนค่าใช้จ่ายสูงในการเปลี่ยนระบบและขั้นตอนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินใหม่ทั้งระบบ ส่วนด้านการลดระยะเวลาสามารถลดได้ เนื่องจากปัจจุบันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินจากหนังสือแสดงการครอบครองที่ดิน (ส.ค.1) ต้องใช้ระยะเวลาหลายเดือนในการขึ้นศาลเพื่อพิจารณา

จากแผนที่รูปถ่ายทางอากาศที่กรมที่ดินจัดทำประกอบการพิจารณา แต่ถ้านำบล็อกเซนมาใช้เราไม่ต้องพึ่งการตัดสินใจของศาลเลย เพียงแค่ใช้ฉันทามติของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยืนยันความถูกต้องของเอกสารสิทธิดังกล่าวว่าสามารถออกโฉนดที่ดินได้หรือไม่ ซึ่งลดระยะเวลาจากหลายเดือนเป็นไม่กี่วันได้ ทำให้โฉนดที่ดินที่ออก มีความถูกต้องและเชื่อถือได้สร้างความเชื่อมั่นต่อประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และจำนวนคดีข้อพิพาทระหว่างรัฐกับประชาชนลดน้อยลงด้วย

ด้านปัจจัยที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเซนมาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

นายเสก (นามสมมติ) เล่าว่าปัจจัยหลักที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเซนมาใช้ คือกฎหมายข้อบังคับต่างๆรวมถึงนโยบายของรัฐบาลที่จะนำเทคโนโลยีมาใช้ในกรมที่ดิน เพราะกรมที่ดินไม่มีอำนาจที่จะออกกฎหมายระเบียบบังคับให้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตาม ต้องอาศัยอำนาจของรัฐบาลที่จะออกกฎหมายเพื่อบังคับหน่วยงานอื่นนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ด้วยซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมาจากขั้นตอนที่ไม่ให้อำนาจหน่วยงานอื่นได้ตรวจสอบเอกสารสิทธิที่ขออนุญาตที่ดินว่ามีความถูกต้องหรือไม่ อีกทั้งต้องใช้งบประมาณในการลงทุนในระบบเป็นจำนวนเงินมหาศาล ความพร้อมของเจ้าหน้าที่ เครื่องมือที่ใช้ต่างๆอีกเป็นจำนวนมาก ในความคิดเห็นหลายหน่วยงานหวังข้อมูลตนเองไม่มีการแชร์ข้อมูลไปยังหน่วยงานอื่น ทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือในการตรวจสอบ ดังนั้นนโยบายของรัฐบาลและกฎหมายจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะสามารถทำให้เกิดการนำเทคโนโลยีบล็อกเซนมาใช้ในกรมที่ดินได้

ด้านปัญหาอุปสรรคในการนำเทคโนโลยีบล็อกเซนมาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

นายเสก (นามสมมติ) เล่าว่าปัญหาอุปสรรคที่สำคัญที่จะไม่สามารถนำเทคโนโลยีบล็อกเซนมาใช้ได้คือ การกำหนดนโยบายของรัฐบาลที่จะนำมาใช้อย่างจริงจัง เพราะมีกลุ่มผู้เสียผลประโยชน์จะกดดันรัฐบาลมิให้ออกกฎหมายที่จะนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ อีกทั้งความพร้อมของเจ้าหน้าที่กรมที่ดินที่ยังไม่ยอมรับหรือมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีดังกล่าวได้ดีเพียงพอ เพราะเป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่และมีผู้รู้ในวงจำกัด อีกทั้งยังทำให้เจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์ในการออกโฉนดที่ดินไม่ได้ด้วย นอกจากนี้การนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ต้องใช้งบประมาณที่สูงมาก รัฐบาลอาจจะมองว่าไม่คุ้มค่าในการลงทุนจึงทำให้เป็นอุปสรรคที่จะนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้แทนวิธีการเดิม

ด้านความพร้อมของกรมที่ดินที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเซนใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

นายเสก (นามสมมติ) เล่าว่ากรมที่ดิน ยังไม่มีความพร้อมในขณะนี้ เนื่องจากมีโครงการพัฒนาระบบสารสนเทศระยะที่ 2 ที่เน้นการนำเข้าข้อมูลฝ่ายทะเบียนและรูปแบบที่ดินแบบดิจิทัล

เพื่อใช้ในการสืบค้นข้อมูลการจดทะเบียนและนิติกรรมของกรมที่ดินเป็นภารกิจสำคัญ ทำให้กรมที่ดิน
ยังไม่มีแนวคิดที่จะหันมาสนใจเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิ
ในที่ดินในเวลานี้ แต่อนาคตถ้าข้อมูลเอกสารสิทธิในที่ดินจัดเก็บอยู่ในรูปแบบดิจิทัลไฟล์ได้ทั้งหมดและ
สามารถเชื่อมโยงทั้งด้านทะเบียนและรังวัดที่ดินได้ การที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ก็เป็นไปได้
**ด้านความเป็นไปได้ในอนาคตกรมที่ดินจะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดง
สิทธิในที่ดิน**

นายเสก (นามสมมติ) เล่าว่ามีความเป็นไปได้แต่ต้องใช้ระยะเวลาอย่างน้อย 10 -15 ปี เพราะ
ต้องรอให้โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศเสร็จสมบูรณ์เสียก่อน ที่ข้อมูลเอกสารสิทธิและรูปแบบ
ที่ดินถูกจัดเก็บอยู่ในรูปแบบดิจิทัลไฟล์อย่างสมบูรณ์และครบถ้วน ถูกต้อง การที่จะนำเทคโนโลยี
บล็อกเชนเข้ามาใช้กับฐานข้อมูลที่มีอยู่ก็สามารถทำได้ แต่ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาลที่จะ
ผลักดันให้มีการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้จริงหรือไม่ รวมทั้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องจะต้องใช้
ข้อมูลที่มีมาตรฐานเดียวกันจึงจะสามารถเกิดขึ้นได้

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 12

**นายกันต์ (นามสมมติ) ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกหนังสือสำคัญ กรมที่ดิน อายุ 52 ปี
(ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกหนังสือสำคัญ)**

ด้านความถูกต้องและน่าเชื่อถือของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบัน

นายกันต์ (นามสมมติ) เล่าว่าปัจจุบันการออกหนังสือออกหนังสือสำคัญแสดงสิทธิในที่ดิน
มีขั้นตอนและกระบวนการที่ชัดเจนและแน่นอนอยู่แล้ว แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นตามสื่อต่างๆเกี่ยวกับการ
การเพิกถอนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน เพราะตัวเจ้าหน้าที่เป็นหลักทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นใน
หนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ไม่น่าเชื่อถือ เพราะเจ้าหน้าที่จะรู้หลักเกณฑ์และวิธีการออกหนังสือแสดง
สิทธิในที่ดินดี แต่มีการรับผลประโยชน์หรือมีส่วนได้เสียกับกลุ่มนายทุนเพื่อที่จะให้เจ้าหน้าที่
ออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินหรือโฉนดที่ดินในที่ไม่สามารถออกได้ ดังนั้นเราต้องแก้ไขปัญหา
การคอร์รัปชันของตัวเจ้าหน้าที่เป็นสำคัญ จึงจะทำให้การออกโฉนดที่ดินมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ
ต่อประชาชนได้ดีกว่าในปัจจุบัน

ด้านสาเหตุของปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบในปัจจุบัน

นายกันต์ (นามสมมติ) เล่าว่าสาเหตุหลักที่เป็นปัญหาของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ คือข้อมูลของกรมที่ดินยังคงเป็นกระดาษยังไม่เป็นดิจิทัลไฟล์ ทำให้เวลาในการตรวจสอบใช้เวลานานและง่ายต่อการปลอมแปลงหนังสือแสดงกรรมสิทธิในที่ดินอีกทั้งขาดการตรวจสอบถ่วงดุลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน รวมทั้งตัวเจ้าหน้าที่ของกรมที่ดิน เนื่องจากมีความรู้และเข้าใจในหลักเกณฑ์การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเป็นอย่างดี ทุกวันนี้ใครมีหนังสือแสดงการครอบครองสิทธิในที่ดิน (ส.ค.1) ต้องร้องต่อศาลเพื่อที่ศาลจะได้สั่งให้กรมที่ดินทำแผนที่รูปถ่ายทางอากาศพร้อมข้อคิดเห็น่ว่าที่ดินแปลงดังกล่าวได้มีการครอบครองมาก่อนประมวลกฎหมายบังคับใช้หรือไม่ ซึ่งจากขั้นตอนดังกล่าว เจ้าหน้าที่จะทำแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศที่มีความคลาดเคลื่อนไม่ถูกต้องขึ้นมาพร้อมข้อคิดเห็นไปยังศาลว่ามีการครอบครองมาก่อนประมวลกฎหมายที่ดินบังคับใช้จริงเพื่อที่ศาลได้พิจารณาไปในทางที่สามารถออกโฉนดที่ดินได้ ทำให้มีการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ และเมื่อเกิดปัญหาว่าโฉนดที่ดินดังกล่าวได้รูด้าที่สาธารณประโยชน์หรือเขตป่าไม้ จึงต้องมีคำสั่งเพิกถอนโฉนดดังกล่าวสร้างความเสียหายต่อประชาชนและรัฐเป็นอันมาก

ด้านผลกระทบต่อประชาชนและรัฐของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

นายกันต์ (นามสมมติ) เล่าว่าผลกระทบต่อประชาชนที่ได้รับอย่างแน่นอนคือความเสียหายจากการถูกเพิกถอนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่ออกโดยมิชอบทำให้สูญเสียเงินเป็นจำนวนมาก รวมทั้งสถาบันทางการเงินที่ได้ปล่อยกู้ไปกับโฉนดที่ดินที่เอามาค้ำประกัน นอกจากนั้นจำนวนข้อพิพาทฟ้องร้องเสียค่าเสียหายต่อกรมที่ดินมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น และประชาชนขาดความเชื่อมั่นในตัวโฉนดที่ดินว่าไม่มีความถูกต้องเพียงพอ ส่วนผลกระทบต่อรัฐ คือรัฐต้องสูญเสียเงินที่ต้องชดเชยความเสียหายต่อประชาชนที่ถูกเพิกถอนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเป็นจำนวนมาก อีกทั้งพื้นที่ของรัฐที่ถูกบุกรุกได้ถูกทำลายเนื่องจากกลุ่มนายทุนเข้าไปทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐจากการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบ

ด้านการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแทนวิธีการเดิมในปัจจุบันสามารถป้องกันการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบ รวมทั้งปัญหาการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่

นายกันต์ (นามสมมติ) เล่าว่าโดยส่วนตัวยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีตัวนี้ได้ดีพอ แต่เคยได้ยินมาบ้างว่าเป็นเทคโนโลยีที่สร้างความโปร่งใส คิดว่าถ้ากรมที่ดินจะนำเทคโนโลยีนี้เข้ามาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบน่าจะช่วยป้องกันได้ และคุณสมบัติที่มันไม่สามารถกลับไปแก้ไขธุรกรรมที่ได้รับการยืนยันความถูกต้องมาแล้วน่าจะช่วยป้องกันปัญหาการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ได้ เพราะการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินซึ่งปัจจุบันกรมที่ดิน ทำหน้าที่รับผิดชอบเพียง

หน่วยงานเดียว ซึ่งระบบดังกล่าวต้องอาศัยฉันทามติจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องจึงจะทำให้กรมที่ดิน ออกโฉนดที่ดินได้ ซึ่งคิดว่าเป็นสิ่งที่ดีที่จะทำให้หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ มากขึ้นกว่าในปัจจุบัน

ด้านการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาช่วยลดต้นทุนค่าใช้จ่าย ลดระยะเวลา รวมทั้งความเชื่อมั่นของ ประชาชนและลดข้อพิพาทระหว่างประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการออกหนังสือแสดง สิทธิในที่ดิน

นายกัณฑ์ (นามสมมติ) เล่าว่าเทคโนโลยีดังกล่าว ถ้านำมาใช้ต้องมีค่าใช้จ่ายใน การดำเนินการและขั้นตอนต่างๆเป็นจำนวนมาก เนื่องจากต้องมีการเปลี่ยนระบบการออกหนังสือ แสดงสิทธิในที่ดินใหม่ทั้งระบบทำให้ต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมหาศาลอีกทั้งเจ้าหน้าที่ยังไม่มี ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีดังกล่าวมากนัก คิดว่าไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายได้อย่างแน่นอน ส่วนเรื่องลด ระยะเวลา นั้นคิดว่าช่วยได้เนื่องจากใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความถูกต้องต่าง จากปัจจุบันที่ยังใช้เจ้าหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการและขั้นตอนที่มีความซับซ้อนและใช้เวลานาน ตั้งแต่ รับคำร้อง จัดทำแผนที่รูปถ่ายทางอากาศประกอบการพิจารณาในชั้นศาล ต้องใช้เวลาหลายเดือน จนถึงกระบวนการสุดท้ายว่าออกได้หรือไม่ได้ ถ้านำเทคโนโลยีนี้มาใช้น่าจะสร้างความเชื่อมั่นและลด ข้อพิพาทจากประชาชนได้ เพราะไม่ได้ใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่เพียงฝ่ายเดียวแต่อาศัยฉันทามติจาก ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ด้านปัจจัยที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

นายกัณฑ์ (นามสมมติ) เล่าว่าปัจจัยอย่างแรกที่กรมที่ดินจะนำเทคโนโลยีนี้มาใช้คือ มีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องเปลี่ยนระบบการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบันแล้วหันมาใช้ เทคโนโลยีดังกล่าวแทน เพราะค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการลงทุนมาใช้เทคโนโลยีดังกล่าวมีมูลค่าสูง การที่ กรมที่ดินจะของบประมาณจากรัฐบาลเพื่อทำระบบมีขั้นตอนที่ยุ่งยากและรัฐบาลเห็นความสำคัญต่อ การนำเทคโนโลยีนี้มาใช้หรือไม่ นโยบายของรัฐบาลจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะทำให้เกิดขึ้นได้ อีกทั้ง เจ้าหน้าที่กรมที่ดินยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยีดังกล่าวที่เพียงพอและเคยชินกับวิธีการการ ออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบัน ทำให้เกิดการไม่ยอมรับต่อเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้ อีกทั้ง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในภาครัฐยังไม่มีกำหนดออกมาชัดเจนและยัง ไม่มีหน่วยงานภาครัฐหน่วยงานไหนนำเทคโนโลยีนี้มาใช้เลย

ด้านปัญหาอุปสรรคในการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน โดยมิชอบ

นายกัณฑ์ (นามสมมติ) เล่าว่าปัญหาและอุปสรรคประการแรก คือรัฐบาลยังไม่มียุทธศาสตร์ที่จะนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้ในตอนนี้อย่างไร เนื่องจากเป็นเทคโนโลยีใหม่ แม้จะเริ่มมีการพูดถึงกันมาก โดยเฉพาะในแวดวงการเงิน แต่ยังไม่แพร่หลายหรือมาใช้ในภาครัฐ เพราะต้องรื้อโครงสร้างระบบใหม่ทั้งหมด และต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนเงินมหาศาล ประการที่สองกฎหมายข้อบังคับต่างๆที่จะเอื้อต่อการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ยังไม่มี การที่จะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหันมาใช้ระบบนี้เหมือนกับกรมที่ดินด้วยต้องออกเป็นกฎหมายบังคับ รวมทั้งข้อมูลเอกสารสิทธิในที่ดินของกรมที่ดินต้องมีการจัดเก็บไว้ที่ฐานข้อมูลกลาง กรมที่ดินไม่ต้องเป็นเพียงหน่วยงานเดียวที่เก็บข้อมูลเอาไว้แต่จะอยู่ในฐานข้อมูลที่หน่วยงานต่างๆสามารถเข้าถึงข้อมูลได้หมด ประการที่สามเจ้าหน้าที่ของกรมที่ดินและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องยังไม่มีความรู้ความเข้าใจที่ดีพอทำให้เป็นปัญหาที่สำคัญที่กรมที่ดินจะนำเทคโนโลยีมาใช้ เพราะมันเป็นเทคโนโลยีใหม่คนที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้มีจำนวนน้อย ดังนั้นจะต้องมีการอบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจในการใช้เทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้แทนวิธีการเดิม

ด้านความพร้อมของกรมที่ดินที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

นายกัณฑ์ (นามสมมติ) เล่าว่ากรมที่ดิน ยังไม่มีความพร้อมในตอนนี้อย่างไร จากที่กล่าวไว้ข้างต้นทำให้ต้องใช้ระยะเวลาอีกหลายปี ประกอบกับปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายที่ออกมารองรับการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินดังกล่าว อีกทั้งต้องเปลี่ยนรูปแบบการทำงานกระบวนการและขั้นตอนการออกโฉนดที่ดินใหม่ทั้งระบบซึ่งใช้เวลานานมาก แต่ออนาคต ถ้ารัฐบาลมีนโยบายชัดเจนและกฎหมายมีผลที่จะบังคับให้ กรมที่ดินนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้แทนวิธีการในปัจจุบัน กรมที่ดินต้องปรับตัวให้พร้อมทุกๆด้านต่อไป

ด้านความเป็นไปได้ในอนาคตกรมที่ดินจะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

นายกัณฑ์ (นามสมมติ) เล่าว่ามีความเป็นไปได้ที่กรมที่ดินจะนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ในอนาคต เพราะจากปัจจุบันรัฐบาลได้ประกาศที่จะเป็นรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (E-Government) ซึ่งจะนำเทคโนโลยีมาใช้ในการให้บริการแก่ประชาชนในรูปแบบที่ไม่ใช่เอกสารที่เป็นกระดาษ แต่จะเป็นการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์แทน ดังนั้นในช่วงเวลาอย่างน้อย 10 ปี กรมที่ดิน จึงเริ่มที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้แทนระบบในปัจจุบัน แต่ที่สำคัญคือการนำเข้าข้อมูลที่เป็นกระดาษมาเป็นดิจิทัลไฟล์ทั้งหมด เพื่อมีการจัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลของserver เพื่อรองรับการนำเทคโนโลยีบล็อกเชน

มาใช้ แต่ทั้งนี้นโยบายของรัฐต้องมี ความชัดเจนรวมทั้งงบประมาณที่ให้กรมที่ดินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องลงทุนในระบบเทคโนโลยีดังกล่าว รวมทั้งกฎหมายที่จะบังคับหน่วยงานต่างๆรับรองและตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารสิทธิที่ผู้ขอนำมาขอออกโฉนดที่ดินที่มีข้อมูลมาตรฐานเดียวกัน สร้างความน่าเชื่อถือในความถูกต้องและความเชื่อมั่นต่อประชาชนที่ได้รับการออกโฉนดที่ดิน

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 13

นายจอม (นามสมมติ) รองอธิบดีกรมที่ดิน อายุ 58 ปี

(ผู้บริหารระดับสูงของกรมที่ดิน)

ด้านความถูกต้องและน่าเชื่อถือของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบัน

นายจอม (นามสมมติ) เล่าว่าปัจจุบันปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน คือการออกโฉนดที่ดินจากหนังสือแสดงการครอบครองที่ดิน (ส.ค.1) ที่เหลือค้างอยู่เป็นจำนวนมากซึ่งการที่ประชาชนมี ส.ค.1 แล้วมายื่นขอออกโฉนดที่ดิน ปัจจุบันต้องฟ้องศาลเพื่อให้ศาลพิจารณาว่าจะออกที่ดินได้หรือไม่ โดยศาลจะใช้แผนที่รูปถ่ายทางอากาศที่กรมที่ดินทำเพื่อ ประกอบการพิจารณาทำให้เจ้าหน้าที่สามารถที่จะทำการคอร์ปชั่นโดยการจัดทำแผนที่รูปถ่ายที่ไม่ถูกต้องเพื่อให้ศาลเชื่อและสั่งให้ออกโฉนดที่ดินได้ ข้อมูลไม่ได้มีการแชร์ไปยังหน่วยงานอื่นด้วยทำให้หน่วยงานอื่นไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลรูปแปลงที่ดินที่นำมาออกโฉนดที่ดินได้อีกทั้งการที่แต่ละหน่วยงานถือข้อมูลคนละชุดและทำให้ข้อมูลมีความคลาดเคลื่อนและไม่ถูกต้อง รวมทั้งไม่มีการตรวจสอบถ่วงดุลระหว่างหน่วยงานด้วยกันเองจึงทำให้ข้อมูลในการออกโฉนดที่ดินจึงไม่น่าเชื่อถือโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบไม่ได้รับรู้ถึงการทำธุรกรรมการยื่นขอออกโฉนดที่ดินดังกล่าวจึงมีการออกทับพื้นที่ป่าไม้หรือเขตวนอุทยาน ที่สาธารณประโยชน์ ทำให้มีการเพิกถอนโฉนดที่ดินดังกล่าวทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นและเชื่อถือในความถูกต้องของโฉนดที่ดินในขั้นตอนและกระบวนการการออกหนังสือแสดงสิทธิดังกล่าว

ด้านสาเหตุของปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบในปัจจุบัน

นายจอม (นามสมมติ) เล่าว่าสาเหตุที่สำคัญของปัญหาคือการที่กรมที่ดิน เป็นเพียงหน่วยงานเดียวที่มีข้อมูลและเอกสารสิทธิในที่ดินรวมทั้งมีอำนาจในการตรวจสอบข้อมูลของเจ้าของที่ดินว่าเป็นใครจึงทำให้ง่ายในการปลอมแปลงโฉนดที่ดินขึ้นมาใหม่ทั้งฉบับหรือปลอมแปลงข้อมูลเฉพาะบางส่วนในการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบได้ง่ายทำให้เป็นช่องทางการเรียกรับผลประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ในการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบ ทำให้มีการเพิกถอนตามมาภายหลังสร้างความเสียหายแก่ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้เสียที่ต้องสูญเสียเงินจำนวนมากจากการเพิกถอนดังกล่าว ทำให้เกิดข้อพิพาทมีการฟ้องร้องระหว่างประชาชนกับกรมที่ดินเพื่อเรียกรื้อค่าเสียหายที่เกิดขึ้น รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ให้

ความร่วมมือเท่าที่ควรในการช่วยตรวจสอบหนังสือแสดงการครอบครองที่ดิน โดยเฉพาะปลัดอำเภอ นายอำเภอ หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จะช่วยตรวจสอบว่ามีประชาชนที่ถือหนังสือแสดงสิทธิดังกล่าวตรงตามพื้นที่จริงหรือไม่ หรือการที่กรมที่ดินทำเรื่องสอบถามไปยังกรมป่าไม่ว่าเอกสารสิทธิดังกล่าวรุกล้ำพื้นที่ป่าไม้มหรือไม่ ก็ได้คำตอบที่ไม่ชัดเจนหรือให้กรมที่ดินใช้ดุลยพินิจเอง เป็นต้น

ด้านผลกระทบต่อประชาชนและรัฐของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

นายจอม (นามสมมติ) เล่าว่าผลกระทบต่างๆที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนโดยตรงคือ การที่โฉนดที่ดินที่ประชาชนได้มา มีการถูกเพิกถอนเนื่องจากการออกโดยมิชอบ ทำให้ประชาชนต้องเสียเงินเป็นจำนวนมาก และมีการฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายต่อกรมที่ดิน รวมทั้งประชาชนขาดความเชื่อมั่นในโฉนดที่ดิน ส่วนผลกระทบต่อรัฐคือการมีจำนวนคดีฟ้องร้องต่อศาลเกี่ยวกับการเพิกถอนโฉนดที่ดินของประชาชนเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งการชดใช้ค่าเสียหายจากการเพิกถอนโฉนดที่ดินของกรมที่ดินเป็นจำนวนมาก

ด้านการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแทนวิธีการเดิมในปัจจุบันสามารถป้องกันการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบ รวมทั้งปัญหาการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่

นายจอม (นามสมมติ) เล่าว่ายอมรับว่ามีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีบล็อกเชนน้อยมาก เพราะเป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่ แต่เท่าที่ทราบมาเทคโนโลยีดังกล่าวช่วยในด้านความโปร่งใสของการทำธุรกรรมและการที่ไม่สามารถเข้าไปแก้ไขธุรกรรมที่ได้รับ การยืนยันความถูกต้องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาแล้ว น่าจะช่วยป้องกันการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบได้ รวมทั้งการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่

ด้านการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาช่วยลดต้นทุนค่าใช้จ่าย ลดระยะเวลา รวมทั้งความเชื่อมั่นของประชาชนและลดข้อพิพาทระหว่างประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

นายจอม (นามสมมติ) เล่าว่าถ้านำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้จะช่วยลดต้นทุนหรือไม่ อันนี้ไม่แน่ใจ เพราะถ้ามีการเปลี่ยนแปลงขั้นตอนและกระบวนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินใหม่ทั้งหมดแทนของเดิมต้องมีค่าใช้จ่ายสูงทั้งทางด้านบุคลากร เครื่องมือต่างๆหรือระบบจัดเก็บฐานข้อมูล รวมทั้งความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ในการใช้เทคโนโลยีดังกล่าว แต่ถ้าในอนาคตระบบมีความเสถียรและเป็นรูปเป็นร่างแล้ว สามารถช่วยให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นในการออกโฉนดที่ดินได้ ว่าจะมีความถูกต้อง ลดข้อพิพาทระหว่างรัฐกับประชาชน และค่าเสียหายจากการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบได้ ก็ถือว่าคุ้มค่าต่อต้นทุนค่าใช้จ่าย ส่วนเรื่องในการลดระยะเวลาลงมา คิดว่าทำได้ เนื่องจากไม่พึ่งพา

ที่ตัวเจ้าหน้าที่และกระบวนการของระบบราชการที่ยุ่งยาก แต่ใช้เทคโนโลยีมาเป็นตัวดำเนินการสามารถช่วยลดขั้นตอนลงได้

ด้านปัจจัยที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

นายจอม (นามสมมติ) เล่าว่าปัจจัยสำคัญที่จะมีการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้หรือไม่คือนโยบายของผู้บริหารระดับสูงหรือรัฐบาลที่เล็งเห็นข้อดีของเทคโนโลยีดังกล่าวแล้วคิดที่จะนำมาใช้ โดยการกำหนดเป็นนโยบายหรือกฎหมายขึ้นมาเพื่อใช้บังคับให้กรมที่ดิน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้ นอกจากนี้กรมที่ดินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการเตรียมพร้อมในการปรับตัวและเรียนรู้การนำเทคโนโลยีนี้มาใช้เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน รวมทั้งข้อมูลที่ใช้ร่วมกันต้องมีความเป็นมาตรฐานเดียวกันเพื่อให้มีการแชร์ข้อมูลชุดเดียวกันเพื่อให้การยืนยันรับรองความถูกต้องมีความน่าเชื่อถือ อีกทั้งงบประมาณที่ต้องใช้ในการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้มีต้นทุนเป็นจำนวนมาก เพื่อสร้างระบบใหม่ทั้งระบบทั้งกรมที่ดินเองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ด้านปัญหาอุปสรรคในการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

นายจอม (นามสมมติ) เล่าว่าปัญหาอันดับแรกคือการที่ยังไม่มีกฎหมายที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในหน่วยงานภาครัฐในขณะนี้ เป็นเพียงแค่แนวคิดว่าในอนาคตจะมีการนำมาใช้เท่านั้น ทำให้กรมที่ดินยังคงใช้ขั้นตอนและกระบวนการออกหนังสือแสดงสิทธิในรูปแบบเดิมไปก่อน จนกว่ารัฐบาลได้มีนโยบายที่ชัดเจนที่จะออกกฎหมายที่จะนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้แทนวิธีการในปัจจุบัน โดยต้องมีการศึกษาความเป็นไปได้ข้อดีข้อเสียในการที่จะนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้เสียก่อน

ด้านความพร้อมของกรมที่ดินที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

นายจอม (นามสมมติ) เล่าว่ากรมที่ดินยังไม่มีแนวคิดหรือความพร้อมที่จะนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้ เพราะปัจจุบันกรมที่ดินให้ความสำคัญในการพัฒนาระบบสารสนเทศทางด้านที่ดินเป็นหลักในการนำเข้าสู่ข้อมูลทะเบียนที่ดินและรูปแปลงที่ดินให้เป็นแบบดิจิทัล รวมทั้งการเชื่อมโยงการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมให้เป็นระบบออนไลน์ ทำให้กรมที่ดินยังไม่มีแนวคิดที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในขณะนี้

ด้านความเป็นไปได้ในอนาคตกรมที่ดินจะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

นายจอม (นามสมมติ) เล่าว่ามีความเป็นไปได้ที่จะมีการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในอนาคต ถ้ากรมที่ดินสามารถจัดเก็บข้อมูลเอกสารสิทธิในที่ดินทั้งหมดมาอยู่ในรูปแบบดิจิทัลในฐานข้อมูลได้แล้วและสามารถที่จะเชื่อมโยงทั้งตัวตนของเจ้าของที่ดิน เอกสารสิทธิและรูปแปลงที่ดินที่เป็นชุดเดียวกันสามารถที่จะแชร์ไปยังหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้ การนำฐานข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในเทคโนโลยีบล็อกเชนก็สามารถทำได้ง่ายขึ้นที่จะต่อยอดเพราะฐานข้อมูลเป็นแบบดิจิทัลไฟล์ทั้งหมดและเป็นมาตรฐานเดียวกัน รวมทั้งอนาคตนโยบายที่ชัดเจนของรัฐบาลที่จะเปลี่ยนระบบการทำงานของราชการให้เป็นระบบเทคโนโลยีมากขึ้นเพื่อให้เป็น Thailand 4.0 ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติของรัฐบาล จึงมีความเป็นไปได้ที่จะมีการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้แทนวิธีการเดิมในปัจจุบัน

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 14

นาย สันต์ (นามสมมติ) ที่ปรึกษาด้านวิศวกรรมสำรวจ กรมที่ดิน อายุ 54 ปี
(ผู้บริหารระดับสูงของกรมที่ดิน)

ด้านความถูกต้องและน่าเชื่อถือของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบัน

นายสันต์ (นามสมมติ) เล่าว่าด้านความถูกต้องในตัวหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือในขั้นตอนและกระบวนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน แต่ปัญหาที่มีการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบเกิดจากตัวเจ้าหน้าที่ที่เรียกรับผลประโยชน์กับกลุ่มนายทุนทำให้ขาดความน่าเชื่อถือและเชื่อมั่นในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ปัญหาเกิดจากตัวเจ้าหน้าที่เป็นหลัก เมื่อมีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง

ด้านสาเหตุของปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบในปัจจุบัน

นายสันต์ (นามสมมติ) เล่าว่าสาเหตุหลักของปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบเกิดจากตัวเจ้าหน้าที่ที่เรียกรับผลประโยชน์และขั้นตอนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่มีความซับซ้อนและกรมที่ดินเป็นเพียงหน่วยงานเดียวที่รู้ข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารสิทธิในที่ดินทำให้เป็นช่องทางการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่

ด้านผลกระทบต่อประชาชนและรัฐของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

นายสันต์ (นามสมมติ) เล่าว่าผลกระทบต่อประชาชนจะได้รับจากการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ คือประชาชนขาดความเชื่อมั่นในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินหรือโฉนดที่ดินที่ออกจากกรมที่ดิน และสร้างความเสียหายในแง่ทรัพย์สินเงินทองที่จะต้องสูญเสียไปจากการถูกเพิกถอน

หนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ส่วนผลกระทบต่อรัฐคือรัฐต้องสูญเสียพื้นที่ของรัฐที่ถูกกลุ่มนายทุนเข้าไปทำผลประโยชน์จากการออกโฉนดที่ดินรुक้าที่ดินของรัฐและการที่รัฐที่ฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายจากประชาชนที่ถูกเพิกถอนโฉนดที่ดินมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น

ด้านการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแทนวิธีการเดิมในปัจจุบันสามารถป้องกันการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบ รวมทั้งปัญหาการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่

นามสันต์ (นามสมมติ) เล่าว่าเทคโนโลยีบล็อกเชนเป็นเทคโนโลยีใหม่ที่กำลังเข้ามามีบทบาทในแง่ความโปร่งใสของการทำธุรกรรม เนื่องจากมันไม่สามารถแก้ไขธุรกรรมที่ได้รับการยืนยันว่าถูกต้องไปแล้วได้จึงทำให้มีความน่าเชื่อถือในข้อมูลของกรรมที่ดินซึ่งถ้าจะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนนี้มาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแทนวิธีการในปัจจุบันคิดว่าสามารถป้องกันการออกหนังสือที่ดินหรือโฉนดที่ดินโดยมิชอบได้

ด้านการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาช่วยลดต้นทุนค่าใช้จ่าย ลดระยะเวลา รวมทั้งความเชื่อมั่นของประชาชนและลดข้อพิพาทระหว่างประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

นามสันต์ (นามสมมติ) เล่าว่าเทคโนโลยีบล็อกเชนสามารถช่วยลดต้นทุนค่าใช้จ่ายได้ เพราะปัจจุบันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรรมที่ดินใช้เอกสารหรือกระดาษเป็นหลักในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินซึ่งเมื่อนำเทคโนโลยีบล็อกเชนเข้ามาใช้รูปแบบเอกสารจะเปลี่ยนไปเป็นแบบดิจิทัลไฟล์ซึ่งสามารถแสดงได้บนคอมพิวเตอร์หรือสมาร์ตโฟนได้เลยซึ่งตอนแรกต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมากในการลงทุนเปลี่ยนระบบการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินมาใช้บล็อกเชนแทนแต่เมื่อมองถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับคืนมาในอนาคตคิดว่ามีความคุ้มค่า ส่วนเรื่องการลดระยะเวลาเทคโนโลยีบล็อกเชนสามารถลดระยะเวลาการทำงานได้มาก เนื่องจากวิธีการในปัจจุบันการตรวจสอบเอกสารสิทธิที่ประชาชนมายื่นขอออกโฉนดที่ดินมีขั้นตอนที่ซับซ้อนและใช้เวลานานทำให้ประชาชนไม่ได้รับความสะดวก โดยเฉพาะการพิสูจน์สิทธิในชั้นศาลที่ต้องใช้เวลาหลายเดือน แต่เมื่อนำเทคโนโลยีนี้มาใช้จะลดระยะเวลาเหลือเพียงไม่กี่วันในการตรวจสอบและรับรองเอกสารสิทธิในที่ดินดังกล่าว รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชนที่มาขอรับการออกโฉนดที่ดินว่าแนดที่ดินที่ดินที่ออกไปมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือจะไม่มีมีการมาถูกเพิกถอนตามมาทีหลังได้ อีกทั้งลดข้อพิพาทระหว่างประชาชนกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ลดน้อยลงได้

ด้านปัจจัยที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

นามสันต์ (นามสมมติ) เล่าว่าปัจจัยที่สำคัญเลยที่จะสามารถนำเอาเทคโนโลยีนี้มาใช้ได้หรือไม่คือนโยบายของรัฐบาล เพราะตัวนโยบายเป็นตัวกำหนดว่าควรที่จะทำหรือไม่ทำ ถ้ารัฐบาลเห็น

ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากเทคโนโลยีดังกล่าวรัฐบาลจะกำหนดกฎหมายหรือจัดหางบประมาณเพื่อลงทุนในการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้แทนวิธีการในปัจจุบัน แต่ถ้ารัฐบาลเห็นว่าเทคโนโลยีนี้ยังไม่มีควมจำเป็นก็เป็นสาเหตุที่ไม่สามารถที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ได้ ดังนั้นนโยบายจึงเป็นสิ่งสำคัญประการแรก สองผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ว่ามีความคุ้มค่าหรือไม่ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่ง ถ้าประโยชน์ของเทคโนโลยีนี้สามารถแก้ไขปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินหรือป้องกันการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ได้อย่างเป็นรูปธรรมก็เป็นเหตุที่รัฐบาลจะต้องนำมาใช้รวมถึงโอกาสที่ในอนาคตรัฐบาลมีนโยบายเป็นรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์จึงต้องทำให้กรมที่ดินต้องปรับตัวที่จะนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้ในกระบวนการขั้นตอนการทำงานแทนวิธีการเดิมจึงเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ได้

ด้านปัญหาอุปสรรคในการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

นามสันต์ (นามสมมติ) เล่าว่ารัฐบาลต้องเห็นความสำคัญของเทคโนโลยีนี้ว่าคืออะไรและมันจะส่งผลดีอะไรบ้างถ้าจะนำมาใช้ ถ้ารัฐบาลคิดว่ายังไม่มีควมจำเป็นสิ้นเปลืองงบประมาณก็เป็นปัญหาอุปสรรคในการที่จะนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้ อีกทั้งปัจจัยอื่นที่สำคัญคือความพร้อมของตัวเจ้าหน้าที่กรมที่ดินหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีนี้มาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินว่ามีความพร้อมมากน้อยขนาดไหน เพราะการที่จะไปบังคับหน่วยงานต่างๆให้ช่วยกันตรวจสอบหรือยืนยันความถูกต้องของเอกสารสิทธิที่นำมาขอออกโฉนดที่ดินเป็นไปได้ยากถ้าไม่มีกฎหมายออกมาบังคับใช้ ความร่วมมือของหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องจึงเป็นปัญหาอุปสรรคหนึ่งที่จะทำให้ไม่สามารถนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ได้

ด้านความพร้อมของกรมที่ดินที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

นามสันต์ (นามสมมติ) เล่าว่ากรมที่ดินยังไม่มีความพร้อมที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ เนื่องจากปัจจุบัน กรมที่ดินมีโครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศระยะที่ 2 ที่จะต้องมีการนำเข้าข้อมูลทางด้านทะเบียนที่ดินและรูปแบบที่ดินให้เป็นไปในรูปแบบดิจิทัลไฟล์ทั้งหมดเพื่อการเชื่อมโยงข้อมูลเป็นระบบออนไลน์ทั่วประเทศให้แล้วเสร็จซึ่งต้องใช้เวลาในการดำเนินการหลายปีกว่าจะแล้วเสร็จจึงยังไม่มีแนวคิดที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในเวลา

ด้านความเป็นไปได้ในอนาคตที่ตินจะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

นามสันต์ (นามสมมติ) เล่าว่ามีความเป็นไปได้ในอนาคตที่จะมีการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ ถ้าโครงการพัฒนาระบบสารสนเทศของกรมที่ดินเสร็จสมบูรณ์แล้ว เพราะข้อมูลทั้งด้านทะเบียนและรูปแปลงที่ดินได้ถูกจัดเก็บเป็นรูปแบบดิจิทัลไฟล์เอกสารสิทธิในที่ดินต่างๆถูกจัดเก็บเป็นแบบดิจิทัล ทำให้ข้อมูลมีมาตรฐานและเป็นชุดเดียวกันจึงมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือในการแชร์ข้อมูลไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการยืนยันการพิสูจน์เอกสารสิทธิได้ทำให้บลิสเซนสามารถเข้ามาต่อยอดโดยใช้ข้อมูลดังกล่าวมาทำต่อ รวมทั้งอนาคตนโยบายของรัฐบาลมีความชัดเจนที่เป็นรูปธรรมที่จะให้หน่วยงานของรัฐนำเทคโนโลยีใหม่ๆมาใช้ในการให้บริการประชาชนจึงมีความเป็นไปได้ที่อนาคตจะมีการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในกรมที่ดินต่อไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ผนวก ง

บันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus groups)

เรื่อง การศึกษาความเป็นไปได้ในการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดง
สิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

ดำเนินการสนทนาเมื่อวันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2562

พิธีกร นายกรกช ชิระปัญญา ผู้บันทึกเสียง นายกรกช ชิระปัญญา

คำชี้แจง แบบบันทึกการสนทนากลุ่มนี้ เป็นการศึกษาความเป็นไปได้ในการนำเทคโนโลยีบล็อก
เชนมาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

รายชื่อสมาชิกผู้เข้าร่วมสนทนา

1. อาจารย์เอก (นามสมมติ) อาจารย์ประจำสถาบันศูนย์วิจัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อายุ 41 ปี
2. นายบอย (นามสมมติ) เจ้าหน้าที่ Advance Visionary Architect ธนาคารกสิกรไทย
อายุ 31 ปี
3. นางอร (นามสมมติ) ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจ
และสังคม อายุ 57 ปี
4. นายกันต์ (นามสมมติ) ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกหนังสือสำคัญ กรมที่ดิน อายุ 50 ปี
5. นายเสก (นามสมมติ) ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ กรมที่ดิน อายุ 58 ปี
6. อาจารย์นิต (นามสมมติ) อาจารย์ประจำภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อายุ 39 ปี
7. นายจอม (นามสมมติ) รองอธิบดีกรมที่ดิน อายุ 59 ปี
8. นายโก้ (นามสมมติ) กรรมการผู้จัดการบริษัท บริษัท Smart Contract จำกัด อายุ 37 ปี

พิธีกร : สวัสดีครับทุกท่าน กระผม นายกรกช ชีระปัญญา นิสิตปริญญาเอก สาขาอาชีวศึกษาและบริหารงานยุติธรรม ภาควิชาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังทำวิทยานิพนธ์หัวข้อเรื่อง “การศึกษาความเป็นไปได้ในการนำ “เทคโนโลยีบล็อกเชน (Blockchain) มาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ” ทุกท่านคงจะรู้จักผมมาแล้วจากการไปสัมภาษณ์ทุกท่านในประเด็นหัวข้อดังกล่าว วันนี้ที่ผมเชิญทุกท่านมาทำการสนทนากลุ่มหรือ Focus Group เพื่อให้เกิดการตกผลึกในประเด็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ให้มีความชัดเจนและสมบูรณ์ครบถ้วนมากยิ่งขึ้น นั้นเรามาเริ่มกันเลยนะครับ ประเด็นคำถามแรกที่ผมถามทุกท่าน คือ ท่านคิดว่าปัจจุบันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงไร ครับ

นายกนต์ (นามสมมติ) : ในฐานะที่ผมทำงานด้านการออกหนังสือสำคัญ สำนักมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญ กรมที่ดิน ผมคิดว่า ปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบัน ขั้นตอนและกระบวนการมีกฎระเบียบกำหนดไว้ชัดเจนจึงมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ แต่ที่มีข่าวตามสื่อต่างๆ ที่กรมที่ดิน ออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบในที่สาธารณะหรือที่ป่าไม้ ที่หวงห้าม เพราะตัวเจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์จากนายทุนในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินหรือโฉนดที่ดินโดยมิชอบ อีกทั้งการที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ร่วมมือในการตรวจสอบว่าที่ดินตามหลักฐานแจ้งการครอบครองได้อยู่ในพื้นที่หวงห้ามหรือไม่ ทำให้กรมที่ดินจึงใช้ดุลยพินิจในการจัดทำแผนที่รูปถ่ายทางอากาศเสนอต่อศาลเพื่อประกอบการพิจารณาทำให้มีคำสั่งให้กรมที่ดินออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน โดยต่อมาได้มีการตรวจสอบแล้วที่ดินแปลงดังกล่าวได้บุกรุกในที่หวงห้ามทำให้มีการเพิกถอนโฉนดที่ดินต่อมาภายหลังทำให้ชาวบ้านที่ได้กรรมสิทธิ์หรือสถาบันทางการเงินที่นำโฉนดที่ดินมาค้ำประกันเงินกู้ได้รับความเสียหายทำให้เกิดคดีความฟ้องร้องต่อเจ้าหน้าที่และกรมที่ดินเป็นจำนวนมาก

อาจารย์เอก (นามสมมติ) : ส่วนตัวคิดว่าในปัจจุบันกรมที่ดินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่มีการแชร์ข้อมูลระหว่างกัน โดยเฉพาะข้อมูลรูปแบบแสดงอาณาเขตที่ดินของแต่ละหน่วยงานที่ไม่ตรงกันแต่ละหน่วยงานถือแผนที่คนละมาตราส่วนทำให้เกิดข้อพิพาทขึ้นและไม่รู้ว่าจะใช้ข้อมูลใครเป็นหลักข้อมูลที่ดินไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และไม่มีการตรวจสอบถ่วงดุลข้อมูลระหว่างด้วยกันทำให้เกิดความไม่โปร่งใสในการออกโฉนดที่ดินการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินขาดความถูกต้องและน่าเชื่อถือ เพราะกรมที่ดิน เป็นหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบโดยตรง แต่ปัญหาที่มีการเพิกถอนโฉนดที่ดินที่บุกรุกเขตป่าไม้หรือที่หวงห้าม เพราะกรมที่ดินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่มีการแชร์ข้อมูล

ระหว่างกัน โดยเฉพาะข้อมูลรูปแปลงแสดงอาณาเขตที่ดินของแต่ละหน่วยงานที่ไม่ตรงกัน แต่ละหน่วยงานถือแผนที่คนละมาตราส่วนทำให้เกิดข้อพิพาทขึ้นต่างคนต่างหวงข้อมูลของตนเองจึงทำให้การตรวจสอบเอกสารสิทธิในที่ดินจึงยังไม่มี ความชัดเจนและแน่นอน ทำให้กรมที่ดินใช้ดุลยพินิจ ในกาตัดสินใจเองตามลำพังทำให้เกิดปัญหาตามมาภายหลัง

นายบอย (นามสมมติ) : ผมเห็นด้วยกับอาจารย์เอก ที่ว่าข้อมูลของกรมที่ดินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่มีมาตรฐานเดียวกันจึงยังไม่มี ความครบถ้วนสมบูรณ์ทำให้ขาดความน่าเชื่อถือของ หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่ออกมา ฉะนั้นวิธีแก้ปัญหาควรจะต้องทำข้อมูลให้ครบถ้วนสมบูรณ์และมีการแชร์ข้อมูลไปยังทุกหน่วยงานที่รับผิดชอบจะทำให้หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินมีความถูกต้องและ น่าเชื่อถือมากขึ้น

นางอร (นามสมมติ) : โดยส่วนตัวยังไม่มีความเชื่อมั่นในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่ออกโฉนดที่ดิน เพราะญาติของตนเคยเจอปัญหาถูกเพิกถอนโดยกรมที่ดินมาแล้วในจังหวัดท่องเที่ยวทางภาคใต้ ทั้งๆ ที่ซื้อมาโดยสุจริตไม่รู้เลยว่าที่ดินดังกล่าวได้มีการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบจากเจ้าพนักงานที่ดิน ทำให้ ต้องฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายจากกรมที่ดิน ทุกวันนี้เรื่องยังอยู่ในชั้นศาล เราจะรู้ได้อย่างไรว่าหนังสือ แสดงสิทธิในที่ดินซึ่งเป็นหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ อยู่ๆวันดีคืนดีกลับถูกเพิกถอนทำให้ขาดความเชื่อมั่น ในโฉนดที่ดินไปเลย

นายเสก (นามสมมติ) : ผมคิดว่าปัญหานอกจากข้อมูลที่ยังไม่มีมาตรฐานเดียวกันแล้ว การรับสินบน ของเจ้าหน้าที่ก็เป็นสาเหตุหนึ่งในการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบ เพราะเจ้าหน้าที่จะรู้ขั้นตอนและ กระบวนการดีที่สุดในแต่เจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่นไม่ทราบด้วย

นายจอม (นามสมมติ) : ผมคิดว่าการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินมีขั้นตอนและกระบวนการที่ ชัดเจนอยู่แล้ว แต่อย่างไรก็ตามหลายท่านกล่าว ข้อมูลไม่ได้มีการแชร์ไปยังหน่วยงานอื่นด้วยทำให้หน่วยงาน อื่นไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลรูปแปลงที่ดินที่นำมาออกโฉนดที่ดินได้อีกทั้งการที่แต่ละหน่วยงานถือ ข้อมูลคนละชุด และทำให้ข้อมูลมีความคลาดเคลื่อนและไม่ถูกต้องจึงทำให้การออกโฉนดที่ดินมีความ ไม่ถูกต้อง โดยเฉพาะรูปแปลงที่ดินที่ติดกับพื้นที่หวงห้ามของรัฐได้ เป็นต้น

อาจารย์นิต (นามสมมติ) : ในส่วนตัวเห็นด้วยกับทุกท่านที่กล่าวมา เลยไม่มีอะไรจะเสริมในส่วนนี้ ค่ะ

นายโก้ (นามสมมติ) : ผมคิดว่าปัญหาหลักมาจากตัวเจ้าหน้าที่เองที่เรียกรับผลประโยชน์กับกลุ่ม นายทุนทั้งที่รู้ว่า ถ้าออกโฉนดที่ดินไปแล้วจะต้องถูกเพิกถอนแน่นอน และจากความร่วมมือช่วยกัน

ตรวจสอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงเป็นช่องทางหนึ่งที่จะให้เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจหรือดุลยพินิจพิจารณาทำให้สามารถออกโฉนดที่ดินได้ เพราะเวลาขึ้นศาล ศาลก็จะใช้เอกสารหลักฐานของกรมที่ดินประกอบการพิจารณาในการตัดสินใจว่าสามารถออกโฉนดที่ดินได้หรือไม่

พิธีกร : ขอบคุณทุกท่านมากครับ สำหรับคำถามข้อต่อไปนะคะ ท่านคิดว่า สาเหตุของปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบในปัจจุบัน คืออะไรครับ

อาจารย์เอก (นามสมมติ) : ในความคิดของผมนะครับ ปัญหาคือข้อมูลไม่เป็นปัจจุบันและครบถ้วนรวมทั้งไม่มีการแชร์ข้อมูลจึงทำให้เกิดความผิดพลาดในภายหลังและการจัดเก็บข้อมูลเอกสารสิทธิในที่ดินยังเป็นเอกสารที่เป็นกระดาษทำให้ง่ายต่อการปลอมแปลงหรือแก้ไขข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารสิทธิ อีกทั้งยังไม่มีการจัดเก็บเอกสารอยู่ในรูปแบบไฟล์ที่เป็นดิจิทัลอีกทั้งระบบ server ของกรมที่ดินยังไม่เป็นปัจจุบันหรือมีการนำเข้าที่ถูกต้องน่าเชื่อถือที่ดีพอ อีกทั้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องไม่สามารถรับรู้ข้อมูลการขอเอกสารสิทธิได้ นอกจากนี้ยังไม่มีการเบียดบังคับให้ตรวจสอบการขอออกเอกสารสิทธิในที่ดินโดยกรมที่ดิน ทำให้หน่วยงานอื่นเพิกเฉยที่จะไม่ให้ความร่วมมือในการตรวจสอบเอกสารสิทธิในที่ดิน ทำให้กรมที่ดินสามารถดำเนินการตามลำพังทำให้เป็นช่องทางของเจ้าหน้าที่กรมที่ดินสามารถร่วมมือกับกลุ่มนายทุนในการออกเอกสารสิทธิในที่ดินโดยมิชอบได้ ทำให้เป็นช่องทางการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่อีกทางหนึ่งด้วย

นายกนต์ (นามสมมติ) : ผมเห็นด้วยกับอาจารย์เอก ที่ว่าการที่ข้อมูลของกรมที่ดินยังคงเป็นกระดาษยังไม่เป็นดิจิทัลไฟล์ ทำให้เวลาในการตรวจสอบใช้เวลานานและง่ายต่อการปลอมแปลงหนังสือแสดงกรรมสิทธิในที่ดิน อีกทั้งความไม่มีกฎหมายบังคับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตรวจสอบเอกสารสิทธิที่มาออกโฉนดที่ดินอย่างจริงจัง จึงเป็นช่องทางในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบของเจ้าหน้าที่ได้โดยร่วมมือกับกลุ่มพวกนายทุนในการออกโฉนดที่ดินในพื้นที่ป่าไม้หรือที่หวงห้าม

นายบอย (นามสมมติ) : ส่วนตัวผมเห็นว่า ปัจจุบันหน่วยงานราชการยังใช้การทำธุรกรรมโดยใช้เอกสารที่เป็นกระดาษอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งมีข้อเสียในการปลอมแปลงเอกสารได้ง่าย เห็นได้จากข่าวที่เจ้าหน้าที่กรมที่ดิน ใช้ตัวเอกสารโฉนดที่ดินตัวจริงแล้วนำมาปลอมแปลงลายชื่อและรูปแปลงที่ดินในโฉนดที่ดินซึ่งทุกคนจะเชื่อเพราะมาจากตัวแบบโฉนดที่ดินตัวจริง เลยทำให้กลุ่มมิจฉาชีพนำไปหลอกหลวงประชาชนโดยทำการซื้อขายกันได้ ซึ่งเจ้าหน้าที่ต้องเป็นผู้ลงมือทำเพราะต้องปลอมทั้งตัวสารบบ

ที่เก็บไว้ในสำนักงานที่ดินและฉบับของเจ้าของให้เหมือนกัน เวลาทำธุรกรรมจะไม่มีข้อสงสัย นี้คือข้อเสียของเอกสารที่เป็นกระดาษ

นางอร (นามสมมติ) : เห็นด้วยกับคุณบอยค่ะ ว่าการที่หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินยังเป็นกระดาษจึงเป็นการง่ายที่จะเกิดการปลอมแปลงโฉนดที่ดินได้ แต่ถ้าเรานำข้อมูลเอกสารที่เป็นกระดาษเปลี่ยนมาเป็นดิจิทัลไฟล์แล้วจะเป็นการง่ายในการตรวจสอบหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินว่ามีความถูกต้องหรือไม่ และใช้เวลาในการตรวจสอบไม่นาน เหมือนกับระบบราชการที่มีขั้นตอนและระยะเวลาในการตรวจสอบ ส่วนเรื่องตัวเจ้าหน้าที่คอร์รัปชันก็เป็นสาเหตุหนึ่งในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ

นายเสก (นามสมมติ) : ผมคิดว่าสาเหตุหลักในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ น่าจะมาจากตัวเจ้าหน้าที่เป็นหลัก เพราะถ้าเจ้าหน้าที่มีจิตสำนึกไม่เห็นแก่ผลประโยชน์ที่จะได้รับทำอะไรตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด ปัญหาเหล่านี้ก็จะไม่เกิดขึ้น

นายจอม (นามสมมติ) : ผมเห็นด้วยกับคุณเสกนะคะ ว่าถ้าเจ้าหน้าที่ไม่เรียกรับผลประโยชน์การที่จะเกิดปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบก็จะไม่เกิดขึ้น และเห็นด้วยกับอาจารย์เอกที่ว่าข้อมูลยังไม่มี ความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์และแต่ละหน่วยงานต่างคนต่างถือข้อมูลของตนเองไม่มีการแชร์ข้อมูลระหว่างกันทำให้การตรวจสอบความถูกต้องของแต่ละหน่วยงานไม่สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงทำให้เกิดปัญหาดังกล่าว

อาจารย์นิต (นามสมมติ) : ดิฉันคิดว่าเราควรที่จะแก้ไขปัญหาข้อมูลให้มีความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ก่อนเป็นอันดับแรก และให้มีการเปลี่ยนขั้นตอนกระบวนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบัน จากที่พึ่งพาเอกสารที่เป็นกระดาษมาอยู่ในรูปแบบดิจิทัลไฟล์เพื่อที่จะสามารถแชร์ข้อมูลของเอกสารสิทธิไปยังทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้ในการตรวจสอบได้ในเวลาอันรวดเร็วมากขึ้นจะทำให้กรมที่ดินสามารถใช้ยืนยันความถูกต้องของโฉนดที่ดินหรือหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินได้อย่างถูกต้องไม่ต้องกลัวที่จะมีการถูกเพิกถอนตามมาภายหลังได้

นายโก้ (นามสมมติ) : ผมเห็นด้วยกับอาจารย์นิตครับ กรมที่ดินจะแก้ปัญหานี้ได้ควรทำอย่างนี้ก่อนแต่มันยังคงต้องใช้เวลาเพราะมีปัจจัยหลายอย่างที่ยังเป็นปัญหาและอุปสรรคที่จะไปถึงจุดนั้นได้

พิธีกร : ครับ ขอบคุณมากครับ คำถามต่อไปนะครับท่านคิดว่า ผลกระทบต่อประชาชนและรัฐของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ มีอะไรบ้าง

อาจารย์เอก (นามสมมติ) : ผมคิดว่าประชาชนน่าจะได้รับผลกระทบโดยตรงมากที่สุด เพราะเขาเป็นผู้ได้รับเอกสารสิทธิที่มันผิดพลาดทำให้เขาได้รับความเสียหาย ไม่ว่าจะทรัพย์สินที่ได้จากการซื้อต่อ เพราะเขาไม่ทราบได้เลยว่าหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินได้มีได้มีออกโดยมิชอบจากเจ้าหน้าที่ แล้วถูกเพิกถอนต่อมาภายหลัง เนื่องจากเป็นการออกโดยมิชอบทำให้เขาต้องเสียเงินเป็นจำนวนมากจากการซื้อขายที่ดินแปลงดังกล่าว ทำให้มีการฟ้องศาลต่อกรมที่ดินเป็นจำนวนมาก ทำให้ชาวบ้านขาดความมั่นใจในโฉนดที่ดินที่ออกโดยกรมที่ดินว่าไม่มีความน่าเชื่อถือ แม้กระทั่งสถาบันทางการเงินก็ตาม โดยเฉพาะจังหวัดท่องเที่ยวที่ดินมีราคาแพง เช่น ภูเก็ต กระบี่ พังงา สถาบันการเงินเหล่านี้ยังไม่เชื่อถือโฉนดที่ดินเลย ส่วนผลกระทบต่อรัฐที่ต้องเสีย คืองบประมาณที่ต้องจ่ายคืนประชาชนหรือสถาบันทางการเงินที่ต้องสูญเสียเงินไปจากการถูกเพิกถอนจากกรมที่ดิน และการบุกรุกเข้าไปทำประโยชน์ที่ดินของรัฐ เช่น วนอุทยานหรือป่าไม้ เป็นต้น

นายบอย (นามสมมติ) : ผมคิดว่าน่าจะเป็นในส่วนของประชาชนที่มีธุรกิจต้องสูญเสียผลประโยชน์เนื่องจากเอกสารสิทธิที่ได้มาถูกเพิกถอนทั้งที่ได้มาโดยถูกต้อง รวมทั้งสถาบันทางการเงินที่ต้องสูญเสียเงินที่ได้ปล่อยกู้ให้กับเจ้าของที่ดินจากการนำมาจำนอง ทำให้เกิดการฟ้องร้องต่อกรมที่ดินในการเรียกร้องค่าเสียหายจากการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ ในส่วนของรัฐ สิ่งที่เสียก็คือว่ารัฐต้องสูญเสียเงินงบประมาณที่ต้องจ่ายชดเชยค่าเสียหายจากการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบของกรมที่ดิน รวมทั้งจำนวนคดีที่เกี่ยวกับที่ดินที่มีจำนวนมากขึ้น

นายกันต์ (นามสมมติ) : ผมคิดว่าผลกระทบต่อประชาชนที่ได้รับอย่างแน่นอนคือความเสียหายจากการถูกเพิกถอนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่ออกโดยมิชอบทำให้สูญเสียเงินเป็นจำนวนมาก รวมทั้งสถาบันทางการเงินที่ได้ปล่อยกู้ไปกับโฉนดที่ดินที่เอามาค้าประกัน นอกจากนั้นจำนวนข้อพิพาทฟ้องร้องเสียหายต่อกรมที่ดินมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น และประชาชนขาดความเชื่อมั่นในตัวโฉนดที่ดินว่าไม่มีความถูกต้องเพียงพอ ส่วนผลกระทบต่อรัฐ ผมมีความคิดเห็นเดียวกับคุณบอยครับ

นางอร (นามสมมติ) : ส่วนตัวคิดเห็นด้วยกับทุกท่านที่กล่าวมาค่ะ

นายเสก (นามสมมติ) : โดยส่วนตัวเห็นว่า ผลกระทบที่ประชาชนได้รับโดยตรงจากการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ คือประชาชนได้รับความเสียหายจากการถูกเพิกถอนโฉนดที่ดิน เนื่องจากการออกโดยมิชอบ ทำให้สูญเสียเงินเป็นจำนวนมาก รวมทั้งสถาบันทางการเงิน ทำให้ขาดความเชื่อมั่นในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินดังกล่าว ส่วนความเสียหายต่อรัฐคือผลกระทบต่อพื้นที่ของรัฐที่ได้มีการออกโฉนดที่ดินรุกเข้าไปทำให้พื้นที่รัฐเสียหาย เช่น ป่าไม้ เขตอุทยานแห่งชาติ เพื่อจัดทำรีสอร์ทหรือบ้านพักตากอากาศของกลุ่มนายทุน รวมทั้งการชดเชยค่าเสียหายต่อประชาชนที่

ถูกเพิกถอนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน และจำนวนคดีฟ้องร้องชดเชยค่าเสียหายต่อกรรมที่ดินในชั้นศาล มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น

นายโก้ (นามสมมติ) : ผมคิดว่าผลกระทบที่ประชาชนได้รับจากการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน โดยมีขอบ คือประชาชนขาดความเชื่อมั่นในความถูกต้องของโฉนดที่ดินของกรมที่ดิน วันดีคืนดีกรรมที่ดินได้มีคำสั่งให้เพิกถอนโฉนดที่ดินเนื่องจากออกโดยมิชอบ ทั้งที่เขาได้มาโดยถูกต้องหรือความไม่รู้มาก่อน ทำให้เขาต้องสูญเสียเงินเป็นจำนวนมากจากการซื้อที่ดินแปลงนั้นมา รวมถึงสถาบันทางการเงินที่นำโฉนดที่ดินนั้นค้ำประกันเงินกู้จากผู้นำมาจำนอง ส่วนรัฐที่ได้รับผลกระทบคือการที่รัฐถูกฟ้องเรียกค่าเสียหายจากประชาชนหรือสถาบันทางการเงินที่ได้รับความเสียหายเป็นจำนวนมาก อีกทั้งที่ดินของรัฐที่ถูกบุกรุกจากนายทุนที่ขอก่อโฉนดที่ดินโดยมิชอบสร้างความเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติเป็นจำนวนมากไม่สามารถนับเป็นจำนวนเงินได้ สร้างภาระให้แก่ศาลที่ต้องพิจารณาคดีเกี่ยวกับเรื่องนี้เพิ่มมากขึ้นด้วย

อาจารย์นิต (นามสมมติ) : ดิฉันเห็นด้วยกับคุณโก้ ค่ะ

พิธีกร : ครับ ขอบคุณครับ คำถามต่อไปนะครับ ท่านคิดว่า การนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแทนวิธีการเดิมในปัจจุบันสามารถป้องกันการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบ รวมทั้งปัญหาการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ ได้หรือไม่ อย่างไร

อาจารย์เอก (นามสมมติ) : ผมเห็นว่าตัวบล็อกเชนมีการยืนยันตัวตนยืนยันธุรกรรมที่เข้าสู่ระบบว่าถูกต้องหรือเปล่า แต่ว่าจะนำมาประยุกต์ใช้เอกสารอย่างไร มันน่าจะมีหลายวิธีอยู่ แต่แนวคิดมันน่าจะเป็นไปได้ ถ้าโดยแนวคิดของมันมีการตรวจสอบข้อมูลที่ถูกส่งต่อจากตัวที่เป็นเอกสารสิทธิที่ออกให้ว่าได้รับการตรวจสอบและยืนยันจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว กรมที่ดินจะต้องเปลี่ยนระบบการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในปัจจุบันที่เป็นเพียงหน่วยงานเดียวที่จะพิจารณาว่าจะออกโฉนดที่ดินให้กับผู้ขอได้หรือไม่ โดยนำเทคโนโลยีบล็อกเชนเข้ามาใช้แทนการนำเข้าข้อมูลเอกสารสิทธิในที่ดินทั้งหมดที่เป็นแบบกระดาษมาเป็นดิจิทัลไฟล์ เพื่อสามารถตรวจสอบและระบุตัวตนของผู้เป็นเจ้าของเอกสารสิทธิในที่ดินว่าเป็นตัวจริงหรือไม่ ซึ่งวิธีการตรวจสอบอัตลักษณ์บุคคลเพื่อยืนยันตัวตนมีหลายวิธี แต่วิธีที่นิยมกันมากที่สุด คือสแกนลายนิ้วมือซึ่งมีความปลอดภัยสูง เจ้าหน้าที่ไม่สามารถที่จะเข้าไปดูข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของได้หากไม่ได้รับอนุญาต ทำให้เกิดความโปร่งใสในขั้นตอนกระบวนการตรวจสอบ หลังจากนั้นเมื่อตรวจสอบยืนยันว่าเป็นเจ้าของจริงแล้วก็จะส่งข้อมูลไปยังหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องได้ทราบว่ามีผู้มายื่นขอก่อโฉนดที่ดินเพื่อให้ตรวจสอบว่าที่ดินแปลงดังกล่าวที่มาขอก่อโฉนดที่ดินมีความถูกต้องในการที่จะยืนยันความถูกต้องกลับมายังกรมที่ดิน เพื่อที่กรมที่ดินจะได้ประกาศว่าเอกสารที่ผู้ขอนำมายื่นออกโฉนดที่ดินมีความถูกต้องสามารถออกเป็นโฉนดที่ดินได้ โดยจะ

ถูกนำไปจัดเก็บเป็นบล็อก(Block) ซึ่งเจ้าหน้าที่กรมที่ดินเองก็ไม่สามารถแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงเอกสารสิทธิที่ได้มีการยืนยันไปแล้วได้ เพราะจะทำให้หน่วยงานอื่นที่ถือข้อมูลที่ได้มีการยืนยันไปแล้วสามารถรู้ได้ว่าการแก้ไขจากระบบได้โดยทันที ซึ่งจะช่วยให้เรื่องความโปร่งใสและแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ของกรมที่ดินได้ เทคโนโลยีบล็อกเชนข้อดีหลักๆคือมันไม่สามารถที่จะกลับไปแก้ไขข้อมูลที่มีการยืนยันความถูกต้องไปแล้วได้ รวมทั้งความโปร่งใสในการตรวจสอบดังนั้นการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในกรมที่ดินจะสามารถป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบได้ รวมทั้งป้องกันปัญหาการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ได้ดีกว่ากระบวนการที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เนื่องจากมีการยืนยันความถูกต้องจากหน่วยงานอื่นด้วย ไม่ใช่กรมที่ดินเพียงหน่วยงานเดียว

นายกันต์ (นามสมมติ) : ผมคิดว่าที่อาจารย์เอก พุดมาน่าสนใจครับ ส่วนตัวจะไม่มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีตัวนี้ดีพอเหมือนกับหลายๆท่าน แต่แนวคิดที่ว่าก็น่าสนใจถ้าสามารถทำได้จริง เพราะปัญหาการที่จะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจสอบเอกสารสิทธิว่ามีการรุกร้าในที่ดินของรัฐหรือไม่ กรมที่ดิน ยังไม่ได้รับความร่วมมือที่ดีพอจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะข้อมูลเอกสารสิทธิที่กรมที่ดินเก็บรักษาเอาไว้ ยังไม่สามารถแจ้งให้ทุกหน่วยงานทราบได้ทั้งหมด และบางหน่วยงานตอบกลับมาล่าช้าก็เป็นปัญหาหลัก ส่วนการป้องกันการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่จากที่ผมฟังมา ผมคิดว่าสามารถป้องกันการออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบของเจ้าหน้าที่ได้ เพราะข้อมูลต้องได้รับการรับรองจากทุกหน่วยงาน และการที่ไม่สามารถกลับไปแก้ไขธุรกรรมที่ได้ยืนยันความถูกต้องมาแล้วได้ จะช่วยสามารถป้องกันปัญหานี้ได้เป็นอย่างดี

นายบอย (นามสมมติ) : ผมคิดว่า Blockchain เป็นเทคโนโลยีใหม่ซึ่งจะช่วยให้ขั้นตอนการออกหนังสือแสดงสิทธิมีความโปร่งใสมากขึ้น แต่ก็ขึ้นอยู่กับว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเห็นพ้องต้องกันที่จะนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ เพราะตัวระบบบล็อกเชนเป็นเทคโนโลยีที่ไม่สามารถแก้ไขได้และมีความปลอดภัยสูง โดยเฉพาะการตรวจสอบการยืนยันอัตลักษณ์บุคคลของเจ้าของซึ่งที่นิยมใช้กันมากที่สุดคือสแกนลายนิ้วมือ เพราะการใช้เลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก ยังไม่มีความปลอดภัยในการเก็บรักษาข้อมูลที่มีความปลอดภัยที่ดีพอ เมื่อมีการยืนยันตัวเจ้าของที่ดินแล้วว่าเป็นตัวจริง โดยกรมที่ดินเป็นผู้กระจายข้อมูลการทำธุรกรรมต่างๆไปยังหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อยืนยันความถูกต้องแล้วส่งกลับมาเพื่อประกาศอีกครั้งหนึ่งแล้วนำมาเก็บไว้ในบล็อกเชน ซึ่งจะช่วยให้แก้ไขปัญหาการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ในการที่จะออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแต่เพียงหน่วยงานเดียวได้

นางอร (นามสมมติ) : ดิฉันเห็นด้วยกับทั้งสองท่านค่ะ ว่าเทคโนโลยีบล็อกเชนสามารถแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ได้ เนื่องจากไม่สามารถเข้าไปแก้ไขธุรกรรมที่ได้รับฉันทามติจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้

นายเสก (นามสมมติ) : ผมขอเพิ่มเติมในส่วนที่ว่าเทคโนโลยีตัวนี้จะต้องมีการแชร์ข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารสิทธิในที่ดินไปยังหน่วยงานทุกหน่วยงานก่อน โดยเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขทุกหน่วยงานจะทราบโดยทันที เพราะมีฉะนั้นเจ้าหน้าที่เข้าไปแก้ไขแต่ระบบกลับไม่ส่งข้อมูลให้ทุกหน่วยงานทราบมันก็ไม่สามารถป้องกันการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ได้เช่นกัน

อาจารย์นิติ (นามสมมติ) : เทคโนโลยีบล็อกเชน ตัวระบบของมันมีข้อดีในด้านความโปร่งใสของการทำธุรกรรมต่างๆในตัวเองอยู่แล้ว จึงเป็นไปได้ยากที่จะมีใครเข้าไปแก้ไขธุรกรรมที่ได้รับรองและยืนยันความถูกต้องแล้วได้ จึงสามารถที่จะป้องกันการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ได้อย่างแน่นอน

นายจอม (นามสมมติ) : ผมเห็นด้วยกับอาจารย์นิติครับ

นายโก้ (นามสมมติ) : ผมเห็นด้วยกับทุกท่านที่กล่าวมาครับ

พิธีกร : ครับ ขอขอบคุณมากครับ คำถามต่อไปนะครับท่านคิดว่า การนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาช่วยลดต้นทุนค่าใช้จ่าย ลดระยะเวลา รวมทั้งความเชื่อมั่นของประชาชนและลดข้อพิพาทระหว่างประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ได้หรือไม่ อย่างไร

อาจารย์เอก (นามสมมติ) : ผมคิดว่าความถูกต้องไม่ได้ถูกกำหนดเพียงกรรมที่ดินเพียงอย่างเดียวจะบอกไม่ได้ว่าเจ้าหน้าที่คนนี้เป็นคนรับรองอนุมัติความถูกต้องได้เพียงคนเดียว แน่แน่นอนว่าเรื่องคอร์รัปชันต้องถูกปิดตกอยู่แล้ว การอนุมัติเกิดจากเจ้าของข้อมูลในทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นคนอนุมัติ เพราะฉะนั้นเขาไม่มีโอกาสว่าอะไรตรวจสอบเพื่อที่จะอนุมัติไปได้ จริงๆมันถูกตรวจสอบโดยระบบ เพราะฉะนั้นความโปร่งใสมันเกิดขึ้นแน่นอน ข้อพิพาทก็จะไม่เกิดขึ้น แต่เรื่องลดค่าใช้จ่ายไม่แน่ใจ เพราะแน่นอนว่าการสร้างกระบวนการขึ้นมาใหม่มันคือการเพิ่มงานให้หน่วยงานต่างๆ เพราะฉะนั้นค่าใช้จ่ายจึงเป็นจุดหนึ่งที่จะอาจเกิดขึ้นแต่ถ้ามาหักลบค่าเสียโอกาสทุกอย่างที่มันจะเกิดขึ้นในอนาคตมันอาจจะคุ้มก็ได้ เช่นเมื่อเกิดปัญหาขึ้นมาเกิดข้อพิพาท เกิดการฟ้องร้อง ความสูญเสียด้านเวลาของหน่วยงานภาครัฐต้องไปนั่งขึ้นศาล ต้นทุนอาจจะแพงกว่าการทำบล็อกเชนมาใช้ในการออกเอกสารสิทธิในที่ดินก็ได้

นายกันต์ (นามสมมติ) : ผมคิดว่าเทคโนโลยีบล็อกเชนไม่ช่วยในการลดต้นทุนค่าใช้จ่ายได้เนื่องจากระบบเทคโนโลยีดังกล่าวมีต้นทุนค่าใช้จ่ายที่สูงมากกว่าวิธีเดิมในปัจจุบันซึ่งมีค่าใช้จ่ายที่ถูกกว่ามาก

แต่ถ้าเรื่องลดระยะเวลาของขั้นตอนและกระบวนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินคิดว่าช่วยได้อย่างมาก เพราะจากเดิมที่ต้องผ่านขั้นตอนตามระเบียบของทางราชการที่พึ่งพาเจ้าหน้าที่เป็นหลักมีระยะเวลาขั้นตอนที่นานมาก แต่เทคโนโลยีนี้สามารถช่วยลดระยะเวลาให้น้อยลงกว่าเดิมหลายเท่าจากเป็นเดือนเหลือแค่ไม่กี่วินาทีในการยืนยันความถูกต้องที่ส่งไปยังหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง และข้อดีที่มันไม่สามารถกลับไปแก้ไขได้ทำให้โฉนดที่ดินที่ออกมามีความถูกต้องและน่าเชื่อถือมากกว่าในปัจจุบันสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชนหรือสถาบันทางการเงินได้ และสามารถลดข้อพิพาทระหว่างประชาชนกับรัฐในการฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายจากการเพิกถอนโฉนดที่ดินที่ออกโดยมิชอบได้

นายบอย (นามสมมติ) : ผมเห็นด้วยกับคุณกันต์ครับ

นางอร (นามสมมติ) : แต่ความคิดเห็นของดิฉันคิดว่าเทคโนโลยีบล็อกเชนมันสามารถลดระยะเวลาและต้นทุนในการทำธุรกรรมได้ เพราะอย่างที่ทราบในเรื่องลดระยะเวลามันสามารถลดลงได้อย่างแน่นอน ส่วนเรื่องลดค่าใช้จ่ายหลายท่านอาจจะคิดว่ามันไม่คุ้มค่าในการที่จะลงทุน แต่อย่าลืมนะค่ะว่า ทุกวันนี้เอกสารที่เป็นโฉนดที่ดินยังเป็นกระดาษอยู่การที่จะจัดเก็บดูแลรักษาทำได้ยาก และทุกการทำธุรกรรมทุกครั้งต้องเสียกระดาษเป็นจำนวนมาก แต่ถ้าเราจัดเก็บอยู่ในรูปแบบดิจิทัลไฟล์เราไม่ต้องเสียเวลาในการจัดเก็บให้ยุ่งยาก รวมถึงการส่งข้อมูลต่างๆผ่านระบบบล็อกเชนสามารถทำได้สะดวกและรวดเร็วว่ากระดาษ จึงยังเห็นว่าเทคโนโลยีนี้สามารถลดค่าใช้จ่ายได้ค่ะ

นายเสก (นามสมมติ) : ผมเห็นด้วยกับคุณอร ครับ

นายจอม (นามสมมติ) : ผมก็เห็นด้วยกับคุณอร เพราะแม้ตอนนี้เรายังคิดว่าไม่คุ้มค่าที่จะลงทุนในเทคโนโลยีนี้ แต่เมื่อคิดในอนาคตที่จะได้รับ ผมคิดว่ามันคุ้มค่ามากกว่าวิธีการเดิมในปัจจุบัน

นายโก้ (นามสมมติ) : ผมเห็นด้วยกับทุกท่านที่กล่าวมาครับ

อาจารย์นิต (นามสมมติ) : ดิฉันเห็นด้วยกับความคิดเห็นของคุณอร ค่ะ

พิธีกร : ครับ ขอบคุนครับ คำถามต่อไปนะครับ ท่านคิดว่า ปัจจัยที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ มีอะไรบ้าง

อาจารย์เอก (นามสมมติ) : ผมคิดว่านโยบายของรัฐบาลเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะมีการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ เพราะถ้ารัฐบาลเห็นว่าเทคโนโลยีนี้มีประโยชน์ต่อประชาชนและรัฐมากกว่างบประมาณที่ต้องลงทุนไป รัฐบาลก็จะออกนโยบายมาเพื่อออกกฎหมายบังคับให้กรมที่ดินกับหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องนำเทคโนโลยีนี้มาใช้

นายกัมต์ (นามสมมติ) : ผมเห็นด้วยกับอาจารย์เอก ที่ว่าปัจจัยที่สำคัญ คือนโยบายของรัฐบาล เพราะตัวนโยบายเป็นตัวกำหนดว่าควรที่จะทำหรือไม่ทำ ถ้ารัฐบาลเห็นประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากเทคโนโลยีดังกล่าวรัฐบาลจะกำหนดกฎหมายหรือจัดหางบประมาณเพื่อลงทุนในการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้แทนวิธีการในปัจจุบัน แต่ถ้ารัฐบาลเห็นว่าเทคโนโลยีนี้ยังไม่มีความจำเป็นก็เป็นสาเหตุที่ไม่สามารถที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ได้ ดังนั้นนโยบายจึงเป็นสิ่งสำคัญประการแรก สองผลประโยชน์ที่จะได้รับการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ว่ามีความคุ้มค่าหรือไม่ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่ง ถ้าประโยชน์ของเทคโนโลยีนี้สามารถแก้ไขปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินหรือป้องกันการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ได้อย่างเป็นรูปธรรมก็ทำให้รัฐบาลจะต้องนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ อีกทั้งตอนนี้รัฐบาลมีนโยบายเป็นรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ จึงทำให้กรมที่ดินต้องปรับตัวที่จะนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้แทนวิธีการเดิมที่ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้

นายบอย (นามสมมติ) : ผมเห็นด้วยกับทั้งสองท่านที่กล่าวมา โดยเฉพาะนโยบายถ้ารัฐบาลเห็นคุณค่าหรือความสำคัญของเทคโนโลยีนี้ ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากการออกโฉนดที่ดินด้วยวิธีนี้มีความคุ้มค่ากับงบประมาณที่ลงทุนไป อันนี้สำคัญ เพราะถ้ารัฐบาลเห็นด้วยว่ามีประโยชน์มากกว่างบประมาณที่ลงทุนไป รัฐบาลก็จะกำหนดเป็นนโยบายและออกกฎหมายเพื่อบังคับใช้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งความพร้อมของเจ้าหน้าที่เองมีความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยีนี้มากน้อยขนาดไหน อันนี้ก็สำคัญ เพราะเจ้าหน้าที่คุ้นเคยกับกระบวนการเดิมมาตลอดพอจะมีการเปลี่ยนแปลงอาจจะยังไม่พร้อมทำให้กรมที่ดินไม่สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ได้ในเร็ววันนี้

นางอร (นามสมมติ) : ส่วนตัวเห็นด้วยกับทุกท่านที่กล่าวมาค่ะ

นายโก้ (นามสมมติ) : ผมเห็นด้วยกับทุกท่านที่กล่าวมาครับ

นายเสก (นามสมมติ) : ผมขอเพิ่มเติมในส่วนที่ว่า กรมที่ดินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีความพร้อมในการปรับตัวและเรียนรู้การนำเทคโนโลยีนี้มาใช้เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน รวมทั้งข้อมูลที่ใช้ร่วมกันต้องมีมาตรฐานเดียวกันเพื่อให้การแชร์ข้อมูลมีมาตรฐานเดียวกันและถูกต้องเพื่อการยืนยันรับรองความถูกต้องมีความน่าเชื่อถือ

อาจารย์นิต (นามสมมติ) : โดยส่วนตัวเห็นว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในกรมที่ดินแทนระบบเดิม คือกฎหมายที่จะมีการบังคับใช้ให้กรมที่ดินหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้ เพราะกฎหมายจะออกได้ต้องมาจากนโยบายที่ชัดเจนของรัฐบาลที่เห็นความสำคัญหรือประโยชน์ของเทคโนโลยีนี้จึงออกกฎหมายมาเพื่อบังคับใช้ อีกทั้งตัวเจ้าหน้าที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีนี้มากน้อยแค่ไหน อีกทั้งการยอมรับการเปลี่ยนแปลงวิธีการ

ทำงานที่คุ้นชินกับแบบเดิมๆไม่ยากที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ อีกทั้งงบประมาณที่จะมาใช้ในการลงทุนในเทคโนโลยีนี้ต้องใช้เป็นจำนวนมากศาล รัฐบาลจะยอมเสี่ยงที่จะลงทุนในระบบดังกล่าวหรือไม่ จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญไม่น้อยกว่ากัน

พิธีกร : ครับ ขอขอบคุณครับ คำถามต่อไปนะครับท่านคิดว่า ปัญหาอุปสรรคในการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบ มีอะไรบ้าง

อาจารย์เอก (นามสมมติ) : โดยส่วนตัวเห็นว่า นโยบายของรัฐและกฎหมายเป็นปัจจัยสำคัญที่เป็นอุปสรรคในการที่จะไม่สามารถนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินได้ รวมทั้งอิทธิพลของกลุ่มนายทุนหรือผู้เสียผลประโยชน์ที่จะพยายามที่จะไม่นำเทคโนโลยีนี้มาใช้ เพราะกลุ่มนายทุนส่วนใหญ่จะเป็นนักการเมือง ซึ่งเสียผลประโยชน์โดยตรงอย่างแน่นอน ถ้ามีการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้แทนวิธีการเดิม รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่สามารถเรียกผลประโยชน์ได้เหมือนแต่ก่อน จึงพยายามที่จะไม่สนับสนุนหรือผลักดันให้มีนโยบายหรือกฎหมายที่จะนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ อีกทั้ง กรมที่ดิน และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีนี้เพียงพอ รวมทั้งเพิ่มภาระงานให้แก่หน่วยงานอื่นที่ต้องรับผิดชอบในการยืนยันความถูกต้องของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ซึ่งปัจจุบันมีเพียงกรมที่ดินรับผิดชอบเพียงหน่วยงานเดียว

นายกันต์ (นามสมมติ) : โดยส่วนตัวคิดว่าความไม่พร้อมของตัวเจ้าหน้าที่ในการเรียนรู้ต่อการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้แทนระบบเดิม เพราะเจ้าหน้าที่ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงและเคยชินกับระบบเก่า รวมทั้งปิดช่องทางคอร์รัปชันของตัวเจ้าหน้าที่ จึงเป็นปัญหาอุปสรรคที่สำคัญที่จะนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ในกรมที่ดิน อีกทั้งการได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลที่จะผลักดันให้มีการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ว่ามีมากน้อยขนาดไหน เพราะถ้ารัฐบาลไม่สนับสนุนหรือเห็นว่ายังไม่มีความจำเป็นที่จะนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ จึงเป็นสาเหตุของปัญหาและอุปสรรคต่อการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ในการป้องกันการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยมิชอบได้

นายบอย (นามสมมติ) : ผมคิดว่าความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ต่อการใช้เทคโนโลยีบล็อกเชน เพราะตัวเทคโนโลยีเองเป็นเรื่องที่เข้าใจยากน้อยคนจะรู้จักหรือเข้าใจ ถ้าไม่ใช่สายการเงินแทบจะไม่มีใครรู้จักเลย นอกจากนี้เรื่องเกี่ยวกับกฎหมายที่จะบังคับใช้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ใช้เทคโนโลยีนี้และการแชร์ข้อมูลต่างๆจากกรมที่ดินไปให้ตรวจสอบเพื่อยืนยันความถูกต้องต้องออกมาบังคับใช้ เพราะมองว่าเป็นการเพิ่มภาระงานให้แก่หน่วยงานอื่น

นางอร (นามสมมติ) : ผมเห็นว่าปัญหาอันดับแรกคือการที่ยังไม่มีกฎหมายที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในหน่วยงานภาครัฐในขณะนี้ เป็นเพียงแค่แนวคิดไว้ในอนาคตจะมีการนำมาใช้เท่านั้น ทำให้

กรมที่ดินยังคงใช้ขั้นตอนและกระบวนการออกหนังสือแสดงสิทธิในรูปแบบเดิมไปก่อน จนกว่ารัฐบาล ได้มีนโยบายที่ชัดเจนที่จะออกกฎหมายที่จะนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้แทนวิธีการในปัจจุบัน โดยต้อง มีการศึกษาความเป็นไปได้ข้อดีข้อเสียในการที่จะนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้เสียก่อน

นายกั๊ก (นามสมมติ) : ผมเห็นด้วยกับความคิดเห็นของคุณกันต์ ครับ

นายเสก (นามสมมติ) : ผมคิดว่ารัฐบาลต้องเห็นความสำคัญของเทคโนโลยีนี้ว่าคืออะไรและมันจะ ส่งผลดีอะไรบ้างถ้าจะนำมาใช้ ถ้ารัฐบาลคิดว่ายังไม่มี ความจำเป็นสิ้นเปลืองงบประมาณก็เป็น ปัญหาอุปสรรคในการที่จะนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้ อีกทั้งปัจจัยอื่นที่สำคัญคือความพร้อมของตัว เจ้าหน้าที่กรมที่ดินหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีนี้มาใช้ ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินว่ามีความพร้อมมากน้อยขนาดไหน เพราะการที่จะไปบังคับ หน่วยงานต่างๆให้ช่วยกันตรวจสอบหรือยืนยันความถูกต้องของเอกสารสิทธิที่นำมาขอออกโฉนดที่ดิน เป็นไปได้ยากถ้าไม่มีกฎหมายออกมาบังคับใช้ ความร่วมมือของหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องจึงเป็นปัญหา อุปสรรคหนึ่งที่จะทำให้ไม่สามารถนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ได้

อาจารย์นิต (นามสมมติ) : ดิฉันเห็นด้วยกับคุณเสก ค่ะ

พิธีกร : ครับ ขอขอบคุณครับ คำถามต่อไปนะครับท่านคิดว่า ความพร้อมของกรมที่ดินที่จะนำ เทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน มีมากน้อยเพียงใด อะไรบ้าง

อาจารย์เอก (นามสมมติ) : อันนี้ไม่แน่ใจ เพราะไม่ได้สัมผัสกรมที่ดินเป็นการส่วนตัว แต่ ด้านเทคโนโลยีในปัจจุบันไม่มีปัญหาอยู่แล้ว ผมคิดว่าเป็นด้านนโยบายมากกว่า

นายกันต์ (นามสมมติ) : โดยส่วนตัวคิดว่า ความพร้อมของกรมที่ดินตอนนี้เกี่ยวกับการนำเทคโนโลยี บล็อกเชนมาใช้ยังไม่มีพร้อมหลายๆด้าน ทั้งความรู้ความเข้าใจของตัวเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ งบประมาณที่ต้องใช้ในการลงทุน เครื่องมือต่างๆ รวมทั้งนโยบายของผู้บริหารระดับสูงที่จะไม่เห็น ความสำคัญในเทคโนโลยีดังกล่าว ทำให้เทคโนโลยีดังกล่าวยังไม่สามารถนำมาใช้แทนระบบเดิมที่ใช้ อยู่ในปัจจุบันได้

นายบอย (นามสมมติ) : โดยส่วนตัวคิดว่ากรมที่ดิน ความพร้อมตอนนี้ยังไม่มี เพราะกรมที่ดิน ปัจจุบันมุ่งเน้นพัฒนาไปทางด้าน GIS เสียมากกว่าซึ่งมันจะคงจะแนวกับบล็อกเชน รวมทั้งผู้บริหาร ส่วนใหญ่จบทางด้านสังคมศาสตร์ เขายังไม่มีความเข้าใจในตัวเทคโนโลยีดังกล่าวได้ดีพอ ซึ่งผมเป็น หนึ่งในคณะกรรมการตรวจรับทางด้านโครงการพัฒนาสารสนเทศของกรมที่ดินด้วย เห็นว่ากรมที่ดิน ตอนนี้ยังไม่มีความพร้อมที่จะนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้แทนระบบเดิมที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน อย่างน้อยก็

น่าจะ 10 ปี ขึ้นไป เมื่อถึงตอนนั้นก็ยังไม่รู้ว่ากรมที่ดินจะมีความเข้าใจเรื่องเทคโนโลยีบล็อกเชนได้ดีเพียงพอมากน้อยขนาดไหน

นางอร (นามสมมติ) : คิดว่ากรมที่ดินยังไม่มีความพร้อมที่จะนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ในตอนนี้อีกทั้งยังไม่มีกฎหมายรองรับให้หน่วยงานราชการใช้เทคโนโลยีดังกล่าว แต่ถ้าในอนาคตรัฐบาลให้ความสำคัญกับการที่จะนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่มาใช้แทนระบบเดิมในปัจจุบัน กรมที่ดินต้องปรับตัวให้มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงตามนโยบายของรัฐบาลทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ เครื่องมือต่างๆ และการบริหารจัดการให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ในความเห็นส่วนตัวคิดว่า กรมที่ดินจะมีการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้จริงจั้งประมาณ 10-15 ปีข้างหน้า ถ้ามีผลการศึกษาลงข้อดีของเทคโนโลยีบล็อกเชนมากพอ โดยเฉพาะด้านความปลอดภัยของข้อมูลส่วนตัว ว่าเมื่อมีการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้จริงแล้วจะไม่สร้างปัญหาตามมาภายหลังได้

นายโก้ (นามสมมติ) : ผมคิดว่ายังไม่มีความพร้อมแน่นอนในเวลานี้ที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้แทนวิธีเดิมในปัจจุบัน เนื่องจากปัญหาหลายอย่างที่กล่าวมาข้างต้น เว้นแต่ว่ารัฐบาลมีความจริงจังที่จะเปลี่ยนระบบการทำงานของราชการให้เป็นระบบดิจิทัลทั้งหมด ทำให้กรมที่ดินต้องปรับตัวตามนโยบายของรัฐบาลในการที่จะต้องศึกษาถึงวิธีการการทำงานของระบบเทคโนโลยีบล็อกเชนที่จะนำมาใช้ในอนาคตรวมทั้งให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีนี้ให้มีความรู้ความเข้าใจที่เพียงพอต่อการนำมาใช้ในอนาคตรวมทั้งเมื่อรัฐบาลประกาศเป็นนโยบายขึ้นมาไปบังคับใช้ได้ แต่คิดว่าอนาคตกรมที่ดินคงนี้ไม่พ้นที่จะต้องนำเทคโนโลยีนี้มาใช้แทนวิธีการเดิมในปัจจุบันแน่นอนคงต้องปรับตัว

นายเสก (นามสมมติ) : ผมเห็นด้วยกับทุกท่านที่กล่าวมาครับ

อาจารย์นิต (นามสมมติ) : ผมคิดว่าตอนนี้กรมที่ดินยังไม่มีความพร้อมที่จะนำเทคโนโลยีตัวนี้มาใช้เนื่องจากยังไม่มีหน่วยงานรัฐบาลหน่วยงานไหนเริ่มที่จะใช้อย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งกฎหมายยังไม่มี การประกาศออกมาบังคับใช้ในหน่วยงานภาครัฐรวมทั้งตัวเจ้าหน้าที่ยังไม่มีความพร้อมในการที่จะเรียนรู้เทคโนโลยีตัวนี้ เพราะอย่าลืมว่ามันคือการยกเครื่องระบบของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินใหม่ทั้งระบบจากระบบที่อาศัยเอกสารและตัวเจ้าหน้าที่เพียงหน่วยงานเดียวเป็นหลัก ทำให้เกิดการเปลี่ยนระบบไปทุกอย่าง กรมที่ดินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการปรับตัวและต้องพร้อมที่จะเรียนรู้เทคโนโลยีดังกล่าวเพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

พิธีกร : ครับ ขอขอบคุณครับ คำถามต่อไปเป็นคำถามสุดท้ายนะครับท่านคิดว่าความเป็นไปได้ในอนาคตกรมที่ดินจะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน มีมากน้อยเพียงใดอย่างไรบ้าง

อาจารย์เอก (นามสมมติ) : ผมคิดว่ามีความเป็นไปได้ เพราะมันมีปัญหามากในอดีตมาจนถึงปัจจุบัน ตอนนี้ทุกหน่วยงานพูดถึง BIG DATA บล็อกเชนกันหมด รวมทั้งประเทศไทยกำลังจะสู่ Thailand 4.0 ถ้าแนวคิดมันชัดเจนที่ดินหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบเห็นว่ามันมีประโยชน์ คิดว่ามันเกิดขึ้นจริงได้ ปัจจุบันปัญหายังเกิดเพราะเรายังพึ่งพิงข้อมูลที่ยังไม่ถูกแชร์ ซึ่งการไม่ถูกแชร์เป็นไปตามนโยบายของแต่ละหน่วยงาน ถ้าจะเกิดขึ้นจริงทุกหน่วยงานต้องแชร์ ถ้าเกิดการแชร์ได้มันชัดเจนเกิดขึ้นจริงได้ในการแก้ไขปัญหา รวมทั้งข้อมูลที่ต้องมีความถูกต้องและเป็นมาตรฐานเดียวกัน ในความคิดเห็นของผม ถ้าจะมีการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ต้องใช้เวลาอย่างน้อย 10 ปีขึ้นไป เพราะมันต้องเปลี่ยนระบบการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินทั้งระบบเลยต้องใช้เวลาานานมาก รวมทั้ง การปรับตัวของเจ้าหน้าที่กรมที่ดินต่อการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ด้วย

นายกันต์ (นามสมมติ) : ผมคิดว่ามีความเป็นไปได้ในอนาคตที่จะมีการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ ข้อมูลทั้งด้านทะเบียนและรูปแปลงที่ดินได้ถูกจัดเก็บเป็นรูปแบบดิจิทัลไฟล์เอกสารสิทธิในที่ดินต่างๆ จะถูกจัดเก็บเป็นแบบดิจิทัลทำให้ข้อมูลมีมาตรฐานและเป็นชุดเดียวกันจึงมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ ในการแชร์ข้อมูลไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการยืนยันการพิสูจน์เอกสารสิทธิได้ทำให้บล็อกเชนสามารถเข้ามาต่อยอดโดยใช้ข้อมูลดังกล่าวมาทำต่อ รวมทั้งอนาคตนโยบายของรัฐบาลมีความชัดเจนที่เป็นรูปธรรมที่จะให้หน่วยงานของรัฐนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการให้บริการประชาชนจึงมีความเป็นไปได้ที่ในอนาคตจะมีการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในกรมที่ดินต่อไป

นายบอย (นามสมมติ) : ผมคิดว่าในอนาคตมีความเป็นไปได้เรียกว่าสูง ถ้าสมมติว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเห็นพ้องต้องกันว่าปัญหาเหล่านี้ ทุกคนต้องการแก้ไข และปัญหาที่เกิดขึ้นเหล่านี้ควรจะเร่งผลักดันให้เกิดเทคโนโลยีที่ตอบปัญหาเหล่านี้ แก้ไขเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาเหล่านี้ มีความเป็นไปได้ที่จะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนจะสามารถนำเข้ามาใช้ในกรมที่ดินในเร็ววันนี้

นางอร (นามสมมติ) : โดยส่วนตัวคิดว่าในอนาคตมีความเป็นไปได้แน่ๆ ที่กรมที่ดินจะนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแทนรูปแบบในปัจจุบัน เพราะนโยบายของรัฐบาลแต่ทั้งนี้กรมที่ดินต้องมีความพร้อมในทุกๆด้าน อีกทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้ความร่วมมือกับกรมที่ดินอีกทางหนึ่งด้วย

นายโก้ (นามสมมติ) : ผมเห็นด้วยกับทุกท่านที่กล่าวมาครับ

นายเสก (นามสมมติ) : ผมก็เห็นด้วยกับทุกท่านที่กล่าวมาครับ

อาจารย์นิค (นามสมมติ) : ดิฉันเห็นว่า มีความเป็นไปได้สูงมากในอนาคตที่ กรมที่ดินต้องนำเทคโนโลยีตัวนี้มาใช้ เพราะจากกระแสโลกที่เปลี่ยนไปพร้อมทั้งแนวทางของรัฐบาลที่จะนำเทคโนโลยีมาใช้ในระบบราชการมากขึ้นเพื่อให้เข้ากับกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงไป แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น

รัฐบาลต้องศึกษาความเป็นไปได้ก่อนว่าเทคโนโลยีนี้มาใช้แทนวิธีการในปัจจุบันได้จริงหรือไม่ จะส่งผลกระทบต่ออย่างไรบ้างทั้งประชาชนและรัฐบาล ถ้าคิดว่ามันมีผลประโยชน์ที่จะได้รับกลับคืนมา มากกว่างบประมาณที่ลงทุนในการนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ รัฐบาลควรที่จะกำหนดนโยบายและ ออกกฎหมายต่างๆมารองรับให้กรมที่ดินและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องนำมาใช้ต่อไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- Boolberry. (2014). Boplberry Solves CryptoNote. 2(7), 17-25. Retrieved from www.slideshare.net/boolberry/boolberry-reduces-blockchain-bloat.
- Friedrich J. Carl. (1963). Man and His Government: An Empirical Theory of Politicals. *American Political Science Review.*, 63(1), 17.
- Hogwood B., & Gunn L. (1984). Policy Analysis for the Real World. *Journal of Social Policy*, 15(1), 132-133.
- Mizrahi Alex. (2018). The Land Registry in the blockchain in sweden. Retrieved from www.chromaway.com.
- Olavsrud Thor. (2016). How Blockchain will disrupt your business. Retrieved from www.clo.com/article/3115776/internet/how-blockchain-will-disrupt-yourbusiness.html.
- Shift Documentation. (2017). What is Blockchain? Retrieved from shiftnrg.nl/docs/basic-knowledge/blockchain/what-is-blockchain.
- Siba, K., & Prakash, A., (2015). Block-chain: An Evolving Technology. *Global Journal of Enterprise information System*, 8(4), 29-35.
- Swan, M. (2015). *Blockchain: Blueprint for a new economy* (Vol. 6): O'Reilly Media, Inc.,
- เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม. (2549-2550). การพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงาน: สมรรถนะหลัก (Core competency). *วารสารการบริหารการศึกษา*, 1(1), 12-18.
- กรมที่ดิน. (2543). วิวัฒนาการการออกโฉนดที่ดินและงานทะเบียนที่ดิน: 100 ปี กรมที่ดิน. In. กรุงเทพมหานคร.
- กรมที่ดิน. (2560). รายงานการดำเนินคดีทางวินัยของข้าราชการกรมที่ดิน. รายงานประจำปี กองการเจ้าหน้าที่, 13-14.
- กระทรวงสาธารณสุข. (2560). ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพระดับจังหวัด (Health Data Center : HDC). *วารสารวิชาการเทคโนโลยีสารสนเทศสุขภาพ*, 4(1), 1-25.
- จุฬารัตน์ ชวตณัฐ. (2557). ปัญหากฎหมายในการนำบิทคอยน์มาใช้สำหรับทำธุรกรรมออนไลน์ในประเทศไทย. (ปริญญาโท คณิตศาสตร์), มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.
- ชาติชาย วิเชรัตน์. (2560). ทำความเข้าใจเทคโนโลยีBlockchain จุดเปลี่ยนของหลายอุตสาหกรรม. www.digitalagemag.com

- ชูชีพ พิพัฒน์ศิริ. (2540). เศรษฐศาสตร์การวิเคราะห์โครงการ (3 ed.). กรุงเทพมหานคร:
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2559). การศึกษาถึงผลกระทบของสกุลเงินดิจิทัล. วารสารตลาด
หลักทรัพย์, 14(2).
- ถวัลย์ ทิมามสาร. (2558). ขั้นตอนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน. วารสารกรมที่ดิน, 45(12), 15-24.
- ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. (2559). ความผิดเกี่ยวกับการปลอมแปลงเอกสารตามประมวลกฎหมายอาญา.
วารสารกระบวนการยุติธรรม, 8(2), 36-52.
- ปกรณ์ ปรียากร. (2551). การวางแผนกลยุทธ์: แนวคิดและแนวทางเชิงประยุกต์. In (11 ed., pp. 11).
กรุงเทพฯ: เสนาธรรม.
- พูนศักดิ์ แสงสันต์. (2561). การจัดการการเงินธุรกิจ. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มยุรี อนุমানราชชน. (2556). นโยบายสาธารณะ (1 ed.). กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- วิระพงษ์ บุญโญภาส. (2549). อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (5 ed.). กรุงเทพฯ: นิติธรรม.
- สมบัติ ชำรงธัญวงศ์. (2553). การเมือง แนวความคิดและการพัฒนา (18 ed.). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญ. (2560). รายงานสถิติจำนวนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน
ประจำปีงบประมาณ 2560. 60(12), 10-12.
- สุดสงวน สุธีสร. (2558). อาชญาวิทยา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อนุชิต ศรีวรากร. (2557). การโจรกรรมอัตลักษณ์บุคคล. วารสารกระบวนการยุติธรรม, 24(3), 17-22.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายกรรช ชีระปัญญา
วัน เดือน ปี เกิด	4 มกราคม 2520
สถานที่เกิด	สมุทรปราการ
วุฒิการศึกษา	ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่อยู่ปัจจุบัน	53/1428 ม.3 ซอยมิตรประชา 16 ตำบลบ้านใหม่ อำเภopakเกร็ด นนทบุรี 11120
ผลงานตีพิมพ์	วารสารกระบวนการยุติธรรม
รางวัลที่ได้รับ	ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสถาบันพระปกเกล้า

